

Kommittédirektiv 2015:39

Betaltjänster, förmedlingsavgifter och grundläggande betalkonton

Beslut vid regeringssammanträde den 1 april 2015

Sammanfattning

En särskild utredare ska lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av det pågående arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag (KOM [2013] 547) till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EU och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Utredaren ska också lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera de regler som följer av det pågående arbetet med anledning av kommissionens förslag (KOM [2013] 550) till Europaparlamentets och rådets förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Utredaren ska vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016.

Betaltjänstdirektivet och motsvarande svenska regler

Gällande svensk reglering

Till grund för det nuvarande svenska regelverket om betaltjänster ligger betaltjänstdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG). Betaltjänstdirektivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2010:751) om betaltjänster, kallad betaltjänstlagen, och lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument (se prop. 2009/10:220 och prop. 2009/10:122).

Betaltjänstlagen innehåller bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i euro eller i någon annan av EES-ländernas valutor. I lagen finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Lagen innehåller vidare bestämmelser om tillståndsplikt för tillhandahållande av betaltjänster, betalningsinstituts och registrerade betaltjänstleverantörers rörelse, informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster, genomförande av betaltjänster, behandling av personuppgifter, tillträde till betalningssystem, tillsyn och ingripanden. Föreskrifter som kompletterar lagen finns i förordningen (2010:1008) om betaltjänster och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument innehåller bestämmelser om vilka skyldigheter en kontohavare har vid användningen av ett betalningsinstrument och vilket betalningsansvar som gäller vid obehöriga transaktioner.

Förslaget till betaltjänstdirektiv

Europeiska kommissionen lämnade den 24 juli 2013 förslag till ett reviderat direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EG och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG, kallat betaltjänstdirektivet.

Förslaget till direktiv innebär dels att en stor del av reglerna i 2007 års betaltjänstdirektiv överförs mer eller mindre oförändrade till det nya direktivet, dels att det införs nya regler eller regler som är mer utförliga än motsvarande regler i 2007 års direktiv.

Den föreslagna regleringen innehåller bl.a. följande förändringar.

- Tillämpningsområdet utökas i fråga om geografiskt område och valutor.
- Bestämmelser om tredjepartsbetaltjänstleverantörer införs.
- Skyddskraven för betalningsinstitut effektiviseras och harmoniseras ytterligare.
- En webbportal inrättas vid Europeiska bankmyndigheten (Eba).
- Taket för när medlemsstaterna ska kunna medge undantag för små aktörer sänks.
- Bestämmelserna om betalningsinstitutens tillgång till betalkonto och tillträde till betalningssystem justeras för att säkerställa lika behandling av olika kategorier av auktoriserade betaltjänstleverantörer.
- Användningen av tilläggsavgifter harmoniseras ytterligare och anpassas till bl.a. förordningen om förmedlingsavgifter.
- Bestämmelserna om ansvarsfördelningen mellan inblandade leverantörer vid icke auktoriserade betalningstransaktioner anpassas så att även tredjepartsbetaltjänstleverantörer omfattas.
- Tillämpningsområdet för tvistlösning utanför domstol utökas.
- Eba ges uppdraget att på ett antal områden ta fram riktlinjer eller tekniska standarder för tillsyn.

Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter

Europeiska kommissionen presenterade den 24 juli 2013 förslag till en förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Förslaget innebär att gemensamma regler för förmedlingsavgifter (även kallade mellanbanksavgifter) fastställs för kortbaserade betalningstransaktioner inom EU.

I förordningen föreslås bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter. Förslaget innehåller också bestämmelser om redovisning och om krav som ställs på kortsystem och betaltjänstleverantörer. Förordningens tillämpningsområde omfattar samtliga kortbetalningar som görs inom EU. Företagskort och s.k. trepartssystem föreslås dock undantas från bestämmelserna om taknivåer för förmedlingsavgifter. Flertalet av de kredit- och debetkort som innehas av konsumenter kommer att omfattas av bestämmelserna om taknivåer.

Därutöver finns bestämmelser som riktar sig till medlemsstaterna och som avser sanktioner, klagomålshantering och tvistlösning.

Betalkontodirektivet

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, kallat betalkontodirektivet, införs en ram för skydd av konsumenters rättigheter i samband med tillgång till och användning av betalkonton. Regleringen tar sikte på bl.a. följande områden:

- Rätt för konsumenter som är lagligen bosatta inom EU att öppna och använda betalkonton med grundläggande funktioner samt rätt till tvistlösning utanför domstol.
- Tjänster som bl.a. möjliggör insättning av medel på betalkonto och uttag av kontanter.
- Tjänster för byte av betalkonton som tillhandahålls av betaltjänstleverantörer till konsumenter.
- Insyn i och jämförbarhet mellan avgifter som tas ut av konsumenter för betalkonton.
- Behöriga myndigheter och deras arbetsuppgifter.
- Sanktioner.

Uppdraget

Det finns behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till betaltjänstdirektiv, förslaget till förordning om förmedlingsavgifter och betalkontodirektivet. En särskild utredare bör få i uppdrag att göra detta.

Utredaren ska analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att dels anpassa den till EU-förordningen, dels genomföra EU-direktiven. Utredaren ska ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga. I sitt arbete ska utredaren beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven.

I fråga om betaltjänstdirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att säkerställa dels betalningsinstitutens tillgång till betalkonto, dels att tillträdesreglerna till betalningssystem är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella.

I fråga om betalkontodirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra insättning och uttag av kontanter på betalkonto. Utredaren ska vidare ta ställning till om det finns behov av att helt eller delvis utvidga regelverket till att avse andra aktörer än konsumenter, om befintliga tjänster för byte av betalkonto fungerar och hur identifieringsfrågorna ska hanteras.

EU-direktiven innebär en reglering som i stora delar är fullt harmoniserad. På vissa områden öppnar dock direktiven upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val och att i vissa fall ställa mer långtgående krav. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras.

Utredaren ska vidare analysera och överväga om det finns behov av att behålla eller införa andra bestämmelser än de som föreskrivs i direktiven och, i den mån direktiven ger medlemsstaterna denna möjlighet, utarbeta författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga för den svenska regleringen. I de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav ska behovet av ett starkt konsumentskydd beaktas.

En EU-förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater inom EU. Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter innebär emellertid att nuvarande lagregler behöver

ändras för att anpassas till förordningen. Det finns därför ett behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till förordning. På vissa områden öppnar förordningen även upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras. Utredaren ska i sitt arbete beakta att förordningen föreslås träda i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet i Europeiska unionens officiella tidning.

Utredarens huvuduppgifter är således att

- analysera direktiven och utarbeta de författningsförslag som behövs för att genomföra direktiven i svensk rätt,
- ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga med hänsyn till framför allt behovet av ett starkt konsumentskydd, i de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav,
- beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven, och
- analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att anpassa den till de regler som föreslås i förordningen och utarbeta nödvändiga författningsförslag.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska utifrån de regler som föreslås lämna en redovisning av de konsekvenser och kostnader som uppstår för betaltjänstanvändare, betaltjänstleverantörer, tredjepartsbetaltjänstleverantörer, övriga fysiska och juridiska personer samt Finansinspektionen och staten i övrigt. I uppdraget ingår att särskild hänsyn ska tas till dessa och övriga konsekvenser redan vid utformningen av förslagen.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska i sitt arbete samråda med berörda myndigheter, organisationer och företag som har relevans för utredningsuppdraget samt samråda med andra utredningar om genomförande av EU-rättsakter på finansmarknadsområdet i frågor som är gemensamma.

Utredaren ska beakta relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet och inom EU samt hålla sig informerad om arbetet i andra länder inom EES med att genomföra direktiven. Utredaren ska även följa Europeiska kommissionens och Ebas arbete med regler som ska komplettera direktiven.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016. Eventuella förslag som har betydelse för framtagande av kompletterande regler till förordningen om förmedlingsavgifter ska delredovisas senast den 17 augusti 2015.

(Finansdepartementet)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2015/2366

av den 25 november 2015

om betal tjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,med beaktande av yttrandet från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén ⁽²⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) De senaste åren har stora framsteg gjorts med att integrera massbetalningar i unionen, särskilt inom unionsakter om betalningar, och särskilt genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG ⁽⁴⁾, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 ⁽⁵⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG ⁽⁶⁾ samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 ⁽⁷⁾. Den rättsliga ramen för betal tjänster har ytterligare kompletterats genom att en uttrycklig gräns fastställs för näringsidkarnas möjligheter att ta ut tilläggsavgifter av sina kunder för användningen av vissa betalningsmedel, vilket skett genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ EUT C 224, 15.7.2014, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 170, 5.6.2014, s. 78.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 8 oktober 2015 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 16 november 2015.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betal tjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, 5.12.2007, s. 1).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 (EUT L 266, 9.10.2009, s. 11).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 (EUT L 94, 30.3.2012, s. 22).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

- (2) Unionens rättsliga ram för betaltjänster kompletteras dessutom med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751⁽¹⁾. Genom den förordningen införs i synnerhet regler för uttag av förmedlingsavgifter för kortbaserade transaktioner och den syftar till att ytterligare skynda på inrättandet av en effektiv integrerad marknad för kortbaserade betalningar.
- (3) Direktiv 2007/64/EG antogs i december 2007 på grundval av ett kommissionsförslag från december 2005. Sedan dess har betydande tekniska innovationer skett på marknaden för massbetalningar. Tillväxten har varit stark för antalet elektroniska betalningar och mobilbetalningar och nya typer av betaltjänster har uppkommit på marknaden, som utmanar det nuvarande ramverket.
- (4) Översynen av unionens rättsliga ram om betaltjänster, särskilt konsekvensbedömningen av direktiv 2007/64/EG och samrådet om kommissionens grönbok av den 11 januari 2012 med titeln *Mot en integrerad europeisk marknad för kort-, internet- och mobilbetalningar*, har visat att utvecklingen har gett upphov till betydande utmaningar ur ett rättsligt perspektiv. Betydande områden av betalningsmarknaden, särskilt kort-, internet- och mobilbetalningar, är fortfarande uppdelade efter nationsgränserna. Många innovativa betalningsprodukter eller tjänster omfattas inte av tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG över huvud taget eller omfattas i mycket liten utsträckning. Tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG, och särskilt de delar som undantas från dess tillämpningsområde, exempelvis vissa betalningsrelaterade verksamheter, har i vissa fall visat sig vara för oklara, för allmänna eller helt enkelt för omoderna med hänsyn till marknadsutvecklingen. Detta har i sin tur gett upphov till rättsosäkerhet, eventuella säkerhetsrisker i betalningskedjan och bristande konsumentskydd på vissa områden. Det har visat sig svårt för betaltjänstleverantörer att lansera innovativa, säkra och lättanvända digitala betaltjänster och att erbjuda konsumenterna och näringsidkarna effektiva, säkra och bekväma betalningsmetoder inom unionen. Mot bakgrund av detta finns det en stor positiv potential som mer konsekvent måste undersökas.
- (5) Den fortsatta utvecklingen av en integrerad inre marknad för säkra elektroniska betalningar är avgörande för att främja tillväxt i unionens ekonomi och säkra att konsumenterna, sälj företag och andra företag har valfrihet och insyn när det gäller betaltjänster så att de till fullo kan dra nytta av den inre marknaden.
- (6) Det behövs nya regler för att åtgärda dessa luckor i lagstiftningen, samtidigt som den rättsliga klarheten ökas och en enhetlig tillämpning av regelverket i unionen säkras. Likvärdiga driftsvillkor bör garanteras för befintliga och nya aktörer på marknaden genom åtgärder som möjliggör för nya betalningsmetoder att nå ut till en större marknad och säkerställer en hög konsumentskyddsnivå vid användningen av dessa betaltjänster i unionen som helhet. Detta bör öka effektiviteten inom betalningssystemet som helhet och leda till mer valfrihet och insyn när det gäller betaltjänster, och samtidigt stärka konsumenternas förtroende för en harmoniserad betalningsmarknad.
- (7) Säkerhetsrisker relaterade till elektroniska betalningar har ökat under de senaste åren. Detta beror på att elektroniska betalningar har blivit mer tekniskt komplicerade samtidigt som elektroniska betalningars globala volymer hela tiden har ökat och nya betaltjänster har uppkommit. Säkra och tillförlitliga betaltjänster är en grundläggande förutsättning för en välfungerande marknad för betaltjänster. Betaltjänstanvändarna bör därför skyddas väl mot sådana risker. Betaltjänster är viktiga för vitala ekonomiska och samhällsliga verksamheters funktion.
- (8) Bestämmelserna i detta direktiv om öppenhets- och informationskrav för betaltjänstleverantörer och om rättigheter och skyldigheter i samband med tillhandahållandet och användningen av betaltjänster bör även, när så är lämpligt, gälla för transaktioner där en av betaltjänstleverantörerna är etablerad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) för att undvika att olika metoder tillämpas i medlemsstaterna till nackdel för konsumenterna. När så är lämpligt bör dessa bestämmelser utvidgas till transaktioner i alla officiella valutor mellan betaltjänstleverantörer som är etablerade inom EES.
- (9) Penningöverföring är en enkel betaltjänst, som normalt grundas på att en betalare lämnar kontanter till en betaltjänstleverantör som överför motsvarande belopp, exempelvis via ett kommunikationsnät, till en betalningsmottagare eller en annan betaltjänstleverantör som agerar på betalningsmottagarens vägnar. I vissa medlemsstater erbjuder snabbköp, sälj företag och andra återförsäljare allmänheten en motsvarande tjänst, som innebär att räkningar från allmännyttiga företag och andra återkommande hushållsräkningar kan betalas. Sådana betaltjänster bör behandlas som penningöverföring, såvida inte de behöriga myndigheterna anser att verksamheten avser en annan betaltjänst.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (EUT L 123, 19.5.2015, s. 1).

- (10) Detta direktiv inför en neutral definition av inlösen av betalningstransaktioner i syfte att inte bara fånga upp de traditionella inlösenmodellerna som rör användningen av kontokort utan också olika affärsmodeller, inbegripet de modeller där mer än en inlösare medverkar. Detta bör säkerställa att sälj företag får samma skydd oavsett vilket betalningsinstrument som används om verksamheten är densamma som inlösen av korttransaktioner. Tekniska tjänster som tillhandahålls betaltjänstleverantörer, såsom renodlad bearbetning och lagring av uppgifter eller drift av terminaler, bör inte anses innebära inlösen. Vissa inlösenmodeller inbegriper dessutom inte någon faktisk överföring av medel från inlösaren till betalningsmottagaren eftersom parterna kan enas om andra typer av lösningar.
- (11) Undantaget från tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG för betalningstransaktioner via ett handelsombud som agerar på betalarens eller betalningsmottagarens vägnar tillämpas på mycket olika sätt i medlemsstaterna. Vissa medlemsstater tillåter att undantaget av e-handelsplattformar som agerar som mellanhänder på både enskilda köparens och säljarens vägnar, utan att ha något verkligt utrymme för att förhandla om eller slutföra försäljning eller inköp av varor eller tjänster. En sådan tillämpning av undantaget går utöver det avsedda tillämpningsområdet som fastställs i det direktivet och kan öka riskerna för konsumenterna eftersom dessa leverantörer fortfarande inte omfattas av den rättsliga ramen. Olika tillämpning av reglerna leder också till snedvridningar på betalningsmarknaden. För att lösa dessa problem bör undantaget gälla när ombud agerar enbart för betalarens räkning eller enbart agerar för betalningsmottagarens räkning, oavsett om de är i besittning av kundens medel eller inte. När ombud agerar för både betalarens och betalningsmottagarens räkning (såsom vissa e-handelsplattformar) bör de undantas endast om de inte vid någon tidpunkt kommer i besittning eller kontroll av kundens medel.
- (12) Detta direktiv bör inte tillämpas på verksamhet som bedrivs av värdetransportföretag och kontanthanteringsföretag när verksamheten i fråga är begränsad till fysisk transport av sedlar och mynt.
- (13) Återkoppling från marknaden visar att de betalningsverksamheter som omfattas av undantaget för begränsade nätverk ofta handlar om betydande betalningsvolym och värden och erbjuder konsumenterna hundra- eller tusentals olika produkter och tjänster. Detta strider mot syftet med undantaget för begränsade nätverk som anges i direktiv 2007/64/EG och medför ökade risker och avsaknad av rättsligt skydd för betaltjänstanvändare, särskilt konsumenter, och innebär klara nackdelar för reglerade marknadsaktörer. För att bidra till att begränsa dessa risker bör det inte vara möjligt att använda samma instrument för att göra betalningstransaktioner för att förvärva varor och tjänster inom mer än ett begränsat nätverk eller för att förvärva ett obegränsat urval av varor och tjänster. Det bör anses att ett betalningsinstrument används inom ett sådant begränsat nätverk om det endast kan användas i följande fall: för det första, vid inköp av varor och tjänster hos en särskild detaljhandlare eller särskild detaljhandelskedja, om de berörda enheterna är direkt förbundna med varandra genom ett handelsavtal som exempelvis föreskriver användning av ett enda betalmärke och det betalmärket används vid försäljningsställena och förekommer – när så är möjligt – på det betalningsinstrument som kan användas där, för det andra, för inköp av ett mycket begränsat urval av varor eller tjänster som till exempel när användningsområdet effektivt avgränsas till ett begränsat antal funktionellt sammankopplade varor eller tjänster oavsett försäljningsställets geografiska läge, eller för det tredje, om betalningsinstrumentet regleras av en nationell eller regional offentlig myndighet för särskilda sociala eller skattemässiga ändamål för att förvärva särskilda varor eller tjänster.
- (14) Betalningsinstrument som omfattas av undantaget för begränsade nätverk kan inbegripa affärskort, bränslekort, medlemskort, kollektivtrafikskort, parkeringsbiljetter, rabattkuponger för måltider eller kuponger för särskilda tjänster som ibland omfattas av särskild beskattning eller en arbetsrättslig ram som utformats för att främja användningen av sådana instrument för att uppfylla målen i social lagstiftning. När ett sådant instrument för särskilda ändamål utvecklas till att bli ett allmänt instrument, bör det inte längre undantas från detta direktivs tillämpningsområde. Instrument som kan användas för inköp i affärer hos sälj företag som är uttagna i en förteckning bör inte vara undantagna från direktivets tillämpningsområde, eftersom sådana instrument typiskt sett är utformade för ett nätverk av tjänstleverantörer som växer kontinuerligt. Undantaget för begränsade nätverk bör gälla i kombination med skyldigheten för potentiella betaltjänstleverantörer att anmäla sådan verksamhet som omfattas av detsamma.
- (15) Undantagna från tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG är vissa betalningstransaktioner som genomförs med hjälp av teleutrustning eller informationsteknisk utrustning där nätoperatören inte bara är en mellanhand vid digitala varors och tjänsters leverans genom utrustningen i fråga utan även tillför dessa varor eller tjänster ett mervärde. Genom undantaget tillåts särskilt s.k. operatörsfakturerering eller inköp där faktureringen sker direkt via telefonräkningen, vilket började med köp av ringsignaler och premium-sms-tjänster, och bidrar till utvecklingen av nya affärsmodeller som grundas på försäljning av digitalt innehåll till låga belopp och röstbaserade tjänster. Dessa tjänster omfattar underhållning, såsom chatt, nedladdningar såsom filmklipp, musik och spel, information såsom om vädret, nyheter, sportresultatuppdateringar, aktiekurser samt nummerupplysning, tv- och radiodeltagande såsom omröstningar, tävlingsbidrag och direkt återkoppling. Återkopplingen från marknaden visar inga tecken på att sådana betalningstransaktioner, som konsumenterna anser vara pålitliga och praktiska vid betalning av låga

belopp, skulle ha blivit en allmän betalningsförmedlingstjänst. Den oklara formuleringen av det berörda undantaget har dock medfört att det genomförts olika i medlemsstaterna, vilket har lett till att det inte föreligger någon rättslig förutsägbarhet för operatörer och konsumenterna och att betalningsförmedlingstjänster ibland har kunnat åberopa obegränsat undantag från tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG. Det är därför lämpligt att förtydliga och begränsa utrymmet för att kunna åberopa detta undantag för sådana tjänsteleverantörer genom att specificera de typer av betalningstransaktioner som det gäller för.

- (16) Undantaget för vissa betalningstransaktioner som genomförs med hjälp av teleutrustning eller informationsteknisk utrustning bör särskilt inriktas på mikrobetalningar för digitalt innehåll och röstbaserade tjänster. En tydlig hänvisning till betalningstransaktioner för köp av elektroniska biljetter bör införas för att beakta utvecklingen när det gäller betalningar där kunderna framför allt kan beställa, betala för, erhålla och godkänna elektroniska biljetter med mobiltelefoner eller andra enheter när som helst oavsett var de befinner sig. Elektroniska biljetter möjliggör och underlättar tillhandahållandet av tjänster som konsumenterna annars skulle kunna köpa i form av pappersbiljetter och omfattar transporter, nöjen, bilparkering och inträde till lokaler men inte fysiska varor. De minskar produktions- och distributionskostnaderna i samband med traditionella pappersbaserade biljettkanaler och underlättar för kunderna i och med att nya och enkla sätt att köpa biljetter tillhandahålls. För att mildra bördan för enheter som samlar in välgörenhetsdonationer bör också sådana donationer undantas. Det bör vara medlemsstaterna, i enlighet med nationell rätt, fritt att begränsa undantaget till donationer som samlas in till förmån för registrerade välgörenhetsorganisationer. På det hela taget bör undantaget gälla endast när värdet av betalningstransaktionen understiger ett specifikt tröskelvärde, så att det tydligt begränsas till betalningar med låg riskprofil.
- (17) Det gemensamma eurobetalningsområdet (Sepa) har underlättat inrättandet i hela unionen av *betalningsfabriker* och *inkassofabriker* som möjliggör centralisering av betalningstransaktioner inom en och samma koncern. I detta sammanhang bör betalningstransaktioner mellan ett moderföretag och dess dotterföretag eller mellan dotterföretag till ett och samma moderföretag som tillhandahålls av en betaltjänstleverantör som tillhör samma koncern undantas från tillämpningsområdet för detta direktiv. Om ett moderföretag eller dess dotterföretag samlar in betalningsorder för en koncerns räkning för att överföra dem vidare till en betaltjänstleverantör bör detta inte betraktas som en betaltjänst vid tillämpningen av detta direktiv.
- (18) Från tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG undantas betaltjänster som tillhandahålls av uttagsautomatsaktörer som är oberoende av kontoförvaltande andra betaltjänstleverantörer. Det undantaget ledde till fler oberoende uttagsautomattjänster i många medlemsstater, framför allt i glesbefolkade områden. Att undanta denna snabbt växande del av uttagsautomatsmarknaden fullständigt från direktivets tillämpningsområde skulle dock leda till förvirring vad gäller uttagsavgifter. I gränsöverskridande situationer skulle detta kunna leda till dubbla avgifter för samma uttag av den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och av uttagsautomatsaktören. För att upprätthålla tillhandahållandet av uttagsautomattjänster samtidigt som tydlighet säkerställs när det gäller uttagsavgifter är det följaktligen lämpligt att behålla undantaget, men kräva att uttagsautomatsaktörer följer särskilda bestämmelser om insyn enligt detta direktiv. Avgifter som tillämpas av uttagsautomatsaktörer bör inte påverka tillämpningen av förordning (EG) nr 924/2009.
- (19) Tjänsteleverantörer som ville utnyttja ett undantag från tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG har inte frågat myndigheterna om deras verksamheter omfattades av, eller var undantagna från, det direktivet, utan har förlitat sig på sina egna bedömningar. Detta har lett till olika tillämpning av vissa undantag i medlemsstaterna. Betaltjänstleverantörer verkar även ha utnyttjat vissa undantag för att ändra affärsmodeller, så att betalningsverksamheter står utanför direktivets tillämpningsområde. Detta kan medföra ökade risker för användare av betaltjänster och olika villkor för betaltjänstleverantörer på den inre marknaden. Tjänsteleverantörerna bör därför vara skyldiga att anmäla relevanta verksamheter till de behöriga myndigheterna så att de behöriga myndigheterna kan bedöma om de krav som fastställs i de relevanta bestämmelserna är uppfyllda och för att säkra en enhetlig tolkning av reglerna på hela den inre marknaden. Framför allt bör ett anmälningsförfarande föreskrivas för alla undantagen som grundar sig på iakttagandet av ett tröskelvärde, i syfte att garantera efterlevnad av de särskilda kraven.
- (20) Vidare är det viktigt att inkludera ett krav för potentiella betaltjänstleverantörer att anmäla till de behöriga myndigheterna vilken verksamhet som de bedriver inom ramen för ett begränsat nätverk på grundval av kriterierna i detta direktiv om betalningstransaktionernas värde överstiger ett visst tak. De behöriga myndigheterna bör bedöma huruvida den verksamhet som anmäls kan betraktas som verksamhet som bedrivs inom ramen för ett begränsat nätverk.
- (21) Definitionen av betaltjänster bör vara teknikneutral och medge utveckling av nya typer av betaltjänster, samtidigt som likvärdiga driftsvillkor säkerställs för både befintliga och nya betaltjänstleverantörer.

- (22) Det här direktivet bör överensstämma med tillvägagångssättet i direktiv 2007/64/EG, som omfattar alla typer av elektroniska betaltjänster. Det skulle därför inte vara lämpligt att de nya reglerna är tillämpliga på tjänster där överföringen av medel från betalaren till betalningsmottagaren eller transport av dessa genomförs enbart i sedlar och mynt eller där överföringen är baserad på papperscheckar, pappersbaserade växlar, skuldebrev eller andra instrument, pappersbaserade kuponger eller kort vilka är dragna på en betaltjänstleverantör eller annan part i syfte att ställa medel till betalningsmottagarens förfogande.
- (23) Detta direktiv bör inte tillämpas på betalningstransaktioner med kontanter, eftersom en gemensam betalningsmarknad för kontanter redan existerar. Direktivet bör inte heller tillämpas på sådana betalningstransaktioner som baseras på papperscheckar, eftersom papperscheckar på grund av sin karaktär inte kan behandlas lika effektivt som andra betalningsmedel. God praxis på detta område bör emellertid utgå från principerna i detta direktiv.
- (24) Det är nödvändigt att specificera de kategorier av betaltjänstleverantörer som lagligen får tillhandahålla betaltjänster inom unionen, dvs. kreditinstitut som från användare tar emot insättningar som kan användas för att finansiera betalningstransaktioner, vilka även i fortsättningen bör omfattas av tillsynskraven som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU⁽¹⁾, institut för elektroniska pengar som ger ut elektroniska pengar för finansiering av betalningstransaktioner och som även i fortsättningen bör omfattas av tillsynskraven som fastställs i direktiv 2009/110/EG, och slutligen de betalningsinstitut och postgiroinstitut som har rätt till detta enligt nationell rätt. Tillämpningen av den rättsliga ramen bör begränsas till tjänstleverantörer som tillhandahåller betaltjänster som regelbunden sysselsättning eller affärsverksamhet i enlighet med detta direktiv.
- (25) I det här direktivet fastställs bestämmelser för genomförande av betalningstransaktioner, där medlen är elektroniska pengar enligt definitionen i direktiv 2009/110/EG. I det här direktivet regleras dock inte utgivning av elektroniska pengar som anges i direktiv 2009/110/EG. Betalningsinstitut bör därför inte få ge ut elektroniska pengar.
- (26) Genom direktiv 2007/64/EG inrättades ett tillsynssystem, bland annat en enda auktorisation för alla betaltjänstleverantörer som inte tar emot insättningar eller ger ut elektroniska pengar. För detta ändamål infördes en ny kategori av betaltjänstleverantörer genom direktiv 2007/64/EG, nämligen "betalningsinstitut", genom att föreskriva att juridiska personer som faller utanför de befintliga kategorierna på stränga och heltäckande villkor får auktoriseras att tillhandahålla betaltjänster inom unionen. Således bör samma villkor gälla för sådana tjänster i hela unionen.
- (27) Sedan direktiv 2007/64/EG antogs har nya typer av betaltjänster uppkommit, särskilt på området internetbetalningar. Framför allt har betalningsinitieringstjänster inom e-handel utvecklats. Dessa betalningstjänster spelar en roll i e-handelsbetalningar genom att med hjälp av programvara skapa en "bro" mellan sälj företagets webbplats och internetbankplattformen för betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör för att via internet initiera betalningar.
- (28) Vidare har det i och med den tekniska utvecklingen under de senaste åren uppkommit ett utbud av kompletterande tjänster, såsom kontoinformationstjänster. Dessa tjänster förser betaltjänstanvändaren med samlad nätbaserad information om ett eller flera betalkonton som innehas hos en eller flera andra betaltjänstleverantörer och som nås via den kontoförvaltande betaltjänstleverantörens webbaserade gränssnitt. Betaltjänstanvändaren har därmed möjlighet att omedelbart vid en viss tidpunkt få överblick över sin ekonomiska situation. Dessa tjänster bör också omfattas av direktivet, så att konsumenternas betalningar och kontouppgifter skyddas väl och det råder rättslig förutsägbarhet om ställningen för leverantörer av kontoinformationstjänster.
- (29) Dessa betalningsinitieringstjänster gör det möjligt för leverantören av betalningsinitieringstjänsten att försäkra en betalningsmottagare om att betalningen har initierats i syfte att ge ett incitament åt betalningsmottagaren att frigöra varan eller tillhandahålla tjänsten utan onödigt dröjsmål. Sådana tjänster är en billig lösning för både sälj företag och konsumenter och ger konsumenterna möjlighet att handla på nätet även om de inte har något kontokort. Eftersom betalningsinitieringstjänster inte för närvarande omfattas av tillämpningsområdet för direktiv

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

2007/64/EG, övervakas de inte nödvändigtvis av en behörig myndighet och behöver inte efterleva direktiv 2007/64/EG. Detta reser en rad rättsliga frågor, exempelvis konsumentskydds-, säkerhets- och ansvarsfrågor samt konkurrens- och uppgiftsskyddsfrågor, särskilt rörande skyddet av betaltjänstanvändares uppgifter i enlighet med unionens uppgiftsskyddsregler. Dessa problem bör därför åtgärdas genom de nya reglerna.

- (30) De personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter som används för säker kundautentisering av betaltjänstanvändaren eller leverantören av betalningsinitieringstjänster utfärdas vanligtvis av de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna. Leverantörerna av betalningsinitieringstjänster ingår inte nödvändigtvis en avtalsförbindelse med de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna och, oberoende av vilken affärsmodell som används av leverantörerna av betalningsinitieringstjänster, bör de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna möjliggöra för leverantörer av betalningsinitieringstjänster att förlita sig på de autentiseringsförfaranden som de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna tillhandahåller för att initiera en specifik betalning för betalarens räkning.
- (31) När en leverantör av betalningsinitieringstjänster uteslutande tillhandahåller betalningsinitieringstjänster, innehar denne inte användarens medel under något stadium i betalningskedjan. När en leverantör av betalningsinitieringstjänster avser att tillhandahålla betaltjänster, där vederbörande innehar användarens medel, bör denne erhålla full auktorisation för dessa tjänster.
- (32) Betalningsinitieringstjänster grundar sig på antingen direkt eller indirekt tillgång för leverantörerna av betalningsinitieringstjänster till betalarnas konton. En kontoförvaltande betaltjänstleverantör, som tillhandahåller en mekanism för indirekt tillgång, bör också ge direkt tillgång till leverantörerna av betalningsinitieringstjänster.
- (33) Detta direktiv bör syfta till att säkerställa kontinuitet på marknaden och göra det möjligt för befintliga och nya betaltjänstleverantörer att, oberoende av vilken affärsmodell de tillämpar, tillhandahålla sina tjänster inom ramen för ett tydligt och harmoniserat regelverk. I avvaktan på tillämpningen av dessa regler, och utan att det påverkar behovet av att säkerställa säkra betalningstransaktioner och konsumentskydd mot uppenbara risker för bedrägerier, bör medlemsstaterna, kommissionen, Europeiska centralbanken (ECB) och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten), inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010⁽¹⁾ (EBA) garantera rättvis konkurrens på denna marknad och undvika onödigt diskriminering av befintliga aktörer på marknaden. Alla betaltjänstleverantörer, inklusive betaltjänstanvändarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör, bör kunna erbjuda betalningsinitieringstjänster.
- (34) Det här direktivet innebär ingen väsentlig förändring av villkoren för beviljande och behållande av auktorisation som betalningsinstitut. Precis som i direktiv 2007/64/EG innebär villkoren tillsynskrav som står i proportion till de operativa och finansiella risker som dessa institut ställs inför i sin verksamhet. I detta sammanhang behövs en sund ordning för startkapital i kombination med löpande kapitalkrav, i sinom tid med mer sofistikerad utformning alltefter marknadens behov. På grund av mångfalden på området för betaltjänster bör direktivet tillåta olika metoder i kombination med ett visst utrymme för valmöjligheter vid tillsynen, så att det säkerställs att samma risker behandlas på samma sätt för alla betaltjänstleverantörer. Kraven på betalningsinstituten bör avspegla det faktum att dessa ägnar sig åt mer specialiserad och begränsad verksamhet, som skapar risker som är mer begränsade och lättare att övervaka och kontrollera än de risker som uppstår inom kreditinstitutens bredare verksamhetsutbud. Betalningsinstitut bör i synnerhet förbjudas att ta emot insättningar från användare och de bör få tillåtelse att utnyttja medel som de tagit emot från användare endast för att genomföra betaltjänster. Tillsynskraven, inklusive kraven för startkapital, bör stå i proportion till risken med betalningsinstitutets respektive betaltjänst. Betaltjänstleverantörer av enbart betalningsinitieringstjänster bör anses innebära en medelhög risk vad gäller startkapital.
- (35) När leverantörer av betalningsinitieringstjänster och leverantörer av kontoinformationstjänster uteslutande tillhandahåller dessa tjänster, innehar de inte kundmedel. Därför vore det oproportionerligt att ålägga dessa nya marknadsaktörer kapitalbaskrav. Det är dock viktigt att de har möjlighet att fullgöra sina betalningsskyldigheter i samband med den verksamhet som de bedriver. De bör därför vara skyldiga att inneha antingen ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti. EBA bör utarbeta riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 för de kriterier som medlemsstaterna ska använda för att fastställa minimibeloppet för ansvarsförsäkring eller jämförbar garanti. EBA bör inte göra åtskillnad mellan ansvarsförsäkring och jämförbara garantier, då dessa bör vara utbytbara.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

- (36) För att undvika missbruk av etableringsrätten är det nödvändigt att kräva att det betalningsinstitut som begär auktorisation i en viss medlemsstat bedriver åtminstone en del av sin betaltjänstverksamhet i den medlemsstaten.
- (37) Det bör införas bestämmelser om att betaltjänstanvändarens medel ska hållas åtskilda från betalningsinstitutens medel. Skyddskraven är nödvändiga när betalningsinstitutet är i besittning av betaltjänstanvändarens medel. Där samma betalningsinstitut genomför en betalningstransaktion för både betalaren och betalningsmottagaren och betalaren ges ett kreditutrymme kan det vara lämpligt att skydda medlen till förmån för betalningsmottagaren när de utgör betalningsmottagarens fordran gentemot betalningsinstitutet. Betalningsinstitutet bör också omfattas av effektiva krav på förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.
- (38) Det här direktivet medför inte ändringar av betalningsinstitutens redovisningsskyldigheter eller deras skyldigheter att utföra granskning av deras årsbokslut och sammanställda redovisningar. Betalningsinstitutet är skyldiga att upprätta sina årsbokslut och sammanställda redovisningar i enlighet med rådets direktiv 86/635/EEG⁽¹⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU⁽²⁾. Årsboksluten och de sammanställda redovisningarna bör granskas, såvida institutet inte är undantaget från den skyldigheten enligt dessa direktiv.
- (39) När betaltjänstleverantörer ägnar sig åt att tillhandahålla en eller flera av de betaltjänster som omfattas av detta direktiv bör de alltid ha betalkonton som uteslutande används för betalningstransaktioner. För att möjliggöra för betaltjänstleverantörerna att kunna tillhandahålla betaltjänster måste de ha möjlighet att öppna och inneha konton i kreditinstitut. Medlemsstaterna bör se till att tillträde till sådana konton ges på ett sätt som inte är diskriminerande och att det är i proportion till det berättigade syftet som det beviljats för. Tillträdet kan vara av grundläggande karaktär, men bör alltid vara tillräckligt omfattande för att betalningsinstitutet ska kunna tillhandahålla sina tjänster på ett behändrat och effektivt sätt.
- (40) I det här direktivet bör betalningsinstitutens beviljande av kredit, nämligen beviljande av kreditutrymmen och utgivande av kreditkort, endast regleras när det är nära kopplat till betaltjänster. Endast om en kredit beviljas för att underlätta betaltjänster och den krediten är kortfristig och beviljas för en period som inte överskrider tolv månader, inklusive revolverande kredit, är det lämpligt att tillåta betalningsinstitutet att bevilja sådan kredit för sin gränsöverskridande verksamhet, samt att den huvudsakligen refinansieras ur betalningsinstitutets egen kapitalbas och andra medel från kapitalmarknaderna, och inte ur de kundmedel som innehas för betaltjänster. Sådana regler bör inte påverka tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG⁽³⁾ eller annan tillämplig unionsrätt eller nationella bestämmelser om villkoren för beviljande av konsumentkrediter som inte harmoniseras genom det här direktivet.
- (41) Samarbetet mellan de nationella behöriga myndigheter som auktoriserar betalningsinstitut, utför kontroller och beslutar om återkallande av auktorisationerna har generellt visat sig fungera tillfredsställande. Samarbetet mellan behöriga myndigheter bör emellertid förbättras både med avseende på den information som utbyts och konsekvent tillämpning och tolkning av detta direktiv, när en auktoriserad betalningsinstitution vill tillhandahålla betaltjänster i andra medlemsstater än i sin hemmedlemsstat genom att utnyttja etableringsrätten eller friheten att tillhandahålla tjänster (nedan kallade *passförfaranden*), inbegripet via internet. EBA bör bistå med att lösa tvister mellan de behöriga myndigheterna inom ramen för det gränsöverskridande samarbetet i enlighet med förordning (EU) nr 1093/2010. Myndigheten bör också utarbeta ett förslag till tekniska standarder för tillsyn om samarbete och informationsutbyte.
- (42) För att öka insynen i verksamhet som bedrivs av betalningsinstitut som är auktoriserade eller registrerade av behöriga myndigheter i sin hemmedlemsstat, inklusive deras ombud, och för att säkerställa ett starkt konsumentskydd i unionen är det nödvändigt att säkerställa att förteckningen över de enheter som tillhandahåller betaltjänster är lättillgänglig för allmänheten. EBA bör därför utveckla och föra ett centralt register där EBA offentliggör en förteckning med namnen på de enheter som tillhandahåller betaltjänster. Medlemsstaterna bör säkerställa att de uppgifter som de tillhandahåller hålls uppdaterade. Dessa åtgärder bör också bidra till att stärka samarbetet mellan de behöriga myndigheterna.

(1) Rådets direktiv 86/635/EEG av den 8 december 1986 om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut (EGT L 372, 31.12.1986, s. 1).

(2) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

(3) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66).

- (43) Tillgången till korrekt och uppdaterad information bör ökas genom att betalningsinstituten förpliktigas att utan onödigt dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten om eventuella ändringar som påverkar för auktorisationen lämnad information och uppgifter, inklusive ytterligare ombud eller enheter till vilka verksamheter utkontrakterats. Behöriga myndigheter ska också i tveksamma fall kontrollera att den mottagna informationen är korrekt.
- (44) Medlemsstaterna bör kunna kräva att betalningsinstitut som är verksamma på deras territorium, vars huvudkontor är beläget i en annan medlemsstat, lämnar periodiska rapporter till dem om sin verksamhet på deras territorium för informations- eller statistikändamål. När dessa betalningsinstitut är verksamma enligt etableringsrätten, bör det vara möjligt att använda denna information även för att övervaka efterlevnaden av avdelningarna III och IV i detta direktiv, och medlemsstaterna bör kunna kräva att dessa betalningsinstitut utnämner en central kontaktpunkt på deras territorium för att underlätta de behöriga myndigheternas övervakning av nätverk av ombud. EBA bör utarbeta ett förslag till standarder för tillsyn som innehåller kriterier för att fastställa om utnämningen av en central kontaktpunkt är lämplig och vilka dess funktioner bör vara. Kravet på att utnämna en central kontaktpunkt bör stå i proportion till uppnåendet av målet om tillräcklig kommunikation och informationsrapportering om efterlevnaden av avdelningarna III och IV i värdmedlemsstaten.
- (45) I krisituationer, där det krävs omedelbar åtgärd för att ta itu med ett allvarligt hot mot de kollektiva intressena för betaltjänstanvändarna i värdmedlemsstaten, såsom storskaligt bedrägeri, bör det vara möjligt för de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten att vidta säkerhetsåtgärder parallellt med det gränsöverskridande samarbetet mellan de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten och hemmedlemsstaten och i avvaktan på att den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten vidtar åtgärder. Dessa åtgärder bör vara lämpliga, stå i proportion till sitt syfte samt vara icke-diskriminerande och tillfälliga. Alla åtgärder bör vara väl motiverade. De behöriga myndigheterna i det berörda betalningsinstitutets hemmedlemsstat och andra berörda myndigheter, såsom kommissionen och EBA, bör ha informerats i förväg eller, om detta med tanke på krisituationen inte är möjligt, utan onödigt dröjsmål.
- (46) I detta direktiv anges de minimibefogenheter som behöriga myndigheter bör ha vid övervakning av betalningsinstitutens efterlevnad, men dessa befogenheter ska utövas med respekt för de grundläggande rättigheterna, bl.a. rätten till ett privatliv. Utan att det påverkar en oberoende myndighets (nationella dataskyddsmyndigheten) kontroll och i enlighet med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna bör medlemsstaterna införa lämpliga och effektiva skyddsåtgärder när det är möjligt att utövandet av dessa befogenheter skulle kunna leda till missbruk eller godtycklighet som innebär allvarliga inskränkningar av dessa rättigheter, exempelvis genom ett förhandsgodkännande från den berörda medlemsstatens rättsliga myndighet, när så är lämpligt.
- (47) Det är viktigt att säkerställa att alla personer som tillhandahåller betaltjänster omfattas av vissa rättsliga minimikrav. Det är därför önskvärt att kräva registrering av namn och adress på alla fysiska och juridiska personer som tillhandahåller betaltjänster inklusive personer som inte kan uppfylla alla villkor för auktorisation som betalningsinstitut. Ett sådant tillvägagångssätt är i linje med specialrekommendation VI från Finansiella aktionsgruppen mot penningtvätt som ger en möjlighet för betaltjänstleverantörer som inte kan uppfylla alla villkor i rekommendationen att trots allt kunna behandlas som betalningsinstitut. I detta syfte bör medlemsstaterna, även när personerna är undantagna från alla eller delar av villkoren för auktorisation, föra in dem i registret över betalningsinstitut. Denna möjlighet till undantag måste dock förenas med stränga krav på betalningstransaktionernas värde. Betalningsinstitut som omfattas av ett undantag bör inte ha etableringsrätt eller frihet att tillhandahålla tjänster och bör inte indirekt utöva dessa rättigheter när de blir medlemmar i ett betalningssystem.
- (48) Med tanke på den särskilda arten hos den verksamhet som bedrivs och riskerna i samband med tillhandahållandet av kontoinformationstjänster är det lämpligt att inrätta ett särskilt tillsynssystem för leverantörer av kontoinformationstjänster. Leverantörer av kontoinformationstjänster bör kunna tillhandahålla gränsöverskridande tjänster inom ramen för reglerna om *passföraranden*.
- (49) För alla betaltjänstleverantörer är det av avgörande betydelse att ha tillträde till betalningssystemens tekniska infrastruktur. Tillträdet bör dock vara underställt lämpliga krav, så att systemens integritet och stabilitet garanteras. Varje betaltjänstleverantör som ansöker om att få delta i ett betalningssystem bör bära risken i det system den själv har valt och för systemet styrka att dess interna organisation har tillräcklig motståndskraft mot alla former av risker. I dessa betalningssystem ingår ofta fyrpartsbetalningsordning samt andra större system för behandling av

betalningar och autogirering. För att i hela unionen säkerställa lika behandling av de olika kategorierna av auktoriserade betaltjänstleverantörer enligt villkoren i deras auktorisation, är det nödvändigt att klargöra reglerna för tillträde till betalningssystem.

- (50) Åtgärder bör vidtas för att förhindra diskriminering av auktoriserade betalningsinstitut och kreditinstitut, så att alla betaltjänstleverantörer som konkurrerar på den inre marknaden kan använda tjänsterna i dessa betalningssystemens tekniska infrastruktur på lika villkor. Eftersom deras respektive verksamhetsramar är olika, bör olika behandling föreskrivas för auktoriserade betaltjänstleverantörer och de betaltjänstleverantörer som omfattas av undantaget enligt det här direktivet och undantaget i artikel 3 i direktiv 2009/110/EG. Under alla förhållanden bör skiljaktiga prisvillkor endast tillåtas när detta motiveras av skillnader mellan betaltjänstleverantörernas kostnader. Detta bör inte påverka medlemsstaternas rätt att begränsa åtkomsten till systemviktiga system i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG⁽¹⁾ eller ECB:s och Europeiska centralbankssystemets behörighet vad gäller tillträde till betalningssystem.
- (51) Det här direktivet påverkar inte tillämpningsområdet för direktiv 98/26/EG. I syfte att säkerställa rättvis konkurrens mellan betaltjänstleverantörerna bör dock en deltagare i ett betecknat betalningssystem som är föremål för villkoren i direktiv 98/26/EG, och som tillhandahåller tjänster med anknytning till ett sådant system till en auktoriserad eller registrerad betaltjänstleverantör, på begäran också ge tillträde till sådana tjänster på ett objektivt, proportionerligt och icke-diskriminerande sätt för andra auktoriserade eller registrerade betaltjänstleverantörer. Betaltjänstleverantörer som beviljas sådant tillträde bör dock inte anses vara deltagare enligt definitionen i direktiv 98/26/EG och bör följaktligen inte åtnjuta det skydd som beviljas enligt det direktivet.
- (52) Bestämmelserna om tillträde till betalningssystem bör inte tillämpas på system som inrättas och drivs av en enda betaltjänstleverantör. Sådana betalningssystem kan drivas antingen i direkt konkurrens med betalningssystem eller, vilket är vanligare, i en marknadsnisch som inte täcks helt av betalningssystem. Till sådana system hör treparts-betalningsordningar, såsom trepartsbetalningsordningar, i den utsträckning som de aldrig fungerar som faktiska fyrtpartsbetalningsordningar, exempelvis genom att använda sig av licensinnehavare, ombud eller co-brandingpartner. Sådana system omfattar också vanligen betaltjänster som tillhandahålls av teleoperatörer där systemets operatör är både betalarens och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, samt bankgruppers interna system. För att stimulera den konkurrens som sådana slutna betalningssystem kan bjuda de etablerade välkända betalningssystemen, är det inte lämpligt att bevilja tredje part tillträde till dessa slutna privata betalningssystem. Sådana slutna system bör emellertid alltid omfattas av unionens konkurrensregler och nationella konkurrensregler, enligt vilka det kan krävas att tillträde beviljas till dessa system för att effektiv konkurrens på betalningsmarknaderna ska upprätthållas.
- (53) Eftersom konsumenter och företag inte är i samma situation, behöver de inte samma skyddsnivå. Trots att det är viktigt att sörja för konsumenternas rättigheter genom att införa bestämmelser där det inte är möjligt att avtala om undantag, är det rimligt att låta företag och organisationer avtala om andra villkor när de inte har kontakt med konsumenter. Medlemsstaterna bör emellertid ha möjligheten att föreskriva att mikroföretag, enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG⁽²⁾, behandlas på samma sätt som konsumenter. Under alla förhållanden bör vissa centrala bestämmelser i detta direktiv dock alltid vara tillämpliga, oavsett användarens ställning.
- (54) Detta direktiv bör specificera betaltjänstleverantörernas skyldigheter att lämna information till betaltjänstanvändarna, som bör få lika klar information om betaltjänster, så att de kan fatta välgrundade beslut och fritt välja bland erbjudanden inom unionen. För att insynen ska värnas, fastställs i direktivet harmoniserade krav, vilka behövs för att säkerställa att nödvändig, tillräcklig och omfattande information lämnas till betaltjänstanvändarna om betaltjänstavtalet och betalningstransaktionerna. För en väl fungerande inre marknad för betaltjänster bör medlemsstaterna endast anta de bestämmelserna om information som fastställs i detta direktiv.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutlig avveckling i system för överföring och betalningar och värdepapper (ECT L 166, 11.6.1998, s. 45).

⁽²⁾ Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

- (55) Konsumenterna bör skyddas mot otillbörliga och vilseledande metoder i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG⁽¹⁾ samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG⁽²⁾, 2002/65/EG⁽³⁾, 2008/48/EG, 2011/83/EU⁽⁴⁾ och 2014/92/EU⁽⁵⁾. Bestämmelserna i de direktiven är tillämpliga även i fortsättningen. Förhållandet mellan de krav på att lämna information innan ett avtal ingås som föreskrivs i det här direktivet och de som föreskrivs i direktiv 2002/65/EG bör dock särskilt klargöras.
- (56) I syfte att öka effektiviteten bör den begärda informationen stå i proportion till användarnas behov och bör meddelas i standardiserad form. Informationskraven på enstaka betalningstransaktioner bör dock skilja sig från kraven på ramavtal om en serie betalningstransaktioner.
- (57) I praktiken är ramavtal och betalningstransaktioner som omfattas av sådana mycket vanligare och ekonomiskt betydande än enstaka betalningstransaktioner. Om det finns ett betalkonto eller ett särskilt betalningsinstrument, ska det finnas ett ramavtal. Kraven på förhandsinformation om ramavtal bör därför vara omfattande och informationen bör alltid lämnas på papper eller via något annat varaktigt medium, exempelvis kontoutdragsskrivare, cd-romskivor, dvd-skivor, hårddiskar i persondatorer på vilka e-post kan lagras och webbplatser, såvida de är tillgängliga för användning i framtiden under en tid som är tillräcklig för syftet med informationens tillgänglighet och förutsatt att dessa webbplatser möjliggör att återge den informationen som lagras där i ett oförändrat format. Det bör dock vara möjligt för betaljänstleverantören och betaltjänstanvändaren att i ramavtalet själva komma överens om på vilket sätt information om genomförda betalningstransaktioner därefter ska lämnas, exempelvis att all information om betalkontot vid internetbanktjänster ska tillhandahållas online.
- (58) Vid enstaka betalningstransaktioner bör endast den viktigaste informationen ges på betaljänstleverantörens eget initiativ. I och med att betalaren vanligtvis är närvarande när betalningsordern ges, bör det inte vara nödvändigt att information i varje enskilt fall ska lämnas på papper eller via något annat varaktigt medium. Betaljänstleverantören bör kunna lämna muntlig information vid betjäningen eller göra informationen åtkomlig på annat sätt, exempelvis genom att anslå villkoren i lokalerna. Det bör också informeras om var närmare övriga upplysningar finns att tillgå, exempelvis på en webbplats. Den viktigaste informationen bör dock även lämnas på papper eller via något annat varaktigt medium, om konsumenten så begär.
- (59) I detta direktiv bör det föreskrivas att konsumenterna har rätt till kostnadsfri relevant information innan denne binds av ett betaljänstavtal. När som helst under avtalsförhållandet bör konsumenterna också kunna begära att få förhandsinformation och ramavtalet på papper kostnadsfritt för att göra det möjligt att jämföra de tjänster och villkor som betaljänstleverantörerna erbjuder och vid tvist kontrollera sina avtalade rättigheter och skyldigheter, så att ett starkt konsumentskydd upprätthålls. Dessa bestämmelser bör vara förenliga med direktiv 2002/65/EG. De specifika bestämmelserna om kostnadsfri information i det här direktivet bör inte medföra att avgifter kan tas ut för information till konsumenterna enligt andra tillämpliga direktiv.
- (60) Det sätt på vilket betaljänstleverantören ska ge betaltjänstanvändaren erforderlig information bör beakta såväl betaltjänstanvändarens behov som praktiska tekniska aspekter och kostnadseffektivitet och baseras på vad som överenskommit i avtalet om betal tjänster. I detta direktiv bör därför två metoder särskiljas för informationen som ska lämnas av betaljänstleverantörens: antingen bör informationen lämnas, dvs. aktivt lämnas av betaljänstleverantören vid lämplig tidpunkt enligt detta direktiv utan att betaltjänstanvändaren så begär, eller bör informationen göras tillgänglig för betaltjänstanvändaren på grundval av en begäran om ytterligare information. I det senare fallet bör betaltjänstanvändaren vidta aktiva åtgärder för att få informationen, exempelvis genom att uttryckligen begära

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22).

(2) Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (EGT L 178, 17.7.2000, s. 1).

(3) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenterna och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG (EGT L 271, 9.10.2002, s. 16).

(4) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

(5) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (EUT L 257, 28.8.2014, s. 214).

den från betaljänstleverantören, logga in till en bankkontobrevlåda eller föra in ett bankkort i en kontoutdrags-skrivare. Betaljänstleverantören bör i detta syfte garantera åtkomst till informationen och att informationen är tillgänglig för betaljänstanvändaren.

- (61) Konsumenten bör utan extra avgift få grundinformation om genomförda betalningstransaktioner. Vid enstaka betalningstransaktioner bör betaljänstleverantören inte ta ut en särskild avgift för den informationen. Den efterföljande informationen om betalningstransaktioner enligt ett ramavtal bör likaså lämnas månatligen utan kostnad. Med hänsyn till vikten av insyn i prissättningen och kunders olika behov, bör parterna kunna avtala om avgifter för information som lämnas oftare eller som komplettering. Med tanke på skillnader i nationell praxis bör medlemsstaterna kunna begära att månatliga kontoutdrag för betalkonton i pappersform eller annat varaktigt medium alltid ska lämnas kostnadsfritt.
- (62) För att underlätta kundernas rörlighet bör konsumenterna kunna avsluta ett ramavtal utan att debiteras avgifter. För avtal som avslutas av konsumenten mindre än sex månader efter deras ikraftträdande bör betaljänstleverantörerna dock tillåtas att ta ut avgifter i samma storleksordning som de kostnader som uppstått på grund av att konsumenten avslutat ramavtalet. För konsumenter bör den avtalade uppsägningstiden inte vara längre än en månad och för betaljänstleverantörer inte kortare än två månader. Detta direktiv bör inte påverka betaljänstleverantörens skyldighet att enligt annan relevant unionsrätt eller nationell rätt avsluta ett betaljänsavtal vid extraordinära omständigheter, såsom regelverket om penningtvätt eller finansiering av terrorism, åtgärder för att frysa tillgångar eller varje annan särskild åtgärd i samband med förebyggande och utredning av brott.
- (63) För att säkerställa ett starkt konsumentskydd bör medlemsstaterna i konsumenternas intresse kunna behålla eller införa restriktioner eller förbud mot ensidiga ändringar av villkoren i ett ramavtal, till exempel om det inte finns något motiverat skäl till en sådan ändring.
- (64) Avtalsbestämmelser bör inte, som syfte eller effekt, diskriminera konsumenter som är lagligen bosatta i unionen på grund av deras nationalitet eller bosättningsort. När t.ex. ett ramavtal föreskriver rätten att av objektivi betingade skäl blockera betalningsinstrumentet bör betaljänstleverantören inte ha möjlighet att åberopa denna rätt endast på grund av att betaljänstanvändaren har bytt bosättningsort inom unionen.
- (65) Erfarenheten visar att det effektivaste systemet är att avgifterna delas mellan betalare och betalningsmottagare, eftersom detta underlättar direkthantering av betalningarna. Det bör därför fastställas bestämmelser om att de respektive betaljänstleverantörerna i normala fall bör ta ut avgifterna direkt av betalaren och betalningsmottagaren. De avgifter som tas ut kan också vara lika med noll, eftersom bestämmelserna i detta direktiv inte påverkar praxis enligt vilken betaljänstleverantören inte tar ut någon avgift från konsumenterna för kreditering av deras konton. Beroende på avtalsvillkoren kan en betaljänstleverantör på samma sätt ta ut en avgift för användning av betal-tjänsten endast av betalningsmottagaren (sälj företaget), vilket medför att betalaren inte åläggs någon avgift. Det är möjligt att betalningssystemet tar ut avgifter i form av en abonnemangsavgift. Bestämmelserna om överfört belopp eller avgifter får inga direkta följder för prissättningen mellan betaljänstleverantörer eller eventuella mellanhänder.
- (66) Olika nationell praxis för avgiftsuttag vid användning av ett visst betalningsinstrument (nedan kallat *tilläggsavgifter*) har lett till att unionens betalningsmarknad är ytterst heterogen. Detta har blivit en källa till förvirring för konsumenterna, särskilt när det gäller e-handel och i gränsöverskridande sammanhang. Sälj företag som är etablerade i medlemsstater där tilläggsavgifter är tillåtna erbjuder produkter och tjänster i medlemsstater där tilläggs-avgifter är förbjudna, och tar ut tilläggsavgifter av konsumenterna. Det finns också många exempel på sälj företag som tagit ut mycket högre tilläggsavgifter än den kostnad som de haft för användningen av ett visst betal-instrument. Ett starkt skäl till att se över användningen av tilläggsavgifter är att regler om förmedlingsavgifter eller för kortbaserade betalningar fastställs i förordning (EU) 2015/751. Förmedlingsavgifter utgör den största delen av sälj företagets avgifter för kort och kortbaserade betalningar. Tilläggsavgifter är den styrpraxis som sälj företag ibland använder för att kompensera för merkostnader i samband med kortbaserade betalningar. Förordning (EU) 2015/751 begränsar nivån för tilläggsavgifternas storlek. Begränsningen kommer att tillämpas innan det förbud som föreskrivs i det här direktivet införs. Medlemsstaterna bör därför överväga att förhindra att betalningsmotta-gare tar ut avgifter för användning av betalningsinstrument vars förmedlingsavgifter regleras i kapitel II i för-ordning (EU) 2015/751.

- (67) Även om betalningsinstitutens betydelse erkänns i detta direktiv utgör kreditinstituten fortfarande den främsta vägen för konsumenterna att erhålla betalningsinstrument. Om ett kortbaserat betalningsinstrument utges av en annan betaltjänstleverantör, oberoende av om det är ett kreditinstitut eller ett betalningsinstitut, än den som förvaltar kundens konto, kan det bidra till ökad konkurrens på marknaden och därmed till ett större urval och bättre erbjudanden för konsumenterna. Samtidigt som de flesta betalningar vid försäljningsstället i dag är kortbaserade kan den nuvarande graden av innovation på betalningsområdet leda till att nya betalningskanaler snabbt uppstår under de kommande åren. Det är därför lämpligt att kommissionen, vid sin översyn av detta direktiv, särskilt beaktar denna utveckling och huruvida tillämpningsområdet för bestämmelsen om bekräftelse av tillgängliga medel behöver revideras. Den betaltjänstleverantör som ger ut det kortbaserade betalningsinstrumentet, särskilt bankkort, skulle ha möjlighet att på ett bättre sätt hantera och begränsa utgivarens kreditrisk om bekräftelse erhöles från den kontoförvaltande betaltjänstleverantören av att medel finns tillgängliga på kundens konto. Samtidigt bör den bekräftelsen inte göra det möjligt för den kontoförvaltande betaltjänstleverantören att blockera medel på betalarens betalkonto.
- (68) Användandet av ett kort eller ett kortbaserat betalningsinstrument för en betalning kommer ofta att leda till att ett meddelande genereras i vilket medlens tillgänglighet bekräftas och två därav föranledda betalningstransaktioner. Den första transaktionen sker mellan utgivaren och sälj företagets kontoförvaltande betaltjänstleverantör, medan den andra, oftast en autogirering, sker mellan betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör och utgivaren. Båda transaktionerna bör behandlas på samma sätt som alla övriga likvärdiga transaktioner. Betaltjänstleverantörer som ger ut kortbaserade betalningsinstrument bör åtnjuta samma rättigheter och bör vara föremål för samma skyldigheter enligt detta direktiv, oavsett om de är betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör eller inte, framför allt när det gäller ansvarighet (t.ex. autentisering) och ansvar gentemot olika aktörer i betalningskedjan. Eftersom betaltjänstleverantörens begäran och bekräftelsen om medlens tillgänglighet kan framställas genom befintliga säkra kommunikationskanaler, tekniska förfaranden och infrastruktur för kommunikation mellan leverantörer av betalningsinitieringstjänster eller leverantörer av kontoinformationstjänster och kontoförvaltande betaltjänstleverantörer, samtidigt som nödvändiga säkerhetsåtgärder respekteras, bör inga ytterligare kostnader för betaltjänstleverantörer eller kortinnehavare förekomma. Dessutom bör den kontoförvaltande betaltjänstleverantören, oavsett om betalningstransaktionen äger rum i en internetmiljö (återförsäljares webbplats) eller i detaljhandelslokaler, vara skyldig att tillhandahålla den bekräftelse som utgivaren begär endast för kontoförvaltande betaltjänstleverantörens konto som är elektroniskt tillgängliga för denna bekräftelse åtminstone genom internetbank. Med hänsyn till elektroniska pengars egenart bör det inte vara möjligt att tillämpa den mekanismen på betalningstransaktioner som initieras genom kortbaserade betalningsinstrument på vilka elektroniska pengar enligt definitionen i direktiv 2009/110/EG lagras.
- (69) Skyldigheten att hålla personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter säkra är av allra största vikt för att skydda betaltjänstanvändarens medel och begränsa risker med avseende på bedrägeri och icke auktoriserad tillgång till betalkontot. De villkor eller andra skyldigheter som betaltjänstleverantörerna ålägger betaltjänstanvändarna när det gäller att hålla personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter säkra bör inte vara formulerade så att de hindrar betaltjänstanvändarna från att utnyttja tjänster som tillhandahålls av andra betaltjänstleverantörer, inbegripet betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster. Sådana villkor bör inte heller innehålla några bestämmelser som på något sätt gör det svårare att använda betaltjänster från andra betaltjänstleverantörer som är auktoriserade eller registrerade enligt detta direktiv.
- (70) För att minska riskerna med och konsekvenserna av icke auktoriserade eller felaktigt genomförda betalningstransaktioner bör betaltjänstanvändaren så snart som möjligt informera betaltjänstleverantören om alla invändningar vad gäller påstått icke auktoriserade eller felaktigt genomförda betalningstransaktioner, under förutsättning att betaltjänstleverantören har uppfyllt sin informationskyldighet enligt detta direktiv. Om tidsfristen för att underrätta betaltjänstleverantören respekteras av betaltjänstanvändaren, bör denne ha möjlighet att föra talan inom de nationella preskriptionstiderna. Detta direktiv bör inte påverka andra tvister mellan betaltjänstanvändare och betaltjänstleverantörer.
- (71) I händelse av en icke auktoriserad betalningstransaktion bör betaltjänstleverantören omedelbart återbetala beloppet för den transaktionen till betalaren. Om det finns allvarig misstanke om att en icke auktoriserad transaktion är resultatet av betaltjänstanvändarens bedrägliga beteende och om den misstanken bygger på objektiva grunder som meddelats till den behöriga nationella myndigheten, bör betaltjänstleverantören ha möjlighet att, inom rimlig tid, genomföra en undersökning innan betalaren återbetalas. För att skydda betalaren från nackdelar bör valuteringsdagen för krediteringen av återbetalningen inte infalla senare än det datum då beloppet har debiterats. För att skapa incitament för betaltjänstanvändaren att utan onödigt dröjsmål underrätta sin betaltjänstleverantör om ett stulet eller förlorat betalningsinstrument och således minska risken för icke auktoriserade betalningstransaktioner, bör

användaren enbart vara ansvarig för ett mycket begränsat belopp, såvida inte denne har handlat bedrägligt eller visat grov värdslöshet. I detta sammanhang förefaller ett belopp på 50 EUR vara lämpligt för att garantera ett harmoniserat och starkt skydd för användare inom unionen. Inget ansvar bör föreligga om betalaren inte kunnat känna till förlusten, stölden eller missbruket av betalningsinstrumentet. Så snart som en användare har underrättat en betaltjänstleverantör om att vederbörandes betalningsinstrument har kommit i orätta händer, bör betaltjänst-användaren inte vara skyldig att stå för några ytterligare förluster till följd av icke auktoriserad användning av instrumentet. Detta direktiv bör inte påverka betaltjänstleverantörers ansvar för sina egna produkters tekniska säkerhet.

- (72) För att kunna bedöma eventuell värdslöshet eller grov värdslöshet från betaltjänstanvändarens sida, bör alla omständigheter beaktas. Bevis för och omfattningen av den påstådda värdslösheten bör generellt prövas enligt nationell rätt. Medan begreppet värdslöshet inbegriper ett åsidosättande av en aktsamhetsplikt, bör grov värdslöshet emellertid betyda mer än ren värdslöshet och omfatta ett uppträdande som uppvisar en betydande grad av oaktsamhet; till exempel att förvara de behörighetsuppgifter som används för auktorisering av en betalningstransaktion intill betalningsinstrumentet, i ett format som är öppet och lätt att upptäcka för tredje man. Som o giltiga bör sådana avtalsbestämmelser och avtalsvillkor betraktas som för tillhandahållandet och användningen av ett betalningsinstrument innebär att bevisbördan ökar för konsumenten eller minskar för utgivaren. I vissa situationer, särskilt när betalningsinstrumentet saknas på försäljningsstället, exempelvis vid onlinebetalningar, förefaller det lämpligt att kräva att betaltjänstleverantören bevisar påstådd värdslöshet, eftersom betalarens möjligheter att göra detta är mycket små i sådana fall.
- (73) Bestämmelser bör införas om fördelning av förluster till följd av icke auktoriserade betalningstransaktioner. Olika bestämmelser kan gälla för betaltjänstanvändare som inte är konsumenter, eftersom sådana användare normalt har bättre förutsättningar att bedöma bedrägeririsken och vidta motåtgärder. För att säkerställa ett starkt konsumentskydd bör betalarna alltid ha rätt att rikta sitt återbetalningskrav till sin kontoförvaltande betaltjänstleverantör även om en leverantör av betalningsinitieringstjänster deltar i betalningstransaktionen. Detta påverkar inte ansvarsfördelningen mellan betaltjänstleverantörerna.
- (74) När det gäller betalningsinitieringstjänster bör betaltjänstanvändarna och de deltagande betaltjänstleverantörernas rättigheter och skyldigheter vara lämpliga för den tjänst som tillhandahålls. Närmare bestämt bör ansvarsfördelningen mellan den betaltjänstleverantör som förvaltar kontot och den leverantör av betalningsinitieringstjänster som deltar i transaktionen innebära att varje part tar ansvar för den del av transaktionen som de kontrollerar.
- (75) Detta direktiv syftar till att öka konsumentskyddet vid kortbaserade betalningstransaktioner där det exakta transaktionsbeloppet inte är känt vid tidpunkten när betalaren ger sitt medgivande till genomförandet av betalningstransaktionen, till exempel vid obemannade bensinstationer, i biluthyringsavtal eller vid hotellbokningar. Betalarens betaltjänstleverantör bör endast kunna spärra medel på betalarens betalkonto om betalaren har gett sitt medgivande till det exakta belopp som ska spärras och dessa medel bör frigöras utan onödigt dröjsmål efter mottagandet av uppgifterna om det exakta beloppet för betalningstransaktionen och allra senast omedelbart efter mottagandet av betalningsordern.
- (76) Sepa-projektet syftar till att vidareutveckla gemensamma unionsomfattande betaltjänster för att ersätta nuvarande nationella tjänster när det gäller betalningar som är denominerade i euro. I syfte att säkerställa en fullständig övergång till unionsomfattande betalningar och autogireringar fastställs i förordning (EU) nr 260/2012 tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro. När det gäller autogireringar förutses i den förordningen att betalaren ger sitt samtycke till både betalningsmottagaren och betalarens betaltjänstleverantör (direkt eller indirekt via betalningsmottagaren) och att medgivandena, tillsammans med senare ändringar eller annulleringar, sparas av betalningsmottagaren eller av en tredje part för betalningsmottagarens räkning. Det nuvarande och, än så länge, enda alleuropeiska autogirosystemet för konsumentbetalningar i euro som utvecklats av Europeiska betalningsrådet är baserat på principen att medgivandet om att genomföra en autogirering ges av betalaren till betalningsmottagaren och sparas av betalningsmottagaren, tillsammans med senare ändringar eller annulleringar. Medgivandet kan också lagras av en tredje part för betalningsmottagarens räkning. För att säkerställa ett brett stöd bland allmänheten för Sepa och för att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå inom Sepa ger det befintliga alleuropeiska autogirosystemet ovillkorlig rätt till återbetalning för auktoriserade betalningar. Som en återspegling av denna verklighet syftar detta direktiv till att fastställa en ovillkorlig rätt till återbetalning, som ett allmänt krav för alla eurodenominerade autogireringstransaktioner i unionen.

Parallellt med Sepa finns dock fortfarande äldre autogirosystem för icke eurodenominerade transaktioner i medlemsstater som inte har euron som valuta. Dessa system har visat sig vara effektiva och säkerställer samma höga nivå av skydd för betalaren genom andra skyddsmedel, som inte alltid utgår från en oivillkorlig rätt till återbetalning. I detta fall bör betalaren skyddas genom den allmänna regeln om en återbetalning när den genomförda betalningstransaktionen överstiger det belopp som rimligen kunde ha förväntats. Dessutom bör det vara möjligt för medlemsstaterna att fastställa regler om återbetalningsrättigheter som är mer fördelaktiga för betalaren. Det finns en genuin efterfrågan på specifika eurodenominerade autogiroprodukter inom Sepa, vilket framgår av att vissa äldre betalningssystem i euro finns kvar i några medlemsstater. Det skulle vara rimligt att tillåta att betalaren och dennes betaltjänstleverantör i ett ramavtal enas om att betalaren inte har rätt till återbetalning, i situationer där betalaren är skyddad antingen eftersom betalaren direkt till sin betaltjänstleverantör givit sitt godkännande till att en transaktion genomförs, inbegripet när den senare handlar för betalningsmottagarens räkning eller eftersom, i förekommande fall, betaltjänstleverantören eller betalningsmottagaren på överenskommet sätt lämnat betalaren information om den framtida betalningstransaktionen eller gjort informationen tillgänglig för denne minst fyra veckor före sista betalningsdagen. I varje fall bör betalaren alltid vara skyddad genom den allmänna återbetalningsregeln i händelse av icke auktoriserade eller felaktigt genomförda betalningstransaktioner.

- (77) För att kunna planera sin ekonomi och fullgöra sina betalningsförpliktelser i tid måste konsumenter och företag vara säkra på hur lång tid det tar att genomföra en betalningsorder. Detta direktiv bör därför fastställa när rättigheter och skyldigheter börjar gälla, dvs. då betaltjänstleverantören tar emot betalningsordern, inbegripet den tidpunkt då betaltjänstleverantören hade möjlighet att ta emot den genom de kommunikationsmedel om vilka överenskommelse träffats i betaltjänstavtalet, oaktat eventuellt tidigare deltagande i det förfarande som leder fram till upprättandet och överföringen av betalningsordern, exempelvis säkerhets- och täckningskontroller, information om användningen av det personliga identifieringsnumret eller utfärdande av ett betalningslöfte. Vidare bör mottagande av en betalningsorder inträffa när betalarens betaltjänstleverantör tar emot den betalningsorder som ska debiteras betalarens konto. Ingen relevans i detta avseende bör den dag eller tidpunkt ha då en betalningsmottagare till sin betaltjänstleverantör överför betalningsorder för inkassering av exempelvis kortbetalning eller autogireringar eller då betalningsmottagaren beviljas en förskottsfinansiering av de aktuella beloppen av sin betaltjänstleverantör (genom en kredit kopplad till sitt konto). Användarna bör kunna lita på att en betalningsorder genomförs korrekt och fullständigt, om inte betaltjänstleverantören har avtalad eller laga grund för vägran. Om betaltjänstleverantören avvisar en betalningsorder, bör betaltjänstanvändaren snarast möjligt underrättas om detta och om orsaken till avvisandet, om inte annat följer av unionsrätten och nationell rätt. Om ramavtalet innefattar villkor som innebär att betaltjänstleverantören får ta ut en avgift för avvisande bör den avgiften vara objektivt motiverad och bör hållas så låg som möjligt.
- (78) Med tanke på hur snabbt moderna helautomatiserade betalningssystem hanterar betalningstransaktioner, vilket gör att betalningsorder inte kan återkallas efter en viss tidpunkt utan höga kostnader för manuella insatser, är det nödvändigt att ange en klar tidsgräns för återkallelse av betalningen. Alltefter typen av betaltjänst och betalningsorder bör det dock vara möjligt att variera tidpunkten för betalning genom ett avtal mellan parterna. Återkallelse bör i detta sammanhang endast vara tillämplig på förhållandet mellan betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören och påverkar således inte det faktum att betalningstransaktioner i betalningssystem är oåterkalleliga och definitiva.
- (79) Sådan oåterkallelighet bör inte påverka en betaltjänstleverantörs rättigheter eller skyldigheter enligt lagarna i vissa medlemsstater att på grundval av betalarens ramavtal eller nationella lagar och andra författningar eller riktlinjer återbetala den genomförda betalningstransaktionens belopp till betalaren vid tvist mellan betalaren och betalningsmottagaren. En sådan återbetalning bör betraktas som en ny betalningsorder. Utom i dessa fall bör rättsliga tvister som uppstår inom det förhållande som ligger bakom betalningsordern avgöras endast mellan betalaren och betalningsmottagaren.
- (80) Att hela det belopp som betalaren överför krediteras betalningsmottagarens konto är av avgörande betydelse för en helt integrerad direkthantering av betalningar, och för rättssäkerheten vad gäller underliggande inbördes skyldigheter mellan betaltjänstanvändare. Det bör därför inte vara möjligt för någon av de mellanhänder som deltar i genomförandet av betalningstransaktioner att göra avdrag från det överförda beloppet. Det bör dock vara möjligt för betalningsmottagaren att ingå ett avtal med sin betaltjänstleverantör som ger den senare möjlighet att dra av sina egna avgifter. För att betalningsmottagaren ska kunna kontrollera att det utestående beloppet betalas korrekt, bör det emellertid i den efterföljande informationen om betalningstransaktionen lämnas uppgift inte bara om hela det överförda beloppet, utan även om storleken på eventuella avgifter som har dragits av.

- (81) Betalningsinstrument för låga belopp bör vara ett billigt alternativ som är lätt att använda för varor och tjänster till låga priser och bör inte överbelastas med överdrivna krav. De tillhörande informationskraven och genomförandereglererna bör därför begränsas till väsentlig information, men även beakta de tekniska möjligheter som på goda grunder kan förväntas av instrument som är avsedda för betalning av låga belopp. Trots de mindre omfattande bestämmelserna bör betaltjänstanvändarna ha ett adekvat skydd med tanke på de begränsade riskerna med dessa betalningsinstrument, särskilt vad gäller förskottsbetalade betalningsinstrument.
- (82) För effektivare betalningar inom unionen bör en maximal tid på en dag tillämpas för alla betalningsorder som initieras av betalaren i euro eller valutan i en medlemsstat som inte har euron som valuta, inbegripet betalningar och penningöverföringar. För alla övriga betalningar, exempelvis betalningar som initierats av eller via en betalningsmottagare, däribland autogireringar och kortbetalningar, bör samma genomförandetid på en dag tillämpas om det inte föreligger ett uttryckligt avtal mellan betaltjänstleverantören och betalaren om längre genomförandetid. Det bör vara möjligt att förlänga ovannämnda tider med ytterligare en bankdag om betalningsordern görs på papper, för att göra det möjligt att fortsätta att tillhandahålla betaltjänster till kunder som endast är vana vid pappersdokument. Om autogireringssystem används, bör betalningsmottagarens betaltjänstleverantör överföra inkasseringens ordern inom de tidsgränser som har överenskommit mellan denne och betalningsmottagaren, så att betalning sker på överenskommen dag. Med tanke på att infrastrukturerna för betalningar ofta är mycket effektiva, bör medlemsstaterna dock, för att förhindra att de nuvarande servicenivåerna försämrats, när så är lämpligt få behålla eller fastställa bestämmelser om kortare genomförandetider än en bankdag.
- (83) Bestämmelserna om betalning av beloppet i dess helhet och om genomförandetid bör ses som god praxis när någon av betaltjänstleverantörerna inte är etablerad inom unionen.
- (84) För att stärka konsumenternas förtroende för en harmoniserad betalningsmarknad är det viktigt att betaltjänstanvändarna känner till de faktiska kostnaderna och avgifterna för betaltjänster, så att de kan göra sitt val. I linje med detta bör otydligt redovisade prissättningsmetoder vara förbjudna, eftersom det är allmänt erkänt att sådana metoder gör det ytterst svårt för användarna att fastställa det faktiska priset för en betaltjänst. I synnerhet bör användning av valutadagar som missgynnar användarna inte tillåtas.
- (85) För att betalningssystemet ska fungera friktionsfritt och effektivt måste användaren kunna lita på att betaltjänstleverantören genomför betalningstransaktionen korrekt och inom avtalad tid. Betaltjänstleverantören har i regel förutsättningar att bedöma betalningstransaktionens risker. Det är betaltjänstleverantören som tillhandahåller betalningssystemet, vidtar åtgärder för att återkalla felaktigt placerade medel och i de flesta fall beslutar om vilka mellanhänder som ska bidra till att genomföra betalningstransaktionen. Mot denna bakgrund är det, utom under onormala och oförutsägbara förhållanden, lämpligt att betaltjänstleverantören åläggs att genomföra en betalningstransaktion som denne har tagit emot från användaren, utom när det gäller handlingar och försummelser som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, som är utvald endast av betalningsmottagaren, begär. För att betalaren inte ska vara skyddslös i fall av osannolika omständigheter där det inte är klart att betalningsbeloppet vederbörligen mottogs av betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, bör emellertid den motsvarande bevisbördan ligga på betalarens betaltjänstleverantör. Som regel kan det förväntas att det förmedlande institut, vanligtvis ett "neutralt" organ såsom en centralbank eller en clearingorganisation, som överför betalningsbeloppet från den sändande till den mottagande betaltjänstleverantören, kommer att lagra kontouppgifterna och kommer att kunna tillhandahålla dessa vid behov. När betalningsbeloppet har krediterats den mottagande betaltjänstleverantörens konto, bör betalningsmottagaren omedelbart ha en fordran på sin betaltjänstleverantör för kreditering på sitt konto.
- (86) Betalarens betaltjänstleverantör, närmare bestämt kontoförvaltande betaltjänstleverantör eller, i förekommande fall, leverantör av betalningsinitieringstjänster, bör ha ansvar för att betalningar utförs korrekt, särskilt vad gäller betalning av betalningstransaktionens hela belopp och tiden för utförandet, samt fullt ansvar om andra parter i betalningskedjan fram till betalningsmottagarens konto inte agerar på rätt sätt. Om hela beloppet inte krediteras eller krediteras för sent till betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, följer av detta ansvar att betalarens betaltjänstleverantör bör korrigera betalningstransaktionen eller utan onödigt dröjsmål återbetala den berörda delen av transaktionsbeloppet till betalaren, utan att detta påverkar eventuella andra anspråk som kan resas enligt nationell rätt. Till följd av betaltjänstleverantörens ansvar bör varken betalaren eller betalningsmottagaren behöva bära eventuella kostnader i samband med en felaktig betalning. I händelse av icke genomförda, bristfälliga eller sent gjorda betalningstransaktioner bör medlemsstaterna se till att valuteringsdagen för de korrigerande betalningar som görs av betaltjänstleverantören alltid är densamma som valuteringsdagen för en korrekt genomförd transaktion.

- (87) Detta direktiv bör endast gälla skyldigheter och ansvar enligt avtalet mellan betaltjänstanvändaren och dennes betaltjänstleverantör. För att betalningar och andra betaltjänster ska fungera på rätt sätt fordras emellertid att betaltjänstleverantörerna och deras mellanhänder, exempelvis insamlare, har avtalat om sina ömsesidiga rättigheter och skyldigheter. Ansvarsfrågor utgör en väsentlig del av dessa enhetliga avtal. För att tillförlitligheten hos betaltjänstleverantörer och mellanhänder som deltar i betalningstransaktionen ska säkerställas, är det av rättssäkerhetsskäl nödvändigt att fastställa att icke ansvariga betaltjänstleverantörer ska kompenseras för uppkomna förluster eller belopp som utbetalats enligt bestämmelserna om ansvar i detta direktiv. Ytterligare rättigheter och detaljer om omfattningen av regress och hur anspråk på den betaltjänstleverantör eller mellanhand som orsakat en felaktig betalningstransaktion ska hanteras bör vara föremål för ett avtal.
- (88) Det bör vara möjligt för betaltjänstleverantören att entydigt ange vilken information som krävs för att genomföra betalningsordern korrekt. För att undvika uppsplittring och inte äventyra inrättandet av integrerade betalningssystem inom unionen bör medlemsstaterna dock inte kunna kräva att en särskild identifikationskod används för betalningstransaktioner. Det bör emellertid inte hindra medlemsstaterna från att kräva att betalarens betaltjänstleverantör iakttar tillbörlig försiktighet och, när det är tekniskt möjligt och inte kräver manuellt ingripande, kontrollerar att den unika identifikationskoden stämmer och, om så inte är fallet, vägrar att genomföra betalningsordern och informerar betalaren om detta. Betaltjänstleverantörens ansvar bör begränsas till att varje betalningstransaktion ska genomföras korrekt i enlighet med betaltjänstanvändarens betalningsorder. Om de medel som en betalningstransaktion avser hamnar hos fel mottagare på grund av att betalaren har lämnat en felaktig unik identifikationskod bör varken betalarens eller betalningsmottagarens betaltjänstleverantörer vara ansvarig, men de bör samarbeta genom att vidta rimliga åtgärder för att återvinna medlen, även genom att lämna relevant information.
- (89) Vid betaltjänstleverantörernas tillhandahållande av betaltjänster kan behandling av personuppgifter förekomma. Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG⁽¹⁾ och de nationella regler varigenom direktiv 95/46/EG och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001⁽²⁾ införlivas är tillämpliga på behandling av personuppgifter med avseende på detta direktiv. Särskilt när personuppgifter behandlas med avseende på det här direktivet bör det exakta syftet anges, relevant rättslig grund åberopas, relevanta säkerhetskrav i direktiv 95/46/EG följas och principerna om nödvändighet, proportionalitet, ändamålsbegränsning och proportionerlig lagringstid för uppgifter tillämpas. Dessutom bör inbyggt uppgiftsskydd och dataskydd som standard ingå i alla databehandlings-system som utvecklas och används inom ramen för detta direktiv.
- (90) Detta direktiv är förenligt med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, däribland rätten till ett privatliv och familjeliv, rätten till skydd av personuppgifter, näringsfrihet, rätten till ett effektivt rättsmedel och rätten att inte bli dömd eller straffad två gånger för samma brott. Direktivet måste genomföras i enlighet med dessa rättigheter och principer.
- (91) Betaltjänstleverantörerna är ansvariga för säkerhetsåtgärder. Dessa åtgärder måste stå i proportion till de berörda säkerhetsriskerna. Betaltjänstleverantörer bör inrätta en ram för att minska riskerna och upprätthålla effektiva incidenthanteringsförfaranden. Ett system för regelbunden rapportering bör inrättas för att säkerställa att betaltjänstleverantörerna regelbundet förser de behöriga myndigheterna med en uppdaterad bedömning av deras säkerhetsrisker och om de åtgärder som de har vidtagit som svar på dessa risker. För att minimera skador för användarna, andra betaltjänstleverantörer eller betalningssystem, exempelvis allvarliga störningar i betalningssystemet, är det viktigt att betaltjänstleverantörerna är skyldiga att rapportera allvarliga säkerhetsincidenter utan onödigt dröjsmål till de behöriga myndigheterna. En samordnande roll bör fastställas för EBA.
- (92) Skyldigheten att rapportera säkerhetsincidenter bör inte påverka andra skyldigheter att rapportera incidenter som fastställs i andra unionsrättsakter, och kraven i detta direktiv bör anpassas och stå i proportion till de rapporteringskyldigheter som föreskrivs i annan unionsrätt.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EUT L 281, 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).

- (93) Det är nödvändigt att fastställa en tydlig rättslig ram med villkor för när leverantörer av betalningsinitieringstjänster och leverantörer av kontoinformationstjänster ska kunna tillhandahålla sina tjänster med kontoinnehavarens medgivande utan att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören kräver att de ska använda en särskild affärsmodell, baserad på direkt eller indirekt tillräde, för tillhandahållandet av denna typ av tjänster. Leverantörerna av betalningsinitieringstjänster och leverantörerna av kontoinformationstjänster, å ena sidan, och den kontoförvaltande betaltjänstleverantören, å andra sidan, bör iakta nödvändiga dataskydds- och säkerhetskrav som fastställs eller som avses i detta direktiv eller som ingår i tekniska standarder för tillsyn. Dessa tekniska standarder för tillsyn bör vara förenliga med de olika tekniska lösningar som är tillgängliga. För att säkerställa säker kommunikation mellan de relevanta aktörerna inom ramen för dessa tjänster bör EBA också specificera kraven för de gemensamma och öppna kommunikationsstandarder som ska genomföras av alla kontoförvaltande betaltjänstleverantörer och som möjliggör tillhandahållandet av betaltjänster online. Detta innebär att dessa öppna standarder bör säkerställa driftskompatibilitet mellan olika tekniska kommunikationslösningar. Dessa gemensamma och öppna standarder bör också säkerställa att de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna är medvetna om att de kontaktas av leverantören av betalningsinitieringstjänster eller leverantören av kontoinformationstjänster och inte av kunden själv. Dessa standarder bör också säkerställa att leverantörer av betalningsinitieringstjänster och leverantörer av kontoinformationstjänster kommunicerar med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och de berörda kunderna på ett säkert sätt. Vid utarbetandet av dessa krav bör EBA ägna särskild uppmärksamhet åt det faktum att de standarder som ska tillämpas ska möjliggöra användning av alla vanliga typer av enheter (så som datorer, tabletter och mobiltelefoner) för genomförande av olika betaltjänster.
- (94) Vid utarbetandet av tekniska standarder för tillsyn för autentisering och kommunikation bör EBA systematiskt bedöma och beakta integritetsdimensionen för att identifiera de risker som är förknippade med vart och ett av de tillgängliga tekniska alternativen och de åtgärder som skulle kunna vidtas för att minimera hot mot dataskydd.
- (95) Säkerhet vid elektroniska betalningar är grundläggande för att säkerställa skydd för användarna och utveckling av en sund miljö för e-handel. Alla betaltjänster som tillhandahålls elektroniskt bör genomföras på ett säkert sätt med hjälp av teknik som kan garantera säker autentisering av användaren och i största möjliga mån minska risken för bedrägeri. Det verkar inte finnas något behov av att garantera samma skydd för betalningstransaktioner som initieras och genomförs på andra sätt än via elektroniska plattformar eller elektronisk utrustning, så som pappersbaserade betalningstransaktioner samt postorder eller beställningar per telefon. En stabil ökning av internet- och mobilbetalningar bör åtföljas av en generell förstärkning av säkerhetsåtgärder. Betaltjänster som tillhandahålls via internet eller på andra sätt på distans, vilkas funktion inte beror på var den enhet som används för att initiera betalningstransaktionen eller det betalningsinstrument som används är fysiskt belägen eller beläget, bör därför omfatta autentisering av transaktioner genom dynamiska koder, så att användarna alltid känner till beloppet och betalningsmottagaren för den transaktion som de auktoriserar.
- (96) Säkerhetsåtgärderna bör vara förenliga med den risknivå som betaltjänsten medför. För att möjliggöra utvecklingen av användarvänliga och tillgängliga betalningsmedel för lågriskbetalningar, såsom låga belopp som kontaktfria betalningar vid försäljningsställe oavsett om de görs från mobiltelefon eller inte, bör undantagen från tillämpningen av säkerhetskrav specificeras i tekniska standarder för tillsyn. För att begränsa riskerna för nätfske och andra bedrägerier krävs det säker användning av personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter. I det sammanhanget bör användarna kunna förlita sig på antagandet av åtgärder som skyddar konfidentialiteten och integriteten när det gäller deras personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter. Dessa åtgärder omfattar vanligtvis krypteringssystem som bygger på betalarens personliga anordningar, inbegripet kortläsare eller mobiltelefoner, eller som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören tillhandahåller betalaren via en annan kanal, till exempel sms eller e-post. Åtgärderna, som vanligen omfattar krypteringssystem och som kan resultera i autentiseringskoder, såsom engångslösenord, kan öka betalningstransaktionernas säkerhet. Betaltjänstanvändares användning av sådana autentiseringskoder bör anses vara förenlig med deras skyldigheter när det gäller betalningsinstrument och personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter även när leverantörer av betalningsinitieringstjänster eller leverantörer av kontoinformationstjänster deltar.
- (97) Medlemsstaterna bör avgöra om de behöriga myndigheter som utses för att auktorisera betalningsinstitut också kan vara behöriga myndigheter i samband med förfaranden för alternativ tvistlösning.
- (98) Medlemsstaterna bör, utan att det påverkar kundernas rätt att väcka talan inför domstol, se till att det vid tvister mellan betaltjänstleverantörer och betaltjänstanvändare om de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv finns lättillgänglig, lämplig, oberoende, opartisk, öppen och effektiv alternativ tvistlösning. Genom

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008⁽¹⁾ fastställs att det skydd som tillförsäkras konsumenten enligt tvingande lagregler i det land där denne har sin hemvist inte får undergrävas genom avtalsbestämmelser om tillämplig lag för avtalet. För att ett effektivt och ändamålsenligt tvistlösningsförfarande ska kunna inrättas bör medlemsstaterna se till att betaltjänstleverantörerna inför ett effektivt klagomålsförfarande som betaltjänstanvändarna kan följa innan tvisten hänskjuts för lösning genom alternativ tvistlösning. Klagomålsförfarandet bör ha korta och tydligt angivna tidsfrister för betaltjänstleverantörens besvarande av klagomål. Medlemsstaterna bör säkerställa att alternativa tvistlösningsorgan har tillräcklig kapacitet för att på ett lämpligt och effektivt sätt delta i ett sådant gränsoverskridande samarbete med avseende på tvister som rör rättigheter och skyldigheter enligt detta direktiv.

- (99) Det är nödvändigt att se till att de bestämmelser i nationell lag som antas enligt detta direktiv genomförs effektivt. Därför bör lämpliga förfaranden inrättas så att klagomål kan resas mot betaltjänstleverantörer som inte iakttar bestämmelserna och så att det kan säkerställas att lämpliga, effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner vid behov kan påföras. För att säkerställa en effektiv efterlevnad av detta direktiv bör medlemsstaterna utse behöriga myndigheter som uppfyller villkoren som föreskrivs i förordning (EU) nr 1093/2010 och är självständiga i förhållande till betaltjänstleverantörerna. Av insynsskäl bör medlemsstaterna informera kommissionen om vilka myndigheter de har utsett, med en tydlig beskrivning av deras ansvarsuppgifter enligt detta direktiv.
- (100) Medlemsstaterna bör även, utan att det påverkar rätten att väcka talan inför domstol för att säkerställa att detta direktiv uppfylls, se till att behöriga myndigheter ges de befogenheter som krävs, däribland befogenheten att påföra sanktioner, om en betaltjänstleverantör inte följer de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv, i synnerhet om det föreligger risk för att återfall i brottslighet eller andra farhågor som rör kollektiva konsumentintressen.
- (101) Det är viktigt att konsumenterna får klar och lättbegriplig information om sina rättigheter och skyldigheter enligt detta direktiv. Kommissionen bör därför framställa en broschyr om dessa rättigheter och skyldigheter.
- (102) Detta direktiv påverkar inte bestämmelser i nationell rätt om ansvar för felaktiga formuleringar i eller brister i överföring av meddelanden.
- (103) Det här direktivet bör inte påverka bestämmelserna om mervärdesskattebehandling av betaltjänster i rådets direktiv 2006/112/EG⁽²⁾.
- (104) När det i detta direktiv hänvisas till belopp i euro bör dessa belopp anses vara motvärdet uttryckt i nationell valuta i enlighet med vad som fastställs av varje medlemsstat som inte har euron som valuta.
- (105) Med hänsyn till rättssäkerheten bör övergångsbestämmelser införas, så att personer under en fastställd tid kan fortsätta att bedriva en sådan verksamhet som betalningsinstitut i den berörda medlemsstaten som de inlett i enlighet med gällande nationell rätt redan innan direktiv 2007/64/EG trädde i kraft.
- (106) Befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt bör delegeras till kommissionen med avseende på en anpassning av hänvisningen i rekommendation 2003/361/EG, om rekommendationen ändras och uppdateras, av den genomsnittsvolymen på betalningstransaktioner som betaltjänstleverantörer genomför och som används som en tröskel för de medlemstater som utnyttjar möjligheten att göra undantag från (delar) av kraven på auktorisation för mindre betalningsinstitut för att ta hänsyn till inflationen. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) (EUT L 177, 4.7.2008, s. 6).

⁽²⁾ Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 11.12.2006, s. 1).

- (107) För att säkerställa en enhetlig tillämpning av detta direktiv bör kommissionen kunna förlita sig på EBA:s sakkunskap och stöd, och EBA bör få uppgiften att utarbeta riktlinjer och utforma förslag till tekniska standarder för tillsyn för betaltjänsters säkerhetsaspekter, särskilt när det gäller stark kundautentisering, och för medlemsstaternas samarbete kring tillhandahållande av tjänster och inrättande av auktoriserade betalningsinstitut i andra medlemsstater. Kommissionen bör ges befogenhet att anta detta förslag till tekniska standarder för tillsyn. Dessa särskilda uppgifter är helt förenliga med EBA:s funktion och ansvar i enlighet med förordning (EU) nr 1093/2010.
- (108) Vid utarbetande av riktlinjer, förslag till tekniska standarder för tillsyn och förslag till tekniska standarder för genomförande enligt detta direktiv, och i enlighet med förordning (EU) nr 1093/2010, bör EBA se till att samråda med alla relevanta intressenter, även de på marknaden för betaltjänster, så att alla berörda intressen återspeglas. För att få en korrekt avvägning mellan synpunkterna bör EBA vid behov göra särskilda ansträngningar för att få in synpunkter från andra berörda aktörer än banker.
- (109) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen en ytterligare integrering av en inre marknad för betaltjänster, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, eftersom det krävs en harmonisering av ett stort antal skilda regler i de olika medlemsstaternas rättssystem, utan snarare, på grund av dess omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (110) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen av den 28 september 2011 från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument⁽¹⁾ har medlemsstaterna åtagit sig att i berättigade fall låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella införlivandeinstrumenten. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är motiverat.
- (111) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001 och avgav ett yttrande den 5 december 2013⁽²⁾.
- (112) Direktiv 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 bör därför ändras i enlighet med detta.
- (113) Mot bakgrund av antalet ändringar som måste göras i direktiv 2007/64/EG är det lämpligt att direktivet upphävs och ersätts.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

SYFTE, TILLÄMPNINGSGRÄNS OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte

1. I detta direktiv fastställs hur medlemsstaterna ska skilja mellan följande kategorier av betaltjänstleverantörer:

⁽¹⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

⁽²⁾ EUT C 38, 8.2.2014, s. 14.

- a) Kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013⁽¹⁾, inbegripet filialer till dessa enligt definitionen i artikel 4.1.17 i den förordningen, när dessa filialer är belägna inom unionen, antingen huvudkontoret för de filialerna är belägna inom unionen eller, i enlighet med artikel 47 i direktiv 2013/36/EU och med nationell rätt, utanför unionen.
 - b) Institut för elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv 2009/110/EG, inbegripet, i enlighet med artikel 8 i det direktivet och med nationell rätt, filialer till dessa när dessa filialer är belägna inom unionen och deras huvudkontor är belägna utanför unionen, i den mån de betaltjänster som tillhandahålls av dessa filialer är knutna till utgivning av elektroniska pengar.
 - c) Postgiroinstitut som enligt nationell rätt har rätt att tillhandahålla betaltjänster.
 - d) Betalningsinstitut.
 - e) ECB och nationella centralbanker, när de inte agerar i egenskap av monetär myndighet eller andra offentliga myndigheter.
 - f) Medlemsstaterna eller deras regionala eller lokala myndigheter, när de inte agerar i egenskap av offentliga myndigheter.
2. I detta direktiv fastställs även bestämmelser om
- a) klara villkor och informationskrav för betaltjänster, och
 - b) betaltjänstanvändares och betaltjänstleverantörers respektive rättigheter och skyldigheter vid tillhandahållande av betaltjänster som regelbunden sysselsättning eller affärsverksamhet.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv är tillämpligt på betaltjänster som tillhandahålls inom unionen.
2. Avdelningarna III och IV är tillämpliga på betalningstransaktioner i en medlemsstats valuta om såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, eller den enda betaltjänstleverantören i en betalningstransaktion, är etablerad(e) i unionen.
3. Avdelning III, med undantag för artiklarna 45.1 b, 52.2 e och 56 a och avdelning IV, med undantag för artiklarna 81–86, med avseende på de delar av betalningstransaktionen som genomförs i unionen är tillämpliga på betalningstransaktioner i en valuta som inte är valuta i en medlemsstat om såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, eller den enda betaltjänstleverantören i en betalningstransaktion, är etablerad(e) inom unionen.
4. Avdelning III, med undantag för artiklarna 45.1 b, 52.2 e, 52.5 g, och 56 a och avdelning IV, med undantag för artiklarna 62.2, 62.4, 76, 77, 81, 83.1, 89 och 92, med avseende på de delar av betalningstransaktionen som genomförs i unionen är tillämpliga på betalningstransaktioner i alla valutor om endast en av betaltjänstleverantörerna är etablerad i unionen.
5. Medlemsstaterna får undanta de institut som avses i artikel 2.5.4–2.5.23 i direktiv 2013/36/EU från tillämpningen av alla eller vissa bestämmelser i det här direktivet.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

Artikel 3

Undantag

Detta direktiv är inte tillämpligt på följande:

- a) Betalningstransaktioner direkt från betalaren till betalningsmottagaren vilka uteslutande verkställs kontant utan medverkan av mellanhand.
- b) Betalningstransaktioner från betalaren till betalningsmottagaren genom en handelsagent som genom ett avtal auktoriserats att förhandla om eller slutföra försäljning eller köp av varor eller tjänster på endast betalarens eller endast betalningsmottagarens vägnar.
- c) Yrkesmässig fysisk transport av sedlar och mynt, inbegripet insamling, hantering och leverans av dessa.
- d) Betalningstransaktioner som består av ej yrkesmässig insamling och leverans av kontanter inom ramen för ideell verksamhet eller välgörenhet.
- e) Tjänster som innebär att betalningsmottagaren förser betalaren med kontanter som en del av en betalningstransaktion efter uttrycklig begäran av betaltjänstanvändaren omedelbart före genomförandet av betalningstransaktionen avseende betalning för inköp av varor eller tjänster.
- f) Valutavväxling genom utbyte av kontanter, om medlen inte innehas på ett betalkonto.
- g) Betalningstransaktioner baserade på följande handlingar, dragna på betaltjänstleverantören för att ställa medel till betalningsmottagarens förfogande:
 - i) Papperscheckar som regleras av Genèvekonventionen av den 19 mars 1931 om gemensam checklag.
 - ii) Papperscheckar som liknar dem som avses i led i och som regleras av lagstiftningen i de medlemsstater som inte är parter i Genèvekonventionen av den 19 mars 1931 om enhetlig checklag.
 - iii) Dragna pappersväxlar enligt Genèvekonventionen av den 7 juni 1930 om enhetlig lagstiftning för växlar och skuldebrev.
 - iv) Dragna pappersväxlar som liknar dem som avses i led iii och som regleras av lagstiftningen i de medlemsstater som inte är parter i Genèvekonventionen av den 7 juni 1930 om enhetlig lagstiftning för växlar och skuldebrev.
 - v) Pappersbaserade kuponger.
 - vi) Pappersbaserade resecheckar.
 - vii) Pappersbaserade postanvisningar enligt Världspostunionens definition.
- h) Betalningstransaktioner som genomförs inom ett system för avveckling av betalningar eller värdepapper mellan avvecklingsagenter, centrala motparter, clearingorganisationer och/eller centralbanker och andra deltagare i systemet, samt betaltjänstleverantörer, utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 35.

- i) Betalningstransaktioner som avser förvaltning av värdepapper, inbegripet utdelningar, inkomst eller annan fördelning, eller inlösen eller försäljning, vilka genomförs av de personer som avses i led h eller av värdepappersföretag, kreditinstitut, fondbolag eller kapitalförvaltningsbolag som tillhandahåller investeringstjänster samt andra enheter som har tillstånd att förvara finansiella instrument.
- j) Tjänster som tillhandahålls av leverantörer av tekniska tjänster som stöder tillhandahållandet av betaltjänster, utan att de vid någon tidpunkt kommer i besittning av de medel som ska överföras, inklusive behandling och lagring av uppgifter, förtroendeskapande tjänster och integritetsskydd, autentisering av uppgifter och enheter, tillhandahållande av nät för informationsteknik (IT) och kommunikationsnät samt tillhandahållande och underhåll av terminaler och utrustning för betaltjänster, med undantag för tjänster för betalningsinitering och kontoinformationstjänster.
- k) Tjänster som baseras på särskilda betalningsinstrument som endast kan användas i begränsad omfattning och som ingår i en av följande kategorier:
- i) Instrument som gör det möjligt för innehavaren att förvärva varor eller tjänster endast i utgivarens lokaler eller inom ett begränsat nätverk av tjänsteleverantörer enligt ett direkt kommersiellt avtal med en professionell utgivare.
 - ii) Instrument som endast kan användas för att förvärva ett mycket begränsat urval varor eller tjänster.
 - iii) Instrument som endast är giltiga i en enda medlemsstat, som tillhandahålls på begäran av ett företag eller ett offentligt organ och som regleras av en nationell eller regional myndighet av särskilda sociala eller skattemässiga skäl för att förvärva särskilda varor eller tjänster från leverantörer som har ett kommersiellt avtal med utgivaren.
- l) Betalningstransaktioner från en leverantör av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som utöver elektroniska kommunikationstjänster tillhandahålls för den som abonnerar på nätverket eller tjänsten
- i) för inköp av digitalt innehåll och röstbaserade tjänster, oavsett vilken anordning som används för inköp eller konsumtion av det digitala innehållet och som faktureras på den dithörande fakturan, eller
 - ii) som genomförs från eller via elektronisk utrustning och som faktureras på den dithörande fakturan inom ramen för välgörenhet eller för inköp av biljetter,
- förutsatt att värdet på den enskilda betalningstransaktion som avses i leden i och ii inte överstiger 50 EUR och där
- betalningstransaktionernas sammanlagda värde för en abonnent inte överstiger 300 EUR per månad eller
 - betalningstransaktionernas sammanlagda värde inte överstiger 300 EUR under en månad om en abonnent betalar in pengar i förskott på sitt konto hos leverantören av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster.
- m) Betalningstransaktioner för egen räkning som genomförs mellan betaltjänstleverantörer, deras ombud eller filialer.
- n) Betalningstransaktioner och tillhörande tjänster mellan ett moderföretag och dess dotterföretag eller mellan dotterföretag inom ett och samma moderföretag, utan medverkan av någon annan betaltjänstleverantör än ett företag inom koncernen.
- o) Uttag av kontanter med hjälp av uttagsautomater som tillhandahålls av leverantörer som agerar för en eller flera kortutgivare som inte är part(er) i ramavtalet med den kund som tar ut pengar från ett betalkonto, under förutsättning att dessa leverantörer inte tillhandahåller andra betaltjänster som avses i bilaga I. Kunden ska dock informeras om eventuella uttagsavgifter enligt artiklarna 45, 48, 49 och 59 innan uttaget görs samt vid mottagandet av kontanter i slutet av transaktionen efter uttaget.

Artikel 4

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *hemmedlemsstat*:
 - a) den medlemsstat där betaljänstleverantörens säte är beläget, eller
 - b) om betaljänstleverantören enligt nationell rätt saknar säte, den medlemsstat där dess huvudkontor är beläget.
2. *värmedlemsstat*: en annan medlemsstat än hemmedlemsstaten där en betaljänstleverantör har ett ombud eller en filial eller tillhandahåller betaljänster.
3. *betaltjänst*: en eller flera av de affärsverksamheter som anges i bilaga I.
4. *betalningsinstitut*: en juridisk person som i enlighet med artikel 11 har auktoriserats att tillhandahålla och genomföra betaljänster inom unionen.
5. *betalningstransaktion*: en åtgärd som initieras av betalaren eller av betalningsmottagaren på dennes vägnar vid placering, överföring eller uttag av medel, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren.
6. *betalningstransaktion på distans*: en betalningstransaktion som initieras via internet eller genom en anordning som kan användas för distanskommunikation.
7. *betalningssystem*: ett system för överföring av medel med formella och standardiserade rutiner och gemensamma regler för behandling, clearing och/eller avveckling av betalningstransaktioner.
8. *betalare*: en fysisk eller juridisk person som är betalkontoinnehavare och som godkänner en betalningsorder från detta betalkonto eller, om det inte finns något betalkonto, en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder.
9. *betalningsmottagare*: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel som har omfattats av en betalningstransaktion.
10. *betaltjänstanvändare*: en fysisk eller en juridisk person som utnyttjar en betaltjänst i egenskap av betalare, betalningsmottagare eller båda.
11. *betaltjänstleverantör*: ett organ som avses i artikel 1.1 eller en fysisk eller juridisk person som omfattas av ett undantag enligt artiklarna 32 eller 33.
12. *betalkonto*: ett konto i en eller flera betaltjänstanvändares namn för användning vid genomförandet av betalningstransaktioner.
13. *betalningsorder*: en instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras.
14. *betalningsinstrument*: en personlig(a) anordning(ar) och/eller rutiner som betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören har träffat avtal om och som används för att initiera en betalningsorder.

15. *betalningsinitieringstjänst*: en tjänst för att initiera en betalningsorder på begäran av betaltjänstanvändaren med avseende på ett betalkonto hos en annan betaltjänstleverantör.
16. *kontoinformationstjänst*: en onlinetjänst för att tillhandahålla sammanställd information om ett eller flera betalkonton som betaltjänstanvändaren innehar hos antingen en annan betaltjänstleverantör eller hos fler än en betaltjänstleverantör.
17. *kontoförvaltande betaltjänstleverantör*: en betaltjänstleverantör som tillhandahåller och förvaltar ett betalkonto för en betalare.
18. *leverantör av betalningsinitieringstjänster*: en betaltjänstleverantör som bedriver affärsverksamhet som avses i punkt 7 i bilaga I.
19. *leverantör av kontoinformationstjänster*: en betaltjänstleverantör som bedriver affärsverksamhet som avses i punkt 8 i bilaga I.
20. *konsument*: en fysisk person som enligt de betaltjänstavtal som omfattas av detta direktiv agerar för ändamål som ligger utanför hans eller hennes närings- eller yrkesverksamheten.
21. *ramavtal*: ett betaltjänstavtal som reglerar det kommande genomförandet av enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto.
22. *penningöverföring*: en betaltjänst där medel tas emot från en betalare, utan att något betalkonto öppnas i betalarens eller betalningsmottagarens namn, uteslutande i syfte att överföra motsvarande belopp till en betalningsmottagare eller en annan betaltjänstleverantör som agerar på betalningsmottagarens vägnar, och/eller där dessa medel tas emot på betalningsmottagarens vägnar och ställs till dennes förfogande.
23. *autogiro*: en betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där en betalningstransaktion initieras av betalningsmottagaren på grundval av betalarens medgivande till betalningsmottagaren, betalningsmottagarens betaltjänstleverantör eller betalarens egen betaltjänstleverantör.
24. *betalning*: en betaltjänst för kreditering av en betalningsmottagares betalkonto med en betalningstransaktion eller en rad betalningstransaktioner från en betalares betalkonto, som utförs av en betaltjänstleverantör som har tillgång till betalarens betalkonto på grundval av en instruktion som lämnats av betalaren.
25. *medel*: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden eller elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG.
26. *valuteringsdag*: den referenspunkt som en betaltjänstleverantör använder för beräkningen av räntan på de medel som debiterats eller krediterats ett betalkonto.
27. *referensväxelkurs*: den växelkurs som ligger till grund för beräkningen av eventuell valutaväxling och som betaltjänstleverantören tillhandahåller eller som härrör från en offentligt tillgänglig källa.
28. *referensräntesats*: en räntesats som ligger till grund för beräkningen av eventuell tillämplig ränta och som härrör från en offentligt tillgänglig källa som kan kontrolleras av båda parterna i ett betaltjänstavtal.
29. *autentisering*: ett förfarande genom vilket en betaltjänstleverantör kan kontrollera en betaltjänstanvändares identitet eller giltighet när det gäller användningen av ett specifikt betalningsinstrument, inklusive användarens personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter.

30. *stark kundautentisering*: en autentisering som grundas på användning av två eller flera element, kategoriserade som kunskap (något som bara användaren vet), innehav (något som bara användaren har) och unik egenskap (något som användaren är), som är fristående från varandra så att det faktum att någon har kommit över ett av elementen inte äventyrar de andra elementens tillförlitlighet, och som är utformad för att skydda autentiseringsuppgifternas sekretess.
31. *personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter*: personligt anpassade funktioner som betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänstanvändaren för autentiseringsändamål.
32. *känsliga betalningsuppgifter*: uppgifter, inbegripet personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter, som kan användas för bedrägerier. Vad beträffar verksamhet som bedrivs av leverantörer av betalningsinitieringstjänster och leverantörer av kontoinformationstjänster utgör kontoinnehavarens namn och kontonumret inte känsliga betalningsuppgifter.
33. *unik identifikationskod*: en kombination av bokstäver, siffror eller symboler som betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänstanvändaren och som denne ska uppges för att på ett otvetydigt sätt identifiera en annan betaltjänstanvändare och/eller dennes betalkonto för en betalningstransaktion.
34. *teknik för distanskommunikation*: en metod som kan användas för att ingå betaltjänstavtal, utan att betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren samtidigt är fysiskt närvarande på samma plats.
35. *varaktigt medium*: ett instrument som betaltjänstanvändaren kan använda för att lagra information som är riktad till den betaltjänstanvändaren personligen, på ett sådant sätt att informationen är tillgänglig för användning i framtiden under en tid som är lämplig för informationens syfte och som gör det möjligt att återge informationen oförändrad.
36. *mikroföretag*: företag som, när betaltjänstavtalet ingås, är ett företag enligt definitionen i artiklarna 1, 2.1 och 2.3 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG.
37. *bankdag*: en dag på vilken betalarens eller betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, när denne medverkar till genomförandet av en betalningstransaktion, har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för genomförande av en betalningstransaktion.
38. *ombud*: en fysisk eller juridisk person som agerar för ett betalningsinstituts räkning vid tillhandahållandet av betaltjänster.
39. *filial*: ett annat driftsställe än huvudkontoret, som utgör en del av ett betalningsinstitut och inte är en juridisk person och som självständigt genomför alla eller vissa av de transaktioner som hänför sig till betalningsinstituts verksamhet. Alla de driftsställen i en medlemsstat som är inrättade av ett betalningsinstitut med huvudkontor i en annan medlemsstat ska anses utgöra en enda filial.
40. *koncern*: en grupp av företag som är knutna till varandra genom ett sådant förhållande som avses i artikel 22.1, 22.2 eller 22.7 i direktiv 2013/34/EU eller företag enligt definitionen i artiklarna 4, 5, 6 och 7 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 241/2014⁽¹⁾, som är knutna till varandra genom ett sådant förhållande som avses i artikel 10.1 eller artikel 113.6 eller 113.7 i förordning (EU) nr 575/2013.
41. *elektroniskt kommunikationsnät*: ett nät enligt definitionen i artikel 2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG⁽²⁾.
42. *elektronisk kommunikationstjänst*: en tjänst enligt definitionen i artikel 2 c i direktiv 2002/21/EG.

⁽¹⁾ Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 241/2014 av den 7 januari 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 med avseende på tekniska tillsynsstandarder för kapitalbaskrav på institut (EUT L 74, 14.3.2014, s. 8).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv) (EGT L 108, 24.4.2002, s. 33).

43. *digitalt innehåll*: varor eller tjänster som framställs och tillhandahålls i digital form, vars användning eller konsumtion är begränsad till en teknisk anordning och som inte på något sätt innefattar användning eller konsumtion av fysiska varor eller tjänster.
44. *inlösen av betalningstransaktioner*: en betaltjänst som tillhandahålls av en betaltjänstleverantör som har ingått avtal med en betalningsmottagare om att denne ska acceptera och behandla betalningsmottagarens betalningstransaktioner och som leder till överföring av medel till betalningsmottagaren.
45. *utgivning av betalningsinstrument*: en betaltjänst hos en betaltjänstleverantör som har ingått avtal om att tillhandahålla betalaren ett betalningsinstrument för att initiera och behandla betalarens betalningstransaktioner.
46. *kapitalbas*: en kapitalbas enligt definitionen i artikel 4.1.118 i förordning (EU) nr 575/2013 där åtminstone 75 % av primärkapitalet är i form av kärnprimärkapital enligt artikel 50 i den förordningen och supplementärkapitalet ska vara lika med eller mindre än en tredjedel av primärkapitalet.
47. *betalmärke*: varje namn, term, tecken eller symbol, oavsett om dessa är materiella eller digitala, eller kombination av dessa som kan ange inom vilken betalningsordning de kortbaserade betalningstransaktionerna genomförs.
48. *co-badging*: inbegripande av två eller flera betalmärken eller betalningsapplikationer som tillhör samma betalmärke på samma betalningsinstrument.

AVDELNING II

BETALTJÄNSTLEVERANTÖRER

KAPITEL 1

Betalningsinstitut

A v s n i t t 1

Allmänna regler

Artikel 5

Ansökningar om auktorisation

1. För att ett betalningsinstitut ska kunna auktoriseras som sådant måste en ansökan inlämnas till de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten tillsammans med följande:
 - a) En verksamhetsplan, där det särskilt anges vilka slag av betaltjänster som planeras.
 - b) En affärsplan med en budgetprognos för de tre första räkenskapsåren, där det visas att den sökande har förmåga att utnyttja system, resurser och förfaranden som är lämpliga och väl anpassade för en sund verksamhet.
 - c) Bevis för att betalningsinstitutet har det startkapital som anges i artikel 7.
 - d) För betalningsinstitut enligt artikel 10.1, en beskrivning av de åtgärder som vidtagits för att skydda betaltjänst användarnas medel i enlighet med artikel 10.
 - e) En beskrivning av den sökandes styrsystem och interna kontrollmekanismer, inklusive förvaltnings-, riskhanterings- och redovisningsförfaranden, vilken ska visa att dessa styrsystem, kontrollmekanismer och förfaranden är proportionella, lämpliga, sunda och tillräckliga.
 - f) En beskrivning av de förfaranden som finns för att övervaka, hantera och följa upp säkerhetsincidenter och säkerhetsrelaterade kundklagomål, inklusive en rapporteringsmekanism för incidenter som beaktar betalningsinstitutets informationsskyldigheter enligt artikel 96.

- g) En beskrivning av den process som har införts för att arkivera, övervaka, spåra och begränsa åtkomsten till känsliga betalningsuppgifter.
- h) En beskrivning av arrangemang för verksamhetens driftskontinuitet, inklusive en tydlig angivelse av kritiska verksamheter, effektiva beredskapsplaner och ett förfarande för att regelbundet kontrollera och se över dessa planers lämplighet och effektivitet.
- i) En beskrivning av de principer och definitioner som tillämpas på insamling av statistiska uppgifter om resultat, transaktioner och bedrägerier.
- j) Ett säkerhetspolicydokument, inbegripet en detaljerad riskbedömning av betaltjänsterna och en beskrivning av de säkerhetskontroll- och begränsningsåtgärder som vidtagits för att på lämpligt sätt skydda betaltjänstanvändarna mot de belagda riskerna, bland annat bedrägeri och olaglig användning av känsliga uppgifter och personuppgifter.
- k) För betalningsinstitut som ska uppfylla skyldigheterna i fråga om penningtvätt och finansiering av terrorism enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849⁽¹⁾ och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847⁽²⁾, en beskrivning av de mekanismer för intern kontroll som sökanden har infört för att uppfylla dessa skyldigheter.
- l) En beskrivning av sökandens organisationsstruktur, som i tillämpliga fall även ska omfatta en beskrivning av avsedd användning av ombud och filialer och de externa kontroller och kontroller på plats som sökanden förbinder sig att genomföra hos dessa minst en gång per år samt en beskrivning av lösningarna för utkontraktering och sökandens deltagande i ett nationellt eller internationellt betalningssystem.
- m) Identitetsuppgifter om personer som direkt eller indirekt har ett kvalificerat innehav i sökanden i den mening som avses i artikel 4.1.36 i förordning (EU) nr 575/2013, storleken på deras innehav och bevis på deras lämplighet med hänsyn till att en sund och ansvarsfull ledning av betalningsinstitutet ska garanteras.
- n) Identitetsuppgifter om personer i styrelsen och personer som leder betalningsinstitutet och i tillämpliga fall om personer som leder betalningsinstitutets betaltjänstverksamhet samt bevis på att dessa har gott anseende och enligt betalningsinstitutets hemmedlemsstat har den kunskap och erfarenhet som krävs för att tillhandahålla betaltjänster.
- o) I tillämpliga fall identitetsuppgifter om lagstadgade revisorer och revisionsföretag enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG⁽³⁾.
- p) Den sökandes rättsliga ställning och bolagsordning.
- q) Adressen till den sökandes huvudkontor.

Vid tillämpningen av leden d, e, f och l i första stycket ska sökanden tillhandahålla en beskrivning av sina revisionsarrangemang samt de organisatoriska arrangemangen för att alla rimliga åtgärder ska vidtas för att skydda användarnas intressen samt trygga kontinuitet och tillförlitlighet vid genomförandet av betaltjänsterna.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006 (EUT L 141, 5.6.2015, s. 1).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning, om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG (EUT L 157, 9.6.2006, s. 87).

I samband med de säkerhetskontroll- och begränsningsåtgärder som avses i led j i första stycket ska det anges på vilket sätt de säkrar en hög teknisk säkerhet och dataskydd, däribland för de programvaru- och it-system som används av sökanden eller de företag till vilka denne utkontrakterar hela eller delar av sin verksamhet. Dessa åtgärder ska också omfatta de säkerhetsåtgärder som fastställs i artikel 95.1. I samband med dessa åtgärder ska hänsyn tas till EBA:s riktlinjer för säkerhetsåtgärder som avses i artikel 95.3 när dessa har införts.

2. Medlemsstaterna ska kräva att företag som ansöker om auktorisation för att tillhandahålla betaltjänster som avses i punkt 7 i bilaga I, som ett villkor för auktorisationen, innehar en ansvarsförsäkring för de territorier där de tillhandahåller tjänster, eller annan jämförbar garanti mot skadeståndsansvar som ska säkerställa att de kan täcka sitt skadeståndsansvar enligt artiklarna 73, 89, 90 och 92.

3. Medlemsstaterna ska kräva att företag som ansöker om registrering för att tillhandahålla betaltjänster som avses i punkt 8 i bilaga I, som ett villkor för registreringen, innehar en ansvarsförsäkring för de territorier där de tillhandahåller tjänster, eller annan jämförbar garanti mot skadeståndsansvar gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören eller betaltjänstanvändaren till följd av icke auktoriserat eller bedrägligt tillträde till eller icke auktoriserad eller bedräglig användning av betalkontoinformation.

4. Efter samråd med alla relevanta intressenter, inbegripet de inom marknaden för betaltjänster, varvid samtliga berörda intressen återspeglas, ska EBA senast den 13 januari 2017 utfärda riktlinjer riktade till de behöriga myndigheterna i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 för kriterierna för att fastställa ett minimibelopp för den ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti som avses i punkterna 2 och 3.

Vid utarbetandet av de riktlinjer som avses i första stycket ska EBA beakta

- a) företagets riskprofil,
- b) huruvida företaget tillhandahåller andra betaltjänster som avses i bilaga I eller bedriver annan verksamhet,
- c) verksamhetens storlek,
 - i) för företag som ansöker om auktorisation att tillhandahålla betaltjänster som avses i punkt 7 i bilaga I, de initierade transaktionernas värde,
 - ii) för företag som ansöker om registrering för att tillhandahålla betaltjänster som avses i punkt 8 i bilaga I, antalet kunder som använder kontoinformationstjänsterna,
- d) särdragen hos jämförbara garantier och kriterierna för deras genomförande.

EBA ska regelbundet se över dessa riktlinjer.

5. Efter samråd med samtliga relevanta intressenter, inbegripet de inom marknaden för betaltjänster, varvid samtliga berörda intressen återspeglas, ska EBA senast den 13 juli 2017 utfärda riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 för de uppgifter som ska lämnas till de behöriga myndigheterna vid ansökan om auktorisation för betalningsinstitut, inbegripet de krav som fastställs i leden a, b, c, e och g-j i första stycket i punkt 1 i den här artikeln.

EBA ska regelbundet se över riktlinjerna, och under alla omständigheter minst vart tredje år.

6. Med beaktande, när så är lämpligt, av den erfarenhet som gjorts vid tillämpningen av de riktlinjer som avses i punkt 5, får EBA utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn, där den information som ska lämnas till de behöriga myndigheterna vid ansökan om auktorisation som betalningsinstitut anges, inbegripet de krav som fastställs i leden a, b, c, e och g-j i punkt 1.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

7. Den information som avses i punkt 4 ska delges de behöriga myndigheterna i enlighet med punkt 1.

Artikel 6

Kontroll av aktieinnehav

1. Alla fysiska eller juridiska personer som har beslutat att direkt eller indirekt förvärva eller ytterligare öka ett kvalificerat innehav i enlighet med artikel 4.1.36 i förordning (EU) nr 575/2013 i ett betalningsinstitut, varigenom andelen av kapitalet eller röstetalet kommer att nå eller överstiga 20 %, 30 % eller 50 % eller så att betalningsinstitutet därigenom kommer att få ställning som dotterföretag, ska i förväg skriftligen underrätta de behöriga myndigheterna om sina avsikter. Detta gäller även alla fysiska eller juridiska personer som har beslutat att direkt eller indirekt avyttra ett kvalificerat innehav eller minska sitt kvalificerade innehav så att andelen av kapitalet eller röstetalet understiger 20 %, 30 % eller 50 % eller så att betalningsinstitutets ställning som dotterföretag kommer att upphöra.

2. Den tilltänkte förvärvaren av ett kvalificerat innehav ska lämna uppgifter till den behöriga myndigheten om storleken på det tilltänkta innehavet samt relevanta uppgifter enligt artikel 23.4 i direktiv 2013/36/EU.

3. Om det inflytande som utövas av den tilltänkte förvärvaren som avses i punkt 2 sannolikt är till skada för en sund och ansvarsfull ledning av betalningsinstitutet, ska medlemsstaterna kräva att de behöriga myndigheterna motsätter sig detta eller vidtar andra lämpliga åtgärder för att förhållandet ska upphöra. Sådana åtgärder kan bestå av förelägganden, sanktioner för styrelsen eller de personer som leder verksamheten, eller upphävande av rösträtt som är knuten till de aktier som innehas av det berörda betalningsinstitutets aktieägare eller medlemmar.

Liknande åtgärder ska vidtas i fråga om fysiska eller juridiska personer som underlåter att lämna sådan förhandsinformation som avses i denna artikel.

4. Om ett innehav har förvärvats trots att de behöriga myndigheterna har motsatt sig förvärvet, ska medlemsstaterna, oavsett eventuella övriga sanktioner som åläggs, föreskriva antingen att sådana rösträtter inte får utövas eller att avgivna röster ska vara ogiltiga eller att de får förklaras ogiltiga.

Artikel 7

Startkapital

Medlemsstaterna ska kräva att betalningsinstitutet vid tidpunkten för auktorisationen har ett startkapital bestående av en eller flera av de poster som avses i artikel 26.1 a–e i förordning (EU) nr 575/2013 enligt följande:

- a) Om betalningsinstitutet endast tillhandahåller betaltjänsten enligt punkt 6 i bilaga I, får dess kapital aldrig underskrida 20 000 EUR.
- b) Om betalningsinstitutet tillhandahåller betaltjänsten enligt punkt 7 i bilaga I, får dess kapital aldrig underskrida 50 000 EUR.

- c) Om betalningsinstitutet tillhandahåller någon av betaltjänsterna enligt punkterna 1–5 i bilaga I, får dess kapital aldrig underskrida 125 000 EUR.

Artikel 8

Kapitalbas

1. Betalningsinstitutens kapitalbas får inte underskrida det belopp för startkapitalet som avses i artikel 7 eller beloppet för kapitalbasen beräknat i enlighet med artikel 9 i detta direktiv, beroende på vilket som är högst.
2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra att de poster som får ingå i kapitalbasen används flera gånger, när betalningsinstitutet tillhör samma koncern som ett annat betalningsinstitut, kreditinstitut, värdepappersföretag, kapitalförvaltningsbolag eller försäkringsföretag. Denna punkt ska även tillämpas när betalningsinstitutet är av hybridkaraktär och bedriver annan verksamhet än att tillhandahålla betaltjänster.
3. Om villkoren enligt artikel 7 i förordning (EU) nr 575/2013 är uppfyllda, får medlemsstaterna eller deras behöriga myndigheter välja att inte tillämpa artikel 9 i det här direktivet på betalningsinstitut som omfattas av den gruppbaseerade tillsynen av moderkreditinstitutet enligt direktiv 2013/36/EU.

Artikel 9

Beräkning av kapitalbasen

1. Oaktat de inledande kapitalkrav som fastställs i artikel 7, ska medlemsstaterna kräva att betalningsinstitutet, med undantag för institut som endast tillhandahåller tjänster som avses i punkt 7 eller 8, eller båda, i bilaga I, alltid har en kapitalbas beräknad med en av följande tre metoder enligt vad de behöriga myndigheterna fastställt i enlighet med nationell rätt:

Metod A

Betalningsinstitutets kapitalbas ska uppgå till lägst 10 % av dess fasta omkostnader föregående år. De behöriga myndigheterna får justera detta krav om det har skett en väsentlig förändring av betalningsinstitutets verksamhet sedan föregående år. Om ett betalningsinstitut inte har fullföljt ett helt års affärsverksamhet vid tidpunkten för beräkningen, ska kravet vara att kapitalbasen ska uppgå till lägst 10 % av motsvarande fasta omkostnader enligt dess affärsplan, såvida inte de behöriga myndigheterna kräver en justering av planen.

Metod B

Betalningsinstitutets kapitalbas ska minst uppgå till summan av följande poster, multiplicerad med den skalfaktor k som anges i punkt 2, där betalningsvolymen (BV) utgör en tolfedel av det sammanlagda beloppet av de betalningstransaktioner som betalningsinstitutet genomförde under föregående år:

- a) 4,0 % av den del av BV som inte överstiger 5 miljoner EUR

samt

- b) 2,5 % av den del av BV som överstiger 5 miljoner EUR men inte 10 miljoner EUR

samt

- c) 1 % av den del av BV som överstiger 10 miljoner EUR men inte 100 miljoner EUR

samt

d) 0,5 % av den del av BV som överstiger 100 miljoner EUR men inte 250 miljoner EUR

samt

e) 0,25 % av den del av BV som överstiger 250 miljoner EUR.

Metod C

Betalningsinstitutets kapitalbas ska minst uppgå till den relevanta indikatorn enligt led a, multiplicerad med faktorn enligt led b och med skalfaktorn k enligt punkt 2:

a) Den relevanta indikatorn ska vara summan av

- i) ränteinkomster,
- ii) ränteutgifter,
- iii) mottagen kommission och mottagna avgifter, och
- iv) övriga rörelseintäkter.

Varje post ska summeras med sitt positiva eller negativa tecken. Inkomster från extraordinära eller irreguljära poster får inte tas med i beräkningen av den relevanta indikatorn. Kostnaderna för tjänster som utkontrakterats till tredje man får dras av från den relevanta indikatorn, om de härrör från ett företag som är föremål för tillsyn enligt detta direktiv. Den relevanta indikatorn ska beräknas på grundval av den tolv månadersobservation som gjorts vid utgången av föregående räkenskapsår. Den relevanta indikatorn ska beräknas på det föregående räkenskapsåret. Kapitalbaser som beräknats enligt metod C får emellertid inte ligga under 80 % av den relevanta indikatorns medelvärde under de tre föregående räkenskapsåren. Om inga reviderade uppgifter finns tillgängliga får företagets egna skattningar användas.

b) Multiplikationsfaktorn ska vara

- i) 10 % för den del av den relevanta indikatorn som inte överstiger 2,5 miljoner EUR,
- ii) 8 % för den del av den relevanta indikatorn som överstiger 2,5 miljoner EUR men inte 5 miljoner EUR,
- iii) 6 % för den del av den relevanta indikatorn som överstiger 5 miljoner EUR men inte 25 miljoner EUR,
- iv) 3 % för den del av den relevanta indikatorn som överstiger 25 miljoner EUR men inte 50 miljoner EUR,
- v) 1,5 % över 50 miljoner EUR.

2. Den skalfaktor k som ska användas i metoderna B och C ska vara

- a) 0,5, om betalningsinstitutet tillhandahåller endast den betaltjänst som avses i punkt 6 i bilaga I,
- b) 1, om betalningsinstitutet tillhandahåller någon av de betaltjänster som avses i någon av punkterna 1–5 i bilaga I.

3. De behöriga myndigheterna får, på grundval av en utvärdering av betalningsinstitutets riskhanteringsprocesser, förlustdatabas och interna kontrollmekanismer, kräva att det har en kapitalbas som är upp till 20 % högre än det belopp som skulle bli resultatet av tillämpningen av den metod som valts i enlighet med punkt 1 eller tillåta betalningsinstitutet att ha en kapitalbas som är upp till 20 % lägre än det belopp som skulle bli resultatet av tillämpningen av den metod som valts i enlighet med punkt 1.

Artikel 10

Skyddskrav

1. Medlemsstaterna eller de behöriga myndigheterna ska kräva att ett betalningsinstitut som tillhandahåller de betaltjänster som avses i punkterna 1–6 i bilaga I ska skydda alla medel som för genomförandet av betalningstransaktioner har tagits emot av betaltjänst användare eller genom en annan betaltjänstleverantör på något av följande sätt:

a) Medlen ska inte vid någon tidpunkt sammanblandas med de medel som innehas för någon annan fysisk eller juridisk persons räkning än betaltjänst användarnas och ska, när medlen fortfarande innehas av betalningsinstitutet men ännu inte har sänts till betalningsmottagaren eller överförts till en annan betaltjänstleverantör vid slutet av bankdagen efter den dag då medlen mottogs, deponeras på ett särskilt konto hos ett kreditinstitut eller investeras i säkra, likvida lågriskstillgångar i enlighet med vad hemmedlemsstatens behöriga myndigheter fastställer, och i betaltjänst användarnas intresse hållas skyddade i enlighet med nationell rätt mot anspråk från betalningsinstitutets övriga kreditorer, särskilt vid insolvens.

b) Medlen ska omfattas av en försäkring eller annan jämförlig garanti från ett försäkringsbolag eller ett kreditinstitut som inte tillhör samma concern som betalningsinstitutet, uppgående till det belopp som skulle ha avskilts i avsaknad av en försäkring eller annan jämförbar garanti, vilket ska utbetalas om betalningsinstitutet inte kan uppfylla sina finansiella skyldigheter.

2. Om ett betalningsinstitut är skyldigt att skydda medel enligt punkt 1 och en andel av dessa medel ska användas för kommande betalningstransaktioner och det återstående beloppet ska användas för tjänster som inte är en betaltjänst, ska även den andel av medlen som ska användas för kommande betalningstransaktioner omfattas av punkt 1. Om denna andel är variabel eller okänd på förhand, får medlemsstaterna tillåta att betalningsinstitutet tillämpar denna punkt på grundval av en representativ andel som ska antas användas för betaltjänster, förutsatt att det på grundval av historiska uppgifter kan göras en rimlig uppskattning av denna representativa andel vilken godtas av de behöriga myndigheterna.

Artikel 11

Beviljande av auktorisation

1. Av företag som avser att tillhandahålla betaltjänster ska medlemsstaterna kräva att de har auktoriserats som betalningsinstitut innan de börjar tillhandahålla dessa tjänster, med undantag av de företag som avses i artikel 1.1 a, b, c, e och f och fysiska eller juridiska personer som utnyttjar ett undantag enligt artiklarna 32 eller 33. Auktorisation får endast beviljas en juridisk person som är etablerad i en medlemsstat.

2. Behöriga myndigheter ska bevilja auktorisation om den information och de bestyrkanden som åtföljer ansökan uppfyller alla krav som fastställs i artikel 5 och de behöriga myndigheterna efter att ha granskat ansökan gör en positiv sammanlagd bedömning. Innan auktorisation beviljas, får de behöriga myndigheterna vid behov höra den nationella centralbanken eller andra berörda offentliga myndigheter.

3. Ett betalningsinstitut som enligt den nationella rätten i sin hemmedlemsstat är skyldigt att ha ett säte ska ha sitt huvudkontor i den medlemsstat där det har sitt säte och ska bedriva åtminstone en del av sin betaltjänstverksamhet där.

4. De behöriga myndigheterna får bevilja auktorisation endast om betalningsinstitutet för tryggandet av en sund och ansvarsfull ledning har effektiva styrsystem för sin betaltjänstverksamhet, bl.a. en tydlig organisationsstruktur med en väl definierad, överblickbar och konsekvent ansvarsfördelning, effektiva förfaranden för att kartlägga, hantera, övervaka och rapportera de risker som betalningsinstitutet utsätts eller kan utsättas för och tillfredsställande rutiner för intern kontroll,

däribland sunda förfaranden för administration och redovisning; styrsystemen, förfarandena och rutinerna ska omfatta hela verksamheten och stå i proportion till arten och omfattningen av de betaltjänster som betalningsinstitutet tillhandahåller och till deras komplexitet.

5. Om ett betalningsinstitut tillhandahåller någon av de betaltjänster som avses i punkterna 1–7 i bilaga I och samtidigt bedriver annan affärsverksamhet får de behöriga myndigheterna kräva att det upprättas en separat enhet för betaltjänstverksamheten, om den verksamhet hos betalningsinstitutet som inte avser betaltjänster försämrar eller kan komma att försämma betalningsinstitutets finansiella sundhet eller de behöriga myndigheternas förmåga att övervaka att betalningsinstitutet iaktar alla sina skyldigheter enligt detta direktiv.

6. De behöriga myndigheterna ska neka auktorisation om de, med hänsyn till behovet av att försäkra sig om sund och ansvarsfull ledning av ett betalningsinstitut, inte är förvissade om att aktieägare eller andra medlemmar med kvalificerade innehav är lämpliga.

7. Om det dessutom finns nära förbindelser enligt definitionen i artikel 4.1.38 i förordning (EU) nr 575/2013 mellan betalningsinstitutet och andra fysiska eller juridiska personer, ska de behöriga myndigheterna bevilja auktorisation endast om dessa förbindelser inte hindrar ett effektivt utövande av deras tillsyn.

8. De behöriga myndigheterna får bevilja auktorisation endast om ett effektivt utövande av deras tillsyn inte hindras av lagar och andra författningar i ett tredjeland, som gäller för en eller flera fysiska eller juridiska personer till vilka betalningsinstitutet har nära förbindelser, eller hindras av svårigheter vid tillämpningen av dessa lagar och andra författningar.

9. Auktorisationen ska gälla i alla medlemsstater och göra det möjligt för det berörda betalningsinstitutet att tillhandahålla betaltjänster som omfattas av auktorisationen inom hela unionen med stöd av friheten att tillhandahålla tjänster eller etableringsfriheten.

Artikel 12

Meddelande om beslut

Inom tre månader från mottagandet av en ansökan eller, om ansökan skulle vara ofullständig, från mottagandet av all den information som krävs för beslut, ska de behöriga myndigheterna underrätta sökanden om huruvida auktorisationen beviljas eller avslås. Om den behöriga myndigheten nekar auktorisation ska den ange skälen för detta.

Artikel 13

Återkallande av auktorisation

1. De behöriga myndigheterna får återkalla en auktorisation som beviljats ett betalningsinstitut endast om institutet:
 - a) inte utnyttjar auktorisationen inom tolv månader, uttryckligen avstår från auktorisationen eller inte har bedrivit någon verksamhet på över sex månader, om den berörda medlemsstaten inte har infört bestämmelser om att auktorisationen ska upphöra att gälla i sådana fall,
 - b) har erhållit auktorisationen på grundval av oriktiga uppgifter eller på något annat sätt i strid mot gällande regler,
 - c) inte längre uppfyller villkoren för beviljande av auktorisation eller underlåter att underrätta den behöriga myndigheten om viktiga händelser i detta avseende,
 - d) skulle utgöra ett hot mot stabiliteten i eller förtroendet för betalningssystemet om det fortsatte att bedriva sin betaltjänstverksamhet, eller

- e) omfattas av något annat fall där det i nationell rätt föreskrivs att auktorisationen ska återkallas.
2. Den behöriga myndigheten ska ange skälen för återkallandet av en auktorisation och underrätta de som berörs av beslutet om detta.
3. Den behöriga myndigheten ska offentliggöra återkallandet av en auktorisation, även i de register som avses i artiklarna 14 och 15.

Artikel 14

Registrering i hemmedlemsstaten

1. Medlemsstaterna ska upprätta ett offentligt register, i vilket följande förs in:
- a) Auktoriserade betalningsinstitut och deras ombud.
- b) Fysiska och juridiska personer som utnyttjar ett undantag enligt artiklarna 32 eller 33, och deras ombud och
- c) de institut som avses i artikel 2.5 och som enligt nationell rätt har rätt att tillhandahålla betaltjänster.

Filialer till betalningsinstitut om dessa filialer tillhandahåller tjänster i en annan medlemsstat än sin hemmedlemsstat.

2. Det offentliga registret ska innehålla uppgift om de betaltjänster för vilka betalningsinstitutet är auktoriserat eller för vilka de fysiska eller juridiska personerna har registrerats. Auktoriserade betalningsinstitut ska upptas i en separat förteckning i registret och skiljas från de fysiska och juridiska personer som omfattas av ett undantag enligt artikel 32 eller 33. Registret ska vara allmänt tillgängligt, även online, och ska uppdateras utan dröjsmål.
3. Behöriga myndigheter ska föra in varje återkallande av en auktorisation och varje återkallande av ett undantag enligt artikel 32 eller 33 i det offentliga registret.
4. De behöriga myndigheterna ska underrätta EBA om skälen till återkallandet av en auktorisation och ett undantag enligt artikel 32 eller 33.

Artikel 15

EBA:s register

1. EBA ska utveckla, driva och upprätthålla ett elektroniskt centralt register som innehåller den information som lämnas av de behöriga myndigheterna i enlighet med punkt 2. EBA ska svara för att denna information presenteras på ett korrekt sätt.

EBA ska på sin webbplats göra registret tillgängligt för allmänheten och ska möjliggöra enkel tillgång till och enkel sökning av den förtecknade informationen, utan kostnad.

2. De behöriga myndigheterna ska utan dröjsmål underrätta EBA om den information som förts in i deras offentliga register enligt artikel 14 på ett språk som är brukligt på det finansiella området.
3. De behöriga myndigheterna ska svara för att den information som anges i punkt 2 är korrekt och uppdateras regelbundet.

4. EBA ska utarbeta ett förslag till tekniska standarder för tillsyn där tekniska krav anges för utveckling, drift och underhåll av det elektroniska centrala registret och tillgång till informationen i detta. De tekniska kraven ska säkerställa att ändring av informationen är möjlig endast för den behöriga myndigheten och för EBA.

EBA ska lägga fram detta förslag till tekniska standarder för tillsyn för kommissionen senast den 13 januari 2018.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. EBA ska utarbeta ett förslag till tekniska standarder för genomförande för detaljerna och strukturen i den information som ska lämnas enligt punkt 1, inklusive det gemensamma formatet och modellen för tillhandahållande av informationen.

EBA ska lägga fram detta förslag till tekniska standarder för genomförande för kommissionen senast den 13 juli 2017.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 16

Upprätthållande av auktorisation

Varje förändring som påverkar riktigheten av den information och de uppgifter som tillhandahållits i enlighet med artikel 5 ska av betalningsinstitutet utan onödigt dröjsmål meddelas de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten.

Artikel 17

Redovisning och lagstadgad revision

1. Direktiv 86/635/EEG och 2013/34/EU samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002⁽¹⁾ ska i tillämpliga delar vara tillämpligt på betalningsinstitut.

2. Om de inte är undantagna enligt direktiv 2013/34/EU och i tillämpliga fall direktiv 86/635/EEG, ska betalningsinstitutens årsbokslut och sammanställda redovisning revideras av lagstadgade revisorer eller revisionsföretag i den mening som avses i direktiv 2006/43/EG.

3. För tillsynsändamål ska medlemsstaterna ställa krav på att betalningsinstitut lämnar separata redovisningsuppgifter om betaltjänster och om verksamhet enligt artikel 18.1 för vilken en revisionsberättelse ska lämnas. Denna revisionsberättelse ska i tillämpliga fall sammanställas av lagstadgade revisorer eller ett revisionsföretag.

4. När det gäller betaltjänstverksamhet ska förpliktelser enligt artikel 63 i direktiv 2013/36/EU i tillämpliga delar också gälla betalningsinstitutens lagstadgade revisorer eller revisionsföretag.

Artikel 18

Verksamhet

1. Utöver tillhandahållande av betaltjänster ska betalningsinstitut ha rätt att utöva följande verksamhet:

a) Tillhandahållande av operativa och anknutna sidotjänster, exempelvis säkerställande av genomförandet av betalningstransaktioner, valutaväxlingstjänster, förvaringsverksamhet samt lagring och behandling av uppgifter.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (EGT L 243, 11.9.2002, s. 1).

- b) Drift av betalningssystem utan att det påverkar tillämpningen av artikel 35.
- c) Annan verksamhet än tillhandahållandet av betaltjänster, med hänsyn till tillämplig unionsrätt och nationell rätt.
2. När betalningsinstitut tillhandahåller en eller flera av betaltjänsterna, får de endast ha betalkonton som uteslutande används för betalningstransaktioner.
3. Eventuella medel som sådana betalningsinstitut tar emot från betaltjänstanvändare för att tillhandahålla betaltjänster ska inte betraktas som insättningar eller andra återbetalbara medel i den mening som avses i artikel 9 i direktiv 2013/36/EU eller elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG.
4. Betalningsinstitut får bevilja kredit för betaltjänster som avses i punkterna 4 eller 5 i bilaga I endast om samtliga följande villkor är uppfyllda:
- a) Kreditgivningen ska vara en sidoverksamhet och kredit ska beviljas endast i samband med genomförandet av en betalningstransaktion.
- b) Utan hinder av nationella bestämmelser om kreditgivning med kreditkort ska den kredit som beviljas i samband med en betalning och som genomförs i enlighet med artiklarna 11.9 och 28 återbetalas inom en kort tidsperiod som under inga omständigheter får överstiga tolv månader.
- c) En sådan kredit får inte beviljas ur medel som erhållits eller innehas för att genomföra en betalningstransaktion.
- d) Betalningsinstitutet ska alltid ha en för tillsynsmyndigheterna tillfredställande kapitalbas med hänsyn till det totala kreditbelopp som är beviljat.
5. Betalningsinstitut får inte bedriva verksamhet som består i att ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel i den mening som avses i artikel 9 i direktiv 2013/36/EU.
6. Det här direktivet ska inte påverka direktiv 2008/48/EG, annan tillämplig unionsrätt- eller nationella bestämmelser avseende villkor för beviljande av konsumentkrediter, som inte harmoniseras genom det här direktivet, som överensstämmer med unionsrätten.

Avsnitt 2

Övriga krav

Artikel 19

Användning av ombud, filialer eller enheter till vilka verksamhet utkontrakteras

1. När ett betalningsinstitut avser att tillhandahålla betaltjänster via ett ombud ska det lämna följande information till de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat:
- a) Ombudets namn och adress.
- b) En beskrivning av de mekanismer för intern kontroll som ombudet kommer att använda för att fullgöra skyldigheterna när det gäller penningtvätt och finansiering av terrorism enligt direktiv (EU) 2015/849, vilken ska uppdateras utan dröjsmål i händelse av betydande ändringar av de uppgifter som meddelades vid den ursprungliga anmälan.
- c) Identitetsuppgifter om direktörer och personer som svarar för ledningen av det ombud som ska användas för tillhandahållande av betaltjänster samt, för andra ombud än betaltjänstleverantörer, styrkande av deras lämplighet.
- d) De av betalningsinstitutets betaltjänster som ombudet har mandat för.

- e) I tillämpliga fall ombudets unika identifikationskod eller identifikationsnummer.
2. Inom två månader efter mottagandet av den information som avses i punkt 1 ska den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten meddela betalningsinstitutet huruvida ombudet har förts in i registret enligt artikel 14 eller inte. Efter införandet i registret får ombudet börja tillhandahålla betaltjänster.
3. Innan ombudet förs in i registret får de behöriga myndigheterna, om de bedömer att den information som de fått är felaktig, vidta ytterligare åtgärder för att kontrollera informationen.
4. Om de behöriga myndigheterna efter kontroll av informationen inte är förvissade om att informationen som lämnats till dem enligt punkt 1 är korrekt, ska de vägra att införa ombudet i registret enligt artikel 14 och utan onödigt dröjsmål informera betalningsinstitutet om detta.
5. Om betalningsinstitutet vill tillhandahålla betaltjänster i en annan medlemsstat genom att anlita ett ombud eller inrätta en filial ska det tillämpa de förfaranden som föreskrivs i artikel 28.
6. Om ett betalningsinstitut avser att utkontraktera operativa betaltjänstfunktioner, ska det meddela detta till de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat.

Utkontraktering av viktiga operativa funktioner, inbegripet it-system, får inte ske på så sätt att det väsentligt försämrar kvaliteten på betalningsinstitutets interna kontroll och de behöriga myndigheternas möjligheter att övervaka och följa upp att betalningsinstitutet fullgör alla skyldigheter enligt detta direktiv.

Vid tillämpningen av andra stycket ska en operativ funktion betraktas som viktig om ett fel eller en brist vid utförandet av denna väsentligt skulle försämra ett betalningsinstituts förmåga att fortsätta uppfylla villkoren i dess enligt denna avdelning begärda auktorisation, iakttä andra skyldigheter enligt detta direktiv, dess finansiella resultat eller dess betaltjänsters sundhet eller kontinuitet. Om betalningsinstitutet utkontrakterar viktiga operativa funktioner ska medlemsstaterna säkerställa att betalningsinstitutet uppfyller följande villkor:

- a) Utkontraktering får inte leda till att den högsta ledningen delegerar sitt ansvar.
- b) Betalningsinstitutets förhållande till och skyldigheter gentemot sina betaltjänstanvändare enligt detta direktiv får inte förändras.
- c) De villkor som betalningsinstitutet ska uppfylla för att bli och förbli auktoriserat enligt denna avdelning får inte undergrävas.
- d) Inget av de andra villkoren enligt vilka betalningsinstitutets auktorisation beviljades ska upphävas eller ändras.
7. Betalningsinstitutet ska försäkra sig om att ombud eller filialer som agerar för deras räkning informerar betaltjänstanvändarna om detta.
8. Betalningsinstitutet ska utan onödigt dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten om eventuella ändringar i användningen av enheter till vilka verksamheter utkontrakterats i enlighet med det förfarande som anges i punkterna 2, 3 och 4, ombud, inbegripet ytterligare ombud.

*Artikel 20***Ansvar**

1. Medlemsstaterna ska försäkra sig om att ett betalningsinstitut som anlitar tredje man för genomförandet av operativa funktioner vidtar skäligen åtgärder för att säkerställa att kraven i detta direktiv är uppfyllda.
2. Medlemsstaterna ska kräva att betalningsinstitutet har fullt ansvar för de anställdas agerande eller för alla ombud, filialer eller enheter till vilka verksamhet utkontrakterats.

*Artikel 21***Bevarande av uppgifter**

Medlemsstaterna ska kräva att betalningsinstitutet bevarar alla relevanta uppgifter enligt denna avdelning i minst fem år, utan att det påverkar tillämpningen av direktiv (EU) 2015/849 eller annan relevant unionsrätt.

Avsnitt 3

Behöriga myndigheter och tillsyn*Artikel 22***Utseende av behöriga myndigheter**

1. Till behöriga myndigheter med ansvar för auktorisation och tillsyn av betalningsinstitut som ska utföra åliggandena enligt denna avdelning ska medlemsstaterna utse antingen offentliga myndigheter eller sådana organ som erkänns i nationell rätt eller av offentliga myndigheter som enligt nationell rätt uttryckligen har fått sådant bemyndigande, inklusive nationella centralbanker.

De behöriga myndigheterna ska se till att de är oberoende av ekonomiska organ och undvika intressekonflikter. Utan att det påverkar tillämpningen av första stycket ska betalningsinstitut, kreditinstitut, institut för elektroniska pengar eller postgiroinstitut inte utses till behöriga myndigheter.

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om detta.

2. Medlemsstaterna ska se till att de enligt punkt 1 utsedda behöriga myndigheterna har alla befogenheter som de behöver för att fullgöra sina uppgifter.
3. Medlemsstater på vilkas territorium det finns mer än en behörig myndighet för frågor som omfattas av denna avdelning, ska försäkra sig om att dessa myndigheter har ett nära samarbete, så att de kan genomföra sina uppgifter på ett effektivt sätt. Detsamma ska gälla om myndigheterna med behörighet i frågor enligt denna avdelning inte är behöriga myndigheter med ansvar för tillsyn av kreditinstitut.
4. Ansvaret för de uppgifter som de enligt punkt 1 utsedda behöriga myndigheterna ska utföra ska ligga på hemmedlemsstatens behöriga myndigheter.
5. Punkt 1 ska inte medföra att de behöriga myndigheterna måste övervaka någon annan del av betalningsinstitutens affärsverksamhet än tillhandahållande av betaltjänster och de verksamheter som avses i artikel 18.1 a.

*Artikel 23***Tillsyn**

1. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna genomför för att kontrollera löpande efterlevnad av denna avdelning är proportionerliga, tillräckliga och motsvarar de risker som betalningsinstitutet är exponerade för.

För att kontrollera att denna avdelning efterlevs ska de behöriga myndigheterna särskilt ha rätt att vidta följande åtgärder:

- a) Kräva att betalningsinstitutet tillhandahåller all information som krävs för att övervaka efterlevnaden, med angivande av syftet med begäran, när så är lämpligt, och av den tidsfrist inom vilken informationen ska lämnas.
- b) Genomföra inspektion på plats på betalningsinstitutet, hos ombud eller filialer som tillhandahåller betaltjänster under betalningsinstitutets ansvar eller hos enheter till vilka betaltjänstverksamhet har utkontrakterats.
- c) Utfärda rekommendationer och riktlinjer och, i tillämpliga fall, bindande administrativa bestämmelser.
- d) Tillfälligt upphäva eller återkalla en auktorisation enligt artikel 13.

2. Utan att det påverkar förfaranden för återkallande av auktorisationer och bestämmelser i straffrätt ska medlemsstaterna svara för att deras behöriga myndigheter mot betalningsinstitutet och mot dem som har ett bestämmande inflytande över betalningsinstitutets verksamhet, när dessa överträder bestämmelser i lagar och andra författningar om tillsyn av eller om verksamhet i form av betaltjänstverksamhet, kan besluta om sanktioner eller vidta åtgärder i syfte att särskilt avbryta observerade överträdelser eller orsakerna till sådana överträdelser.

3. Utan hinder av kraven i artiklarna 7, 8.1, 8.2 och 9 ska medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna har rätt att vidta de åtgärder som avses i punkt 1 i denna artikel för att se till att det finns ett tillräckligt kapital för att kunna genomföra betaltjänster, särskilt i de fall när den del av betalningsinstitutets verksamhet som inte avser betaltjänster försämras eller kan komma att försämra betalningsinstitutets finansiella sundhet.

Artikel 24

Tystnadsplikt

1. Medlemsstaterna ska se till att alla personer som arbetar eller har arbetat för de behöriga myndigheterna och experter som handlar på de behöriga myndigheternas vägnar är bundna av tystnadsplikt, utan att det påverkar fall som omfattas av straffrätt.
2. Vid informationsutbytet enligt artikel 26 ska tystnadsplikt tillämpas strikt för att säkerställa skyddet av enskildas och företags rättigheter.
3. Medlemsstaterna får tillämpa denna artikel med beaktande i tillämpliga delar av artiklarna 53–61 i direktiv 2013/36/EU.

Artikel 25

Rätt till domstolsprövning

1. Medlemsstaterna ska se till att beslut som fattats av de behöriga myndigheterna avseende ett betalningsinstitut med stöd av de lagar och andra författningar som antagits i enlighet med detta direktiv får prövas i domstol.
2. Punkt 1 ska även tillämpas på underlåtenhet att agera.

Artikel 26

Utbyte av information

1. Medlemsstaternas behöriga myndigheter ska samarbeta med varandra och, när så är lämpligt, med ECB och medlemsstaternas nationella centralbanker, EBA samt andra relevanta behöriga myndigheter som utsetts enligt unionsrätten eller nationell rätt som är tillämplig på betaltjänstleverantörer.

2. Medlemsstaterna ska dessutom tillåta utbyte av information mellan sina behöriga myndigheter och följande organ:
 - a) Andra medlemsstaters behöriga myndigheter som ansvarar för auktorisation av och tillsyn över betalningsinstitut.
 - b) ECB och medlemsstaternas nationella centralbanker i deras egenskap av monetära myndigheter och tillsynsmyndigheter och, i förekommande fall, andra offentliga myndigheter med ansvar för tillsyn av betalnings- och avvecklings-system.
 - c) Andra relevanta myndigheter som utses enligt detta direktiv, direktiv (EU) 2015/849 och annan unionsrätt som är tillämplig på betaltjänstleverantörer, exempelvis rätt avseende penningtvätt och finansiering av terrorism.
 - d) EBA, enligt dess uppdrag att bidra till att de tillsynsmekanismer som avses i artikel 1.5 a i förordning (EU) nr 1093/2010 fungerar enhetligt och konsekvent.

Artikel 27

Lösande av tvister mellan behöriga myndigheter i olika medlemsstater

1. Om en behörig myndighet i en medlemsstat anser att det gränsöverskridande samarbetet med de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat i ett visst ärende som avses i artiklarna 26, 28, 29, 30 eller 31 i detta direktiv inte överensstämmer med dessa bestämmelser, kan den hänskjuta ärendet till EBA och begära dess bistånd i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010.
2. I fall där EBA:s bistånd har begärts, enligt punkt 1 i den här artikeln, ska EBA fatta ett beslut enligt artikel 19.3 i förordning (EU) nr 1093/2010 utan onödigt dröjsmål. EBA får också på eget initiativ bistå de behöriga myndigheterna med att nå fram till en överenskommelse i enlighet med artikel 19.1 andra stycket i den förordningen. I båda fallen ska de berörda behöriga myndigheterna avvakta med sina beslut i väntan på avgörande enligt artikel 19 i den förordningen.

Artikel 28

Ansökan om utövande av etableringsrätten och friheten att tillhandahålla tjänster

1. Ett auktoriserat betalningsinstitut som önskar tillhandahålla betaltjänster för första gången i en annan medlemsstat än hemmedlemsstaten genom att utöva etableringsrätten eller friheten att tillhandahålla tjänster ska lämna följande information till de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat:
 - a) Betalningsinstitutets namn och adress samt, i tillämpliga fall, auktorisationsnummer.
 - b) I vilka medlemsstater det har för avsikt att bedriva verksamhet.
 - c) Vilka betaltjänster det kommer att tillhandahålla.
 - d) När betalningsinstitutet har för avsikt att använda ett ombud, den information som avses i artikel 19.1.
 - e) När betalningsinstitutet har för avsikt att använda en filial, den information som avses i artikel 5.1 b och e när det gäller betaltjänstverksamheten i värdmedlemsstaten, en beskrivning av filialens organisatoriska struktur och vilka som är ansvariga för ledningen av filialen.

När ett betalningsinstitut avser att utkontraktera operativa betaltjänstfunktioner till andra enheter i värdmedlemsstaten ska det meddela detta till de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat.

2. Inom en månad efter mottagandet av all information som avses i punkt 1 ska de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten skicka denna information till de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten.

Inom en månad efter mottagandet av informationen från de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten ska de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten, efter en bedömning av denna information, förse de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten med relevant information i samband med det berörda betalningsinstitutets planerade tillhandahållande av betaltjänster inom ramen för etableringsfriheten eller friheten att tillhandahålla tjänster. De behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten ska informera de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten, särskilt om alla rimliga skäl till farhågor i samband med det avsedda anlitandet av ett ombud eller inrättandet av en filial, när det gäller penningtvätt eller finansiering av terrorism i den mening som avses i direktiv (EU) 2015/849.

När de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten inte instämmer i bedömningen från de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten ska de redogöra för skälen till sitt beslut för de sistnämnda.

Om bedömningen från de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten, särskilt mot bakgrund av den information som erhållits från de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten, inte är positiv ska den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten vägra att registrera ombudet eller filialen, eller återkalla registreringen om den redan har gjorts.

3. Inom tre månader efter mottagandet av den information som avses i punkt 1 ska de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten meddela sitt beslut till de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten och till betalningsinstitutet.

Efter det att ombudet eller filialen har införts i registret som avses i artikel 14 kan de inleda sin verksamhet i den berörda värdmedlemsstaten.

Betalningsinstitutet ska underrätta de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten om vilket datum det inleder sin verksamhet via ombudet eller filialen i den berörda värdmedlemsstaten. De behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten ska underrätta de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten om detta.

4. Betalningsinstitutet ska utan onödigt dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten om alla relevanta ändringar av den information som meddelas i enlighet med punkt 1, inbegripet ytterligare ombud, filialer eller enheter till vilka verksamheter utkontrakteras i de värdmedlemsstater där det bedriver verksamhet. Det förfarande som anges i punkterna 2 och 3 ska tillämpas.

5. EBA ska utarbeta ett förslag till tekniska standarder för tillsyn för att ange ramen för samarbete, och för utbyte av information, mellan hemmedlemsstatens och värdmedlemsstatens behöriga myndigheter i enlighet med denna artikel. Detta förslag till tekniska standarder för tillsyn ska specificera metoder, medel och detaljer rörande samarbetet vid underrättelse om gränsöverskridande betalningsinstitut och särskilt den utbytta informationens omfattning och behandling, däribland gemensam terminologi samt standardiserade underrättelsemallar för att säkra ett konsekvent och effektivt underrättelseförfarande.

EBA ska överlämna detta förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 13 januari 2018.

Kommissionen ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med förfarandet i artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 29

Tillsyn av betalningsinstitut som utövar etableringsrätten och friheten att tillhandahålla tjänster

1. För att kunna genomföra de kontroller och vidta de nödvändiga åtgärder som föreskrivs i denna avdelning och i de bestämmelser i nationell rätt som införlivar avdelningarna III och IV, i överensstämmelse med artikel 100.4, beträffande i en annan medlemsstat etablerade ombud för eller filialer till ett betalningsinstitut ska de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten samarbeta med värdmedlemsstatens behöriga myndigheter.

Genom samarbete enligt första stycket ska de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten underrätta de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten när de avser att genomföra en kontroll på plats inom den senares territorium.

Uppgiften att genomföra kontroller på plats av de berörda instituten får de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten dock delegera till de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten.

2. De behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten får kräva att betalningsinstitut som har ombud eller filialer inom deras territorier ska lämna periodiska rapporter om den verksamhet som bedrivs inom deras territorier.

Dessa rapporter ska krävas för informations- eller statistikändamål och, när ombuden och filialerna genomför betaltjänstverksamheten inom ramen för etableringsrätten, för att övervaka efterlevnaden av de bestämmelser i nationell rätt som införlivar avdelningarna III och IV. Sådana ombud och filialer ska omfattas av krav på tystnadsplikt som minst är likvärdiga med de som avses i artikel 24.

3. De behöriga myndigheterna ska till varandra överlämna all väsentlig och/eller relevant information, särskilt vad gäller överträdelse eller misstänkta överträdelse från ombud eller filialer, och om sådana överträdelse har inträffat inom ramen för utövandet av friheten att tillhandahålla tjänster. De behöriga myndigheterna ska i detta avseende på begäran lämna all relevant information och på eget initiativ all väsentlig information, inbegripet om betalningsinstitutets efterlevnad av kraven i artikel 11.3.

4. Medlemsstaterna får kräva att betalningsinstitut som är verksamma på deras territorium via ombud inom ramen för etableringsrätten, vars huvudkontor är beläget i en annan medlemsstat ska utse en central kontaktpunkt på deras territorium för att säkerställa tillräcklig information om efterlevnaden av avdelningarna III och IV, utan att det påverkar några bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism, samt förenkla tillsynen genom de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten och i värdmedlemsstaterna, inbegripet genom att på begäran förse de behöriga myndigheterna med handlingar och information.

5. EBA ska utarbeta ett förslag till tekniska standarder för tillsyn för att specificera de kriterier som ska tillämpas vid fastställandet, i överensstämmelse med proportionalitetsprincipen, av de omständigheter under vilka inrättande av en central kontaktpunkt är lämpligt och vilka funktioner dessa centrala kontaktpunkter ska ha, i enlighet med punkt 4.

Förslaget till tekniska standarder för tillsyn ska i synnerhet beakta

- a) den totala volymen och det totala värdet för transaktioner som genomförs av betalningsinstitutet i värdmedlemsstaten,
- b) den typ av betaltjänster som tillhandahålls, och
- c) det totala antalet ombud som är etablerade i värdmedlemsstaten.

EBA ska överlämna detta förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 13 januari 2017.

6. EBA ska utarbeta ett förslag till tekniska standarder för tillsyn för att ange ramen för samarbete, och för utbyte av information, mellan hemmedlemsstatens och värdmedlemsstatens behöriga myndigheter i enlighet med denna avdelning samt övervaka efterlevnaden av de bestämmelser i den nationella rätten som införlivar avdelningarna III och IV. Förslaget till tekniska standarder för tillsyn ska specificera metoder, medel och detaljer rörande samarbetet vid tillsynen av gränsöverskridande betalningsinstitut och, särskilt, den utbytta informationens omfattning och behandling för att säkra en konsekvent och effektiv tillsyn över betalningsinstitut som tillhandahåller gränsöverskridande betaltjänster.

I förslaget till tekniska standarder för tillsyn ska även metoder och detaljer specificeras när det gäller all rapportering som värdmedlemsstaterna kräver från betalningsinstituten om de betaltjänstverksamheter som utförs på deras territorier i enlighet med punkt 2, inbegripet tidsintervallen för denna rapportering.

EBA ska överlämna detta förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 13 januari 2018.

7. Kommissionen ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i punkterna 5 och 6 i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 30

Åtgärder vid bristande efterlevnad, inbegripet säkerhetsåtgärder

1. Utan att det påverkar ansvaret för de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten ska den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten om den konstaterar att ett betalningsinstitut med ombud eller filialer på dess territorium inte följer denna avdelning eller nationell lagstiftning som införlivar avdelning III eller IV utan dröjsmål informera den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten.

Efter att ha utvärderat den mottagna informationen enligt första stycket ska den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten utan onödigt dröjsmål vidta alla lämpliga åtgärder för att garantera att det berörda betalningsinstitutet upphör att bryta mot bestämmelserna. Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska utan dröjsmål informera den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten och de behöriga myndigheterna i alla andra berörda medlemsstater om dessa åtgärder.

2. I krissituationer, där det krävs en omedelbar åtgärd för att ta itu med ett allvarligt hot mot de kollektiva intressena för betaljänst användarna i värdmedlemsstaten, kan de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten, parallellt med det gränsöverskridande samarbetet mellan de behöriga myndigheterna och i avvaktan på att de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten vidtar åtgärder enligt artikel 29, vidta säkerhetsåtgärder.

3. Alla säkerhetsåtgärder enligt punkt 2 ska vara lämpliga och proportionella med tanke på syftet, nämligen att skydda de kollektiva intressena för betaljänst användarna i värdmedlemsstaten mot ett allvarligt hot. De får inte leda till att betalningsinstitutets betaljänst användare i värdmedlemsstaten ges företräde framför betalningsinstitutets betaljänst användare i andra medlemsstater.

Säkerhetsåtgärder ska vara tillfälliga och avslutas när de allvarliga hot som upptäckts tas itu med, inbegripet med bistånd av eller i samarbete med de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten eller EBA som anges i artikel 27.1.

4. Om det är lämpligt mot bakgrund av krissituationen ska de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten informera de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten och i alla andra berörda medlemsstater, kommissionen och EBA i förväg, och under alla omständigheter utan onödigt dröjsmål, om de säkerhetsåtgärder som vidtas enligt punkt 2 och om motiveringen till dem.

Artikel 31

Motivering och meddelande

1. Varje åtgärd som vidtas av de behöriga myndigheterna enligt artiklarna 23, 28, 29 eller 30 och som innebär sanktioner eller inskränkningar i rätten att tillhandahålla tjänster eller etableringsrätten ska vara väl motiverad och meddelas till det berörda betalningsinstitutet.

2. Artiklarna 28, 29 och 30 ska inte påverka de behöriga myndigheternas skyldighet enligt direktiv (EU) 2015/849 och förordning (EU) 2015/847, särskilt artikel 48.1 i direktiv (EU) 2015/849 och artikel 22.1 i förordning (EU) 2015/847, att utöva tillsyn över eller övervaka efterlevnaden av kraven enligt dessa rättsakter.

Avsnitt 4

Undantag

Artikel 32

Villkor

1. Medlemsstaterna får undanta eller tillåta sina behöriga myndigheter att undanta fysiska eller juridiska personer som tillhandahåller de betaltjänster som avses i punkterna 1–6 i bilaga I från tillämpningen av hela eller delar av de förfaranden och villkor som föreskrivs i avsnitten 1, 2 och 3, med undantag för artiklarna 14, 15, 22, 24, 25 och 26, om följande gäller:
 - a) Det månatliga genomsnittet av det totala värdet på de betalningstransaktioner under de föregående tolv månaderna som genomförts av den berörda personen, inklusive varje ombud som den tar fullt ansvar för, inte överstiger en gräns som fastställs av medlemsstaten, men som under alla omständigheter inte överstiger 3 miljoner EUR. Detta krav ska bedömas med hänsyn till de förväntade totala betalningstransaktionerna i den berörda personens affärsplan om inte de behöriga myndigheterna kräver en ändring i denna plan.
 - b) Ingen av de fysiska personer som ansvarar för ledningen eller driften av affärsverksamheten har dömts för brott som rör penningtvätt eller finansiering av terrorism eller annan ekonomisk brottslighet.
2. Alla fysiska eller juridiska personer som är registrerade i enlighet med punkt 1 ska ha sitt huvudkontor eller sin hemvist i den medlemsstat där de faktiskt bedriver sin verksamhet.
3. De personer som avses i punkt 1 i den här artikeln ska behandlas på samma sätt som betalningsinstitut, men artiklarna 11.9, 28, 29 och 30 ska inte tillämpas på dem.
4. Medlemsstaterna får också föreskriva att alla fysiska eller juridiska personer som är registrerade i enlighet med punkt 1 i den här artikeln endast får delta i vissa verksamheter enligt artikel 18.
5. De personer som avses i punkt 1 i den här artikeln ska underrätta de behöriga myndigheterna om alla förändringar som har betydelse för det villkor som anges i den punkten. Om villkoren i punkt 1, 2 eller 4 i den här artikeln inte längre uppfylls, ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att se till att de berörda personerna ansöker om auktorisation inom 30 kalenderdagar i enlighet med artikel 11.
6. Punkterna 1–5 i denna artikel ska inte tillämpas på direktiv (EU) 2015/849 eller på nationell rätt inom området bekämpning av penningtvätt.

Artikel 33

Leverantörer av kontoinformationstjänster

1. Fysiska eller juridiska personer som endast tillhandahåller de betaltjänster som avses i punkt 8 i bilaga I ska undantas från tillämpningen av det förfarande och de villkor som fastställs i avdelningarna I och 2, med undantag för artikel 5.1 a, b, e–h, j, l, n, p och q, artikel 5.3 och artiklarna 14 och 15. Avsnitt 3 ska tillämpas, med undantag för artikel 23.3.
2. De personer som avses i punkt 1 ska behandlas som betalningsinstitut, förutom att avdelningarna III och IV inte ska tillämpas på dem, med undantag för artiklarna 41, 45 och 52, i tillämpliga fall, samt artiklarna 67, 69 och 95–98.

Artikel 34

Anmälan och information

Om en medlemsstat tillämpar ett undantag enligt artikel 32 ska den underrätta kommissionen om sitt beslut senast den 13 januari 2018 samt genast underrätta kommissionen om varje senare förändring. Medlemsstaten ska dessutom underrätta kommissionen om hur många fysiska och juridiska personer som berörs och på årsbasis om det totala värdet för genomförda betalningstransaktioner per den 31 december varje kalenderår enligt vad som avses i artikel 32.1 a.

KAPITEL 2

Gemensamma bestämmelser

Artikel 35

Tillträde till betalningssystem

1. När det gäller auktoriserade eller registrerade betaltjänstleverantörer som är juridiska personer ska medlemsstaterna försäkra sig om att tillträdesreglerna till betalningssystem är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella, och att de inte hindrar tillträde i större utsträckning än vad som är nödvändigt för att skydda mot särskilda risker, som avvecklingsrisk, operativ risk och affärsrisk och för att skydda betalningssystemets finansiella och operativa stabilitet.

Betalningssystem får inte innebära något av följande krav på betaltjänstleverantörer, betaltjänstanvändare eller andra betalningssystem:

- a) Regler som begränsar faktiskt deltagande i andra betalningssystem.
- b) Regler som diskriminerar auktoriserade eller registrerade betaltjänstleverantörer i fråga om deltagarnas rättigheter, skyldigheter och befogenheter.
- c) Begränsningar på grundval av institutets status.

2. Punkt 1 ska inte gälla

- a) betalningssystem som betecknats enligt direktiv 98/26/EG,
- b) betalningssystem som uteslutande består av betaltjänstleverantörer som tillhör en koncern.

Vid tillämpning av första stycket led a ska medlemsstaterna säkerställa att, när en deltagare i ett betecknat system tillåter en auktoriserad eller registrerad betaltjänstleverantör som inte är deltagare i systemet att sända överföringsorder genom systemet, den deltagaren på begäran ska ge samma möjlighet på ett objektivt, proportionellt och icke-diskriminerande sätt till andra auktoriserade eller registrerade betaltjänstleverantörer i överensstämmelse med punkt 1.

Deltagaren ska ge den begärande betaltjänstleverantören en fullständig motivering till ett eventuellt avslag.

Artikel 36

Tillträde till konton som hålls i ett kreditinstitut

Medlemsstaterna ska se till att betalningsinstitut får tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster på objektiva, icke-diskriminerande och proportionella grunder. Denna tillgång ska vara tillräckligt omfattande för att betalningsinstitutet ska kunna tillhandahålla betaltjänster på ett obehindrat och effektivt sätt.

Kreditinstitutet ska ge den behöriga myndigheten vederbörligen motiverade skäl till ett eventuellt avslag.

Artikel 37

Förbud för andra än betaltjänstleverantörer att tillhandahålla betaltjänster och underrättelseskyldighet

1. Medlemsstaterna ska förbjuda fysiska eller juridiska personer som varken är betaltjänstleverantörer eller uttryckligen är undantagna från detta direktivs tillämpningsområde från att tillhandahålla betaltjänster.

2. Medlemsstaterna ska kräva att tjänsteleverantörer som bedriver någon av verksamheterna som avses i artikel 3 k i och ii eller som bedriver båda, för vilka det sammanlagda värdet av de genomförda betalningstransaktionernas under de föregående 12 månaderna överstiger 1 miljon EUR, skickar en underrättelse till de behöriga myndigheterna med en beskrivning av de tillhandahållna tjänsterna och förtydligar inom ramen för vilket undantag som avses i artikel 3 k i och ii verksamheten anses bedrivas.

På grundval av den underrättelsen ska den behöriga myndigheten fatta ett väl motiverat beslut på grundval av de kriterier som avses i artikel 3 k när verksamheten inte kan betecknas som ett begränsat nätverk och underrätta tjänsteleverantören om detta.

3. Medlemsstaterna ska kräva att tjänsteleverantörer som bedriver verksamhet enligt artikel 3 l skickar en underrättelse till de behöriga myndigheterna och förser de behöriga myndigheterna med ett årligt revisionsuttalande i vilket det bekräftas att verksamheten är förenlig med de gränser som fastställs i artikel 3 l.

4. Trots vad som sägs i punkt 1 ska de behöriga myndigheterna informera EBA om de tjänster som anmäls i enlighet med punkt 2 och 3 samt inom ramen för vilket undantag verksamheten genomförs.

5. Beskrivningen av de verksamheter som anmäls i enlighet med punkterna 2 och 3 i denna artikel ska offentliggöras i det register som avses i artiklarna 14 och 15.

AVDELNING III

KLARHET OM VILLKOREN OCH INFORMATIONSKRAVEN FÖR BETAL TJÄNSTER

KAPITEL 1

Allmänna regler

Artikel 38

Tillämpningsområde

1. Denna avdelning är tillämplig på enstaka betalningstransaktioner, ramavtal och sådana betalningstransaktioner som dessa omfattar. Parterna får avtala om att den helt eller delvis inte ska tillämpas, när betaltjänstanvändaren inte är en konsument.

2. Medlemsstaterna får tillämpa bestämmelserna i denna avdelning på mikroföretag på samma sätt som på konsumenter.

3. Det här direktivet ska inte påverka tillämpningen av direktiv 2008/48/EG, annan tillämplig unionsrätt, eller nationella åtgärder avseende villkoren för beviljande av konsumentkrediter, som inte harmoniseras genom det här direktivet, som är i överensstämmelse med unionsrätten.

Artikel 39

Andra bestämmelser i unionsrätten

Bestämmelserna i denna avdelning ska inte påverka sådan unionsrätt som innehåller ytterligare krav på förhandsinformation.

Om direktiv 2002/65/EG också är tillämpligt ska emellertid de informationskrav som anges i artikel 3.1 i det direktivet, utom leden 2 c-g, 3 a, d och e samt 4 b i den punkten, ersättas med artiklarna 44, 45, 51 och 52 i detta direktiv.

Artikel 40

Informationsavgifter

1. Betaltjänsteleverantören får inte ta ut någon avgift av betaltjänstanvändaren för tillhandahållande av information enligt denna avdelning.

2. Betaltjänsteleverantören och betaltjänstanvändaren får avtala om avgifter för extra eller frekventare information eller överföring med hjälp av andra kommunikationsmedel än dem som anges i ramavtalet, som tillhandahålls på betaltjänstanvändarens begäran.

3. När betaltjänstleverantören får ta ut avgifter för information i enlighet med punkt 2, ska avgifterna vara rimliga och stå i proportion till betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

Artikel 41

Bevisbörda för informationskrav

Medlemsstaterna ska föreskriva att bevisbördan ligger på betaltjänstleverantören när det gäller att visa att denne har uppfyllt informationskraven i denna avdelning.

Artikel 42

Undantag från informationskraven för betalningsinstrument som avser låga belopp och elektroniska pengar

1. När det gäller betalningsinstrument som enligt det berörda ramavtalet endast rör enskilda betalningstransaktioner på högst 30 EUR eller som har en utgiftströskel på 150 EUR eller lagrar medel som inte vid något tillfälle överstiger 150 EUR

- a) ska betaltjänstleverantören genom undantag från artiklarna 51, 52 och 56 lämna betalaren information endast om betaltjänstens viktigaste kännetecken, inklusive hur betalningsinstrumentet kan användas, om ansvar, uttagna avgifter och annan väsentlig information som behövs för att fatta ett informerat beslut samt meddela var annan information och villkor enligt artikel 52 lätt kan hittas,
- b) får man komma överens om att betaltjänstleverantören genom undantag från artikel 54 inte behöver föreslå ändringar av villkoren i ramavtalet på det sätt som föreskrivs i artikel 51.1,
- c) får man komma överens om att betaltjänstleverantören genom undantag från artiklarna 57 och 58 efter genomförandet av en betalningstransaktion
- i) endast tillhandahåller eller gör tillgänglig en hänvisning som gör det möjligt för betaltjänstanvändaren att identifiera betalningstransaktionen, dess belopp, eventuella avgifter och/eller vid flera betalningstransaktioner av samma typ till samma betalningsmottagare, information om betalningstransaktionernas totalbelopp och totala avgifter,
- ii) inte behöver tillhandahålla eller göra tillgänglig information enligt led i om betalningsinstrumentet används anonymt eller om betaltjänstleverantören av andra skäl inte har tekniska möjligheter att tillhandahålla informationen. Betaltjänstleverantören ska emellertid ge betalaren möjlighet att kontrollera det lagrade beloppet.

2. För nationella betalningstransaktioner får medlemsstaterna eller deras behöriga myndigheter sänka eller fördubbla beloppen enligt punkt 1. För förbetalda betalningsinstrument får medlemsstaterna höja dessa belopp till högst 500 EUR.

KAPITEL 2

Enstaka betalningstransaktioner

Artikel 43

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel är tillämpligt på enstaka betalningstransaktioner som inte omfattas av ett ramavtal.
2. När en betalningsorder för en enstaka betalningstransaktion överförs med ett betalningsinstrument som omfattas av ett ramavtal, ska betaltjänstleverantören inte vara skyldig att lämna eller tillhandahålla sådan information som redan ges till betaltjänstanvändaren enligt ramavtalet med en annan betaltjänstleverantör eller som kommer att ges till denna användare enligt det ramavtalet.

*Artikel 44***Allmän förhandsinformation**

1. Medlemsstaterna ska kräva att betaljänstleverantören innan betaljänstanvändaren är bunden av ett avtal om en enskilda betalningstjänst eller ett erbjudande om en sådan tjänst, ger betaljänstanvändaren tillgång på ett lättåtkomligt sätt till den information och de villkor som närmare anges i artikel 45 med avseende på dennes egna tjänster. Betalningstjänstleverantören ska på betaljänstanvändarens begäran tillhandahålla informationen och villkoren på papper eller något annat varaktigt medium. Informationen och villkoren ska vara enkla att förstå och uttryckas klart och lättbegripligt på ett språk som är officiellt språk i den medlemsstat där betalningstjänsten erbjuds, eller på något annat språk som parterna kommit överens om.
2. Om avtalet om enskilda betalningstjänst har ingåtts på betaljänstanvändarens begäran med hjälp av en teknik för distanskommunikation som inte gör det möjligt för betalningstjänstleverantören att uppfylla villkoren i punkt 1, ska denne uppfylla sina skyldigheter under punkten omedelbart efter det att betalningstransaktionen har genomförts.
3. Skyldigheterna enligt punkt 1 i denna artikel får även fullgöras genom tillhandahållande av en kopia av utkastet till avtalet om enskilda betalningstjänst eller utkastet till betalningsordern med information och villkor som närmare anges i artikel 45.

*Artikel 45***Information och villkor**

1. Medlemsstaterna ska se till att betalningstjänstleverantören lämnar eller gör följande information och villkor tillgängliga för betalningstjänstanvändaren:
 - a) En specifikation av den information eller unika identifikationskod som betalningstjänstanvändaren ska ange för att en betalningsorder ska initieras eller genomföras korrekt.
 - b) Hur lång tid det maximalt tar att genomföra den betalningstjänst som ska tillhandahållas.
 - c) Alla avgifter som betalningstjänstanvändaren ska betala till betalningstjänstleverantören och, i tillämpliga fall, en specifikation av dessa avgifter.
 - d) I tillämpliga fall den faktiska växelkurs eller referensväxelkurs som ska gälla för betalningstransaktionen.
2. Dessutom ska medlemsstaterna se till att leverantörer av betalningsinitieringstjänster före initieringen till betalaren lämnar, eller gör tillgänglig, tydlig och utförlig information om följande:
 - a) Namnet på leverantören av betalningsinitieringstjänster, den geografiska adressen till dess huvudkontor och, i tillämpliga fall, den geografiska adressen till dess ombud eller filial, etablerade i den medlemsstat där betalningstjänsten erbjuds, samt alla andra kontaktuppgifter, inbegripet e-postadress, som är relevanta för kommunikation med leverantören av betalningsinitieringstjänster.
 - b) Kontaktuppgifter för den behöriga myndigheten.
3. I tillämpliga fall ska betalningstjänstanvändaren lätt kunna få tillgång till all annan relevant information och de villkor som anges i artikel 52.

*Artikel 46***Information till betalaren och betalningsmottagaren efter initieringen av en betalningsorder**

När en betalningsorder initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska leverantör av betalningsinitieringstjänster, utöver den information och de villkor som anges i artikel 45, till betalaren och i tillämpliga fall till betalningsmottagaren omedelbart efter initieringen tillhandahålla eller tillgängliggöra samtliga följande uppgifter:

- a) En bekräftelse av att betalningsordern initierats med betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör.
- b) En referens som gör det möjligt för betalaren och betalningsmottagaren att identifiera betalningstransaktionen och, i förekommande fall, för betalningsmottagaren att identifiera betalaren samt all information som överförs tillsammans med betalningstransaktionen.
- c) Betalningstransaktionens belopp.
- d) I tillämpliga fall alla avgiftsbelopp som ska betalas till leverantören av betalningsinitieringstjänster för transaktionen och i tillämpliga fall en specificering av beloppen för sådana avgifter.

Artikel 47

Information till betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör vid en betalningsinitieringstjänst

När en betalningsorder initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska denne göra referensen för betalningstransaktionen tillgänglig för betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör.

Artikel 48

Information till betalaren efter mottagande av betalningsordern

Omedelbart efter det att betalningsordern tagits emot ska betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör på samma sätt som anges i artikel 44.1 med avseende på sina egna tjänster lämna eller göra samtliga följande uppgifter tillgängliga för betalaren:

- a) En referens som gör det möjligt för betalaren att identifiera betalningstransaktionen samt, i förekommande fall, information som avser betalningsmottagaren.
- b) Betalningstransaktionens belopp i den valuta som används i betalningsordern.
- c) Betalningstransaktionens eventuella avgifter som betalaren ska betala och, i tillämpliga fall, en specificering av beloppen för sådana avgifter.
- d) I tillämpliga fall den växelkurs som betalarens betaltjänstleverantör använde vid betalningstransaktionen eller också en referens till denna, om den skiljer sig från den kurs som fastställs i enlighet med artikel 45.1 d, samt betalningstransaktionens belopp efter denna valutakonvertering.
- e) Den dag då betalningsordern togs emot.

Artikel 49

Information till betalningsmottagaren efter genomförande

Omedelbart efter det att betalningstransaktionen genomförts ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör på samma sätt som anges i artikel 44.1 med avseende på sina tjänster lämna eller göra samtliga följande uppgifter tillgängliga för betalningsmottagaren:

- a) En referens som gör det möjligt för betalningsmottagaren att identifiera betalningstransaktionen samt, i tillämpliga fall, betalaren och all information som överförs tillsammans med betalningstransaktionen.
- b) Betalningstransaktionens belopp i den valuta i vilken medlen står till betalningsmottagarens förfogande.
- c) Betalningstransaktionens eventuella avgifter som betalaren ska betala och, i tillämpliga fall, en specificering av beloppen för sådana avgifter.

- d) I tillämpliga fall den växelkurs som betalningsmottagarens betaljänstleverantör använder vid betalningstransaktionen samt betalningstransaktionens belopp före denna valutakonvertering.
- e) Krediteringens valuteringsdag.

KAPITEL 3

Ramavtal

Artikel 50

Tillämpningsområde

Detta kapitel ska tillämpas på betalningstransaktioner som omfattas av ett ramavtal.

Artikel 51

Allmän förhandsinformation

1. Medlemsstaterna ska kräva att betaljänstleverantören, på papper eller på något annat varaktigt medium, lämnar den information och de villkor som anges i artikel 52 till betaljänstanvändaren, i god tid innan betaljänstanvändaren binds av något ramavtal eller erbjudande. Informationen och villkoren ska vara enkla att förstå och uttryckas klart och lättbegripligt på ett språk som är officiellt språk i den medlemsstat där betaljänsten erbjuds, eller på något annat språk som parterna kommit överens om.
2. Om ramavtalet har ingåtts på begäran av betaljänstanvändaren med hjälp av en teknik för distanskommunikation som inte gör det möjligt för betaljänstleverantören att uppfylla villkoren i punkt 1, ska betaljänstleverantören fullgöra sina skyldigheter enligt den punkten omedelbart efter det att ramavtalet har ingåtts.
3. Skyldigheterna enligt punkt 1 får också fullgöras genom tillhandahållande av en kopia av utkastet till ramavtal som innehåller den information och de villkor som anges i artikel 52.

Artikel 52

Information och villkor

Medlemsstaterna ska se till att följande information och villkor lämnas till betaljänstanvändaren:

1. Om betaljänstleverantören:
 - a) Namnet på betaljänstleverantören, den geografiska adressen till dess huvudkontor och, i tillämpliga fall, den geografiska adressen till dess ombud eller filial, etablerade i den medlemsstat där betaljänsten erbjuds, samt alla andra adresser, inbegripet e-postadress, som är relevanta för kommunikation med betaljänstleverantören.
 - b) Uppgifter om relevanta tillsynsmyndigheter och om det register som avses i artikel 14 eller annat relevant offentligt register med uppgift om betaljänstleverantörens auktorisation samt registreringsnummer eller motsvarande uppgift för identifiering i det registret.
2. Om användning av betaljänsten:
 - a) En beskrivning av huvuddragen i den betaljänst som tillhandahålls.
 - b) En specifikation av den information eller unika identifikationskod som betaljänstanvändaren måste ange för att en betalningsorder ska initieras eller genomföras korrekt.
 - c) Vilken form och vilket förfarande som används för att godkänna initiering av en betalningsorder eller genomföra en betalningstransaktion och återkallande av detta godkännande i enlighet med artiklarna 64 och 80.

- d) En hänvisning till tidpunkten för mottagande av en betalningsorder i enlighet med artikel 78 och den eventuella bryttidpunkt som betaljänstleverantören fastställt.
- e) Hur lång tid det maximalt tar att genomföra de betaljänster som ska tillhandahållas.
- f) Om det finns möjlighet att avtala om utgiftströsklar för användningen av betalningsinstrumentet i enlighet med artikel 68.1.
- g) När det gäller kortbaserade betalningsinstrument med co-badging, betaljänstanvändarens rättigheter enligt artikel 8 i förordning (EU) 2015/751.
3. Om avgifter, ränta och växelkurser:
- a) Alla avgifter som betaljänstanvändaren ska betala till betaljänstleverantören, inbegripet dem med anknytning till på vilket sätt och inom vilka intervall information enligt detta direktiv tillhandahålls eller görs tillgänglig och, i tillämpliga fall, en specificering av sådana avgiftsbelopp.
- b) I tillämpliga fall de räntesatser och växelkurser som ska tillämpas eller, om referensräntesatsen och referensväxelkursen ska användas, metoden för beräkning av den faktiska räntan samt relevant dag och index eller underlag för att bestämma en sådan referensräntesats eller referensväxelkurs.
- c) Omedelbar tillämpning, om sådan avtalats, av förändringar av referensräntesatsen eller referensväxelkursen samt informationskrav i samband med förändringarna i enlighet med artikel 54.2.
4. Om kommunikation:
- a) I tillämpliga fall den kommunikationsteknik som parterna kommit överens om för att överföra information eller underrättelser enligt detta direktiv, inbegripet de tekniska kraven på betaljänstanvändarens utrustning och programvara.
- b) På vilket sätt och hur ofta information enligt detta direktiv ska lämnas eller göras tillgänglig.
- c) Det eller de språk som ramavtalet ska ingås på och på vilket eller vilka kommunikationen under detta avtalsförhållande ska ske.
- d) Betaljänstanvändarens rätt att erhålla ramavtalets avtalsvillkor samt information och villkor i enlighet med artikel 53.
5. Om skydds- och korrigeringsåtgärder:
- a) I tillämpliga fall en beskrivning av de åtgärder som betaljänstanvändaren ska vidta för att skydda ett betalningsinstrument och av hur betaljänstleverantören ska underrättas i enlighet med artikel 69.1 b.
- b) Ett säkert förfarande genom vilket betaljänstanvändaren underrättas av betaljänstleverantören i händelse av misstänkt eller faktiskt bedrägeri eller säkerhetsshot.
- c) Om så avtalats, på vilka villkor betaljänstleverantören förbehåller sig rätten att blockera ett betalningsinstrument i enlighet med artikel 68.

- d) Betalarens ansvar i enlighet med artikel 74, inbegripet information om det relevanta beloppet.
 - e) Hur och inom vilken tidsfrist betaltjänstanvändaren ska underrätta betaltjänstleverantören om icke auktoriserade eller felaktigt initierade eller genomförda betalningstransaktioner i enlighet med artikel 71 samt betaltjänstleverantörens ansvar för icke auktoriserade betalningstransaktioner i enlighet med artikel 73.
 - f) Betaltjänstleverantörens ansvar för initiering eller genomförande av betalningstransaktioner i enlighet med artikel 89.
 - g) Villkoren för återbetalning i enlighet med artiklarna 76 och 77.
6. Om ändringar i, och avslutande av, ramavtalet:
- a) Om så avtalats, information om att betaltjänstanvändaren ska anses ha godkänt de ändrade villkoren i enlighet med artikel 54, om betaltjänstanvändaren inte före den dag då de föreslås träda i kraft underrättar betaltjänstleverantören om att de inte godkänns.
 - b) Ramavtalets löptid.
 - c) Betaltjänstanvändarens rätt att avsluta ramavtalet och eventuella avtal som rör avslutandet i enlighet med artiklarna 54.1 och 55.
7. Om tvistlösning:
- a) Eventuella avtalsbestämmelser om tillämplig lag för ramavtalet och/eller behöriga domstolar.
 - b) Förfaranden för alternativ tvistlösning som betaltjänstanvändaren kan använda i enlighet med artiklarna 99–102.

Artikel 53

Tillgång till information och villkor i ramavtalet

Under avtalsförhållandet ska betaltjänstanvändaren när som helst ha rätt att på begäran erhålla ramavtalets avtalsvillkor samt informationen och villkoren enligt artikel 52 på paper eller något annat varaktigt medium.

Artikel 54

Förändringar av villkoren i ramavtalet

1. Senast två månader före den dag som de föreslås börja tillämpas ska betaltjänstleverantören föreslå eventuella ändringar av ramavtalet eller av informationen och villkoren enligt artikel 52, på samma sätt som anges i artikel 51.1. Betaltjänstanvändaren kan antingen godkänna eller förkasta ändringarna före den dag då de föreslås träda i kraft.

I tillämpliga fall ska betaltjänstleverantören i enlighet med artikel 52.6 a meddela betaltjänstanvändaren att han eller hon anses ha godkänt dessa ändringar om han eller hon inte före den dag då de föreslås träda i kraft underrättar betaltjänstleverantören om att de inte godkänns. Betaltjänstleverantören ska också informera betaltjänstanvändaren om att ifall betaltjänstanvändaren förkastar dessa ändringar har betaltjänstanvändaren rätt att avgiftsfritt avsluta ramavtalet när som helst fram till den dag då ändringarna skulle ha tillämpats.

2. Ändringar av räntesatser eller växelkurser får tillämpas omedelbart och utan underrättelse, om denna rättighet har avtalats i ramavtalet och om ändringarna av räntesatserna eller växelkurserna grundas på den avtalade referensräntesatsen eller referensväxelkursen i enlighet med artikel 52.3 b och c. Betaltjänstanvändaren ska snarast möjligt informeras om alla ändringar av räntesatsen på samma sätt som anges i artikel 51.1, såvida inte parterna har avtalat att informationen ska lämnas eller göras tillgänglig med en viss regelbundenhet eller på ett visst sätt. Ändringar av räntesatsen eller växelkursen som är mer fördelaktiga för betaltjänstanvändarna får dock tillämpas utan underrättelse.
3. Ändringar av den räntesats eller växelkurs som används vid betalningstransaktioner ska genomföras och beräknas med en neutral metod som inte diskriminerar betaltjänstanvändare.

Artikel 55

Avslutande

1. Betaltjänstanvändaren får när som helst avsluta ramavtalet, såvida inte parterna har avtalat om en uppsägningstid. Uppsägningstiden får inte överstiga en månad.
2. Att avsluta ramavtalet ska vara kostnadsfritt för betaltjänstanvändaren, utom när avtalet har varit i kraft kortare tid än sex månader. Alla eventuella avgifter för avslutande av ramavtalet ska vara rimliga och stå i proportion till kostnaderna.
3. Betaltjänstleverantören får med minst två månaders uppsägningstid på samma sätt som föreskrivs i artikel 51.1 avsluta ett ramavtal som ingåtts på obestämd tid, förutsatt att detta avtalats i ramavtalet.
4. Regelbundet uttagna betaltjänstavgifter ska betaltjänstanvändaren endast betala proportionellt mot tiden fram till det att avtalet avslutas. Om sådana avgifter har betalats i förväg, ska de återbetalas proportionellt.
5. Bestämmelserna i denna artikel påverkar inte medlemsstaternas lagar och andra författningar om parternas rätt att förklara att ramavtalet inte är verkställbart eller att det är ogiltigt.
6. Medlemsstaterna får föreskriva förmånligare bestämmelser för betaltjänstanvändarna.

Artikel 56

Information innan enskilda betalningstransaktioner genomförs

Om en enskild betalningstransaktion som omfattas av ett ramavtal initierats av betalaren, ska en betaltjänstleverantör på betalarens begäran för denna specifika betalningstransaktion lämna explicit information om allt följande:

- a) Den maximala genomförandetiden.
- b) De avgifter som ska betalas av betalaren.
- c) I tillämpliga fall en specificering av alla avgiftsbelopp.

Artikel 57

Information till betalaren om enskilda betalningstransaktioner

1. Efter det att den enskilda betalningstransaktionens belopp har debiterats betalarens konto, eller efter mottagande av betalningsordern om betalaren inte använder något betalkonto, ska betalarens betaltjänstleverantör utan onödigt dröjsmål och på samma sätt som föreskrivs i artikel 51.1 ge betalaren information om allt följande:

- a) En referens som gör det möjligt för betalaren att identifiera varje betalningstransaktion samt, i förekommande fall, information om betalningsmottagaren.
 - b) Betalningstransaktionens belopp i den valuta i vilken betalarens betalkonto debiteras eller i den valuta som används för betalningsordern.
 - c) Betalningstransaktionens avgifter och, i tillämpliga fall, en specificering av det avgiftsbelopp eller av den ränta som betalaren ska betala.
 - d) I tillämpliga fall den växelkurs som betalarens betaltjänstleverantör tillämpar vid betalningstransaktionen samt betalningstransaktionens belopp efter denna valutakonvertering.
 - e) Debiteringens valuteringsdag eller den dag då betalningsordern togs emot.
2. Ramavtal ska innehålla ett villkor om att betalaren kan kräva att informationen enligt punkt 1 regelbundet ska lämnas eller göras tillgänglig minst en gång i månaden, avgiftsfritt och på ett överenskommet sätt så att betalaren kan lagra och återskapa informationen i oförändrad form.
 3. Medlemsstaterna får emellertid kräva att betaltjänstleverantörerna minst en gång i månaden avgiftsfritt lämnar denna information på papper eller på ett annat varaktigt medium.

Artikel 58

Information till betalningsmottagaren om enskilda betalningstransaktioner

1. När en enskild betalningstransaktion genomförs ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör utan onödigt dröjsmål och på samma sätt som föreskrivs i artikel 51.1 ge betalningsmottagaren information om allt följande:
 - a) En referens som gör det möjligt för betalningsmottagaren att identifiera betalningstransaktionen och betalaren samt all information som överförs tillsammans med betalningstransaktionen.
 - b) Betalningstransaktionens belopp i den valuta i vilken betalningsmottagarens betalkonto krediteras.
 - c) Betalningstransaktionens avgifter och, i tillämpliga fall, en specificering av de avgiftsbelopp eller av den ränta som ska betalas av betalningsmottagaren.
 - d) I tillämpliga fall den växelkurs som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör använder vid betalningstransaktionen samt betalningstransaktionens belopp före denna valutakonvertering.
 - e) Krediteringens valuteringsdag.
2. Ramavtal får innehålla ett villkor om att informationen enligt punkt 1 regelbundet ska ges eller göras tillgänglig minst en gång i månaden och på ett överenskommet sätt så att betalningsmottagaren kan lagra och återskapa informationen i oförändrad form.
3. Medlemsstaterna får emellertid kräva att betaltjänstleverantörerna minst en gång i månaden avgiftsfritt tillhandahåller denna information på papper eller via ett annat varaktigt medium.

KAPITEL 4

Gemensamma bestämmelser

Artikel 59

Valuta och valutakonvertering

1. Betalningarna ska göras i den valuta som parterna kommit överens om.
2. När en valutakonverteringstjänst erbjuds före initieringen av betalningstransaktionen och om denna tjänst erbjuds i en uttagsautomat, på försäljningsstället eller av betalningsmottagaren, ska den part som erbjuder betalaren valutakonverteringstjänsten för betalaren uppge alla avgifter samt den växelkurs som ska användas för konvertering av betalningstransaktionen.

Betalaren ska godkänna valutakonverteringstjänsten på denna grundval.

Artikel 60

Information om extra avgifter eller nedsättning

1. När betalningsmottagaren begär en avgift eller erbjuder en nedsättning vid användning av ett visst betalningsinstrument, ska betalningsmottagaren underrätta betalaren om detta innan betalningstransaktionen initieras.
2. När betaltjänstleverantören eller en annan part som medverkar i transaktionen begär en avgift för användning av ett visst betalningsinstrument, ska denne underrätta betaltjänstanvändaren om detta innan betalningstransaktionen initieras.
3. Betalaren ska vara skyldig att betala de avgifter som avses i punkterna 1 och 2 endast om deras fullständiga belopp tillkännagavs före initieringen av betalningstransaktionen.

AVDELNING IV

RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER MED AVSEENDE PÅ TILLHANDAHÅLLANDE OCH ANVÄNDNING AV BETALTJÄNSTER

KAPITEL 1

Gemensamma bestämmelser

Artikel 61

Tillämpningsområde

1. Om betaltjänstanvändaren inte är konsument får betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören avtala om att artiklarna 62.1, 64.3, 72, 74, 76, 77, 80 och 89 helt eller delvis inte ska vara tillämpliga. Betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören får även avtala om en andra tidsfrister än de som fastställs i artikel 71.
2. Medlemsstaterna får föreskriva att artikel 102 inte ska tillämpas om betaltjänstanvändaren inte är konsument.
3. Medlemsstaterna får föreskriva att bestämmelserna i denna avdelning ska tillämpas på mikroföretag på samma sätt som på konsumenter.
4. Detta direktiv ska inte påverka tillämpningen av direktiv 2008/48/EG, annan tillämplig unionsrätt eller nationella bestämmelser avseende villkoren för beviljande av konsumentkrediter som inte harmoniseras genom detta direktiv och som överensstämmer med unionsrätten.

Artikel 62

Tillämpliga avgifter

1. Betaltjänstleverantören får inte ta ut någon avgift av betaltjänstanvändaren för fullgörandet av sina informations-skyldigheter eller korrigeringsåtgärder och förebyggande åtgärder enligt denna avdelning, såvida inte annat föreskrivs i artiklarna 79.1, 80.5 och 88.2. Betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören ska avtala om dessa avgifter, som ska vara rimliga och stå i proportion till betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

2. För betalningstransaktioner som tillhandahålls inom unionen, där både betalarens och betalningsmottagarens betalningstjänsteleverantörer eller den enda betaltjänstleverantören i betalningstransaktionen är etablerade i unionen, ska medlemsstaterna kräva att betalningsmottagaren betalar de avgifter som dennes betaltjänstleverantör tar ut och att betalaren betalar de avgifter som dennes betaltjänstleverantör tar ut.
3. Betaltjänstleverantören får inte hindra betalningsmottagaren att av betalaren ta ut en avgift, erbjuda en nedsättning eller på annat sätt styra betalaren mot användning av ett visst betalningsinstrument. Eventuella avgifter som tillämpas får inte överskrida betalningsmottagarens direkta kostnader för att använda ett visst betalningsinstrument.
4. Medlemsstaterna ska under alla omständigheter se till att betalningsmottagaren inte tar ut avgifter för användning av betalningsinstrument vars förmedlingsavgifter regleras i kapitel II i förordning (EU) 2015/751 och för de betalningstjänster som förordning (EU) nr 260/2012 tillämpas på.
5. Medlemsstaterna får förbjuda eller begränsa betalningsmottagarens rätt att ta ut avgifter med beaktande av behovet av att stimulera konkurrensen och främja användningen av effektiva betalningsinstrument.

Artikel 63

Undantag för betalningsinstrument för låga belopp och elektroniska pengar

1. I fråga om betalningsinstrument som enligt ramavtalet endast avser enskilda betalningstransaktioner på högst 30 EUR eller som antingen har en utgiftströskel på 150 EUR eller lagrar medel som aldrig överstiger 150 EUR, får betaltjänstleverantörerna när som helst avtala med betaltjänstanvändarna att
 - a) artiklarna 69.1 b, 70.1 c och d, och 74.3 inte är tillämpliga om betalningsinstrumentet inte kan blockeras eller dess vidare användning förhindras,
 - b) artiklarna 72, 73, 74.1 och 74.3 inte är tillämpliga om betalningsinstrumentet används anonymt eller om betaltjänstleverantören av andra till betalningsinstrumentet knutna skäl inte kan bevisa att en betalningstransaktion var auktoriserad,
 - c) betaltjänstleverantören genom undantag från artikel 79.1 inte är skyldig att underrätta betaltjänstanvändaren om att betalningsordern avisats, om det av sammanhanget klart framgår att den inte har genomförts,
 - d) betalaren genom undantag från artikel 80 inte får återkalla betalningsordern efter att ha överfört betalningsordern eller gett sitt godkännande att genomföra betalningstransaktionen till betalningsmottagaren,
 - e) andra tider för genomförandet är tillämpliga genom undantag från artiklarna 83 och 84.
2. För nationella betalningstransaktioner får medlemsstaterna eller deras behöriga myndigheter sänka eller fördubbla beloppen enligt punkt 1. De får höja dem för förbetalda betalningsinstrument upp till 500 EUR.
3. Artiklarna 73 och 74 i detta direktiv ska också tillämpas på elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG, om inte betalarens betaltjänstleverantör saknar möjlighet att frysa det betalkonto där de elektroniska pengarna lagras eller blockera betalningsinstrumentet. Medlemsstaterna får begränsa detta undantag till betalkonton där de elektroniska pengarna lagras eller betalningsinstrument med ett visst värde.

KAPITEL 2

Auktorisation av betalningstransaktioner

Artikel 64

Godkännande och återkallande av godkännande

1. Medlemsstaterna ska sörja för att en betalningstransaktion ska betraktas som auktoriserad endast om betalaren har godkänt dess genomförande. Betalaren får auktorisera betalningstransaktionen före dess genomförande eller, om betalaren och betaltjänstleverantören har avtalat om detta, efter genomförandet.
2. Godkännande att genomföra en betalningstransaktion eller en serie betalningstransaktioner ska lämnas i den form som avtalats mellan betalaren och betaltjänstleverantören. Godkännande av genomförandet av en betalningstransaktion kan också ges via betalningsmottagaren eller leverantören av betalningsinitieringstjänster.

Om ett sådant godkännande saknas ska betalningstransaktionen anses vara icke auktoriserad.
3. Ett godkännande får alltid återkallas av betalaren, men inte efter tidpunkten för oåterkallelighet i enlighet med artikel 80. Godkännande att genomföra en serie betalningstransaktioner får även återkallas, med följden att varje efterföljande betalningstransaktion ska anses vara icke auktoriserad.
4. Godkännandeförfarandet ska avtalas mellan betalaren och den relevanta betaltjänstleverantören.

Artikel 65

Bekräftelse av tillgängliga medel

1. Medlemsstaterna ska se till att en kontoförvaltande betaltjänstleverantör på begäran av en betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument, omedelbart bekräftar om ett belopp som krävs för genomförande av en kortbaserad betalningstransaktion är tillgängligt på betalarens betalningskonto, förutsatt att samtliga följande villkor är uppfyllda:
 - a) Betalarens betalningskonto är tillgängligt via internet vid tidpunkten för begäran.
 - b) Betalaren har uttryckligen godkänt att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören besvarar begäranden från en specifik betaltjänstleverantör om att bekräfta att ett belopp som motsvarar en viss kortbaserad betalningstransaktion är tillgängligt på betalarens betalningskonto.
 - c) Det godkännande som avses i led b har givits innan den första begäran om bekräftelse görs.
2. Betaltjänstleverantören får begära en sådan bekräftelse som avses i punkt 1 om samtliga följande villkor är uppfyllda:
 - a) Betalaren har uttryckligen godkänt att betaltjänstleverantören får begära sådan bekräftelse som avses i punkt 1.
 - b) Betalaren har initierat den kortbaserade transaktionen för beloppet i fråga med användning av ett kortbaserat betalningsinstrument som getts ut av betaltjänstleverantören.
 - c) Betaltjänstleverantören autentiserar sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören före varje begäran om bekräftelse, och kommunicerar på ett säkert sätt med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören i enlighet med artikel 98.1d.
3. I enlighet med direktiv 95/46/EG ska den bekräftelse som avses i punkt 1 endast bestå av ett svar i form av ett enkelt "ja" eller "nej" och inte av kontoutdrag. Detta svar får inte lagras eller användas för andra syften än genomförande av den kortbaserade betalningen.

4. Den bekräftelse som avses i punkt 1 ska inte innebära att den kontoförvaltande betaljänstleverantören får spärra medel på betalarens betalningskonto.
5. Betalaren får begära att den kontoförvaltande betaljänstleverantören meddelar betalarens betaljänstleverantörens identitet och det svar som lämnats.
6. Denna artikel är inte tillämplig på betalningstransaktioner som initieras genom kortbaserade betalningsinstrument där elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG lagras.

Artikel 66

Bestämmelser om tillgång till betalningskonto i samband med betalningsinitieringstjänster

1. Medlemsstaterna ska se till att betalaren har rätt att utnyttja en leverantör av betalningsinitieringstjänster för betalningar enligt punkt 7 i bilaga I. Rätten att utnyttja en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska inte gälla när betalkontot inte är tillgängligt online.
2. När betalaren ger sitt uttryckliga godkännande till en betalning som ska genomföras i enlighet med artikel 64 ska den kontoförvaltande betaljänstleverantören vidta de åtgärder som anges i punkt 4 i den här artikeln för att säkerställa betalarens rätt att använda betalningsinitieringstjänsten.
3. Leverantörer av betalningsinitieringstjänster
 - a) får inte vid någon tidpunkt inneha betalarens medel i samband med tillhandahållandet av betalningsinitieringstjänsten,
 - b) ska se till att betaljänstanvändarens personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter inte är tillgängliga för andra parter, med undantag för användaren och utgivaren av de personliga säkerhetsbehörighetsuppgifterna, och att de överförs av leverantören av betalningsinitieringstjänsten via säkra och effektiva kanaler,
 - c) ska se till att eventuell övrig information om betaljänstanvändaren som erhållits vid tillhandahållande av betalningsinitieringstjänster endast lämnas till betalningsmottagaren och endast med betaljänstanvändarens uttryckliga godkännande,
 - d) ska varje gång en betalning initieras identifiera sig gentemot kontoägarens kontoförvaltande betaljänstleverantör och kommunicera med den kontoförvaltande betaljänstleverantören, betalaren och betalningsmottagaren på ett säkert sätt i enlighet med artikel 98.1 d,
 - e) får inte lagra känsliga betalningsuppgifter som tillhör betaljänstanvändaren,
 - f) får inte av betaljänstanvändaren begära andra uppgifter än sådana som krävs för att tillhandahålla betalningsinitieringstjänster,
 - g) får inte använda, ha tillgång till eller lagra uppgifter för andra ändamål än för att tillhandahålla den betalningsinitieringstjänst som uttryckligen begärs av betalaren,
 - h) får inte ändra beloppet, betalaren eller något annat inslag i transaktionen.
4. Den kontoförvaltande betaljänstleverantören
 - a) ska kommunicera säkert med leverantörer av betalningsinitieringstjänster i enlighet med artikel 98.1 d,

- b) ska omedelbart efter mottagande av betalningsordern från en leverantör av betalningsinitieringstjänster tillhandahålla eller göra tillgänglig för leverantören av betalningsinitieringstjänster all information om initieringen av betalningstransaktionen samt all information om genomförandet av betalningstransaktionen som är tillgänglig för den kontoförvaltande betaltjänstleverantören,
- c) får inte av andra än objektiva skäl behandla betalningsorder som överförs via en leverantör av betalningsinitieringstjänster på ett skiljaktigt sätt när det gäller val av tidpunkt, prioritering eller avgifter jämfört med betalningsorder som betalaren överför direkt.
5. Tillhandahållandet av betalningsinitieringstjänster får inte vara avhängigt av förekomsten av ett avtalsförhållande mellan leverantörer av betalningsinitieringstjänster och kontoförvaltande betaltjänstleverantörer i detta syfte.

Artikel 67

Bestämmelser om tillgång till och användning av betalkontoinformation i samband med kontoinformationstjänster

1. Medlemsstaterna ska sörja för att en betaltjänstanvändare har rätt att utnyttja tjänster som möjliggör tillgång till kontoinformation som avses i punkt 8 i bilaga I. Den rätten ska inte gälla när betalkontot inte är tillgängligt online.
2. Leverantörer av kontoinformationstjänster
- a) får endast tillhandahålla tjänster på grundval av betaltjänstanvändarens uttryckliga godkännande,
- b) ska säkerställa att betaltjänstanvändarens personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter, med undantag för användaren och utgivaren av de personliga säkerhetsbehörighetsuppgifterna, inte är tillgängliga för andra parter och att när dessa uppgifter överförs genom leverantören av kontoinformationstjänster detta sker via säkra och effektiva kanaler,
- c) ska för varje kommunikationssession identifiera sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och kommunicera säkert med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren i enlighet med artikel 98.1 d,
- d) ska endast ha tillgång till information från betecknade betalkonton och dithörande betalningstransaktioner,
- e) får inte begära känsliga betalningsuppgifter som är kopplade till betalkontona,
- f) får inte använda, ha tillgång till eller lagra några uppgifter för några andra ändamål än för att genomföra den kontoinformationstjänst som betaltjänstanvändaren uttryckligen har begärt, i enlighet med uppgiftsskyddsreglerna om uppgiftsskydd.
3. När det gäller betalkonton ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören
- a) kommunicera säkert med leverantörer av kontoinformationstjänster i enlighet med artikel 98.1 d,
- b) inte behandla begäranden om uppgifter som överförs via en leverantör av kontoinformationstjänster på ett skiljaktigt sätt annat än av objektiva skäl.
4. Tillhandahållande av kontoinformationstjänster får inte vara avhängigt av förekomsten av ett avtalsförhållande mellan leverantörer av kontoinformationstjänster och kontoförvaltande betaltjänstleverantörer i detta syfte.

Artikel 68

Begränsning av betalningsinstrumentets användning och av tillgången till betalkonton för betaltjänstleverantörer

1. Om ett särskilt betalningsinstrument används för godkännande, får betalaren och betalarens betaltjänstleverantör avtala om utgiftströsklar för betalningstransaktioner som genomförs genom det betalningsinstrumentet.

2. Om detta avtalats i ramavtalet får betaltjänstleverantören förbehålla sig rätten att blockera betalningsinstrumentet av objektiva betingade skäl som är relaterade till betalningsinstrumentets säkerhet, misstanke om icke auktoriserad eller bedräglig användning av det eller, vid betalningsinstrument med kreditutrymme, en väsentligt ökad risk för att betalaren eventuellt inte kan fullfölja sitt betalningsansvar.

3. I sådana fall ska betaltjänstleverantören på avtalat sätt informera betalaren om blockering av betalningsinstrumentet och om skälen till denna, om möjligt innan betalningsinstrumentet blockeras och senast direkt efter blockeringen, om inte tillhandahållandet av sådan information hindras av objektiva motiverade säkerhetsskäl eller förbjuds i annan relevant unionsrätt eller nationell rätt.

4. Betaltjänstleverantören ska häva blockeringen av betalningsinstrumentet eller ersätta det med ett nytt betalningsinstrument så snart skälen till blockeringen inte längre föreligger.

5. En kontoförvaltande betaltjänstleverantör får neka en leverantör av kontoinformationstjänster eller en leverantör av betalningsinitieringstjänster tillgång till ett betalkonto av objektiva motiverade och vederbörligen styrka skäl rörande icke auktoriserad eller bedräglig tillgång till betalkontot av den leverantören av kontoinformationstjänster eller den leverantören av betalningsinitieringstjänster, inbegripet icke auktoriserad eller bedräglig initiering av en betalningstransaktion. I sådana fall ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören på avtalat sätt informera betalaren om att tillgången till betalkontot har nekats och om skälen till detta. Den informationen ska, om möjligt, ges till betalaren innan tillgång nekats och senast direkt därefter, om inte tillhandahållandet av sådan information hindras av objektiva motiverade säkerhetsskäl eller förbjuds i annan relevant unionsrätt eller nationell rätt.

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska medge tillgång till betalkontot när skälen för att neka tillgång inte längre föreligger.

6. I de fall som avses i punkt 5 ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören omedelbart rapportera om en incident som avser leverantören av kontoinformationstjänster eller leverantören av betalningsinitieringstjänster till den behöriga myndigheten. Informationen ska inbegripa relevanta uppgifter om fallet och skälen till att åtgärder vidtas. Den behöriga myndigheten ska bedöma fallet och vid behov vidta lämpliga åtgärder.

Artikel 69

Beltjänstanvändarens skyldigheter med avseende på betalningsinstrument och personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter

1. Beltjänstanvändare som har rätt att använda ett betalningsinstrument ska

a) använda betalningsinstrumentet i enlighet med villkoren för utgivande och användning av betalningsinstrumentet, som måste vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionella,

b) utan onödigt dröjsmål underrätta betaltjänstleverantören eller den enhet som den senare angett, så snart de erfar att betalningsinstrumentet förlorats, stulits, missbrukats eller använts utan auktorisation.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 a ska beltjänstanvändaren, så snart han eller hon mottagit ett betalningsinstrument, vidta alla rimliga åtgärder för att skydda sina personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter.

Artikel 70

Betaljänstleverantörens skyldigheter med avseende på betalningsinstrument

1. Den betaljänstleverantör som ger ut ett betalningsinstrument ska
 - a) förvissa sig om att specifika säkerhetsbehörighetsuppgifter inte är tillgängliga för andra än den betaljänstanvändare som har rätt att använda dem, utan att detta påverkar betaljänstanvändarens skyldigheter enligt artikel 69,
 - b) avstå från att skicka betalningsinstrument som inte beställts utom då ett betalningsinstrument som betaljänstanvändaren redan har ska ersättas,
 - c) se till att betaljänstanvändare alltid har möjlighet att på lämpligt sätt lämna underrättelser enligt artikel 69.1 b eller att begära att en blockering av betalningsinstrumentet hävs enligt artikel 68.4. På begäran ska betaljänstleverantören göra det möjligt för betaljänstanvändaren att under 18 månader efter underrättelsen styrka att betaljänstanvändaren har lämnat en sådan underrättelse,
 - d) ge betaljänstanvändaren möjlighet att avgiftsfritt lämna en underrättelse i enlighet med artikel 69.1 b, och i alla händelser endast ta ut avgift för ersättningskostnader som direkt kan hänföras till betalningsinstrumentet,
 - e) förhindra varje användning av betalningsinstrumentet så snart den underrättelse som avses i artikel 69.1 b har lämnats.
2. Betaljänstleverantören ska svara för den risk som det innebär att skicka betalningsinstrumentet eller därtill tillhörande personliga säkerhetsbehörighetuppgifter till betaljänstanvändaren.

Artikel 71

Underrättelse och rättelse i samband med icke auktoriserade eller felaktigt utförda betalningstransaktioner

1. När betaljänstanvändaren får kännedom om en icke auktoriserad eller felaktigt genomförd betalningstransaktion som ger upphov till en fordran, även sådan som följer av artikel 89, ska betaljänstanvändaren endast få rättelse om betaljänstanvändaren underrättar sin betaljänstleverantör utan onödigt dröjsmål och senast 13 månader efter debiteringsdagen.

Tidsfristerna för underrättelse som fastställs i första stycket är inte tillämpliga då betaljänstleverantören varken har lämnat information om betalningstransaktionen eller gjort informationen tillgänglig i enlighet med avdelning III.

2. Om en leverantör av betalningsinitieringstjänster är inblandad ska betaljänstanvändaren få rättelse av den kon托förvaltande betaljänstleverantören enligt punkt 1 i den här artikeln utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 73.2 och 89.1.

Artikel 72

Bevis för autentisering och genomförande av betalningstransaktioner

1. Medlemsstaterna ska kräva att betaljänstleverantören, om en betaljänstanvändare nekar till att ha auktoriserat en genomförd betalningstransaktion eller hävdar att betalningstransaktionen inte genomfördes på ett korrekt sätt, ska kunna styrka att betalningstransaktionen har autentiserats, registrerats korrekt, kontoförts och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i den tjänst som tillhandahålls av betaljänstleverantören.

Om betalningstransaktionen initieras genom en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska bevisbördan ligga på leverantören av betalningsinitieringstjänster att inom ramen för sin behörighet visa att betalningstransaktionen har autentiserats, registrerats korrekt och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i samband med den betalningstjänst som leverantören har ansvar för.

2. Om en betaltjänstanvändare nekar till att ha auktoriserat en genomförd betalningstransaktion ska användningen av ett betalningsinstrument som betaltjänstleverantören registrerat, inklusive leverantören av betalningsinitieringstjänster i förekommande fall, inte nödvändigtvis räcka som bevis för att betalaren auktoriserat betalningstransaktionen eller att betalaren handlat bedrägligt, eller avsiktligt eller av grov vårdslöshet försummat att uppfylla en eller flera av sina skyldigheter enligt artikel 69. Betaltjänstleverantören, inklusive, i förekommande fall, leverantören av betalningsinitieringstjänster, ska lägga fram styrkande handlingar för att bevisa bedrägeri eller grov vårdslöshet från betaltjänstanvändarens sida.

Artikel 73

Betaltjänstleverantörens ansvar för icke auktoriserade betalningstransaktioner

1. Vid icke auktoriserade betalningstransaktioner ska medlemsstaterna, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 71, se till att betalarens betaltjänstleverantör omedelbart betalar tillbaka den icke auktoriserade betalningstransaktionens belopp till betalaren, och i alla händelser senast i slutet av följande bankdag, efter att ha noterat eller underrättats om transaktionen, utom när betalarens betaltjänstleverantör har rimlig anledning att misstänka bedrägeri och skriftligt meddelar denna anledning till den berörda nationella myndigheten. I tillämpliga fall ska betalarens betaltjänstleverantör återställa det debiterade betalkontot till den ställning som skulle ha förelegat om den icke auktoriserade betalningstransaktionen inte hade ägt rum. Detta ska också säkerställa att valuteringsdagen för krediteringen av betalarens betalkonto inte infaller senare än den dag då beloppet hade debiterats.

2. Om betalningstransaktionen initieras av en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören omedelbart, och i alla händelser senast i slutet av följande bankdag, betala tillbaka den icke auktoriserade betalningstransaktionens belopp och i tillämpliga fall återställa det debiterade betalkontot till den ställning som skulle ha förelegat om den icke auktoriserade betalningstransaktionen inte hade ägt rum.

Om leverantören av betalningsinitieringstjänster är ansvarig för den icke auktoriserade betalningstransaktionen ska den omedelbart ersätta den kontoförvaltande betaltjänstleverantören på betaltjänstleverantörens begäran för förluster eller betalda belopp till följd av återbetalningen till betalaren, inbegripet den icke auktoriserade betalningstransaktionens belopp. I enlighet med artikel 72.1 ska bevisbördan ligga på leverantören av betalningsinitieringstjänster att inom ramen för sin behörighet visa att betalningstransaktionen har autentiserats, registrerats korrekt och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i samband med den betalningstjänst som leverantören har ansvar för.

3. Ytterligare ekonomisk ersättning kan fastställas i enlighet med den rätt som är tillämplig på det avtal som ingåtts mellan betalaren och betaltjänstleverantören eller, i tillämpliga fall, det avtal som ingåtts mellan betalaren och leverantören av betalningsinitieringstjänster.

Artikel 74

Betalarens ansvar för icke auktoriserade betalningstransaktioner

1. Med avvikelse från artikel 73 får betalaren åläggas att stå för sådana förluster vid alla icke auktoriserade betalningstransaktioner upp till 50 EUR som är en följd av att ett förlorat eller stulet betalningsinstrument använts eller av att ett betalningsinstrument missbrukats.

Första stycket ska inte tillämpas om

- a) förlusten, stölden eller missbruket av ett betalningsinstrument inte kunde upptäckas av betalaren innan en betalning utfördes, med undantag för om betalaren handlat bedrägligt, eller
- b) förlusten orsakades av agerande eller brist på agerande av en betaltjänstleverantörs anställda, ombud, filialer eller enheter till vilka dennes verksamhet utkontrakterats.

Betalaren ska stå för samtliga förluster till följd av icke auktoriserade betalningstransaktioner om betalaren ådrog sig dessa genom att handla bedrägligt eller genom att avsiktligt eller med grov vårdslöshet underlåta att uppfylla en eller flera av sina skyldigheter enligt artikel 69. I sådana fall ska det maximibelopp som avses i första stycket inte tillämpas.

Om betalaren varken har handlat bedrägligt eller avsiktligt underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 69, får medlemsstaterna begränsa det ansvar som avses i denna punkt, varvid särskild hänsyn ska tas till arten av de personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter och till de särskilda omständigheter under vilka betalningsinstrumentet förlorades, stals eller missbrukades.

2. Om betalarens betaltjänstleverantör inte kräver stark kundautentisering ska betalaren inte bära de ekonomiska konsekvenserna förutom om betalaren har handlat bedrägligt. Om betalningsmottagaren eller betaltjänstleverantören inte godtar stark kundautentisering ska de återbetala den ekonomiska skada som vållats betalarens betaltjänstleverantör.

3. Efter underrättelse enligt artikel 69.1 b ska betalaren inte bära några ekonomiska konsekvenser av användningen av ett betalningsinstrument som förlorats, stulits eller missbrukats, såvida betalaren inte har handlat bedrägligt.

Om betaltjänstleverantören inte erbjuder ett lämpligt sätt att anmäla att ett betalningsinstrument förlorats, stulits eller missbrukats i enlighet med kraven i artikel 70.1 c ska betalaren inte ansvara för de ekonomiska konsekvenserna av betalningsinstrumentets användning, såvida betalaren inte har handlat bedrägligt.

Artikel 75

Betalningstransaktioner där transaktionsbeloppet inte är känt i förväg

1. Om en betalningstransaktion initieras av eller via betalningsmottagaren inom ramen för en kortbaserad betalningstransaktion och det exakta beloppet inte är känt vid tidpunkten då betalaren ger sitt godkännande till genomförandet av betalningstransaktionen kan betalarens betaltjänstleverantör endast spärra medel på betalarens betalkonto om betalaren har gett sitt godkännande till det exakta belopp som ska spärras.

2. Betalarens betaltjänstleverantör ska frigöra de spärrade medlen på betalarens betalkonto enligt punkt 1 utan onödigt dröjsmål efter mottagandet av information om betalningstransaktionens exakta belopp och senast omedelbart efter mottagande av betalningsordern.

Artikel 76

Återbetalning av betalningstransaktioner som initierats av eller via en betalningsmottagare

1. Medlemsstaterna ska se till att en betalare har rätt till återbetalning från betaltjänstleverantören av en redan genomförd auktoriserad betalningstransaktion, som var initierad av eller via en betalningsmottagare, om båda följande villkor är uppfyllda:

- a) Vid auktorisationstillfället angavs inte betalningstransaktionens exakta belopp i auktorisationen.
- b) Betalningstransaktionens belopp översteg det belopp som betalaren rimligen kunde ha förväntat sig med hänsyn till tidigare utgiftsmönster, ramavtalets villkor och relevanta omständigheter.

På betaltjänstleverantörens begäran ska betalaren bära bevisbördan om att dessa villkor är uppfyllda.

Återbetalningen ska motsvara den genomförda betalningstransaktionens hela belopp. Valuteringsdagen för krediteringen av betalarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet hade debiterats.

Utan att det påverkar punkt 3 ska medlemsstaterna se till att betalaren, utöver den rätt som avses i denna punkt, för autogireringar enligt artikel 1 i förordning (EU) nr 260/2012 har en ovillkorlig rätt till återbetalning inom de tidsfrister som fastställs i artikel 77 i detta direktiv.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 b första stycket får betalaren dock inte åberopa valutaväxlingskursen som skäl om den referensväxelkurs som avtalats med betalarens betaltjänstleverantör i enlighet med artiklarna 45.1 d och 52.3 b tillämpades.
3. I ramavtalet mellan betalaren och betaltjänstleverantören får det avtalas att betalaren inte har rätt till återbetalning när
 - a) betalaren direkt till betaltjänstleverantören har godkänt att betalningstransaktionen genomförs, och
 - b) i förekommande fall, att betaltjänstleverantören eller betalningsmottagaren på avtalat sätt tillhandahållit betalaren information om den framtida betalningstransaktionen eller gjort denna information tillgänglig för betalaren minst fyra veckor före den sista betalningsdagen.
4. För autogireringar i andra valutor än euro får medlemsstaterna kräva att deras betaltjänstleverantörer erbjuder mer gynnsamma återbetalningsvillkor i enlighet med sina autogireringsystem, förutsatt att de är mer fördelaktiga för betalaren.

Artikel 77

Begäran om återbetalning för betalningstransaktioner initierade av eller via en betalningsmottagare

1. Medlemsstaterna ska se till att betalaren under åtta veckor från den dag då medlen debiterades kan begära en återbetalning enligt artikel 76 av en auktoriserad betalningstransaktion initierad av eller via en betalningsmottagare.
2. Inom tio bankdagar från mottagandet av begäran om återbetalning ska betaltjänstleverantören antingen återbetala hela betalningstransaktionens belopp eller underrätta betalaren om skälen för att återbetalningen vägrades och ange till vilka organ betalaren kan hänskjuta ärendet i enlighet med artiklarna 99–102, om betalaren inte godtar de angivna skälen.

Beltjänstleverantörens rätt enligt första stycket i denna punkt att vägra återbetalning ska inte tillämpas i det fall som avses i artikel 76.1 fjärde stycket.

KAPITEL 3

Genomförande av betalningstransaktioner

Avsnitt 1

Betalningsorder och belopp som ska överföras

Artikel 78

Mottagande av betalningsorder

1. Medlemsstaterna ska se till att mottagandetidpunkten är då betalarens betaltjänstleverantör tar emot betalningsordern.

Betalarens konto får inte debiteras innan betalningsordern har tagits emot. Om mottagandetidpunkten inte är en bankdag för betalarens betaltjänstleverantör ska betalningsordern anses ha mottagits under den följande bankdagen. Betaltjänstleverantören får fastställa en bryttidpunkt nära bankdagens slut efter vilken alla betalningsorder som tas emot ska anses ha mottagits under den följande bankdagen.

2. Om den betaltjänstanvändare som initierar en betalningsorder avtalar med betaltjänstleverantören att genomförandet av betalningsordern ska inledas en viss dag, vid slutet av en viss period eller den dag då betalaren har ställt medel till betaltjänstleverantörens förfogande, ska mottagandetidpunkten med avseende på artikel 83 anses vara den avtalade dagen. Om den avtalade dagen inte är en bankdag för betaltjänstleverantören ska betalningsordern anses ha mottagits under den följande bankdagen.

*Artikel 79***Vägran att genomföra betalningsorder**

1. Om betaltjänstleverantören vägrar att genomföra en betalningsorder eller initiera en betalningstransaktion, ska vägran och om möjligt skälen till vägran samt förfarandet för att korrigera eventuella sakfel som lett till vägran meddelas betaltjänstanvändaren, om inte detta är förbjudet enligt annan relevant unionsrätt eller nationell rätt.

Betaltjänstleverantören ska lämna underrättelsen eller göra den tillgänglig på avtalat sätt snarast möjligt och i alla händelser inom de tidsfrister som anges i enligt artikel 83.

Ramavtalet får innehålla ett villkor som innebär att betaltjänstleverantören får ta ut en rimlig avgift för denna vägran om vägran är objektivt motiverad.

2. När alla villkor i betalarens ramavtal är uppfyllda, får betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör inte vägra att genomföra en auktoriserad betalningsorder, oberoende av om betalningsordern initieras av en betalare, inbegripet genom en leverantör av betalningsinitieringstjänster på betalarens vägnar eller av eller via en betalningsmottagare, om inte detta är förbjudet enligt annan relevant unionsrätt eller nationell rätt.

3. Vid tillämpningen av artiklarna 83 och 89 ska en betalningsorder inte anses ha tagits emot, om dess genomförande har vägrats.

*Artikel 80***Betalningsorderns oåterkallelighet**

1. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstanvändaren inte får återkalla en betalningsorder efter det att den har den mottagits av betalarens betaltjänstleverantör, om inte annat anges i denna artikel.

2. När betalningstransaktionen initieras av en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller av eller genom betalningsmottagaren ska betalaren inte återkalla betalningsordern efter att ha gett sitt godkännande till leverantören av betalningsinitieringstjänster att initiera betalningstransaktionen eller efter att till betalningsmottagaren ha gett sitt godkännande till att betalningstransaktionen genomförs.

3. Vid en autogirering och utan att det påverkar återbetalningsrätten får betalaren emellertid återkalla betalningsordern senast i slutet av den bankdag som föregår den dag som avtalats för debitering av medlen.

4. I det fall som avses i artikel 78.2 får betaltjänstanvändaren återkalla en betalningsorder senast i slutet av den bankdag som föregår den avtalade dagen.

5. Vid utgången av de tidsfrister som anges i punkterna 1–4 får betalningsordern återkallas endast om detta har avtalats av betaltjänstanvändaren och de berörda betaltjänstleverantörerna. I de fall som avses i punkterna 2 och 3 krävs även betalningsmottagarens godkännande. Om så har avtalats i ramavtalet får den berörda betaltjänstleverantören ta ut en avgift för återkallande.

*Artikel 81***Överförda belopp och mottagna belopp**

1. Medlemsstaterna ska kräva att betalarens betaltjänstleverantör(er), betalningsmottagarens betaltjänstleverantör(er) och betaltjänstleverantörernas eventuella mellanhänder överför betalningstransaktionens hela belopp och avstår från att dra av avgifter från det överförda beloppet.

2. Betalningsmottagaren får dock avtala med sin betaltjänstleverantör att betaltjänstleverantören får dra av sina avgifter från det överförda beloppet innan det krediteras betalningsmottagaren. Hela betalningstransaktionens belopp och avgifterna ska i så fall redovisas separat in den information som lämnas till betalningsmottagaren.

3. Om andra avgifter än dem som avses i punkt 2 dras av från det överförda beloppet, ska betalarens betaltjänstleverantör se till att betalningsmottagaren erhåller hela beloppet med avseende på den betalningstransaktion som betalaren initierat. När betalningstransaktionen initieras av eller genom betalningsmottagaren, ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör se till att betalningsmottagaren mottar betalningstransaktionens hela belopp.

Avsnitt 2

Genomförandetid och valuteringsdag

Artikel 82

Tillämpningsområde

1. Detta avsnitt är tillämpligt på
 - a) betalningstransaktioner i euro,
 - b) nationella betalningstransaktioner i valutan i medlemsstaten utanför euroområdet,
 - c) betalningstransaktioner som inbegriper endast en valutakonvertering mellan euro och valutan i en medlemsstat utanför euroområdet, förutsatt att den nödvändiga valutakonverteringen genomförs i den berörda medlemsstaten utanför euroområdet och i fråga om gränsöverskridande betalningstransaktioner att den gränsöverskridande transaktionen sker i euro.
2. Med undantag av artikel 87, som parterna inte disponerar över är detta avsnitt tillämpligt på betalningstransaktioner som inte anges i punkt 1, om inte annat avtalats mellan betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören. Om betaltjänstanvändaren avtalar med betaltjänstleverantören om en längre period än den som fastställs i artikel 83 får emellertid en sådan period för betalningstransaktioner inom unionen inte överstiga fyra bankdagar efter mottagandetidpunkten enligt artikel 78.

Artikel 83

Betalningstransaktioner till ett betalkonto

1. Medlemsstaterna ska kräva att betalarens betaltjänstleverantör ser till att betalningstransaktionens belopp, efter mottagandetidpunkten enligt artikel 78, krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto vid slutet av följande bankdag. Vid betalningstransaktioner som initierats på papper får dock den tidsfristen förlängas med ytterligare en bankdag.
2. Medlemsstaterna ska kräva att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör valuterar och gör tillgänglig betalningstransaktionens belopp på betalningsmottagarens betalkonto efter det att betaltjänstleverantören har mottagit medlen i enlighet med artikel 87.
3. Medlemsstaterna ska kräva att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör till betalarens betaltjänstleverantör överför en betalningsorder som initierats av eller via betalningsmottagaren inom de tidsfrister som betalningsmottagaren och dennes betaltjänstleverantör avtalat om, så att för autogiro en avveckling kan ske på den överenskomna förfallodagen.

Artikel 84

Om betalningsmottagaren saknar betalkonto hos betaltjänstleverantören

När betalningsmottagaren inte har något betalkonto hos betaltjänstleverantören, ska den betaltjänstleverantör som tar emot medlen göra dem tillgängliga för betalningsmottagaren inom den tidsfrist som anges i artikel 83.

*Artikel 85***Kontantsättningar på ett betalkonto**

Om en konsument sätter in kontanter på ett betalkonto hos betaljänstleverantören i detta betalkontos valuta, ska betaljänstleverantören sörja för att beloppet görs tillgängligt och valutas omedelbart efter mottagandet av medlen. Om betaljänstanvändaren inte är en konsument, ska beloppet göras tillgängligt och valutas senast den bankdag som följer på dagen för mottagandet av medlen.

*Artikel 86***Nationella betalningstransaktioner**

För nationella betalningstransaktioner får medlemsstaterna föreskriva kortare maximitider för genomförandet än enligt detta avsnitt.

*Artikel 87***Valuteringsdag och tillgängliga medel**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens konto senast är den bankdag då betalningstransaktionens belopp krediteras betalningsmottagarens betaljänstleverantörs konto.

2. Betalningsmottagarens betaljänstleverantör ska säkerställa att betalningstransaktionens belopp ställs till betalningsmottagarens förfogande omedelbart efter det att detta belopp krediteras betalningsmottagarens betaljänstleverantörs konto, när det hos betalningsmottagarens betaljänstleverantör

a) inte sker någon valutakonvertering, eller

b) det sker valutakonvertering mellan euron och en medlemsstats valuta eller mellan två medlemsstaters valuta.

Den skyldighet som fastställs i denna punkt ska även gälla betalningar inom en och samma betaljänstleverantör.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att valuteringsdagen för debitering av betalarens betalkonto infaller tidigast vid tidpunkten när betalningstransaktionens belopp debiteras detta betalkonto.

*Avsnitt 3***A n s v a r***Artikel 88***Felaktiga unika identifikationskoder**

1. Om en betalningsorder genomförs med hjälp av en unik identifikationskod, ska betalningsordern anses ha genomförts korrekt vad avser den betalningsmottagare som angetts i den unika identifikationskoden.

2. Om den unika identifikationskod som lämnats av betaljänstanvändaren är felaktig, ska betaljänstleverantören inte vara ansvarig enligt artikel 89 för att betalningstransaktionen inte genomförts eller för brister i dess genomförande.

3. Betalarens betaljänstleverantör ska dock vidta rimliga åtgärder för att återvinna de medel som betalningstransaktionen avsåg. Betalningsmottagarens betaljänstleverantör ska medverka i dessa ansträngningar, även genom att meddela betalarens betaljänstleverantör all information som är relevant för återförande av medlen.

Om det inte är möjligt att återfå medlen enligt första stycket ska betalarens betaljänstleverantör på skriftlig begäran lämna all information som finns tillgänglig för betalarens betaljänstleverantör och är relevant för betalaren när denne vill inleda ett rättsligt förfarande för att återvinna medlen.

4. Om så har avtalats i ramavtalet får betaltjänstleverantören av betaltjänstanvändaren ta ut en avgift för återvinningen.
5. Om en betaltjänstanvändare lämnar information utöver den som specificeras i artiklarna 45.1 a eller 52.2 b, ska betaltjänstleverantören endast vara ansvarig för genomförandet av betalningstransaktioner i enlighet med den unika identifikationskod som betaltjänstanvändaren har angivit.

Artikel 89

Betal tjänst leverantörens ansvar för betalningstransaktioner som inte genomförts eller genomförts bristfälligt eller sent

1. Om betalaren har initierat en betalningsorder, ska betaltjänstleverantören, utan att detta påverkar tillämpningen av artiklarna 71, 88.2 och 88.3 samt 93, inför betalaren vara ansvarig för att betalningstransaktionen genomförs korrekt, såvida denne inte för betalaren och i förekommande fall betalningsmottagarens betaltjänstleverantör kan styrka att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör har mottagit betalningstransaktionens belopp i enlighet med artikel 83.1. I så fall ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör vara ansvarig inför betalningsmottagaren för att betalningstransaktionen genomförs korrekt.

Om betalarens betaltjänstleverantör är ansvarig enligt det första stycket ska denne utan onödigt dröjsmål återbetala beloppet av den icke genomförda eller bristfälliga betalningstransaktionen till betalaren och i förekommande fall återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som skulle ha förelegat om den bristfälligt genomförda betalningstransaktionen inte hade ägt rum.

Krediteringens valuteringsdag för betalarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet debiterades.

Om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är ansvarig enligt det första stycket ska denne omedelbart ställa betalningstransaktionens belopp till betalningsmottagarens förfogande och i förekommande fall kreditera betalningsmottagarens betalkonto med motsvarande belopp.

Krediteringens valuteringsdag för betalningsmottagarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt, i enlighet med artikel 87.

När en betalningstransaktion genomförs för sent ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, på begäran av betalarens betaltjänstleverantör som agerar på betalarens vägnar, se till att krediteringens valuteringsdag för betalningsmottagarens konto inte infaller senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om betalningstransaktionen hade genomförts korrekt.

Om en betalningstransaktion inte genomförs eller genomförs bristfälligt och betalningsordern har initierats av betalaren, ska betalarens betaltjänstleverantör oavsett ansvar enligt denna punkt på begäran omedelbart försöka spåra betalningstransaktionen och underrätta betalaren om resultatet. Detta ska vara avgiftsfritt för betalaren.

2. När en betalningsorder har initierats av eller via betalningsmottagaren, ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 71, 88.2 och 88.3 samt 93, inför betalningsmottagaren vara ansvarig för att betalningsordern överförs korrekt till betalarens betaltjänstleverantör i enlighet med artikel 83.3. När betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är ansvarig enligt detta stycke ska denne omedelbart på nytt överföra den berörda betalningsordern till betalarens betaltjänstleverantör.

Om en betalningsorder överförs sent får beloppet inte valutas på betalningsmottagarens betalkonto senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om överföringen hade genomförts korrekt.

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska dessutom, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 71, 88.2 och 88.3 samt 93, inför betalningsmottagaren vara ansvarig för hanteringen av betalningstransaktionen i enlighet med sina skyldigheter enligt artikel 87. När betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är ansvarig enligt detta stycke ska denne se till att betalningstransaktionens belopp ställs till betalningsmottagarens förfogande omedelbart efter det att detta belopp krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto. Beloppet får inte valutas på betalningsmottagarens betalkonto senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt.

Om en betalningstransaktion inte genomförs eller genomförs bristfälligt och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör inte är ansvarig enligt det första och det andra stycket, ska betalarens betaltjänstleverantör vara ansvarig inför betalaren. Om betalarens betaltjänstleverantör är ansvarig, ska denne på lämpligt sätt och utan onödigt dröjsmål återbetala den icke genomförda eller bristfälliga betalningstransaktionens belopp till betalaren och återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som skulle ha förelegat om den bristfälligt genomförda betalningstransaktionen inte hade ägt rum. Krediteringens valuteringsdag för betalarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet debiterats.

Skyldigheten i fjärde stycket ska inte tillämpas på betalarens betaltjänstleverantör när betalarens betaltjänstleverantör visar att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör har mottagit betalningstransaktionens belopp, även om det endast förekom en försening vid utförandet av betalningen. I sådant fall ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör valutera beloppet på betalningsmottagarens betalkonto senast den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt.

Om en betalningstransaktion inte genomförs eller genomförs bristfälligt och betalningsordern initierats av eller via betalningsmottagaren, ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, oavsett ansvar enligt denna punkt, på begäran omedelbart försöka spåra betalningstransaktionen och meddela betalningsmottagaren om resultatet. Detta ska vara avgiftsfritt för betalningsmottagaren.

3. Betaltjänstleverantörerna ska dessutom inför sina respektive betaltjänstanvändare stå för eventuella avgifter som de förorsakat och för eventuell ränta som betaltjänstanvändaren ska erlägga till följd av att betalningstransaktionen inte genomförts eller genomförts bristfälligt eller sent.

Artikel 90

Ansvar vid betalningsinitieringstjänster för uteblivet genomförande, bristfälligt genomförande eller försenat genomförande av betalningstransaktioner

1. När en betalningstransaktion initieras av betalaren via en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 71, 88.2 och 88.3, betala tillbaka beloppet för den icke genomförda eller bristfälligt genomförda betalningstransaktionen till betalaren och i tillämpliga fall återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som skulle ha förelegat om den bristfälligt genomförda betalningstransaktionen inte hade ägt rum.

Bevisbördan ska ligga på leverantören av betalningsinitieringstjänster att visa att betalningsordern mottogs av betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör i enlighet med artikel 78 samt – inom ramen för sin behörighet – att betalningstransaktionen autentiserats, registrerats korrekt och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i samband med den icke genomförda, bristfälliga eller sent gjorda transaktionen.

2. Om leverantören av betalningsinitieringstjänster är ansvarig för den icke genomförda, bristfälliga eller sent gjorda betalningstransaktionen ska den omedelbart ersätta den kontoförvaltande betaltjänstleverantören på dess begäran för alla förluster eller betalda belopp till följd av återbetalningen till betalaren.

Artikel 91

Ytterligare ekonomisk ersättning

För det avtal som ingåtts mellan betaltjänstanvändaren och dennes betaltjänstleverantör får all ekonomisk ersättning utöver ersättning enligt detta avsnitt fastställas i enlighet med tillämplig lag.

Artikel 92

Rätt till återkrav

1. Om en betaltjänstleverantörs ansvar enligt artiklarna 73 och 89 kan hänföras till en annan betaltjänstleverantör eller till en mellanhand ska denna betaltjänstleverantör eller mellanhand ersätta den första betaltjänstleverantören för förluster eller betalda belopp enligt artiklarna 73 och 89. Detta ska omfatta ersättning om någon av betaltjänstleverantörerna underlåter att använda sträng kundautentisering.

2. Ytterligare ekonomisk ersättning får fastställas i enlighet med avtal mellan betaltjänstleverantörer och/eller mellan-händer samt enligt den rätt som är tillämplig på detta avtal.

Artikel 93

Extraordinära och oförutsägbara omständigheter

Inget ansvar ska uppkomma enligt kapitlen 2 eller 3 i fall av extraordinära och oförutsägbara omständigheter som den part som åberopar dessa omständigheter inte kan påverka och vars konsekvenser trots alla ansträngningar hade varit omöjliga att avvärja eller då en betaltjänstleverantör är bunden av andra rättsliga krav enligt unionsrätten eller nationell rätt.

KAPITEL 4

Dataskydd

Artikel 94

Dataskydd

1. Medlemsstaterna ska tillåta att betalningssystem och betaltjänstleverantörer behandlar personuppgifter när det är nödvändigt för att säkerställa förebyggande, undersökning och avslöjande av betalningsbedrägerier. Tillhandahållande av information till enskilda personer om behandlingen av personuppgifter och behandlingen av sådana personuppgifter och all annan behandling av personuppgifter enligt detta direktiv ska följa direktiv 95/46/EG, de nationella regler genom vilka direktiv 95/46/EG införlivas och förordning (EG) nr 45/2001.

2. Betaltjänstleverantörer ska endast ha tillgång till, behandla och bevara sådana personuppgifter som är nödvändiga för tillhandahållande av betaltjänsterna, med uttryckligt medgivande från betaltjänstanvändaren.

KAPITEL 5

Operativa risker, säkerhetsrisker och autentisering

Artikel 95

Hantering av operativa risker och säkerhetsrisker

1. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörerna inrättar en ram med lämpliga begränsningsåtgärder och kontrollmekanismer för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker, med anknytning till de betaltjänster som de tillhandahåller. Som en del av denna ram ska betaltjänstleverantörerna fastställa och upprätthålla effektiva incidenthanteringsförfaranden, inbegripet för upptäckt och klassificering av allvarliga operativa incidenter och säkerhetsincidenter.

2. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörerna till den behöriga myndigheten årligen, eller enligt kortare intervall som fastställs av den behöriga myndigheten, lämnar en uppdaterad och övergripande bedömning av operativa risker och säkerhetsrisker hos de betaltjänster som de tillhandahåller och om lämpligheten av de begränsningsåtgärder och kontrollmekanismer som genomförs för att hantera dessa risker.

3. Senast den 13 juli 2017 ska EBA i nära samarbete med ECB och efter att ha hört alla berörda aktörer, inklusive de inom betaltjänstmarknaden, så att alla berörda intressegrupper beaktas, utfärda riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 för inrättande, genomförande och övervakning av säkerhetsåtgärderna, inbegripet certifieringsförfaranden om så är relevant.

EBA ska i nära samarbete med ECB se över de riktlinjer som avses i första stycket regelbundet, och i alla händelser minst vartannat år.

4. Med beaktande av de erfarenheter som gjorts vid tillämpningen av de riktlinjer som avses i punkt 3 ska EBA, i förekommande fall på begäran av kommissionen, utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn för kriterier och villkor för inrättande och övervakning av säkerhetsåtgärderna.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. EBA ska på området operativa risker och säkerhetsrisker med anknytning till betaljänster främja samarbete, inklusive informationsutbyte, mellan de behöriga myndigheterna och ECB och, om så är relevant, med Europeiska unionens byrå för nät- och informationssäkerhet.

Artikel 96

Incidentrapportering

1. Vid allvarliga operativa eller säkerhetsincidenter, ska betaljänstleverantörerna utan onödigt dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i betaljänstleverantörens hemmedlemsstat.

Om incidenten påverkar eller kan påverka betaljänstanvändarnas ekonomiska intressen ska betaljänstleverantören utan onödigt dröjsmål informera betaljänstanvändarna om incidenten och om alla tillgängliga åtgärder de kan vidta för att begränsa incidentens negativa effekter.

2. Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska, efter att ha mottagit underrättelsen som avses i punkt 1, utan onödigt dröjsmål låta EBA och ECB ta del av relevanta uppgifter om incidenten. Den behöriga myndigheten ska, efter att ha bedömt incidentens relevans för berörda myndigheter i den medlemsstaten, informera dem i enlighet med detta.

EBA och ECB ska, i samarbete med den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten, bedöma incidentens relevans för andra berörda unionsmyndigheter och nationella myndigheter och informera dem i enlighet med detta. ECB ska underrätta medlemmarna i Europeiska centralbankssystemet om frågor som är relevanta för betalningssystemet.

På grundval av den underrättelsen ska de behöriga myndigheterna i förekommande fall vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda det finansiella systemets omedelbara säkerhet.

3. Senast den 13 januari 2018 ska EBA i nära samarbete med ECB och efter att ha hört alla berörda aktörer, inklusive de inom betaljänstmarknaden, så att alla berörda intressegrupper beaktas, utfärda riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 för var och en av följande:

- a) Betaljänstleverantörer om klassificeringen av allvarliga incidenter enligt punkt 1 och om innehållet, formatet, inklusive standardiserade underrättelsemallar, och förfarandena för att anmäla sådana incidenter,
- b) Behöriga myndigheter om kriterierna för att bedöma incidentens relevans och vilka uppgifter i incidentrapporterna som de andra inhemska myndigheterna ska få ta del av.

4. EBA ska i, nära samarbete med ECB, regelbundet men i vart fall minst vartannat år se över riktlinjerna enligt punkt 3.

5. Vid utfärdandet och översynen av riktlinjerna enligt punkt 3 ska EBA beakta de standarder och/eller specifikationer som Europeiska unionens byrå för nät- och informationssäkerhet tagit fram och offentliggjort för sektorer som bedriver annan verksamhet än tillhandahållande av betaljänster.

6. Medlemsstaterna ska se till att betaljänstleverantörerna åtminstone en gång per år tillhandahåller de behöriga myndigheterna statistiska uppgifter om bedrägerier i samband med olika betalningsmedel. Dessa behöriga myndigheter ska tillhandahålla EBA och ECB sådana uppgifter i aggregerad form.

*Artikel 97***Autentisering**

1. Medlemsstaterna ska sörja för att betaltjänstleverantörerna tillämpar sträng kundautentisering när betalaren
 - a) loggar in på sitt konto online,
 - b) initierar en elektronisk betalningstransaktion,
 - c) genomför någon åtgärd, på distans, som kan innebära en risk för betalningsbedrägeri eller andra missbruk.
2. När det gäller initieringen av elektroniska betalningstransaktioner som avses i punkt 1 b ska medlemsstaterna säkerställa att betaltjänstleverantörerna, för elektroniska betalningstransaktion på distans, tillämpar sträng kundautentisering som ska omfatta inlag som på ett dynamiskt sätt kopplar transaktionen till ett specifikt belopp och en specifik betalningsmottagare.
3. När det gäller punkt 1 ska medlemsstaterna sörja för att betaltjänstleverantörerna har tillräckliga säkerhetskrav för att skydda konfidentialitet och integritet när det gäller betaltjänstanvändarnas personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter.
4. Punkterna 2 och 3 ska även tillämpas när betalningar initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster. Punkterna 1 och 3 ska även tillämpas när informationen begärs via en leverantör av kontoinformationstjänster.
5. Medlemsstaterna ska se till att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören gör det möjligt för leverantören av betalningsinitieringstjänster och leverantören av kontoinformationstjänster att förlita sig på de autentiseringsförfaranden som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänstanvändaren i enlighet med punkterna 1 och 3 samt, när leverantören av betalningsinitieringstjänster deltar, i enlighet med punkterna 1, 2 och 3.

*Artikel 98***Tekniska standarder för tillsyn för autentisering och kommunikation**

1. EBA ska, i nära samarbete med ECB och efter att ha hört alla berörda aktörer, inklusive de inom betaltjänstmarknaden, så att alla berörda intressegrupper beaktas, utarbeta ett förslag till tekniska standarder för tillsyn som riktar sig till betaltjänstleverantörer enligt artikel 1.1 i detta direktiv i överensstämmelse med artikel 10 i förordning (EU) nr 1093/2010 och som innehåller
 - a) kraven för den stränga kundautentiseringen som avses i artiklarna 97.1 och 97.2,
 - b) undantagen från tillämpningen av artikel 97.1, 97.2 och 97.3 som grundas på de kriterier som fastställs i punkt 3 i den här artikeln,
 - c) de krav som säkerhetsåtgärderna måste uppfylla i enlighet med artikel 97.3 i syfte att skydda konfidentialiteten och integriteten när det gäller betaltjänstanvändarnas personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter,
 - d) kraven på gemensamma och säkra öppna kommunikationsstandarder i identifierings-, autentiserings-, underrättelse- och informationssyfte samt för genomförande av säkerhetsåtgärder mellan kontoförvaltande betaltjänstleverantörer, leverantörer av betalningsinitieringstjänster, leverantörer av kontoinformationstjänster, betalare, betalningsmottagare och andra tillhandahållare av betaltjänster.
2. Förslaget till tekniska standarder för tillsyn som avses i punkt 1 ska utarbetas av EBA i överensstämmelse i syfte att
 - a) säkerställa en lämplig säkerhetsnivå för betaltjänstanvändare och tillhandahållare av betaltjänster genom antagande av effektiva och riskbaserade krav,

- b) säkerställa säkerhet för betaltjänstanvändares medel och personuppgifter,
- c) säkerställa och upprätthålla rättvis konkurrens mellan alla betaltjänstleverantörer,
- d) säkerställa neutralitet beträffande teknik och affärsmodeller,
- e) möjliggöra utveckling av användarvänliga, lättillgängliga och innovativa betalningsmedel.

3. De undantag som avses i punkt 1 b ska bygga på följande kriterier:

- a) Den risk som är förenad med den tillhandahållna tjänsten.
- b) Transaktionens belopp och/eller om den upprepas.
- c) Det betalningssätt som används för att genomföra transaktionen.

4. EBA ska överlämna det förslag till tekniska standarder för tillsyn som avses i punkt 1 till kommissionen senast den 13 januari 2017.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta dessa tekniska standarder för tillsyn i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. I enlighet med artikel 10 i förordning (EU) nr 1093/2010 ska EBA se över och vid behov regelbundet uppdatera de tekniska standarderna för tillsyn i syfte att bland annat ta hänsyn till innovation och teknisk utveckling.

KAPITEL 6

Förfaranden för alternativ tvistlösning

Avsnitt 1

Klagomålsförfaranden

Artikel 99

Klagomål

1. Medlemsstaterna ska se till att det inrättas förfaranden för att göra det möjligt för betaltjänstanvändare och andra berörda parter, däribland konsumentorganisationer, att till de behöriga myndigheterna anmäla klagomål som rör betaltjänstleverantörers påstådda överträdelser av detta direktiv.

2. I lämpliga fall och utan påverkan på rätten att få saken prövad i domstol i enlighet med nationell processrätt, ska klaganden i svaret från de behöriga myndigheterna informeras om de förfaranden för alternativ tvistlösning som fastställs i enlighet med artikel 102.

Artikel 100

Behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska utse behöriga myndigheter för att säkerställa och övervaka att detta direktiv följs effektivt. De behöriga myndigheterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att se till att så sker.

De ska vara antingen

- a) behöriga myndigheter i den mening som avses i artikel 4.2 i förordning (EU) nr 1093/2010, eller

- b) organ som erkänts enligt nationell rätt eller av offentliga myndigheter som enligt nationell rätt uttryckligen har bemyndigats för detta ändamål.

De får inte vara betaltjänstleverantörer, med undantag för nationella centralbanker.

2. De myndigheter som avses i punkt 1 ska ha alla befogenheter och resurser som krävs för att fullgöra sina uppdrag. När mer än en behörig myndighet bemyndigas att säkerställa och övervaka att detta direktiv följs effektivt ska medlemsstaterna se till att de myndigheterna har ett nära samarbete, så att de kan fullgöra sina respektive uppdrag effektivt.

3. De behöriga myndigheterna ska utöva sina befogenheter i enlighet med nationell rätt antingen

a) direkt inom ramen för sina egna befogenheter eller under tillsyn av de rättsliga myndigheterna, eller

b) genom ansökan till domstolar som är behöriga att fatta det beslut som krävs, inbegripet, när så är lämpligt, genom överklagande, om ansökan om att fatta det nödvändiga beslutet avslås.

4. Vid överträdelse eller misstanke om överträdelse av bestämmelser i nationell rätt som införlivar avdelningarna III och IV, ska de behöriga myndigheterna enligt punkt 1 i denna artikel vara de behöriga myndigheterna i betaltjänstleverantörens hemmedlemsstat, utom för ombud och filialer vars verksamhet bedrivs enligt etableringsrätten, då de ska vara värmedlemsstatens behöriga myndigheter.

5. Så snart som möjligt och under alla omständigheter senast den 13 januari 2018 ska medlemsstaterna meddela kommissionen vilka behöriga myndigheter som har utsetts enligt punkt 1. De ska informera kommissionen om eventuell uppdelning av dessa myndigheters uppdrag. De ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om alla eventuella senare förändringar av utsedda myndigheter och av deras befogenheter.

6. EBA ska, efter samråd med ECB, utfärda riktlinjer för behöriga myndigheter i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 om vilka klagomålsförfaranden som ska övervägas för att säkerställa efterlevnaden av punkt 1 i den här artikeln. Riktlinjerna ska utfärdas senast den 13 januari 2018 och ska uppdateras regelbundet när så krävs.

Avsnitt 2

Förfaranden för alternativ tvistlösning och sanktioner

Artikel 101

Tvistlösning

1. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer inför och tillämpar lämpliga och effektiva förfaranden för hantering av klagomål för att reglera betaltjänstanvändares klagomål som gäller de rättigheter och skyldigheter som fastställs i avdelningarna III och IV i detta direktiv, och ska kontrollera deras åtgärder i detta avseende.

Dessa förfaranden ska tillämpas i alla medlemsstater där betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänsterna och ska vara tillgängliga på ett språk som är officiellt språk i den berörda medlemsstaten eller på ett annat språk som betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren kommit överens om.

2. Medlemsstaterna ska kräva att betaltjänstleverantörer gör allt för att på papper eller något annat varaktigt medium som betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren kommit överens om besvara betaltjänstanvändares klagomål. I ett sådant svar ska varje punkt i klagomålet besvaras, i rimlig tid och senast inom 15 bankdagar efter det att klagomålet mottagits. Under särskilda omständigheter som betaltjänstleverantören inte kan påverka och svaret inte kan lämnas inom 15 bankdagar, ska denne skicka ett preliminärt svar, med klart angivna skäl till förseningen av svaret på klagomålet och med angivande av när betaltjänstanvändaren ska få det definitiva svaret. Inte under några omständigheter får tidsfristen för mottagande av det slutliga svaret överskrida 35 bankdagar.

Medlemsstaterna får införa eller behålla regler för tvistlösningsförfaranden som är mer fördelaktiga för betaltjänstanvändaren än det som avses i första stycket. När de gör det ska dessa regler tillämpas.

3. Betaltjänstleverantören ska informera betaltjänstanvändaren om minst ett alternativt tvistlösningsorgan som är behörigt att behandla tvister som gäller de rättigheter och skyldigheter som fastställs i avdelningarna III och IV.

4. Informationen enligt punkt 3 ska vara tydlig, begriplig och lätt tillgänglig på betaltjänstleverantörens webbplats, om sådan finns, vid filialen och i de allmänna villkoren för avtal mellan betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren. Det ska anges var ytterligare information kan inhämtas om det berörda alternativa tvistlösningsorganet och villkoren för att anlita ett sådant organ.

Artikel 102

Förfaranden för alternativ tvistlösnings

1. Medlemsstaterna ska se till att det i enlighet med relevant nationell rätt och unionsrätten i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU⁽¹⁾ införs lämpliga, oberoende, opartiska, öppna och effektiva förfaranden för alternativ tvistlösnings för att avgöra tvister mellan betaltjänstanvändare och deras betaltjänstleverantörer om rättigheter och skyldigheter enligt avdelningarna III och IV i det här direktivet, varvid befintliga behöriga organ ska utnyttjas när så är lämpligt. Medlemsstaterna ska se till att förfaranden för alternativ tvistlösnings är tillämpliga på betaltjänstleverantörer och att de även omfattar utsedda ombuds verksamhet.

2. Medlemsstaterna ska kräva att de organ som avses i punkt 1 i denna artikel samarbetar effektivt för att lösa gränsöverskridande tvister om de rättigheter och skyldigheter som gäller enligt avdelningarna III och IV.

Artikel 103

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler om vilka sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av nationell rätt som införlivar detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att de genomförs. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

2. Medlemsstaterna ska tillåta att deras behöriga myndigheter offentliggör administrativa sanktioner som påförs för överträdelse av de bestämmelser som antas för införlivande av detta direktiv, om inte offentliggörandet allvarligt äventyrar de finansiella marknaderna eller åsamkar de berörda parterna oproportionell skada.

AVDELNING V

DELEGERADE AKTER OCH TEKNISKA STANDARDER FÖR TILLSYN

Artikel 104

Delegerade akter

Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 105 med avseende på:

- a) I artikel 4.36 anpassning av hänvisningen till rekommendation 2003/361/EG, om den rekommendationen ändras.
- b) Ändring av beloppen i artiklarna 32.1 och 74.1 av hänsyn till inflation.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösnings vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (direktivet om alternativ tvistlösnings) (EUT L 165, 18.6.2013, s. 63).

*Artikel 105***Utövande av delegeringen**

1. Befogenhet att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 104 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den 12 januari 2016.
3. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 104 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
5. En delegerad akt som antas enligt artikel 104 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av tre månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period kan förlängas med tre månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

*Artikel 106***Skyldighet att informera konsumenterna om deras rättigheter**

1. Senast den 13 januari 2018 ska kommissionen utarbeta en användarvänlig elektronisk broschyr, som på ett tydligt och lättbegripligt sätt redogör för konsumenternas rättigheter enligt detta direktiv och annan unionsrätt på närliggande områden.
2. Kommissionens ska informera medlemsstaterna, europeiska betaltjänstleverantörers sammanslutningar och europeiska konsumentorganisationer om offentliggörandet av den broschyr som avses i punkt 1.

Kommissionen, EBA och de behöriga myndigheterna ska var för sig säkerställa att broschyren gör åtkomlig på ett lätt-tillgängligt sätt på deras webbplatser.

3. Betaltjänstleverantörer ska se till att broschyren görs åtkomlig på ett lättillgängligt sätt på deras webbplats, om de har någon sådan, och i pappersform vid deras filialer, hos deras ombud och vid de enheter till vilka deras verksamhet har utkontrakterats.
4. Betaltjänstleverantörer får inte ta ut någon avgift av sina kunder för den information som enligt denna artikel görs åtkomlig.
5. När det gäller personer med funktionsnedsättning ska bestämmelserna i denna artikel tillämpas med användning av alternativa medel, som medger att informationen görs åtkomlig i ett tillgängligt format.

AVDELNING VI

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 107***Fullständig harmonisering**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 2, 8.3, 32, 38.2, 42.2, 55.6, 57.3, 58.3, 61.2, 61.3, 62.5, 63.2, 63.3, artikel 74.1 andra stycket och artikel 86 får medlemsstaterna i den mån detta direktiv innehåller harmoniserade bestämmelser inte behålla eller införa andra bestämmelser än de som föreskrivs i direktivet.

2. Om en medlemsstat utnyttjar någon av de möjligheter som avses i punkt 1, ska den informera kommissionen om detta och om alla följande ändringar. Kommissionen ska offentliggöra informationen på en webbplats eller på annat sätt som ger lätt åtkomst.

3. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer inte avviker från bestämmelser i nationell rätt som införlivar detta direktiv till nackdel för betaltjänstanvändarna, om inte detta uttryckligen föreskrivs i direktivet.

Betaltjänstleverantörer får dock besluta att ge betaltjänstanvändare förmånligare villkor.

Artikel 108

Översynsklausul

Senast den 13 januari 2021 ska kommissionen till Europaparlamentet, rådet, ECB och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén överlämna en rapport om dess tillämpning och effekter, särskilt om

- a) lämplighet och effekter när det gäller avgiftsreglerna enligt artiklarna 62.3, 62.4 och 62.5,
- b) tillämpningen av artikel 2.3 och 2.4 inbegripet en bedömning av huruvida avdelningarna III och IV när det är tekniskt möjligt kan tillämpas i sin helhet på de betalningstransaktioner som avses i dessa punkter,
- c) tillrådet till betalningssystemen, särskilt vad gäller graden av konkurrens,
- d) lämpligheten och effekten av trösklarna för de betalningstransaktioner som avses i artikel 3 1,
- e) lämpligheten och effekten av trösklarna för de undantag som avses i artikel 32.1 a,
- f) huruvida det, med tanke på utvecklingen, skulle vara önskvärt att, som ett komplement till bestämmelserna i artikel 75 om betalningstransaktioner där beloppet inte är känt i förväg och medlen är spärrade, införa maxgränser för de belopp som ska spärras på betalarens betalkonto i sådana situationer.

Om så krävs ska kommissionen överlämna ett lagstiftningsförslag tillsammans med sin rapport.

Artikel 109

Övergångsbestämmelse

1. Betalningsinstitut som har inlett verksamhet i enlighet med den nationella rätt som införlivar direktiv 2007/64/EG senast den 13 januari 2018 ska medlemsstaterna tillåta att till och med den 13 juli 2018 fortsätta bedriva denna verksamhet i enlighet med kraven i direktiv 2007/64/EG, utan att behöva ansöka om auktorisation i enlighet med artikel 5 i det här direktivet eller iakttä de andra bestämmelser som fastställs eller anges i avdelning II i direktivet.

Medlemsstaterna ska kräva att dessa betalningsinstitut lämnar all relevant information till de behöriga myndigheterna så att dessa senast den 13 juli 2018 ska kunna bedöma om dessa betalningsinstitut uppfyller kraven i avdelning II, och i annat fall vilka åtgärder som krävs för att se till att de uppfylls eller om auktorisationen bör återkallas.

Betalningsinstitut som vid de behöriga myndigheternas kontroll uppfyller kraven enligt avdelning II ska beviljas auktorisation och föras in i de register som avses i artiklarna 14 och 15. Om dessa betalningsinstitut inte uppfyller kraven enligt avdelning II senast den 13 juli 2018, ska de förbjudas att tillhandahålla betalningstjänster i enlighet med artikel 37.

2. Medlemsstaterna får besluta att betalningsinstitut som avses i punkt 1 i denna artikel automatiskt ska beviljas auktorisation och föras in i de register som avses i artiklarna 14 och 15 om de behöriga myndigheterna redan har bevis för att kraven enligt i artiklarna 5 och 11 är uppfyllda. De behöriga myndigheterna ska informera de berörda betalningsinstituten innan de beviljas auktorisation.

3. Denna punkt är tillämplig på fysiska eller juridiska personer som omfattas av artikel 26 i direktiv 2007/64/EG före den 13 januari 2018 och som har bedrivit betaltjänstverksamhet enligt direktiv 2007/64/EG.

Medlemsstaterna ska fram till den 13 januari 2019 tillåta dessa personer att fortsätta att bedriva dessa verksamheter inom den berörda medlemsstaten i enlighet med direktiv 2007/64/EG, utan att vara skyldiga att ansöka om auktorisation enligt artikel 5 i det här direktivet, eller erhålla ett undantag enligt artikel 32 i det här direktivet eller uppfylla de andra bestämmelser som fastställs eller anges i avdelning II i det här direktivet.

Varje person som avses i första stycket som inte senast den 13 januari 2019 har auktoriserats eller beviljats undantag enligt det här direktivet ska förbjudas att tillhandahålla betalningstjänster i enlighet med artikel 37 i det här direktivet.

4. Medlemsstaterna får tillåta att fysiska och juridiska personer som omfattas av ett undantag som avses i punkt 3 ska anses omfattas av ett undantag och automatiskt föras in i de register som avses i artiklarna 14 och 15, när de behöriga myndigheterna redan har uppgifter som visar att kraven enligt artikel 32 är uppfyllda. De behöriga myndigheterna ska informera de berörda betalningsinstituten.

5. Trots vad som sägs i punkt 1 i den här artikeln ska betalningsinstitut som har beviljats auktorisation att tillhandahålla betaltjänster som avses i punkt 7 i bilagan till direktiv 2007/64/EG behålla denna auktorisation för tillhandahållandet av de betaltjänster som anses vara betaltjänster som avses i punkt 3 i bilaga I till det här direktivet, om de behöriga myndigheterna senast den 13 januari 2020 har bevis för att kraven i artiklarna 7 c och 9 i det här direktivet är uppfyllda.

Artikel 110

Ändringar av direktiv 2002/65/EG

Artikel 4.5 i direktiv 2002/65/EG ska ersättas med följande:

"5. Om Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 (*) också är tillämpligt, ska emellertid informationskrav enligt artikel 3.1 i det här direktivet, utom leden 2 c–g, 3 a, d och e samt 4 b, ersättas med artiklarna 44, 45, 51 och 52 i direktiv (EU) 2015/2366.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG, 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35)."

Artikel 111

Ändringar av direktiv 2009/110/EG

Direktiv 2009/110/EG ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 3 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

"1. Utan att det påverkar tillämpningen av det här direktivet ska artiklarna 5, 11–17, 19.5 och 19.6 och 20–31, i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 (*), inbegripet de delegerade akter som antas enligt artiklarna 15.4, 28.5 och 29.7, gälla i tillämpliga delar för institut för elektroniska pengar.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaljänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG, 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35)."

b) Punkterna 4 och 5 ska ersättas med följande:

"4. Medlemsstaterna ska tillåta institut för elektroniska pengar att distribuera och lösa in elektroniska pengar via fysiska eller juridiska personer som agerar för deras räkning. Om institutet för elektroniska pengar distribuerar elektroniska pengar i en annan medlemsstat genom att anlita en sådan fysisk eller juridisk person ska artiklarna 27–31, med undantag av artikel 29.4 och 29.5, i direktiv (EU) 2015/2366, inbegripet de delegerade akter som antas i enlighet med artiklarna 28.5 och 29.7, gälla i tillämpliga delar för sådana institut för elektroniska pengar.

5. Utan hinder av punkt 4 i den här artikeln får institut för elektroniska pengar inte ge ut elektroniska pengar via ombud. Institut för elektroniska pengar ska tillåtas att tillhandahålla sådana betaljänster som avses i artikel 6.1 a i det här direktivet via ombud i enlighet med villkoren som fastställs i artikel 19 i direktiv (EU) 2015/2366."

2. I artikel 18 ska följande punkt läggas till:

"4. Medlemsstaterna ska tillåta institut för elektroniska pengar som före den 13 januari 2018 har inlett verksamhet i enlighet med det här direktivet och direktiv 2007/64/EG i den medlemsstat där de har sitt säte att fortsätta bedriva verksamhet i den medlemsstaten eller i en annan medlemsstat, utan att behöva ansöka om auktorisation i enlighet med artikel 3 i det här direktivet eller iakta övriga bestämmelser som fastställs eller anges i avdelning II i detta direktiv fram till den 13 juli 2018.

Medlemsstaterna ska kräva att institut för elektroniska pengar enligt första stycket lämnar all relevant information till de behöriga myndigheterna så att dessa senast den 13 juli 2018 ska kunna bedöma om de instituten för elektroniska pengar uppfyller kraven som fastställs i avdelning II i det här direktivet, och i annat fall vilka åtgärder som krävs för att se till att de uppfylls eller om auktorisationen bör återkallas.

Institut för elektroniska pengar enligt första stycket som vid de behöriga myndigheternas kontroll uppfyller kraven enligt avdelning II ska beviljas auktorisation och tas upp i registret. Om dessa institut för elektroniska pengar inte uppfyller kraven som fastställs i avdelning II senast den 13 juli 2018 ska de förbjudas att ge ut elektroniska pengar."

Artikel 112

Ändringar av förordning (EU) nr 1093/2010

Förordning (EU) nr 1093/2010 ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 1 ska punkt 2 ersättas med följande:

"2. Myndigheten ska agera enligt de befogenheter som den tilldelas genom denna förordning och vara verksam inom tillämpningsområdet för direktiv 2002/87/EG, direktiv 2009/110/EG, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 (*), Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU (**), Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU (***), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 (****) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 (*****) samt, i den mån dessa akter tillämpas på kredit- och finansinstitut och de behöriga myndigheter som övervakar dem, inom ramen för de tillämpliga delarna av direktiv 2002/65/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 (*****), inbegripet alla direktiv, förordningar och beslut som grundas på dessa akter och alla framtida rättsligt bindande unionsakter genom vilka myndigheten tilldelas befogenheter. Myndigheten ska också agera i enlighet med rådets förordning (EU) nr 1024/2013 ((*****)).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

(**) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

(***) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (EUT L 173, 12.6.2014, s. 149).

(****) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006 (EUT L 141, 5.6.2015, s. 1).

(*****) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betal tjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG, 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).

(*****) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).

(*****) Rådets förordning (EU) nr 1024/2013 av den 15 oktober 2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut (EUT L 287, 29.10.2013, s. 63)."

2. Artikel 4.1 ska ersättas med följande:

"1. *finansiella institut: kreditinstitut* enligt definitionen i artikel 4.1.1 i förordning (EU) nr 575/2013, *värdepappersföretag* enligt definitionen i artikel 4.1.2 i förordning (EU) nr 575/2013, *finansiella konglomerat* enligt definitionen i artikel 2.14 i direktiv 2002/87/EG, *betaltjänstleverantörer* enligt definitionen i artikel 4.11 i direktiv (EU) 2015/2366 och *institut för elektroniska pengar* enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv 2009/110/EG, med förbehåll för att, vad gäller direktiv (EU) 2015/849, *finansiella institut* avser kreditinstitut och finansiella institut enligt definitionen i artikel 3.1 och 3.2 i direktiv (EU) 2015/849."

Artikel 113

Ändring av direktiv 2013/36/EU

Punkt 4 i bilaga I till direktiv 2013/36/EU ska ersättas med följande:

"4. Betaltjänster enligt definitionen i artikel 4.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 (*).

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betal tjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG, 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35)."

Artikel 114

Upphävande

Direktiv 2007/64/EG ska upphöra med verkan den 13 januari 2018.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga II till det här direktivet.

Artikel 115

Införlivande

1. Senast den 13 januari 2018 ska medlemsstaterna anta och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

2. De skall tillämpa dessa bestämmelser från och med den 13 januari 2018.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser, ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

3. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

4. Genom undantag från punkt 2 ska medlemsstaterna se till att de säkerhetsåtgärder som avses i artiklarna 65, 66, 67 och 97 tillämpas från och med 18 månader efter dagen för ikraftträdandet av de tekniska standarder för tillsyn som avses i artikel 98.

5. Medlemsstaterna får inte förbjuda juridiska personer som före den 12 januari 2016 har bedrivit verksamhet som leverantörer av betalningsinitierings tjänster och kontoinformationstjänster i enlighet med detta direktiv på sitt territorium, att fortsätta att bedriva samma verksamhet på sitt territorium under den övergångsperiod som avses i punkterna 2 och 4 i enlighet med den nu gällande rättsliga ramen.

6. Medlemsstaterna ska se till att enskilda kontoförvaltande betaltjänstleverantörer, fram tills dess att kontoförvaltande betaltjänstleverantörer följer de tekniska standarder för tillsyn som avses i punkt 4, inte missbrukar den bristande efterlevnaden för att blockera eller förhindra användningen av betalningsinitierings- och kontoinformationstjänster för de konton som de förvaltar.

Artikel 116

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 117

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 25 november 2015.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

N. SCHMIT

Ordförande

BILAGA I

BETALTJÄNSTER

(som avses i artikel 4.3)

1. Tjänster som möjliggör kontantinsättningar på ett betalkonto samt alla åtgärder som krävs för förvaltningen av ett betalkonto.
2. Tjänster som möjliggör kontantuttag från ett betalkonto samt alla åtgärder som krävs för förvaltningen av ett betalkonto.
3. Genomförande av betalningstransaktioner, däribland överföring av medel på ett betalkonto hos användarens betaltjänstleverantör eller någon annan betaltjänstleverantör:
 - a) Genomförande av autogireringar, inklusive engångsautogireringar.
 - b) Genomförande av betalningstransaktioner med kontokort eller liknande utrustning.
 - c) Genomförande av betalningar, inklusive stående betalningsorder.
4. Genomförande av betalningstransaktioner, när medlen täcks av en betaltjänstanvändares kreditutrymme:
 - a) Genomförande av autogireringar, inklusive engångsautogireringar.
 - b) Genomförande av betalningstransaktioner med kontokort eller liknande utrustning.
 - c) Genomförande av betalningar, inklusive stående betalningsorder.
5. Utgivande av betalningsinstrument och/eller förvärv av betalningstransaktioner.
6. Penningöverföring.
7. Betalningsinitieringstjänster.
8. Kontoinformationstjänster.

BILAGA II

JÄMFÖRELSETABELL

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 1.1	Artikel 1.1
Artikel 1.2	Artikel 1.2
Artikel 2.1	Artikel 2.1
Artikel 2.2	
Artikel 2.3	
Artikel 2.4	
Artikel 2.5	Artikel 2.3
Artikel 3	Artikel 3
Artikel 4:	Artikel 4:
punkt 1, 2, 3, 4, 5 och 10	punkt 1, 2, 3, 4, 5 och 10
punkt 7	punkt 6
punkt 8	punkt 7
punkt 9	punkt 8
punkt 11	punkt 9
punkt 12	punkt 14
punkt 13	punkt 16
punkt 14	punkt 23
punkt 20, 21, 22	punkt 11, 12, 13
punkt 23	punkt 28
punkt 25	punkt 15
punkt 26, 27	punkt 17, 18
punkt 28	punkt 20
punkt 29	punkt 19
punkt 33	punkt 21
punkt 34, 35, 36, 37	punkt 24, 25, 26, 27
punkt 38	punkt 22
punkt 39, 40	punkt 29, 30
punkt 6, 15–19, 24, 30–32, 41–48	—
Artikel 5.1	Artikel 5
Artikel 5.2	—
Artikel 5.3	—
Artikel 5.4	—

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 5.5	—
Artikel 5.6	—
Artikel 5.7	—
Artikel 6.1	—
Artikel 6.2	—
Artikel 6.3	—
Artikel 6.4	—
Artikel 7	Artikel 6
Artikel 8.1	Artikel 7.1
Artikel 8.2	Artikel 7.2
Artikel 8.3	Artikel 7.3
Artikel 9.1	Artikel 8.1
Artikel 9.2	Artikel 8.2
Artikel 9.3	Artikel 8.3
Artikel 10.1	Artikel 9.1
Artikel 10.2	Artikel 9.2
—	Artikel 9.3 och 9.4
Artikel 11.1	Artikel 10.1
Artikel 11.2	Artikel 10.2
Artikel 11.3	Artikel 10.3
Artikel 11.4	Artikel 10.4
Artikel 11.5	Artikel 10.5
Artikel 11.6	Artikel 10.6
Artikel 11.7	Artikel 10.7
Artikel 11.8	Artikel 10.8
Artikel 11.9	Artikel 10.9
Artikel 12	Artikel 11
Artikel 13.1	Artikel 12.1
Artikel 13.2	Artikel 12.2
Artikel 13.3	Artikel 12.3
Artikel 14.1	Artikel 13
Artikel 14.2	Artikel 13
Artikel 14.3	—
Artikel 14.4	—
Artikel 15.1	—

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 15.2	—
Artikel 15.3	—
Artikel 15.4	—
Artikel 15.5	—
Artikel 16	Artikel 14
Artikel 17.1	Artikel 15.1
Artikel 17.2	Artikel 15.2
Artikel 17.3	Artikel 15.3
Artikel 17.4	Artikel 15.4
Artikel 18.1	Artikel 16.1
Artikel 18.2	Artikel 16.2
Artikel 18.3	Artikel 16.2
Artikel 18.4	Artikel 16.3
Artikel 18.5	Artikel 16.4
Artikel 18.6	Artikel 16.5
Artikel 19.1	Artikel 17.1
Artikel 19.2	Artikel 17.2
Artikel 19.3	Artikel 17.3
Artikel 19.4	Artikel 17.4
Artikel 19.5	Artikel 17.5
Artikel 19.6	Artikel 17.7
Artikel 19.7	Artikel 17.8
Artikel 19.8	—
Artikel 20.1	Artikel 18.1
Artikel 20.2	Artikel 18.2
Artikel 21	Artikel 19
Artikel 22.1	Artikel 20.1
Artikel 22.2	Artikel 20.2
Artikel 22.3	Artikel 20.3
Artikel 22.4	Artikel 20.4
Artikel 22.5	Artikel 20.5
Artikel 23.1	Artikel 21.1
Artikel 23.2	Artikel 21.2
Artikel 23.3	Artikel 21.3
Artikel 24.1	Artikel 22.1

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 24.2	Artikel 22.2
Artikel 24.3	Artikel 22.3
Artikel 25.1	Artikel 23.1
Artikel 25.2	Artikel 23.2
Artikel 26.1	Artikel 24.1
Artikel 26.2	Artikel 24.2
Artikel 27.1	—
Artikel 27.2	—
Artikel 28.1	Artikel 25.1
Artikel 28.2	—
Artikel 28.3	—
Artikel 28.4	—
Artikel 28.5	—
Artikel 29.1	Artikel 25.2 och 25.3
Artikel 29.2	—
Artikel 29.3	Artikel 25.4
Artikel 29.4	—
Artikel 29.5	—
Artikel 29.6	—
Artikel 30.1	—
Artikel 30.2	—
Artikel 30.3	—
Artikel 30.4	—
Artikel 31.1	—
Artikel 31.2	Artikel 25.4
Artikel 32.1	Artikel 26.1
Artikel 32.2	Artikel 26.2
Artikel 32.3	Artikel 26.3
Artikel 32.4	Artikel 26.4
Artikel 32.5	Artikel 26.5
Artikel 32.6	Artikel 26.6
Artikel 33.1	—
Artikel 33.2	—
Artikel 34	Artikel 27
Artikel 35.1	Artikel 28.1

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 35.2	Artikel 28.2
Artikel 36	—
Artikel 37.1	Artikel 29
Artikel 37.2	—
Artikel 37.3	—
Artikel 37.4	—
Artikel 37.5	—
Artikel 38.1	Artikel 30.1
Artikel 38.2	Artikel 30.2
Artikel 38.3	Artikel 30.3
Artikel 39	Artikel 31
Artikel 40.1	Artikel 32.1
Artikel 40.2	Artikel 32.2
Artikel 40.3	Artikel 32.3
Artikel 41	Artikel 33
Artikel 42.1	Artikel 34.1
Artikel 42.2	Artikel 34.2
Artikel 43.1	Artikel 35.1
Artikel 43.2	Artikel 35.2
Artikel 44.1	Artikel 36.1
Artikel 44.2	Artikel 36.2
Artikel 44.3	Artikel 36.3
Artikel 45.1	Artikel 37.1
Artikel 45.2	—
Artikel 45.3	Artikel 37.2
Artikel 46	—
Artikel 47	—
Artikel 48	Artikel 38
Artikel 49	Artikel 39
Artikel 50	Artikel 40
Artikel 51.1	Artikel 41.1
Artikel 51.2	Artikel 41.2
Artikel 51.3	Artikel 41.3
Artikel 52.1	Artikel 42.1
Artikel 52.2	Artikel 42.2

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 52.3	Artikel 42.3
Artikel 52.4	Artikel 42.4
Artikel 52.5	Artikel 42.5
Artikel 52.6	Artikel 42.6
Artikel 52.7	Artikel 42.7
Artikel 53	Artikel 43
Artikel 54.1	Artikel 44.1
Artikel 54.2	Artikel 44.2
Artikel 54.3	Artikel 44.3
Artikel 55.1	Artikel 45.1
Artikel 55.2	Artikel 45.2
Artikel 55.3	Artikel 45.3
Artikel 55.4	Artikel 45.4
Artikel 55.5	Artikel 45.5
Artikel 55.6	Artikel 45.6
Artikel 56	Artikel 46
Artikel 57.1	Artikel 47.1
Artikel 57.2	Artikel 47.2
Artikel 57.3	Artikel 47.3
Artikel 58.1	Artikel 48.1
Artikel 58.2	Artikel 48.2
Artikel 58.3	Artikel 48.3
Artikel 59.1	Artikel 49.1
Artikel 59.2	Artikel 49.2
Artikel 60.1	Artikel 50.1
Artikel 60.2	Artikel 50.2
Artikel 60.3	—
Artikel 61.1	Artikel 51.1
Artikel 61.2	Artikel 51.2
Artikel 61.3	Artikel 51.3
Artikel 61.4	Artikel 51.4
Artikel 62.1	Artikel 52.1
Artikel 62.2	Artikel 52.2
Artikel 62.3	Artikel 52.3
Artikel 62.4	—

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 62.5	—
Artikel 63.1	Artikel 53.1
Artikel 63.2	Artikel 53.2
Artikel 63.3	Artikel 53.3
Artikel 64.1	Artikel 54.1
Artikel 64.2	Artikel 54.2
Artikel 64.3	Artikel 54.3
Artikel 64.4	Artikel 54.4
Artikel 65.1	—
Artikel 65.2	—
Artikel 65.3	—
Artikel 65.4	—
Artikel 65.5	—
Artikel 65.6	—
Artikel 66.1	—
Artikel 66.2	—
Artikel 66.3	—
Artikel 66.4	—
Artikel 66.5	—
Artikel 67.1	—
Artikel 67.2	—
Artikel 67.3	—
Artikel 67.4	—
Artikel 68.1	Artikel 55.1
Artikel 68.2	Artikel 55.2
Artikel 68.3	Artikel 55.3
Artikel 68.4	Artikel 55.4
Artikel 69.1	Artikel 56.1
Artikel 69.2	Artikel 56.2
Artikel 70.1	Artikel 57.1
Artikel 70.2	Artikel 57.2
Artikel 71.1	Artikel 58
Artikel 71.2	—
Artikel 72.1	Artikel 59.1
Artikel 72.2	Artikel 59.2

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 73.1	Artikel 60.1
Artikel 73.2	—
Artikel 73.3	Artikel 60.2
Artikel 74.1	Artikel 61.1, 61.2 och 61.3
Artikel 74.2	—
Artikel 74.3	Artikel 61.4 och 61.5
Artikel 75.1	—
Artikel 75.2	—
Artikel 76.1	Artikel 62.1
Artikel 76.2	Artikel 62.2
Artikel 76.3	Artikel 62.3
Artikel 76.4	—
Artikel 77.1	Artikel 63.1
Artikel 77.2	Artikel 63.2
Artikel 78.1	Artikel 64.1
Artikel 78.2	Artikel 64.2
Artikel 79.1	Artikel 65.1
Artikel 79.2	Artikel 65.2
Artikel 79.3	Artikel 65.3
Artikel 80.1	Artikel 66.1
Artikel 80.2	Artikel 66.2
Artikel 80.3	Artikel 66.3
Artikel 80.4	Artikel 66.4
Artikel 80.5	Artikel 66.5
Artikel 81.1	Artikel 67.1
Artikel 81.2	Artikel 67.2
Artikel 81.3	Artikel 67.3
Artikel 82.1	Artikel 68.1
Artikel 82.2	Artikel 68.2
Artikel 83.1	Artikel 69.1
Artikel 83.2	Artikel 69.2
Artikel 83.3	Artikel 69.3
Artikel 84	Artikel 70
Artikel 85	Artikel 71
Artikel 86	Artikel 72

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 87.1	Artikel 73.1
Artikel 87.2	Artikel 73.1
Artikel 87.3	Artikel 73.2
Artikel 88.1	Artikel 74.1
Artikel 88.2	Artikel 74.2
Artikel 88.3	Artikel 74.2
Artikel 88.4	Artikel 74.2
Artikel 88.5	Artikel 74.3
Artikel 89.1	Artikel 75.1
Artikel 89.2	Artikel 75.2
Artikel 89.3	Artikel 75.3
Artikel 90.1	—
Artikel 90.2	—
Artikel 91	Artikel 76
Artikel 92.1	Artikel 77.1
Artikel 92.2	Artikel 77.2
Artikel 93	Artikel 78
Artikel 94.1	Artikel 79.1
Artikel 94.2	—
Artikel 95.1	—
Artikel 95.2	—
Artikel 95.3	—
Artikel 95.4	—
Artikel 95.5	—
Artikel 96.1	—
Artikel 96.2	—
Artikel 96.3	—
Artikel 96.4	—
Artikel 96.5	—
Artikel 96.6	—
Artikel 97.1	—
Artikel 97.2	—
Artikel 97.3	—
Artikel 97.4	—
Artikel 97.5	—

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 98.1	—
Artikel 98.2	—
Artikel 98.3	—
Artikel 98.4	—
Artikel 98.5	—
Artikel 99.1	Artikel 80.1
Artikel 99.2	Artikel 80.2
Artikel 100.1	—
Artikel 100.2	—
Artikel 100.3	—
Artikel 100.4	Artikel 82.2
Artikel 100.5	—
Artikel 100.6	—
Artikel 101.1	—
Artikel 101.2	—
Artikel 101.3	—
Artikel 101.4	—
Artikel 102.1	Artikel 83.1
Artikel 102.2	Artikel 83.2
Artikel 103.1	Artikel 81.1
Artikel 103.2	—
Artikel 104	—
Artikel 105.1	—
Artikel 105.2	—
Artikel 105.3	—
Artikel 105.4	—
Artikel 105.5	—
Artikel 106.1	—
Artikel 106.2	—
Artikel 106.3	—
Artikel 106.4	—
Artikel 106.5	—
Artikel 107.1	Artikel 86.1
Artikel 107.2	Artikel 86.2
Artikel 107.3	Artikel 86.3

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 108	Artikel 87
Artikel 109.1	Artikel 88.1
Artikel 109.2	Artikel 88.3
Artikel 109.3	Artikel 88.2 och 88.4
Artikel 109.4	—
Artikel 109.5	—
Artikel 110	Artikel 90
Artikel 111.1	—
Artikel 111.2	—
Artikel 112.1	—
Artikel 112.2	—
Artikel 113	Artikel 92
Artikel 114	Artikel 93
Artikel 115.1	Artikel 94.1
Artikel 115.2	Artikel 94.2
Artikel 115.3	—
Artikel 115.4	—
Artikel 115.5	—
Artikel 116	Artikel 95
Artikel 117	Artikel 96
Bilaga I	Bilaga

Parallelluppställning över genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
1.1	1 kap. 1 och 3 §§
1.2	Anger direktivets syfte
2.1	1 kap. 1 § första stycket
2.2	1 kap. 1 § andra stycket
2.3	1 kap. 1 § tredje stycket
2.4	1 kap. 1 § fjärde stycket
2.5	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
3	1 kap. 6–7 §§
4	1 kap. 2, 3 och 4 §§
5.1	2 kap. 3 § fjärde stycket samt omhändertas i verkställighetsföreskrifter
5.2	2 kap. 6 § tredje stycket
5.3	2 kap. 4 § fjärde stycket
5.4–7	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
6.1–4	2 kap. 8 §
7	3 kap. 1 §
8.1	3 kap. 2 § första stycket
8.2	3 kap. 2 § andra stycket
8.3	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
9.1	3 kap. 3 § första stycket
9.2	Omhändertas i föreskrifter
9.3	3 kap. 4 §

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
10.1	3 kap. 7 § första och andra styckena
10.2	3 kap. 7 § tredje stycket
11.1	2 kap. 1–2 §§
11.2	2 kap. 6 §
11.3	3 kap. 11 §
11.4	2 kap. 6 §
11.5	3 kap. 5 §
11.6	2 kap. 6 §
11.7–8	2 kap. 7 § andra stycket
11.9	3 kap. 18–22 §§
12	2 kap. 9 §
13.1	8 kap. 10–11 §§
13.2–3	Uttryckliga bestämmelser med detta innehåll är inte nödvändiga
14.1–3	8 kap. 5 § första stycket
14.4	8 kap. 5 § andra stycket
15.1	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
15.2–3	8 kap. 5 § andra stycket
15.4–5	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
16	3 kap. 25 §
17.1	Får anses genomförd genom årsredovisningslagen (1995:1554)
17.2	3 kap. 9 §
17.3	3 kap. 10 §
17.4	8 kap. 6 §
18.1	3 kap. 5 § första stycket
18.2–3	3 kap. 6 § första stycket 2
18.4	3 kap. 6 § andra stycket
18.5	3 kap. första stycket 1
18.6	Föreskriver inte att medlemsstaterna ska vidta någon åtgärd
19.1	3 kap. 17 § andra stycket
19.2	3 kap. 17 § tredje stycket
19.3–4	Uttryckliga bestämmelser med detta innehåll är inte nödvändiga
19.5	3 kap. 18 §
19.6	3 kap. 28 §
19.7	3 kap. 24 §
19.8	3 kap. 28 a § första stycket
20.1–2	Uttryckliga bestämmelser med detta innehåll är inte nödvändiga
21	3 kap. 8 §
22.1	8 kap. 1 § första och fjärde styckena

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
22.2	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
22.3	8 kap. 1 § tredje stycket
22.4	8 kap. 1 § första stycket
22.5	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
23.1	3 kap. 29 §, 8 kap. 2 § första och andra styckena, 3, 11–12 och 27 §§
23.2	8 kap. 8, 21 och 23 §§
23.3	3 kap. 5 § andra stycket och 8 kap. 8 §
24.13	Artikeln får anses genomförd genom offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
25.1	8 kap. 26 §
25.2	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
26.1–2	8 kap. 4 § första stycket
27.1–2	8 kap. 4 a §
28.1	3 kap. 18 § första och andra stycket, 19 § första och andra styckena och 21 §§
28.2	3 kap. 18 § tredje stycket, 19 § tredje stycket, 20, 22 och 27 §§
28.3	3 kap. 18 § fjärde stycket och 19 § fjärde stycket
28.4	3 kap. 25 och 28 a §
28.5	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
29.1	8 kap. 4 § första och tredje styckena
29.2	8 kap. 2 § första och andra stycket
29.3	8 kap. 4 § första stycket
29.4	8 kap. 2 § fjärde stycket
29.5–7	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
30.1	8 kap. 13 § och 21 § andra stycket
30.2–4	Möjligheten att inrätta säkerhetsåtgärder utnyttjas inte
31.1	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
31.2	8 kap. 1 § första stycket och 21 §
32.1	2 kap. 3 §
32.2	3 kap. 11 §
32.3	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
32.4	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
32.5	2 kap. 4 och 5 §§
32.6	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
33.1	2 kap. 3 § fjärde stycket, 3 kap. 5 § första stycket, 11 § andra stycket, 17 § första stycket och 24 § första stycket, i övrigt är det inte nödvändigt med uttryckliga bestämmelser
33.2	4 kap. 4 b och 10 §§, i övrigt är det inte nödvändigt med uttryckliga bestämmelser

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
34	Omhändertags i föreskrifter med stöd av 8 kap. 27 §
35.1	7 kap. 1–2 §§
35.2	7 kap. 3 §
36	7 kap. 4 §
37.1	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
37.2	1 kap. 6 § tredje stycket, 8 kap. 2 § första stycket
37.3	1 kap. 7 § tredje stycket, 8 kap. 2 § första stycket
37.4–5	1 kap. 6 § fjärde stycket och 7 § fjärde stycket
38.1	4 kap. 20 §
38.2	Medlemsstatoptionen utnyttjas inte
38.3	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
39	3 kap. 3 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler
40.1	4 kap. 1 § första stycket
40.2	4 kap. 1 § andra stycket
40.3	4 kap. 1 § tredje stycket
41	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
42.1	4 kap. 19 §
42.2	Medlemsstatoptionen utnyttjas inte
43.1	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
43.2	4 kap. 9 §
44.1	4 kap. 4–5 §§
44.2	4 kap. 6 §
44.3	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
45.1	4 kap. 4 §
45.2	4 kap. 4 a och 4 b §§
45.3	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
46	4 kap. 7 a och 8 a §§
47	4 kap. 7 b §
48	4 kap. 7 §
49	4 kap. 8 §
50	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
51.1	4 kap. 11 §
51.2	4 kap. 12 §
51.3	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
52.1–7	4 kap. 10 §
53	4 kap. 13 §
54.1	4 kap. 14 § första, andra och fjärde styckena

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
54.2	4 kap. 14 § tredje stycket
54.3	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
55.1	4 kap. 15 § första stycket
55.2	4 kap. 15 § tredje stycket
55.3	4 kap. 15 § andra stycket
55.4	4 kap. 15 § tredje stycket
55.5	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
55.6	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
56	4 kap. 16 §
57.1	4 kap. 17 § första och andra styckena
57.2	4 kap. 17 § tredje stycket
57.3	4 kap. 17 § fjärde stycket
58.1	4 kap. 18 § första och andra styckena
58.2	4 kap. 18 § tredje stycket
58.3	4 kap. 18 § fjärde stycket
59.1	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
59.2	4 kap. 3 §
60.1	4 kap. 2 § första stycket
60.2	4 kap. 2 § andra stycket
60.3	4 kap. 2 § tredje stycket
61.1	5 kap. 61 §
61.2	Medlemsstatsoptionen utnyttjas, men en uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
61.3	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
61.4	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
62.1	5 kap. 1 § första stycket
62.2	5 kap. 1 § andra stycket
62.3	5 kap. 1 § tredje stycket
62.4	Då medlemsstatsoptionen i artikel 62.5 utnyttjas är en uttrycklig bestämmelse med detta innehåll inte nödvändig
62.5	5 kap. 1 § fjärde stycket
63.1	5 kap. 2 §
63.2	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
63.3	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
64.1–2	5 kap. 3 §
64.3–4	Uttryckliga bestämmelser med detta innehåll är inte nödvändiga
65.1	5 kap. 20 § första stycket
65.2	5 kap. 21 § första stycket och 22 §

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
65.3	5 kap. 20 § andra stycket
65.4	5 kap. 20 § andra stycket
65.5	5 kap. 20 § tredje stycket
65.6	5 kap. 23 §
66.1	5 kap. 7 §
66.2	5 kap. 11–13 §§
66.3	5 kap. 8–10 och 13 §§
66.4	5 kap. 11–13 §§
66.5	5 kap. 7 §
67.1	5 kap. 14 §
67.2	5 kap. 15–16 och 18 §§
67.3	5 kap. 17–18 §§
67.4	5 kap. 14 §
68.1	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
68.2	5 kap. 4 § första stycket
68.3	5 kap. 4 § andra och tredje styckena
68.4	5 kap. 4 § fjärde stycket
68.5	5 kap. 19 § första till fjärde styckena
68.6	5 kap. 19 § femte stycket
69.1–2	5 kap. 5 § första stycket 1 och 6 §
70.1	5 kap. 5 §
70.2	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
71.1	5 kap. 49 § första stycket och 56 § första stycket
71.2	5 kap. 49 § andra stycket och 56 § andra stycket
72.1–2	Någon uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
73.1	5 kap. 51 § första stycket
73.2	5 kap. 51 § andra stycket och 59 §
73.3	Någon uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
74.1	5 kap. 52 och 53 §§
74.2	5 kap. 55 §
74.3	5 kap. 54 §
75.1	5 kap. 24 § första stycket
75.2	5 kap. 24 § andra stycket
76.1	5 kap. 25 § första, andra och fjärde styckena
76.2	5 kap. 25 § tredje stycket
76.3	5 kap. 26 §
76.4	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
77.1	5 kap. 27 § första stycket

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
77.2	5 kap. 27 § andra stycket
78.1	5 kap. 28 § första och tredje styckena
78.2	5 kap. 28 § andra stycket
79.1	5 kap. 29 §
79.2	5 kap. 30 §
79.3	5 kap. 31 §
80.1	5 kap. 32 §
80.2	5 kap. 33 § första stycket
80.3	5 kap. 33 § andra stycket
80.4	5 kap. 33 § tredje stycket
80.5	5 kap. 34 §
81.1	5 kap. 35 § första stycket
81.2	5 kap. 35 § andra stycket
81.3	5 kap. 35 § tredje stycket
82.1	5 kap. 36 § första och andra styckena
82.2	5 kap. 36 § tredje stycket
83.1	5 kap. 37 §
83.2	5 kap. 39 § första och andra styckena
83.3	5 kap. 38 §
84	5 kap. 40 §
85	5 kap. 41 §
86	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
87.1	5 kap. 39 § andra stycket
87.2	5 kap. 39 § tredje och fjärde styckena
87.3	5 kap. 39 § femte stycket
88.1	5 kap. 42 § första stycket
88.2	5 kap. 42 § andra stycket
88.3	5 kap. 42 § tredje och fjärde styckena
88.4	5 kap. 42 § tredje stycket
88.5	5 kap. 43 §
89.1	5 kap. 44 och 45 §§
89.2	5 kap. 46 och 47 §§
89.3	5 kap. 48 §
90.1	5 kap. 50 §
90.2	5 kap. 59 §
91	Någon uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
92.1	5 kap. 58 §
92.2	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
93	5 kap. 60 §
94.1	6 kap.
94.2	Får anses genomförd genom personuppgiftslagen (1998:204)
95.1	5 a kap. 1 §
95.2	5 a kap. 2 § första stycket
95.3–5	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
96.1	5 a kap. 3 §
96.2	5 a kap. 4 §
96.3–5	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
96.6	5 a kap. 2 § andra stycket
97.1	5 a kap. 7 § första stycket
97.2	5 a kap. 7 § andra stycket
97.3	5 a kap. 7 § fjärde stycket
97.4	5 a kap. 7 § tredje stycket
97.5	5 a kap. 8 §
98.1–5	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
99.1–2	Uttryckliga bestämmelser med detta innehåll är inte nödvändiga
100.1	8 kap. 1 §
100.2–3	Uttryckliga bestämmelser med detta innehåll är inte nödvändiga
100.4	8 kap. 21 §
100.5	Förleder ingen genomförandeåtgärd
100.6	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
101.1–2	Omhändertas i föreskrifter med stöd av 8 kap. 27 §, medlemsstatsoptionen i artikel 99.2 andra stycket utnyttjas inte
101.3–4	Får anses genomförd genom EU:s tvistlösningsförordning och lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden
102.1–2	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
103.1	8 kap. 8–25 §§
103.2	Finansinspektionens beslut är alltid offentliga
104	Avser delegation till kommissionen
105	Avser delegation till kommissionen
106.1–2	Avser åtgärder av kommissionen
106.3	Omhändertas i föreskrifter med stöd av 8 kap. 27 §
106.4	4 kap. 1 § fjärde stycket
106.5	Omhändertas i föreskrifter med stöd av 8 kap. 27 §
107.1–3	Anger att direktivet är ett fullharmoniseringsdirektiv, kräver ingen genomförandeåtgärd
108	Avser åtgärder av kommissionen
109.1–2	Övergångsbestämmelserna i p. 3

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
109.3–4	Övergångsbestämmelserna i p. 4
109.5	Övergångsbestämmelserna i p. 5
110	Kräver ingen genomförandeåtgärd
111.1–2	3 kap. 18–21, 27 a, 28 §, 5 kap. 1, 2, 4 a, 5, 13, 21 a, 27 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar
112	Kräver ingen genomförandeåtgärd
113	Kräver ingen genomförandeåtgärd
114	Anger dag för upphävande av direktivet
115.1–4	Anger dag för införlivande av direktivet
115.5–6	Övergångsbestämmelserna i p. 6
116 och 117	Avser direktivets ikraftträdandedag och adressater

Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar

Delrapport från 2015 års betaltjänstutredning (Fi 2015:02)

Till statsrådet Per Bolund

Regeringen beslutade den 1 april 2015 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag (KOM [2013] 547) till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EU och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Utredaren ska vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Utredaren ska slutligen lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera bestämmelserna i den numera antagna EU-förordningen om förmedlingsavgifter vid kortbetalningar, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016. Eventuella förslag om kompletterande regler till EU-förordningen om förmedlingsavgifter ska dock delredovisas senast den 17 augusti 2015.

Till särskild utredare förordnades från och med den 27 april 2015 f.d. justitierådet Annika Brickman.

Som experter i utredningen förordnades från och med den 1 april 2015 biträdande avdelningschefen Joachim Allard, bankjuristen Anders Dölling, kanslirådet Catarina Erséus, departementssekreteraren Monika Johansson, departementssekreteraren Sofia Knapp, betalansvarige Bengt Nilervall, juristen Fredrik Nordquist, rättsak-

kunniga Galit Saar, tf. avdelningschefen Johan Terfelt och juristen Anna Wilbe.

Sekreterare åt utredningen har varit hovrättsassessorn Isabel Andersson.

Utredningen, som har antagit namnet 2015 års betaltjänstutredning, överlämnar delrapporten *Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar*. Arbetet fortsätter nu med återstående delar.

Stockholm i augusti 2015

Annika Brickman

/Isabel Andersson

Innehåll

Sammanfattning	7
1 Författningsförslag.....	9
Förslag till lag (0000:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner	9
2 Inledning.....	11
2.1 Utredningsuppdraget.....	11
2.2 Utredningsarbetet.....	11
3 Bakgrund.....	13
3.1 Förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner	13
3.2 EU:s förordning om förmedlingsavgifter	15
3.3 Behovet av nationell reglering.....	18
4 Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?	21
4.1 Utrymmet för nationell reglering	21
4.2 Utgångspunkter för bedömningen	22
4.3 Möjligheten att undanta vissa trepartsbetalningsordningar från taknivåerna	26
4.4 Utrymmet för nationella taknivåer	28
4.4.1 Jämförelse av alternativen	28

Innehåll

4.4.2	Utredningens slutsats	32
5	Tillsyn, ingripande och sanktioner	35
5.1	Skyldigheten att utse behöriga myndigheter	35
5.2	Nuvarande tillsyn på betaltjänstområdet	35
5.3	Överväganden och förslag	36
6	Tvistlösning.....	39
6.1	Kravet på alternativ tvistlösning.....	39
6.2	Alternativen i dag	39
6.3	Överväganden	41
7	Konsekvensbeskrivning.....	45
8	Författningskommentar	49
Bilagor		
Bilaga 1	Kommittédirektiv 2015:39.....	55
Bilaga 2	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.....	63

Sammanfattning

EU:s förordning om förmedlingsavgifter

EU:s förordning om förmedlingsavgifter innehåller bestämmelser om taknivåer i vissa fall för de förmedlingsavgifter som får tas ut av kortutgivaren från kortinlösaren vid en kortbetalning. Enligt förordningen får avgiften för konsumenters debetkortstransaktioner vara högst 0,2 procent av transaktionssumman. För deras kreditkortstransaktioner får avgiften vara högst 0,3 procent av transaktionssumman.

Utrymmet för nationell reglering av inhemska transaktioner

Taknivåerna i förordningen gäller för gränsöverskridande transaktioner. För inhemska transaktioner får medlemsstaterna införa andra, i huvudsak lägre taknivåer än de som anges i förordningen. Utredningen föreslår inte att någon nationell reglering av taknivåerna ska införas i Sverige.

Utredningen föreslår vidare att vissa s.k. trepartsbetalningsordningar som omfattas av tillämpningen av förordningens taknivåer ska undantas från tillämpningen av taknivåerna vid inhemska transaktioner. Undantaget ska gälla under de tre år som förordningen medger det.

Behöriga myndigheter

Utredningen föreslår att tillsynsansvaret i Sverige för efterlevnaden av EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska delas upp mellan Konsumentverket och Finansinspektionen. Konsumentverket ska vara behörig myndighet i fråga om skyldigheten för betalningsmottagare

Sammanfattning

som inte godtar alla kort att informera konsumenterna om detta. Finansinspektionen ska vara behörig myndighet i fråga om efterlevnaden av bestämmelserna i förordningen i övrigt.

Alternativ tvistlösning

Enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter är medlemsstaterna skyldiga att erbjuda tvistlösning utanför domstol i tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer som kan uppkomma i samband med tillämpningen av förordningen. Utredningen anser inte att något särskilt tvistlösningsorgan ska inrättas. Utredningen gör bedömningen att de befintliga möjligheterna till alternativ tvistlösning är tillräckliga för att uppfylla förordningens krav.

Ikraftträdande

Taknivåerna för förmedlingsavgifter i EU:s förordning om förmedlingsavgifter börjar tillämpas den 9 december 2015. Det undantag som föreslås för vissa trepartsbetalningsordningar ska gälla redan då. Författningsförslaget föreslås därför träda i kraft den 9 december 2015.

1 Författningsförslag

Förslag till lag (0000:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner

Härigenom föreskrivs följande.

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

2 § Kapitel II i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 ska tillämpas på en sådan trepartsbetalningsordning som avses i artikel 1.5 i nämnda förordning endast om de kortbaserade betalningstransaktionerna i Sverige inom ramen för en sådan betalningsordning för kontokort på årsbasis överstiger tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i Sverige.

3 § Behöriga myndigheter enligt artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751, i den ursprungliga lydelsen, är

1. Konsumentverket, i fråga om tillämpningen av bestämmelserna om betalningsmottagares skyldigheter mot konsumenter i artikel 10.4 i förordningen, och

2. Finansinspektionen, i fråga om bestämmelserna i förordningen i övrigt.

4 § Finansinspektionen har, utöver det tillsynsansvar som följer av 3 §, tillsyn över efterlevnaden av bestämmelsen i 2 §.

Författningsförslag

5 § När Konsumentverket utför sina uppgifter som behörig myndighet enligt 3 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift.

6 § När Finansinspektionen utför sina uppgifter som behörig myndighet enligt 3 § och utövar tillsyn enligt 4 § tillämpas 8 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster. Bestämmelser som ger möjlighet till ingripande mot betalningsinstitut ska därvid ge motsvarande möjligheter till ingripande mot betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Vid sidan av de avgifter som får tas ut med stöd av 8 kap. 7 § lagen om betaltjänster ska Finansinspektionens verksamhet bekostas av avgifter från betalningsordningar och bearbetningsenheter.

-
1. Denna lag träder i kraft den 9 december 2015.
 2. Bestämmelsen i 2 § upphör att gälla den 9 december 2018.

2 Inledning

2.1 Utredningsuppdraget

Utredningens uppdrag (Dir. 2015:39, Bilaga 1) omfattar tre olika delar. Den första delen, som utredningen har fått i uppdrag att delredovisa i augusti 2015, gäller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (EU:s förordning om förmedlingsavgifter) (Bilaga 2).

I den här delen av uppdraget ska utredningen analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att anpassa den till reglerna i förordningen. Utredningen ska också utarbeta nödvändiga författningsförslag.

På vissa områden ger förordningen möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val. I utredningsuppdraget ingår därför att analysera och ta ställning till om och i så fall hur Sverige ska utnyttja dessa valmöjligheter.

Utifrån de regler som föreslås ska utredningen redovisa de kostnader och andra konsekvenser som förslagen medför. I uppdraget ingår att särskild hänsyn ska tas till dessa konsekvenser redan vid utformningen av förslagen.

2.2 Utredningsarbetet

Utredningen började sitt arbete i maj 2015. EU:s förordning om förmedlingsavgifter antogs den 29 april 2015, och publicerades i Europeiska unionens officiella tidning den 19 maj 2015.

Utredningen har i den här delen haft tre sammanträden med den expertgrupp som har knutits till utredningen. Utredningen har även träffat eller på annat sätt haft kontakt med företrädare för banker och kortnätverk. Utredningen har vidare varit i kontakt med Stockholms

Inledning

tingsrätt angående förekomsten av tvister mellan betalningsmottagare och betaltjänstleverantörer.

3 Bakgrund

3.1 Förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner

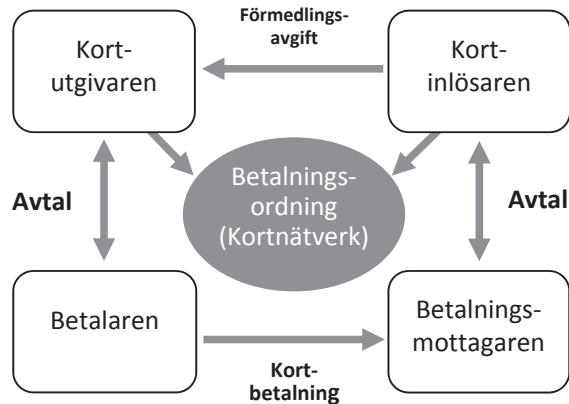
Kortbaserade betalningstransaktioner

Kortbaserade betalningstransaktioner är ett samlingsuttryck för de tjänster som grundas på infrastruktur och affärsregler för en betalningsordning för att med hjälp av utrustning eller programvara för kort, telekommunikation, digital teknik eller informationsteknik göra en debet- eller kreditkortstransaktion.

Betalningsordningar kallas ofta *kortnätverk*. De dominerande kortnätverk som används av kortutgivare och inlösare i Sverige är VISA och MasterCard. I andra länder finns ibland nationella kortnätverk, exempelvis Dankort i Danmark.

Debetkort och kreditkort är olika typer av kontokort. Debetkort är kort som har knutits till ett bankkonto, vanligtvis ett transaktionskonto, som debiteras direkt när en betalning eller ett uttag görs med kortet. Ett kreditkort är i stället knutet till en för kortet egen reskontra. När en kreditkortstransaktion genomförs förskotterar kreditgivaren betalningen. Kunden får sedan en faktura att betala vid ett senare tillfälle, med eller utan ränta.

Bakgrund

Förmedlingsavgifter i fyrpartsbetalningsordningar

Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar i s.k. fyrpartsbetalningsordningar är avgifter som tas ut mellan kortutgivaren och kortinlösaren, som ofta är två banker eller finansiella institut. Dessa avgifter kallas därför ibland för mellanbanksavgifter. De fyra parterna är kunden/betalaren (kortinnehavaren), kortutgivaren, kortinlösaren och betalningsmottagaren. Parterna kan befinna sig i olika länder. Kortutgivarna och kortinlösarna är anslutna till betalningsordningar (kortnätverk), t.ex. VISA eller MasterCard. Kortinnehavaren får genom avtal med sin kortutgivare tillgång till kortet, vanligtvis mot en årsavgift. När betalningstransaktionen genomförs tar kortutgivaren ut en mellanbanksavgift från kortinlösaren. Inlösaren tar i sin tur ut en serviceavgift från betalningsmottagaren.

Förmedlingsavgifter i trepartsbetalningsordningar

Det finns även trepartsordningar för kortbetalningar. I en trepartsordning har både betalaren och betalningsmottagaren konton hos kortföretaget. Betaltjänstleverantören är i det fallet alltså både kortutgivare och inlösare. Exempel på sådana system är American Express och Diners Club. Den avgift som tas ut för inlösen i en ren trepartsbetalningsordning tas ut direkt av betalningsmottagaren.

Det förekommer att trepartsbetalningsordningar ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument

eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner. Det förekommer också att trepartsbetalningsordningar ger ut kortbaserade betalningsinstrument med s.k. co-branding (att det kortbaserade betalningsinstrumentet utöver det eller de betalmärken som anger vilken betalningsordning det tillhör har minst ett varumärke som inte är betalmärke) eller genom en agent.

3.2 EU:s förordning om förmedlingsavgifter

Förordningens syfte

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (EU:s förordning om förmedlingsavgifter) har tillkommit som ett led i arbetet för att utveckla en EU-omfattande marknad för betalningar som ska göra det möjligt för konsumenter och företag att dra full nytta av fördelarna med EU:s inre marknad. För att uppnå detta har det ansetts att rättsläget bör vara entydigt och lika konkurrensvillkor gälla.

Förmedlingsavgifterna vid kortbetalningar har förutsatts vara en viktig del i detta. Det har också antagits att lägre förmedlingsavgifter bidrar till att omfördela intäkterna från banker till handlare, och i förlängningen till konsumenterna i form av lägre priser. En av förordningens två huvuddelar innehåller därför gemensamma regler i EU om taknivåer för förmedlingsavgifter. Den andra huvuddelen benämns affärsregler.

Taknivåerna för förmedlingsavgifter

Taknivån för de förmedlingsavgifter som får tas ut vid kortbaserade betalningstransaktioner ligger enligt förordningen på 0,2 procent av transaktionssumman vid debetkortstransaktioner och 0,3 procent vid kreditkortstransaktioner.

Förordningen reglerar dock inte taknivåer för alla kortbetalningar och kortbaserade betalningstransaktioner. Reglerna gäller för det första bara för konsumenters debet- och kreditkortbetalningar och kortbaserade betalningstransaktioner. De omfattar alltså inte transaktioner med företagskort. Som utgångspunkt omfattar de inte heller

Bakgrund

transaktioner med kort som har utfärdats av en trepartsordning. En trepartsordning som ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner, eller som ger ut kortbaserade betalningsinstrument med en s.k. *co-branding*-partner eller genom en agent, anses dock vara en fyrpartsbetalningsordning.

Förordningen gäller inte för kontantuttag i uttagsautomat eller hos betalningsinstitut.

Affärsreglerna

Den del av förordningen som innehåller affärsregler gäller för alla kort, alltså även företagskort och kort utfärdade av trepartsbetalningsordningar. I den delen av förordningen finns bestämmelser om licensiering, om separation av kortnätverk och bearbetningsenheter (enheter som utför de åtgärder som krävs för att hantera en betalningsinstruktion mellan kortinlösaren och kortutgivaren) samt om förbud för kortnätverk att hindra att en kortutgivare kombinerar två eller flera betalmärken eller betalningsapplikationer på samma kort. Vidare finns det regler som förpliktar kortinlösaren att specificera de avgifter som tas ut av handlaren och som förpliktar betalningsmottagarens betaltjänstleverantör att ge viss information om varje enskild transaktion till betalningsmottagaren. Slutligen finns det bestämmelser som begränsar regeln om att alla kort inom ett kortnätverk måste godtas, den s.k. *honour all cards*-regeln. Enligt förordningen får kortnätverk inte tvinga betalningsmottagare som godtar vissa kategorier av kortbaserade betalningsinstrument att även godta andra kategorier av kortbaserade betalningsinstrument som getts ut inom ramen för samma kortnätverk. Detta innebär att en betalningsmottagare valfritt kan avtala om att ta emot debetkort, kreditkort, förbetalda kort eller företagskort från respektive kortnätverk. En betalningsmottagare som beslutar att inte godta samtliga kort ska enligt förordningen informera konsumenterna om detta på ett klart och otvetydigt sätt. Informationen ska anslås vid ingången och vid kassan eller, om det är fråga om distansförsäljning, tillhandahållas i god tid innan ett köpeavtal ingås.

Tillsyn och tvistlösning

I en avslutande del innehåller EU:s förordning om förmedlingsavgifter också förpliktelser för medlemsstaterna att utse behöriga myndigheter som ska se till att förordningen genomförs och som får utrednings- och verkställighetsbefogenheter. Medlemsstaterna ska vidare fastställa sanktioner för överträdelse av förordningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att bestämmelserna tillämpas. Medlemsstaterna ska slutligen säkerställa tillgången till tvistlösning utanför domstol för tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer.

Tillämpning och översyn

EU:s förordning om förmedlingsavgifter har trätt i kraft men har inte i alla delar börjat tillämpas. Bestämmelserna om taknivåer för förmedlingsavgifter (artiklarna 3, 4 och 6) samt om skyldighet för betaltjänstleverantörer att lämna viss information till betalningsmottagare (artikel 12) ska börja tillämpas den 9 december 2015.

Bestämmelserna om separation av kortnätverk och bearbetningsenheter (artikel 7), förbudet mot att hindra utgivare att kombinera två eller flera betalmärken på samma kort samt bestämmelserna om val av betalmärke och betalningsapplikation (artikel 8), bestämmelser om specificering av avgifter (artikel 9) samt begränsningen av regler om att alla kort inom ett kortnätverk måste godtas (artikel 10) ska börja tillämpas först den 9 juni 2016.

I förordningen anges att en översyn ska göras. Den ska vara slutförd senast den 9 juni 2019, då kommissionen ska överlämna en rapport om tillämpningen av förordningen. Kommissionen ska särskilt granska om nivån på förmedlingsavgifterna är lämplig, och eventuellt föreslå en ändring av taknivåerna. Vid granskningen ska bl.a. konkurrensnivån bland kontokortleverantörer och kortnätverk samt kostnadseffekterna för betalare och betalningsmottagare beaktas.

3.3 Behovet av nationell reglering

Utredningens bedömning: Den del av EU:s förordning om förmedlingsavgifter som innehåller affärsregler kräver inte någon nationell lagstiftning i Sverige. Det finns inte heller någon nationell svensk reglering som behöver ändras för att förordningen i övrigt ska kunna tillämpas.

Som konstaterades i föregående avsnitt har EU:s förordning om förmedlingsavgifter två huvuddelar: taknivåer för förmedlingsavgifter och affärsregler. Därutöver innehåller förordningen bestämmelser om medlemsstaternas skyldigheter att utse behöriga myndigheter för tillsyn samt att erbjuda tvistlösning utanför domstol.

Området är i dag oreglerat i nationell svensk rätt. Varken bestämmelserna om taknivåer för förmedlingsavgifter eller affärsreglerna berör alltså någon befintlig lagstiftning. Det krävs därför inte några ändringar av nationell rätt för att förordningen ska kunna tillämpas.

På en del områden framstår det som om reglerna i EU:s förordning om förmedlingsavgifter skulle behöva kompletteras med tillämpningsföreskrifter för att tydliggöra vad som krävs av de parter som berörs. Exempel på sådana frågor är de närmare reglerna om hur betaltjänstleverantörer ska fullgöra sina skyldigheter enligt förordningen att lämna viss information till betalningsmottagare, gränsdragningen mellan konsumenters kort och företagskort samt det tekniska genomförandet för att uppfylla kravet på elektroniskt identifierbara korttyper där nya standarder och nya värden krävs i kortens chip. Det är dock frågor där förordningen inte ger något utrymme för nationell reglering. Det är därför inte möjligt att införa tillämpningsföreskrifter i svensk rätt. Inte heller är det möjligt att nationellt reglera exempelvis gränsdragningen mellan inhemska och gränsöverskridande transaktioner, som måste få samma tolkning inom hela EU.

När det gäller konsumenters inhemska debet- och kreditkorts-transaktioner ger förordningen medlemsstaterna möjlighet att införa andra, i huvudsak lägre taknivåer för förmedlingsavgifterna. Det finns också en tidsbegränsad möjlighet att vid inhemska transaktioner undanta de trepartsbetalningsordningar som till följd sina licensavtal ska anses vara fyrpartsbetalningsordningar vid tillämpningen av förordningen. Utredningen behandlar frågorna om och i så fall hur Sverige ska utnyttja dessa valmöjligheter i 4 kap. Förpliktelsen för

Bakgrund

medlemsstaterna att utse behöriga myndigheter för tillsyn behandlas i 5 kap. I 6 kap. behandlas kravet att erbjuda alternativ tvistlösning.

4 Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

4.1 Utrymmet för nationell reglering

Taknivåernas tillämplighet för vissa trepartsbetalningsordningar

Som konstaterades i avsnitt 3.2 omfattas inte trepartsbetalningsordningar av bestämmelserna om taknivåer i EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Ett undantag finns dock enligt artikel 1.5 i förordningen. Om en sådan trepartsbetalningsordning ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner ska den enligt förordningen anses vara en fyrpartsbetalningsordning för kontokort. Det innebär att taknivåerna blir tillämpliga i sådana fall.

Enligt artikel 1.5 får medlemsstaterna fram till den 9 december 2018 i fråga om inhemska betalningstransaktioner undanta dessa trepartsbetalningsordningar från bestämmelserna om tak för förmedlingsavgifter. Möjligheterna till undantag förutsätter att de kortbaserade betalningstransaktioner som görs i medlemsstaten inom ramen för en sådan trepartsordning för kontokort på årsbasis inte överstiger tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i medlemsstaten.

Nationella taknivåer vid inhemska transaktioner

Enligt artikel 3.2 kan medlemsstaterna för inhemska debetkorts-transaktioner antingen (a) sätta upp ett tak för förmedlingsavgifterna som är lägre än nivån i artikel 3.1, och ha en fast maxsumma som blir lägre än vad som följer av den tillämpliga procentsatsen, eller (b) tillåta betaltjänstleverantörer att ta ut en förmedlingsavgift om

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

maximalt 0,05 euro eller motsvarande i lokal valuta. Summan enligt (b) får kombineras med en maxsumma om högst 0,2 procent, allt under förutsättning att summan av förmedlingsavgifter för det aktuella kortnätverket aldrig överstiger 0,2 procent av det årliga totala transaktionsvärdet för de inhemska debetkortstransaktionerna.

Enligt artikel 3.3 får medlemsstaterna till och med den 9 december 2020 tillåta att betaltjänstleverantörerna tillämpar en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift som högst motsvarar 0,2 procent av det totala årliga transaktionsvärdet på samtliga inhemska debetkortstransaktioner.

Enligt artikel 4 får medlemsstaterna fastställa ett lägre tak för förmedlingsavgiften för inhemska kreditkortstransaktioner än det tak om 0,3 procent av transaktionssumman som anges i artikeln.

4.2 Utgångspunkter för bedömningen

Kortbetalningarna i Sverige

Sverige har en väl utvecklad marknad i fråga om kortbetalningar. En utredning som gjordes av Riksbanken (*Den svenska massbetalningsmarknaden*, Riksbanksstudier, juni 2013) visade bl.a. att två tredjedelar av alla betalningar på inköpsstället gjordes med kort. Andelen kortbetalningar ökar stadigt.

Utmärkande för Sverige är att kort används även för små inköp. Antalet transaktioner är stort, men den genomsnittliga transaktionssumman lägre än för kortbetalningar i många andra EU-länder. Enligt Riksbankens rapport *Den svenska Finansmarknaden 2014* var den genomsnittliga summan i Sverige år 2013 331 kr för debetkort och 589 kr för kreditkort. Statistik från Europeiska centralbanken innehåller en motsvarande uppgift om det genomsnittliga transaktionsvärdet (debet- och kreditkort) i Sverige för år 2013, nämligen 43 euro 40 cent.

Dessa siffror ska hanteras med viss försiktighet. Det är inte klart om siffrorna inkluderar t.ex. gränsöverskridande transaktioner eller kontantuttag. Om sådana ingår höjer det antagligen genomsnittsbeloppet. Det ska dessutom påpekas att nivåerna har sjunkit stadigt, och att genomsnittsbeloppen i dag troligtvis är lägre än vad de var år 2013.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

När det gäller andelen transaktioner på låga belopp har Pan-Nordic Card Association presenterat en kartläggning i samband med ett projekt om kontantlösa betalningar som genomfördes år 2013. Enligt den kartläggningen avsåg 63 procent av debetkortstransaktionerna i Sverige belopp under 220 kr, och 40 procent avsåg belopp under 100 kr. Andelen transaktioner på låga belopp kan förmodas ha ökat sedan år 2013.

När det gäller de mindre transaktionerna dominerar användningen av debetkort. Kreditkort är vanligare när det gäller större belopp, och mer förekommande inom vissa sektorer, bl.a. hotell och restaurang, resor och e-handel. När det gäller resor kan användningen av kreditkort i viss mån förklaras med att det dels ofta handlar om större belopp där konsumenten kan behöva krediten, dels att användningen av kreditkort kan ge ett starkare konsumentskydd, bl.a. genom möjligheten enligt 29 § konsumentkreditlagen (2010:1846) att göra samma invändningar mot kreditgivaren som mot säljaren.

Förmedlingsavgifterna i Sverige i dag

Det finns ingen tillgänglig information om storleken på de förmedlingsavgifter som tas ut i Sverige i dag. Enligt uppgift är det vanligast med en fast avgift för debetkort och en fast avgift kombinerat med en rörlig del för kreditkort. Förmedlingsavgifterna för debetkort är betydligt lägre än för kreditkort.

Kortregelverken innehåller standardregler om förmedlingsavgifterna. Enligt MasterCard's regelverk för den svenska marknaden ska avgiften vara 0,8 procent av transaktionsvärdet vid en betalning där initieringen av transaktionen genomförs genom att kortets chip läses i terminalen. För kortbetalningar där betalningsmottagaren låter transaktionen genomföras även om chipet inte kan läsas eller vid transaktioner där kortet inte visas upp, t.ex. vid köp på Internet eller via telefon, är avgiften högre.

Förmedlingsavgifterna i Sverige är emellertid oftast ett resultat av bilaterala avtal mellan kortutgivaren och inlösaren, vilket ofta innebär att nivåerna är lägre än vad som följer av kortregelverken. Den typen av avtal är vanliga i Sverige, men förekommer annars bara på vissa håll, exempelvis i Finland och Baltikum.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

En jämförelse kan göras med de serviceavgifter som betalningsmottagare i dag betalar till den inlösande banken. Enligt Svensk Handels ramavtal ligger avgiften på 78 öre per transaktion för svenska debetkort, med procentuella tillägg för kreditkort och utländska kort. Enligt uppgifter från Svensk Handel varierar avgifterna i allmänhet mellan 50 öre och två kr per debetkortstransaktion. Avgifterna grundar sig på individuella avtal mellan handlaren och banken. De lägre avgifterna är ofta framförhandlade av handlare med stora volymer, medan mindre näringsidkare ofta har avgifter i det högre spannet.

Det går dock inte att likställa serviceavgifternas storlek med förmedlingsavgifternas. Förmedlingsavgiften utgör bara en del av den totala serviceavgiften, som också ska täcka bl.a. interna kostnader, betalningsgarantier, risktäckning och vinstmarginaler.

Serviceavgiften i det enskilda avtalet är dessutom bara en del av det totala affärsförhållandet mellan handlaren och kortinlösaren. Nivåerna kan därför vara framförhandlade med hänsyn till helt andra beståndsdelar i parternas totala avtalspaket. En serviceavgift på en så låg nivå som 50 öre för debetkort uppges ligga under nivån för kostnadstäckning för inlösaren. Att avgiften ändå kan ligga på den nivån kan vara motiverat utifrån konkurrensen på inlösenmarknaden. För betaltjänstleverantören kan det vara lönsamt att erbjuda en stor handlare en låg avgift för debetkort för att få tillgång till handlarens totala kortinlösen, alltså även den som baseras på kreditkort och utländska kort. Dessutom omfattar avtalet kanske även handlarens övriga bankaffärer.

Sammanfattningsvis går det alltså inte att säkert fastställa nivåerna på förmedlingsavgifterna i Sverige i dag. Med hänsyn till bakgrunden och syftet med EU:s förordning om förmedlingsavgifter får det förutsättas att de nivåer som finns i förordningen *generellt* innebär en sänkning av avgifterna. Eftersom förmedlingsavgifterna för debetkortstransaktioner sannolikt ligger lägre i Sverige än i stora delar av EU blir skillnaden mot förordningens takbelopp inte nödvändigtvis så stort. När det gäller kreditkortstransaktioner innebär däremot förordningens taknivåer tveklöst en betydande minskning av förmedlingsavgifternas storlek.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

Gränsdragningen mellan gränsöverskridande och inhemska transaktioner

En gränsöverskridande transaktion definieras i EU:s förordning om förmedlingsavgifter som en kortbaserad betalningstransaktion där utgivaren och inlösaren är belägna i olika medlemsstater, eller där det kortbaserade betalningsinstrumentet ges ut av en utgivare som är belägen i en annan medlemsstat än försäljningsstället. Inhemska transaktioner definieras i förordningen som transaktioner som inte är gränsöverskridande.

Vad som avses med att vara belägen i en viss stat klargörs inte närmare. Det är därför inte helt klart om exempelvis en svensk utgivare som har en filial i ett annat land anses vara belägen bara i Sverige eller också i det andra landet, och hur man i sådana fall avgör vilka transaktioner som är gränsöverskridande.

Det avgörande är dock aldrig var betalaren är belägen. En transaktion som utförs mellan en betalare och en betalningsmottagare i Sverige kan alltså vara gränsöverskridande genom att exempelvis inlösaren befinner sig i ett annat land. På den svenska marknaden finns nämligen både inhemska och utländska kortinlösare. Vid e-handel har det blivit särskilt vanligt med utländska kortinlösare.

Införande av nationell reglering i andra EU-länder

Det finns vissa uppgifter om och hur andra länder i EU kommer att utnyttja de möjligheter till nationell reglering av förmedlingsavgifterna som ges i förordningen. Kommissionen har frågat medlemsländerna hur de preliminärt ställer sig i denna del. Av dem som besvarat frågan har enbart Nederländerna med någon säkerhet förklarat att landet har för avsikt att införa en nationell reglering av taknivåerna för förmedlingsavgifter. Bland de länder som i stället svarat att förordningens nivåer kommer att tillämpas finns Österrike, Estland, Ungern, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien och Slovakien.

I fråga om undantaget för vissa trepartsbetalningsordningar har Storbritanniens regering föreslagit att ett undantag införs i enlighet med vad som medges i förordningen.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

4.3 Möjligheten att undanta vissa trepartsbetalningsordningar från taknivåerna

Utredningens förslag: Inhemskas betalningstransaktioner som utförs i sådana trepartsbetalningsordningar för kontokort som avses i artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska undantas från tillämpningen av kapitel II i förordningen.

Som redovisats i avsnitt 3.1 kan en trepartsbetalningsordning licensiera sitt varumärke till en annan aktör. Enligt artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska det då anses vara en fyrpartsbetalningsordning. I Sverige finns två licensavtal av den typ som avses i artikel 1.5. Diners Club Nordic AB, som ägs av SEB Kort Bank AB, har ett licensavtal med Diners Club International. EnterCard, som ägs av bl.a. Swedbank AB, har ett motsvarande med American Express.

Enligt artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter får medlemsstaterna när det gäller inhemska transaktioner medge ett undantag för dessa trepartsbetalningsordningar från tillämpningen av förordningens bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter. En förutsättning för att medlemsstaterna ska kunna medge undantag i enlighet med artikel 1.5 är att de kortbaserade betalningstransaktioner som görs inom ramen för en sådan betalningsordning inte överstiger tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i den medlemsstaten.

Det saknas uppgifter om hur stor andel av betalningarna i Sverige som utgörs av betalningar i dessa trepartsbetalningsordningar. Det finns även skilda uppfattningar i fråga om vad som ska räknas in i de tre procent av transaktionsvärdet som är gränsen för att få undantas. En uppfattning är att det ska avse hela transaktionsvärdet inom de aktuella trepartsbetalningsordningarna, dvs. alla transaktioner inom American Express respektive Diners Club. En annan uppfattning är att det bara är värdet av transaktionerna i de licenssituationer som innebär att nätverket ska anses vara en fyrpartsbetalningsordning enligt förordningen. Den sistnämnda uppfattningen synes stämma bäst överens med förordningens ordalydelse.

Sett till alla sektorer torde transaktionerna inom de aktuella kortnätverken ligga under tre procent. Inom vissa sektorer, exempelvis

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

hotell- och restaurangbranschen, är användningen av American Express och Diners Club betydligt mer vanlig.

För de berörda licenstagarna och kortnätverken innebär en tillämpning av förordningens taknivåer för förmedlingsavgifter en stor sänkning av avgifterna jämfört med de trepartsbetalningsordningar som inte kommer att omfattas. Strukturen för sådana licensavtal skulle behöva ses över och nya affärsmodeller eventuellt tas fram. Det kan därför behövas en omställningstid för dessa företag.

Ett undantag skulle kunna påstås medföra en viss konkurrensfördel för de berörda kortnätverken, inte minst inom de sektorer där korten används mer frekvent. Om transaktionerna inom de aktuella kortnätverken blir mer lönsamma skulle det kunna vara ett incitament för kortutgivarna att utfärda fler kort av detta slag och uppmuntra till ökad användning av dem. Konkurrensaspekten har dock inte någon avgörande betydelse, då eventuellt ökade marknadsandelar för dessa kort över gränsen på tre procent av det totala transaktionsvärdet leder till att de inte längre är berättigade till undantaget. Dessutom blir den eventuella konkurrensfördelen mindre påtaglig då omställningstiden behöver tas i anspråk för att förändra affärsmodellen i stället för att utveckla den. Gentemot de trepartsbetalningsordningar som inte alls kommer att omfattas av förordningen och gentemot eventuella nya inlösare av Diners Club och American Express-transaktioner som etablerar sig i Sverige blir det å andra sidan en konkurrensnackdel om ett undantag *inte* införs.

Det kan visserligen hävdas att även fyrpartsbetalningsordningarna behöver anpassa sina regelverk till följd av förordningens taknivåer för förmedlingsavgifter. Den anpassningen är dock inte helt jämförbar med den totala ändring av affärsstrukturen som kommer att behöva göras inom de trepartsbetalningsordningar som till följd av licensavtalen kommer att omfattas av EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Det kan också påpekas att det inte förrän på ett relativt sent stadium i de förhandlingar som föregick förordningen stod klart i vilken utsträckning de aktuella trepartsbetalningsordningarna skulle omfattas av förordningen. Det kan därför inte krävas att de redan nu ska ha genomfört alla nödvändiga ändringar av sin affärsverksamhet.

Sammantaget anser utredningen att det är rimligt att under en övergångstid undanta de aktuella trepartsbetalningsordningarna från tillämpningen av förordningens bestämmelser om taknivåer för för-

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

medlingsavgifter. Ett tidsbegränsat undantag för dessa trepartsbetalningsordningar ska därför införas i enlighet med artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter.

4.4 Utrymmet för nationella taknivåer

4.4.1 Jämförelse av alternativen

Inledningsvis ska klargöras att taknivåerna för förmedlingsavgifter naturligtvis inte innebär att betaltjänstleverantörerna måste ta ut en avgift som når upp till taket. Det kommer fortfarande att vara tillåtet att avtala om lägre nivåer. Som konstaterades ovan har de svenska betaltjänstleverantörerna genom bilaterala avtal förhandlat fram avgifter som ligger på en lägre nivå än i övriga EU-länder. Genom att taknivåer nu införs i enlighet med en EU-förordning kan det dock antas att incitamentet för sådana bilaterala avtal minskar. I avsaknad av avtal kommer kortnätverkens generella regelverk att gälla. Det finns ganska lite – om ens något – som talar för att nivåerna i sådana fall skulle hamna lägre än vad som följer av EU:s förordning om förmedlingsavgifter eller eventuell nationell reglering.

De alternativ som övervägs i det följande bygger därför på antagandet att nivåerna i praktiken kommer att sammanfalla med de tillåtna taknivåerna.

Tillämpning av förordningens taknivåer

För att kunna ta ställning till om Sverige bör utnyttja möjligheterna till nationell reglering av förmedlingsavgifterna vid inhemska kortbetalningar ska de olika alternativen bedömas mot bakgrund av vad som händer om Sverige *inte* inför någon nationell reglering. I sådana fall kommer förordningens taknivåer om 0,2 procent respektive 0,3 procent av transaktionssumman vid debet- respektive kreditkortstransaktioner att gälla.

En fördel med detta är att samma nivåer då kommer att gälla vid inhemska och gränsöverskridande betalningar. Redan svårigheterna med att avgränsa vad som är inhemska respektive gränsöverskridande betalningar talar mot att särreglera de inhemska betalningarna i nationell rätt.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

Som konstaterats inledningsvis är många av debetkortsbetalningarna i Sverige på små belopp, vilket leder till att en procentuell avgift även på förordningens nivå sannolikt medför lägre förmedlingsavgifter än i dag. En möjlig negativ konsekvens är dock att avgiftsbeloppen för stora transaktionssummor riskerar att bli högre än i dag för dessa kort.

Som konstaterades inledningsvis går det inte att fastställa hur höga förmedlingsavgifterna är i dag, men för debetkort bör de i regel rymmas inom den avgift om två kr som normalt är den högsta avgiften i handlarledet. Med förordningens taknivå om 0,2 procent av transaktionssumman kommer förmedlingsavgiften för en debetkortstransaktion att överstiga två kr om transaktionssumman överstiger 1 000 kr. Alla debetkortstransaktioner utöver den summan kommer alltså att innebära högre förmedlingsavgifter än i dag. För att ta ett vardagligt exempel skulle förmedlingsavgiften vid köp av vitvaror eller elektronik för 10 000 kr bli 20 kr. Vid köp av resor i en resebutik för 50 000 kr, för att ta ett annat tänkbart exempel, skulle förmedlingsavgiften bli 100 kr.

Om köpet av resan för 50 000 kr däremot görs med ett kreditkort, vilket är vanligt just när det gäller resor, skulle förmedlingsavgiften bli 150 kr. I det fallet skulle avgiften, trots att den är högre än avgiften för ett debetkort, bli betydligt lägre än motsvarande avgift i dag.

Höga avgifter i vissa fall kan också påverka utvecklingen av andra betaltjänster. Redan i dag är det vanligt att vitvaru- och elektronikbranschen har egna kort som faller utanför systemen med förmedlingsavgifter. I exemplet med resan kan man tänka sig att betalningsmottagare i större utsträckning vill använda sig av alternativa elektroniska betalningsätt, t.ex. överföringar. Det skulle kanske t.o.m. kunna gynna en utveckling av nya, billigare elektroniska betaltjänster.

Lägre procentuella taknivåer än i förordningen (artikel 3.2 (a) och artikel 4)

Medlemsstaterna tillåts beträffande både debet- och kreditkortstransaktioner att tillämpa lägre procentuella taknivåer än de som anges i EU:s förordning om förmedlingsavgifter.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

De taknivåer som har satts i EU:s förordning om förmedlingsavgifter innebär en sänkning av nuvarande nivåer trots att det, som angetts i det föregående, inte kan utredas närmare hur stor sänkningen är. Nivåerna i förordningen har bestämts efter omfattande förhandlingar. Även om taket för förmedlingsavgifter har sin bakgrund i konkurrens- och konsumenthänsyn måste även andra intressen vägas in. Dit hör betaltjänstleverantörernas intresse av att få täckning för kostnader och risker som kortbetalningarna innebär. Det har i sin tur stor betydelse för att kortanvändningen inte ska motverkas. Det är därför svårt att slå fast att en annan, lägre nivå är mer lämplig.

Ett maximalt fast avgiftsbelopp som resultat av den tillämpliga procentuella avgiften (artikel 3.2 (a))

Som artikeln får förstås kan ett maximalt fast avgiftsbelopp för debetkortstransaktioner införas vare sig den tillämpliga procentsatsen är den som anges i förordningen eller medlemsstaten väljer införa ett lägre tak på den procentuella förmedlingsavgiften.

Som konstaterats tidigare är många av kortbetalningarna i Sverige på små belopp, vilket leder till att en procentuell avgift även på förordningens nivå medför låga förmedlingsavgifter. Omvänt innebär de procentuella förmedlingsavgifterna, om betaltjänstleverantörerna väljer att tillämpa dessa fullt ut, till att större transaktioner medför jämförelsevis höga avgifter. Detta är ett skäl att överväga ett maximalt fast avgiftsbelopp. Ett alternativ är att bestämma att avgiften inte får överstiga två kr per transaktion, vilket motsvarar den serviceavgift som en mindre handlare i dag får betala per transaktion.

Samtidigt är det inte givet att betaltjänstleverantörerna aldrig ska kunna få tillgodogöra sig en högre avgift än i dag. Genom att merparten av köpen – dvs. alla köp på mindre belopp – blir billigare än i dag är det inte orimligt att avgiften i något fall skulle höjas. Det talar för att maxsumman i vart fall skulle bestämmas till ett högre belopp än två kr per transaktion. Hur hög avgift som skulle kunna tillåtas är svårt att avgöra.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

En fast maxsumma vid debetkortstransaktioner, eventuellt i kombination med en högsta procentuell avgift (artikel 3.2 (b))

Om betaltjänstleverantörerna skulle tillämpa en fast förmedlingsavgift om motsvarande 0,05 euro per transaktion skulle det med aktuella växlingskurser innebära en avgift om omkring 46 öre per transaktion. En avgift om 46 öre motsvarar 0,2 procent av 230 kr. Det innebär att för alla transaktioner under 230 kr skulle avgiften bli högre än 0,2 procent om betaltjänstleverantören tillåts att tillämpa en fast avgift om 46 öre, medan den för alla transaktioner under 230 kr skulle bli lägre.

Mot bakgrund av den höga kortanvändningen i Sverige och att kortbetalning används även vid små köp finns det en klar risk för att en fast maxsumma i praktiken skulle innebära en höjning av förmedlingsavgifterna i förhållande till de 0,2 procent av transaktionssumman som annars anges i förordningen. Effekten att en maxsumma i praktiken kan innebära högre förmedlingsavgifter än 0,2 procent av transaktionssumman kan i och för sig hindras. Avgiften om motsvarande 0,05 Euro får nämligen kombineras med en högsta avgift om 0,2 procent, vilket skulle kunna hindra att avgiften blir orimligt hög för de mindre transaktionerna.

En sådan effekt motverkas också av förordningen genom att tillämpningen av en fast maxsumma, med eller utan en högsta procentuell avgift, förutsätter att summan av alla förmedlingsavgifter inom det aktuella kortnätverket aldrig överstiger 0,2 procent av det totala årliga transaktionsvärdet för de inhemska debetkortstransaktionerna inom varje kortnätverk.

Det finns bestämmelser i förordningen om hur det årliga transaktionsvärdet ska beräknas. Däremot är det svårt att löpande under året ha kontroll över det innevarande årets förmedlingsavgifter för att på så sätt avgöra när gränsen eventuellt har uppnåtts. Inte heller är det givet vad resultatet skulle bli av att nivåerna överskrids, dvs. om det bara innebär att resterande transaktioner blir avgiftsfria eller om överskjutande belopp också ska betalas tillbaka. Det skulle medföra inte bara en komplicerad nationell reglering utan också betydande svårigheter både att efterleva och att kontrollera.

Tillämpning av en fast maxsumma vid inhemska transaktioner skulle också kunna vara ett incitament för handlare med många små transaktioner att välja inlösare i andra länder och på så sätt göra

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

transaktionen gränsöverskridande. En sådan utveckling skulle i sin tur påverka beräkningarna av årligt transaktionsvärde, eftersom dessa handlares transaktioner flyttas ur mängden som ska beräknas.

*En vägd genomsnittlig förmedlingsavgift vid debetkorts-
transaktioner(artikel 3.3)*

Möjligheten att under en begränsad tid tillämpa en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift som högst motsvarar 0,2 procent av det genomsnittliga årliga transaktionsvärdet på samtliga debetkorts-
transaktioner innebär samma svårigheter som föregående alternativ när det gäller att kontrollera det årliga transaktionsvärdet och utöva tillsyn över att bestämmelsen följs.

4.4.2 Utredningens slutsats

Utredningens bedömning: Sverige bör inte införa någon nationell reglering av förmedlingsavgifterna vid inhemska kontokortstransaktioner. De taknivåer som anges i EU:s förordning om förmedlingsavgifter bör alltså gälla här.

De olika alternativ till nationell reglering som medges enligt förordningen har olika för- och nackdelar. Inget av alternativen framstår som så övervägande fördelaktigt att det motiverar nationell reglering i Sverige.

När det gäller konsumenternas intressen går det inte att dra några säkra slutsatser om vad som är mest gynnsamt. En forskningsrapport på uppdrag av Konkurrensverket år 2009 (*Mellanbanksavgifter i betal-system, Bra eller dåligt för konsumenterna?*, uppdragsforskningsrapport 2009:11) syftade till att belysa effekterna för konsumenterna. Rapporten mynnade ut i slutsatsen att lägre avgifter inte självklart ligger i konsumenternas intresse. De positiva effekterna av myndighetsintervention i syfte att sänka avgifterna handlade i huvudsak om att fler handlare skulle acceptera kort, vilket skulle öka konsumenternas kortanvändning. Några sådana effekter på den svenska marknaden, där kortanvändningen redan är mycket utbredd, kan inte förutsättas.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

Om någon nationell reglering över huvud taget ska införas i Sverige ligger det enligt utredningens uppfattning närmast till hands att införa ett maximalt fast avgiftsbelopp som resultat av de procentuella taknivåerna i förordningen, i vart fall för debetkort. Det är emellertid närmast omöjligt att fastställa hur stort det beloppet skulle vara. Med tanke på den generella sänkning av förmedlingsavgifterna som förordningens taknivåer innebär är det heller inte orimligt att avgiften i några fall tillåts bli högre än i dag.

Det finns också klara nackdelar med att över huvud taget införa nationell reglering. Trots att uppgifterna om hur andra EU-länder kommer att utnyttja möjligheterna till nationell reglering är sparsamma finns det inte något som talar för att något av alternativen i förordningen kommer att utnyttjas av en majoritet. I nuläget är det i stället fler länder som har uttalat att de avser att tillämpa de generella taknivåerna i förordningen än som har sagt att de avser att införa en nationell reglering.

EU-förordningen har bl.a. till syfte att motverka fragmentisering på den inre marknaden och i stället främja bl.a. konkurrenskraften inom unionen (se preambel 1). Nationella taknivåer för förmedlingsavgifter kan inte i sig sägas främja dessa syften. Utländska inlösare missgynnas i konkurrensen med inhemska inlösare om förmedlingsavgifterna blir lägre för inhemska transaktioner, vilket skulle motverka internationell konkurrens.

Det är också viktigt att nationell lagstiftning inte hämmar kortanvändningen till förmån för exempelvis kontantbetalningar. Att främja kortanvändningen är också ett av de uttalade syftena med EU:s förordning om förmedlingsavgifter (se preambel 8). Alltför pressade avgiftsnivåer kan leda till att årsavgifterna för korten i stället ökar, vilket i sin tur begränsar konsumenternas vilja att ha åtminstone mer än ett kontokort. I sammanhanget ska dock nämnas att kortanvändningen kan förväntas öka till följd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner. Enligt direktivet ska nämligen i princip alla konsumenter ges tillgång till ett betalkonto med ett tillhörande debetkort.

Kommissionen ska senast den 9 juni 2019 utvärdera tillämpningen av förordningen. Då ska bl.a. utvecklingen av avgiftsnivåerna, konkurrensen bland kortutgivare och kortnätverk och kostnadseffek-

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

terna för betalare och betalningsmottagare granskas. Med hänsyn till att skälen för nationell lagstiftning i Sverige inte överväger eller övertygar och till den utvärdering som kommer att göras anser utredningen att det är lämpligast att taknivåerna i EU:s förordning om förmedlingsavgifter tills vidare tillämpas i Sverige.

5 Tillsyn, ingripande och sanktioner

5.1 Skyldigheten att utse behöriga myndigheter

Enligt artikel 13 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska medlemsstaterna utse behöriga myndigheter som har befogenhet att se till att förordningen genomförs och som får utrednings- och verkställighetsbefogenheter. Befintliga organ får utses till behöriga myndigheter och flera myndigheter får utses. De behöriga myndigheterna ska ha tillräckliga resurser för att utföra sina uppgifter. Medlemsstaterna ska kräva att de behöriga myndigheterna effektivt bevakar att förordningen följs och att de vidtar alla åtgärder för detta. Medlemsstaterna ska senast den 9 juni 2016 underrätta kommissionen om vilka myndigheter som har utsetts.

5.2 Nuvarande tillsyn på betaltjänstområdet

Tillsyn enligt betaltjänstlagen

Bestämmelser om tillsyn finns i 8 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster (betaltjänstlagen). Enligt 8 kap. 1 § har Finansinspektionen tillsyn över att bestämmelserna i lagen följs. Enligt samma paragraf omfattar tillsynen också bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009.

Tillsyn, ingripande och sanktioner

I fråga om tillsynen över övriga betaltjänstleverantörer enligt 1 kap. 3 § betaltjänstlagen – t.ex. banker – gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte något annat följer av betaltjänstlagen.

I tillsynsverksamheten ska Finansinspektionen samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter inom EES. Ingripande kan ske mot betaltjänstleverantörer och kan resultera i förelägganden eller förbud.

Finansinspektionen får enligt 8 kap. betaltjänstlagen genomföra platsundersökning hos ett betalningsinstitut, en registrerad betaltjänstleverantör och utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige. Finansinspektionen får även meddela en varning och även återkalla tillstånd. Ett betalningsinstitut som fått en anmärkning eller varning kan åläggas en straffavgift.

Tillsynsverksamheten bekostas av avgifter från betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Konsumentverkets tillsyn

Konsumentverket är enligt förordningen (2009:607) med instruktion för Konsumentverket förvaltningsmyndighet för konsumentfrågor, och har ansvar för att de konsumentskyddande regler som ligger inom myndighetens tillsynsansvar följs. Konsumentverket har alltså tillsyn över konsumentskyddande regler följs även på betaltjänstområdet, bl.a. när det gäller marknadsföring och avtalsvillkor.

Konsumentverket kan ingripa mot företag med stöd av regler i de olika lagar som faller inom verkets tillsynsansvar. När det gäller information från företag till konsumenter aktualiseras marknadsföringslagen (2008:486). Enligt den lagen finns ingripandemöjligheter i form av förelägganden och förbud, och företag som bryter mot vissa av reglerna i lagen kan åläggas att betala en s.k. marknadsstörringsavgift.

5.3 Överväganden och förslag

Utredningens förslag: Konsumentverket ska ha tillsyn över att bestämmelserna i om betalningsmottagares skyldigheter i artikel 10.4 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter följs i Sverige.

Finansinspektionen ska ha tillsyn över att övriga bestämmelser i förordningen följs i Sverige. Vid utövande av sitt tillsynsansvar ska Konsumentverket tillämpa bestämmelserna i marknadsföringslagen (2008:486). Finansinspektionen ska tillämpa bestämmelserna i 8 kap. betaltjänstlagen (2010:751).

De behöriga myndigheter som ska utses av medlemsstaterna ska se till att EU:s förordning om förmedlingsavgifter genomförs. En avgörande fråga för vilken eller vilka myndigheter som ska utses i Sverige är vem tillsynen ska rikta sig mot. Utgångspunkten blir då vilka objekt som EU:s förordning om förmedlingsavgifter innehåller regler för.

Merparten av artiklarna i förordningen innehåller regler för betaltjänstleverantörer. Reglerna avser betaltjänstleverantörer både i egenkap av kortutgivare och som inlösare. Det finns även regler för kortnätverk. I vissa fall är kortnätverken även betaltjänstleverantörer, nämligen i trepartsordningarna för betalning. I fyrtrotsbetalningsordningarna är kortnätverken däremot inte betaltjänstleverantörer.

Ett fåtal bestämmelser gäller betalningsmottagare, arbetsenheterna respektive övriga leverantörer av tekniska tjänster.

Finansinspektionen har i dag tillsyn över att bl.a. reglerna i betaltjänstlagen följs. Finansinspektionen kan för det ändamålet ingripa mot betaltjänstleverantörer. I den mån bestämmelser i EU:s förordning om förmedlingsavgifter tar sikte på betaltjänstleverantörer ligger den tillsyn som krävs enligt förordningen inte särskilt långt från den befintliga tillsynen enligt betaltjänstlagen. Finansinspektionens ingripande- och sanktionsmöjligheter enligt betaltjänstlagen är också adekvata för tillsynsansvaret enligt förordningen. Det framstår därför som rimligt att Finansinspektionens tillsyn utvidgas till att omfatta tillsyn över att betaltjänstleverantörer även följer bestämmelserna i EU:s förordning om förmedlingsavgifter.

Kortnätverken anses i dag inte vara betaltjänstleverantörer enligt betaltjänstlagen. Det är dock inte rimligt att tillsynen över dessa särskiljs från tillsynen över de övriga betaltjänstleverantörerna. Finansinspektionen bör vid tillsyn över förordningen även ha ingripande- och sanktionsmöjligheter gentemot kortnätverken. För att tillsynen ska bli heltäckande måste den också omfatta arbetsenheterna.

Tillsyn, ingripande och sanktioner

Förordningen innehåller dock inte bara regler för betaltjänstleverantörer och bearbetningsenheter, utan även för *betalningsmottagare*. Enligt artikel 10 ska betalningsmottagare som beslutar att inte godta samtliga kort eller andra betalningsinstrument inom ett kortnätverk informera konsumenterna om detta på ett klart och tydligt sätt. Informationen ska anslås på väl synlig plats vid affärens ingång och vid kassan. Är det fråga om distansförsäljning ska informationen tillhandahållas i god tid innan betalaren ingår ett köpeavtal.

Det är alltså fråga om en reglering som tar sikte på konsumentens rätt till information från näringsidkaren. Den regeln faller på ett naturligt sätt inom det tillsynsansvar som Konsumentverket har.

Annorlunda förhåller det sig med artikel 8.6 i förordningen, som i och för sig också innehåller regler som träffar betalningsmottagare. Den artikeln gäller dock i första hand för institut som står under Finansinspektionens tillsyn. Den ger heller inte enbart rättigheter för konsumenterna.

Det lämpligaste är därför att tillsynen delas upp mellan myndigheterna, så att Konsumentverket har tillsyn över att reglerna i artikel 10.4 i förordningen om betalningsmottagarens skyldigheter mot konsumenterna följs, medan Finansinspektionen har tillsyn över efterlevnaden av övriga delar av förordningen.

Enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska de behöriga myndigheterna ha utrednings- och verkställighetsbefogenheter, och det ska finnas bestämmelser om sanktioner för överträdelse av förordningen. Vid utövande av sitt tillsynsansvar ska Konsumentverket därför tillämpa marknadsföringslagen (2008:486) med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Finansinspektionen ska tillämpa 8 kap. betaltjänstlagen.

6 Tvistlösning

6.1 Kravet på alternativ tvistlösning

Enligt artikel 15 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska medlemsstaterna främja lämpliga och effektiva förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol, eller vidta motsvarande åtgärder för att avgöra tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer som uppkommit i samband med tillämpningen av förordningen. Medlemsstaterna ska utse befintliga organ eller inrätta nya sådana. Organen ska vara oberoende av parterna. Medlemsstaterna ska senast den 9 juni 2017 underrätta kommissionen om dessa organ.

6.2 Alternativen i dag

Lagen (1999:116) om skiljeförfarande

Enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande kan näringsidkare i tvister där förlikning är tillåten låta saken prövas av en skiljenämnd, om de har avtalat om det. En skiljenämnd kan också ta upp en fastställelse-talan, och den får pröva konkurrensrättens civilrättsliga verkningar mellan parterna (1 §).

Parterna får bestämma hur många skiljemännen ska vara och hur de ska utses. Om de inte bestämmer något annat ska vardera parten välja en skiljeman och de valda utse den tredje. Om parterna bestämt det eller någon av dem yrkar det kan skiljemän också utses av tingsrätten. Lagen om skiljeförfarande innehåller också förfaranderegler. Parterna ska solidariskt betala skälig ersättning till skiljenämnden för arbete och utlägg.

Tvistlösning

Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC)

Stockholms handelskammare är en regional näringslivsorganisation där företag kan vara medlemmar. Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC) är en självständig enhet inom handelskammaren som erbjuder tvistlösning. Det har utvecklats till att bli ett av världens ledande tvistlösningsorgan.

SCC erbjuder skiljeförfarande, förenklat skiljeförfarande, medling, interimistisk skiljeman och handläggning av skiljeförfarande enligt skiljedomsreglerna från FN:s kommission för internationell handelsrätt (UNICITRAL). I ett skiljeförfarande enligt SCC:s regler kan det, beroende på vad parterna kommit överens om och tvistens karaktär, vara en eller flera skiljemän. I ett förenklat förfarande är det alltid endast en skiljeman. Det förenklade förfarandet innebär vidare att parterna bara får ge in ett begränsat antal inlagor och att tidsfristerna är kortare.

Ett förfarande hos SCC förutsätter att parterna har kommit överens om att deras tvister ska lösas genom ett sådant skiljeförfarande. Detsamma gäller om parterna vill att tvisten ska lösas genom ett förenklat skiljeförfarande.

Övriga handelskamrars skiljeråd

Vid sidan av Stockholms Handelskammare finns tio andra regionala handelskamrar. Flera av dessa erbjuder också tvistlösning på motsvarande sätt som SCC.

Förlikning och särskild medling i tvistemål

Även inom ramen för en domstolsprocess kan tvister lösas på annat sätt än genom att rätten prövar saken.

När stämning har utfärdats i ett tvistemål ska enligt 42 kap. 6 § rättegångsbalken förberedelse äga rum. Förberedelsen har till syfte att klarlägga bl.a. om det finns förutsättningar för förlikning eller någon annan samförståndslösning. Rätten ska enligt 42 kap. 17 § rättegångsbalken verka för att parterna förliks eller på annat sätt uppnår en samförståndslösning, om det inte är olämpligt med hänsyn till målets karaktär och övriga omständigheter.

I mål där förlikning om saken är tillåten får rätten med parternas samtycke besluta om särskild medling. Medlaren förordnas av rätten och parterna svarar solidariskt för dennes kostnader.

Hur alternativet utnyttjas i dag

Det är i dag mycket ovanligt att tvister mellan betalningsmottagare och betaltjänstleverantörer avgörs av allmän domstol.

Enligt uppgifter från de största bankerna i Sverige är det vanligast att eventuella tvister löses utom rätta. Det kan vara efter förhandlingar mellan parterna eller efter att något skiljeråd anlitas.

I avtalen mellan betaltjänstleverantörer och betalningsmottagare är det vanligt med avtalsklausuler som hänvisar till Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC), och ofta då till institutets förenklade förfarande. Det är också vanligt att Stockholms tingsrätt pekats ut som exklusivt forum.

6.3 Överväganden

Utredningens bedömning: Skyldigheten att erbjuda tvistlösning utanför domstol för tvister som uppkommer i samband med tillämpningen av EU:s förordning om förmedlingsavgifter är uppfylld genom att parterna har tillgång till skiljeförfarande, exempelvis hos något av de skiljedomsinstitut som Sveriges handelskamrar tillhandahåller. Något särskilt organ för tvistlösning i anledning av EU-förordningen om förmedlingsavgifter bör inte inrättas.

Vad innebär kravet på tvistlösning utanför domstol?

Artikel 15 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter rubriceras *Förlikning, klagomål och prövning utanför domstol*. I artikeln anges att medlemsstaterna ska säkerställa och främja lämpliga och effektiva förfaranden *eller vidta motsvarande åtgärder*.

Det kan ifrågasättas om förlikning eller särskild medling inom ramen för en domstolsprocess innebär prövning utanför domstol i förordningens mening, eller om det i annat fall kan inrymmas under

Tvistlösning

”motsvarande åtgärder”. Skiljeförfarande är däremot utan tvekan ett förfarande utanför domstol.

De förfaranden som ska säkerställas ska vara *lämpliga* och *effektiva*. Skiljeförfarande är i allmänhet ett både lämpligt och mycket effektivt sätt för alternativ tvistlösning. Det som brukar anföras till dess nackdel är att det är kostsamt för parterna. Något krav på att förfarandena ska vara kostnadsfria eller tillhandahållas till en låg kostnad ställs dock inte i förordningen. För att begränsa kostnaderna går det dock att använda sig av ett förenklat förfarande. Möjligheterna till förlikning, med eller utan särskild medling, inom ramen för ett tvistemål i domstol för inte heller med sig lika höga kostnader för parterna som ett ordinärt skiljeförfarande. Handläggningen av tvistemål i domstol är å andra sidan i allmänhet långsammare än ett skiljeförfarande. I sådana fall skulle det i och för sig kunna ifrågasättas om kravet på effektivitet är uppfyllt när det gäller förfarandet.

Vilka tvister enligt förordningen kan bli aktuella?

EU-förordningens krav på medlemsstaterna att utse organ för prövning utanför domstol gäller tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer som uppkommit i samband med tillämpningen av förordningen.

Gemensamt för de möjligheter till alternativ tvistlösning för näringsidkare som i dag finns i Sverige är att de gäller dispositiva mål, dvs. mål där förlikning som saken är tillåten. En skiljenämnd kan även ta upp en fastställesetalan. En sådan talan ska dock alltid gälla frågan om ett visst *rättsförhållande* består eller inte består. Det saknas möjlighet att få *sakförhållanden* fastställda.

Det är inte givet vad som ligger i uttrycket tvister som uppkommit *i samband med tillämpningen* av EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Förordningen grundar inte några direkta rättigheter mellan enskilda näringsidkare och förordningens regler som sådana är inte dispositiva mellan parterna. Påstående om att en betalningsmottagare eller en betaltjänstleverantör inte uppfyllt sina skyldigheter enligt förordningen borde i allmänhet ge upphov till tillsynsärenden och inte tvistemål.

Dispositiva tvister i anledning av förordningen skulle däremot kunna röra betalningsskyldighet grundad på påstående från en part

att denne lidit ekonomisk skada till följd av att den andra parten åsidosatt sina skyldigheter enligt förordningen.

Sammanfattning och slutsatser

Med hänsyn till att EU:s förordning om förmedlingsavgifter inte i någon större utsträckning reglerar förhållandet mellan betaltjänstleverantörer och betalningsmottagare är det mycket svårt att förutse vilka tvister mellan dem som tillämpningen av förordningen skulle kunna ge upphov till. Därmed går det heller inte att ha någon uppfattning om hur ofta sådana tvister skulle kunna aktualiseras. Det kan konstateras att tvister mellan betaltjänstleverantörer och betalningsmottagare i dag är mycket ovanliga. En förfrågan till Stockholms tingsrätt, Sveriges största allmänna domstol, gav resultatet att det helt saknades kännedom om sådana tvister. Även om nya sorters tvister kan uppstå med anledning av förordningen framstår det mot den bakgrunden inte som rimligt att inrätta något särskilt tvistlösningsinstitut.

För dispositiva tvistemål finns det redan i dag goda möjligheter till alternativ tvistlösning. Om talan väcks i domstol finns dessutom möjligheter till medling och förlikning inom ramen för domstolsprocessen.

Utredningens bedömning är att de möjligheter till alternativ tvistlösning som finns i dag i form av skiljeförfarande, exempelvis hos något av de skiljedomsinstitut som Sveriges handelskamrar tillhandahåller, är tillräckliga för att uppfylla förordningens krav. Skyldigheten enligt förordningen innefattar att *utse* befintliga organ. Ett utpekande av exempelvis ett visst skiljeråd kan dock inte göras, då det skulle riskera att beröva parterna möjligheten att själva avgöra vilken instans som ska pröva eventuella tvister mellan dem. I stället får skyldigheten att utse tvistlösningsorgan uppfyllas genom en hänvisning till att tillräckliga möjligheter till alternativ tvistlösning erbjuds genom de förfaranden som parterna i dag har tillgång till.

7 Konsekvensbeskrivning

Enligt 14–15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474) ska en utredning redovisa kostnadsberäkningar och andra konsekvensbeskrivningar för de förslag som lämnas i ett betänkande. Om ett betänkande innehåller förslag till nya eller ändrade regler, ska förslaget konsekvenser anges i enlighet med 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar har tidigare inte varit reglerade i svensk lagstiftning. Genom EU:s förordning om förmedlingsavgifter införs en reglering som innebär att taknivåer införs för hur stora dessa avgifter får vara. Medlemsstaterna ges vissa möjligheter till nationell reglering i form av andra, i huvudsak lägre tak för inhemska transaktioner. Medlemsstaterna ges vidare möjlighet att under en begränsad tid undanta vissa trepartsbetalningsordningar från förordningens tillämpningsområde vid inhemska transaktioner. Förordningen innebär också att medlemsstaterna är skyldiga att utse en eller flera behöriga myndigheter för tillsyn av förordningens regler.

Förslaget att undanta vissa trepartsbetalningsordningar från tillämpningen av bestämmelserna om tak för förmedlingsavgifter

Utredningen har i avsnitt 4.3 föreslagit att de trepartsbetalningsordningar för kontokort som avses i artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska undantas från skyldigheterna i kapitel II i förordningen fram till den 9 december 2018, alltså tre år efter det att de aktuella bestämmelserna ska börja tillämpas. Det innebär att förordningens tak för förmedlingsavgifter under denna tid inte kommer att vara tillämpligt på inhemska transaktioner inom de aktuella trepartsbetalningsordningarna.

Konsekvensbeskrivning

Inhemska transaktioner definieras i förordningen som motsatsen till gränsöverskridande transaktioner, dvs. de transaktioner där utgivaren och inlösaren är belägna i olika medlemsstater, eller det kortbaserade betalningsinstrumentet ges ut av en utgivare som är belägen i en annan medlemsstat än försäljningsstället. Det avgörande är alltså inte om betalaren och betalningsmottagaren är belägna i Sverige.

Syftet är att berörda licenstagare och kortnätverk under en övergångstid ska ha möjlighet att se över strukturen i sin affärsmodell. Direkt berörda av regleringen är de företag som genom licensavtal ger ut kort för trepartsbetalningsordningars räkning. I Sverige rör det sig om Swedbank AB och Diners Nordic AB, ägt av SEB, som har licens att ge ut kort för kortnätverken American Express respektive Diners Club.

Det föreslagna undantaget är förenligt med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU, men går utöver de direkta skyldigheterna för medlemsstaterna enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter.

Konsekvenserna av förslaget och en jämförelse av konsekvenserna av att ett undantag inte införs har berörts som en del av övervägandena i avsnitt 4.3. För de berörda licenstagarna och kortnätverken har det stor ekonomisk betydelse att en omställningstid ges. Med hänsyn till den begränsade marknadsandelen och till att betalare och betalningsmottagare har möjlighet att råda över vilket kort som används respektive godtas kan det inte antas medföra några nämnvärda konsekvenser för handlare eller konsumenter. Det föreslagna undantaget ska dessutom bara gälla under begränsad tid.

Förordningens taknivåer för förmedlingsavgifter kommer att börja tillämpas den 9 december 2015. Eftersom det handlar om redan gällande licensavtal bör undantaget tillämpas så snart det är möjligt. Då det i det aktuella fallet i praktiken handlar om att låta den nuvarande ordningen bestå under en övergångstid behövs inte några informationsinsatser eller andra förberedelser.

Taknivåerna för förmedlingsavgifter

Taknivåer för förmedlingsavgifter följer direkt av EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Utredningens uppdrag har i den delen omfattat att ta ställning till om Sverige i enlighet med de möjligheter

Konsekvensbeskrivning

som ges i förordningen ska införa nationell reglering av taknivåerna för inhemska transaktioner. Utredningens överväganden har mynnat ut i att någon nationell reglering inte bör införas. Det innebär att förordningens taknivåer ska tillämpas även för de inhemska transaktionerna.

Utredningen lämnar i den här delen alltså inte något förslag till nya eller ändrade regler i förhållande till vad som gäller enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Utredningen har dock, som en del av övervägandena som lett fram till denna slutsats, övervägt konsekvenserna av att införa nationell reglering. Dessa överväganden finns i avsnitt 4.3. Det kan konstateras att konsekvenserna är oerhört svåra att överblicka och att några entydigt positiva effekter för handlare och konsumenter inte har kunnat påvisas eller kan förmodas bli följden om lägre taknivåer för förmedlingsavgifterna införs än vad som följer av förordningen.

Valet av behöriga myndigheter

Medlemsstaterna förpliktas i EU:s förordning om förmedlingsavgifter att utse behöriga myndigheter för tillsyn över förordningens regler. Att ett tillsynsansvar ska åläggas någon myndighet är alltså inte utredningens förslag. Utredningens överväganden begränsar sig till valet av tillsynsmyndigheter.

När det gäller den begränsade del av förordningen där Konsumentverket föreslås få ett tillsynsansvar gör utredningen följande bedömning. Artikel 10 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter begränsar regeln att alla kort måste godtas. Den innebär alltså att en betalningsmottagare som godtar vissa kortbaserade betalningsinstrument som getts ut av en utgivare inte måste godta andra kortbaserade betalningsinstrument som getts ut inom ramen för samma kortnätverk. I artikel 10.4 anges att en betalningsmottagare som valt att inte godta alla kort ska informera konsumenter om detta på ett klart och otvetydigt sätt. Det är den skyldigheten som utredningen har ansett bör falla inom Konsumentverkets tillsyn.

Det har inom utredningens expertgrupp rått enighet kring bedömningen att möjligheten att inte godta samtliga kort eller andra betalningsinstrument inom ett kortnätverk inte kommer att utnyttjas i någon nämnvärd utsträckning. Det bygger dock på antagandet att

Konsekvensbeskrivning

lägre förmedlingsavgifter också ger lägre serviceavgifter för handlarna. Om serviceavgifterna inte följer samma utveckling som förmedlingsavgifterna skulle handlarna kunna tänkas agera annorlunda än i dag. Det har också betydelse om det nuvarande förbudet att ta ut kortavgifter direkt från konsumenterna kommer att bestå. Givet dessa förutsättningar finns det dock ingenting som i nuläget tyder på att det kommer att bli vanligt att artikel 10.4 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter blir tillämplig. Den tillsyn som i praktiken aktualiseras för Konsumentverket är därför av marginell betydelse. Den kan därför i nuläget inte bedömas medföra några kostnadsökningar av betydelse för Konsumentverket.

När det gäller förordningen i övrigt har utredningen ansett att Finansinspektionen ska utses till behörig myndighet. Valet av myndighet påverkar i och för sig inte kostnaden för tillsynen. För den föreslagna myndigheten innebär det dock kostnadsökningar.

Finansinspektionen har bedömt att myndigheten i dag saknar tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för att kunna utöva tillsyn över EU:s förordning om förmedlingsavgifter. För att uppfylla behovet skulle Finansinspektionen initialt behöva rekrytera två personer för tillsynsarbete. Dessa personer kommer det första året att behöva avsätta hela sin arbetstid till att utarbeta rutiner och göra en första granskning av marknaden. Därefter bör det räcka med en årsarbetskraft.

En årsarbetskraft motsvarar ungefär en kostnad på en miljon kronor. Under det första året kan kostnadsökningen för Finansinspektionen alltså uppskattas till omkring två miljoner kr, och därefter omkring en miljon kr per år.

Finansinspektionens tillsynsverksamhet finansieras av tillsynsavgifter. Avgifterna fastsätts av regeringen och baseras på den tid Finansinspektionen lägger ned. Betaltjänstleverantörer betalar redan i dag en tillsynsavgift. Stöd för detta finns i 8 kap. 7 § lagen (2010:751) om betaltjänster. Som konstaterades i övervägandena kring valet av tillsynsmyndighet (se avsnitt 5.3) omfattar Finansinspektionens befintliga tillsyn inte kortnätverk eller bearbetningsenheter. Det finns i dag inte heller något stöd för att ta ut avgifter från dessa. Utredningens förslag att utsträcka Finansinspektionens tillsyn till att omfatta kortnätverken samt bearbetningsenheter innefattar därför också en möjlighet att ta ut avgifter från dem.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag (0000:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Av paragrafen framgår att lagen innehåller kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Rättsakten är direkt tillämplig i varje medlemsstat.

2 § Kapitel II i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 ska tillämpas på en sådan trepartsbetalningsordning som avses i artikel 1.5 i nämnda förordning endast om de kortbaserade betalningstransaktionerna i Sverige inom ramen för en sådan betalningsordning för kontokort på årsbasis överstiger tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i Sverige.

Enligt artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska en trepartsbetalningsordning för kontokort som ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut eller lösa in kortbaserade betalningsinstrument, eller ger ut kortbaserade betalningsinstrument med *co-branding*-partner eller genom en agent, anses vara en fyrpartsbetalningsordning för kontokort. Därmed blir också förordningens bestämmelser i kapitel II om taknivåer för förmedlingsavgifter tillämpliga. Av paragrafen följer att dessa trepartsbetalningsordningar – i enlighet med det utrymme för nationell reglering som ges i artikel 1.5 i förordningen – ska undantas från tillämpningen av

Författningskommentar

kapitel II i förordningen i fråga om inhemska transaktioner i Sverige. Undantaget har motiverats i avsnitt 4.3.

I paragrafen definieras inte vad som är en inhemsk betalningstransaktion. Definitionen finns i EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Enligt artikel 2.8 i förordningen är en gränsöverskridande transaktion en kortbaserad betalningstransaktion där utgivaren och inlösaren är belägna i olika medlemsstater eller där det kortbaserade betalningsinstrumentet ges ut av en utgivare som är belägen i en annan medlemsstat än försäljningsstället. En inhemsk betalningstransaktion är enligt artikel 2.9 en kortbaserad betalningstransaktion som inte är gränsöverskridande. Innebörden av att vara belägen någonstans framgår inte närmare i förordningen. Något utrymme för att reglera detta nationellt ges dock inte.

I fråga om omfattningen av undantaget för vissa trepartsbetalningsordningar som annars skulle ha omfattats av bestämmelserna om taknivåer i kapitel II i förordningen anges inte annat än att de transaktioner som görs inom ramen för en sådan trepartsbetalningsordning på årsbasis inte får överstiga tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i Sverige. Det ankommer på den trepartsbetalningsordning som vill åberopa undantaget för att kunna ta ut förmedlingsavgifter som ligger högre än förordningens taknivåer att visa att den är berättigad till ett undantag. Det gäller både för om ett undantag över huvud ska göras och för undantagets fortsatta giltighet om transaktionerna inom dessa trepartsbetalningsordningar ökar på ett sådant sätt att de kommer att överstiga treprocentgränsen.

3 § Behöriga myndigheter enligt artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751, i den ursprungliga lydelsen, är

1. Konsumentverket, i fråga om tillämpningen av bestämmelserna om betalningsmottagares skyldigheter mot konsumenter i artikel 10.4 i förordningen, och

2. Finansinspektionen, i fråga om bestämmelserna i förordningen i övrigt.

I paragrafen anges att Konsumentverket och Finansinspektionen är behöriga myndigheter enligt artikel 13 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Konsumentverkets tillsynsansvar i egenskap av behörig myndighet begränsas till betalningsmottagarens skyldigheter gent-

emot konsumenter enligt artikel 10.4, medan Finansinspektionen får ett tillsynsansvar för bestämmelserna i förordningen i övrigt.

4 § Finansinspektionen har, utöver det tillsynsansvar som följer av 3 §, tillsyn över efterlevnaden av bestämmelsen i 2 §.

I 2 § har ett nationellt undantag från tillämpningen av förordningens bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter getts för vissa trepartsbetalningsordningar som annars skulle ha omfattats av tillämpningen. Finansinspektionens tillsynsansvar ska omfatta att även bestämmelserna i den paragrafen följs.

5 § När Konsumentverket utför sina uppgifter som behörig myndighet enligt 3 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift.

Av artikel 10.4 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter följer att betalningsmottagare som beslutar att inte godta samtliga kort eller andra betalningsinstrument inom en betalningsordning för kontokort ska informera konsumenterna om detta på ett klart och otvetydigt sätt och samtidigt informera konsumenterna om att de godtar andra kort och betalningsinstrument i ordningen. Informationen ska enligt artikeln anslås på väl synlig plats vid affärens ingång och vid kassan. Är det fråga om disansförsäljning ska informationen anges på betalningsmottagarens webbplats eller annat lämpligt elektroniskt eller mobilt medium, och tillhandahållas betalaren i god tid innan ett köpeavtal ingås.

Paragrafen innebär att sanktionssystemet i marknadsföringslagen ska tillämpas om information inte lämnas på det sätt som anges i artikel 10.4 i förordningen. Om den som ansvarar för att lämna informationen underlåter detta eller lämnar den på ett oklart, obegripligt, tvetydigt eller annat olämpligt sätt, ska det normalt utgöra vilseledande marknadsföring enligt 10 § marknadsföringslagen. Informationen är väsentlig i marknadsföringslagens mening.

Betalningsmottagaren kan, om övriga förutsättningar enligt marknadsföringslagen är uppfyllda, åläggas att lämna informationen vid äventyr av vite, ett s.k. informationsföreläggande (24 och 26 §§ marknadsföringslagen). En talan om åläggande väcks vid Marknadsdomstolen och får väckas av bl.a. Konsumentombudsmannen. I ett fall

Författningskommentar

som inte är av större vikt får Konsumentombudsmannen meddela ett informationsföreläggande för godkännande av den berörda näringsidkaren (28 § marknadsföringslagen).

Marknadsföringslagens bestämmelser om marknadsstörringsavgift ska inte tillämpas i de fall som omfattas av paragrafen. Motsvarande undantag finns t.ex. i lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar, lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder och lagen (2011:1268) om investeringssparkonto.

6 § När Finansinspektionen utför sina uppgifter som behörig myndighet enligt 3 § och utövar tillsyn enligt 4 § tillämpas 8 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster. Bestämmelser som ger möjlighet till ingripande mot betalningsinstitut ska därvid ge motsvarande möjligheter till ingripande mot betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Vid sidan av de avgifter som får tas ut med stöd av 8 kap. 7 § lagen om betaltjänster ska Finansinspektionens verksamhet bekostas av avgifter från betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Paragrafen innebär att 8 kap. betaltjänstlagen ska tillämpas när Finansinspektionen utövar tillsyn enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter och 4 § denna lag. De ingripandemöjligheter som ges enligt den lagen ska alltså gälla även här, liksom exempelvis möjligheten att ålägga straffavgifter.

Enligt 8 kap. 1 § betaltjänstlagen gäller vid tillsynen över olika betaltjänstleverantörer de regelverk som reglerar deras respektive verksamhet, om inte annat följer av betaltjänstlagen. I 8 kap. betaltjänstlagen finns möjligheter till ingripande mot betalningsinstitut. Betalningsordningarna, dvs. kortnätverken, är vare sig betalningsinstitut eller betaltjänstleverantörer enligt den nuvarande lydelsen av betaltjänstlagen. Flera artiklar i EU:s förordning om förmedlingsavgifter innehåller dock bestämmelser som riktar sig mot betalningsordningar. Det finns också bestämmelser för bearbetningsenheter. Begreppet bearbetningsenhet definieras i artikel 2 i förordningen. När Finansinspektionen utövar tillsyn över förordningen och över 2 § denna lag ska därför bestämmelser som ger möjlighet till ingripande mot betalningsinstitut ge motsvarande möjligheter till ingripande mot betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Av 8 kap. 7 § betaltjänstlagen följer att Finansinspektionens tillsynsverksamhet bekostas av avgifter från betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Enligt det föreslagna andra stycket ska Finansinspektionen ges stöd för att ta ut avgifter även från betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Ikraftträdande- och upphörandebestämmelserna

Förordningens taknivåer börjar tillämpas den 9 december 2015. Vid den tidpunkten ska alltså ett undantag enligt 2 § gälla. Lagen föreslås därför träda i kraft vid denna tidpunkt.

Det undantag som medlemsstaterna tillåts att ge för vissa trepartsbetalningsordningar i fråga om tillämpningen av förordningens bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter är enligt förordningen begränsat i tiden till den 9 december 2018. Vid den tidpunkten ska 2 § därför upphöra att gälla.

Kommittédirektiv 2015:39

Betaltjänster, förmedlingsavgifter och grundläggande betalkonton

Beslut vid regeringssammanträde den 1 april 2015

Sammanfattning

En särskild utredare ska lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av det pågående arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag (KOM [2013] 547) till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EU och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Utredaren ska också lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera de regler som följer av det pågående arbetet med anledning av kommissionens förslag (KOM [2013] 550) till Europaparlamentets och rådets förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Utredaren ska vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016.

Betaltjänstdirektivet och motsvarande svenska regler

Gällande svensk reglering

Till grund för det nuvarande svenska regelverket om betaltjänster ligger betaltjänstdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG). Betaltjänstdirektivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2010:751) om betaltjänster, kallad betaltjänstlagen, och lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument (se prop. 2009/10:220 och prop. 2009/10:122).

Betaltjänstlagen innehåller bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i euro eller i någon annan av EES-ländernas valutor. I lagen finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Lagen innehåller vidare bestämmelser om tillståndsplikt för tillhandahållande av betaltjänster, betalningsinstituts och registrerade betaltjänstleverantörers rörelse, informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster, genomförande av betaltjänster, behandling av personuppgifter, tillträde till betalningssystem, tillsyn och ingripanden. Föreskrifter som kompletterar lagen finns i förordningen (2010:1008) om betaltjänster och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument innehåller bestämmelser om vilka skyldigheter en kontohavare har vid användningen av ett betalningsinstrument och vilket betalningsansvar som gäller vid obehöriga transaktioner.

Förslaget till betaltjänstdirektiv

Europeiska kommissionen lämnade den 24 juli 2013 förslag till ett reviderat direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EG och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG, kallat betaltjänstdirektivet.

Förslaget till direktiv innebär dels att en stor del av reglerna i 2007 års betaltjänstdirektiv överförs mer eller mindre oförändrade till det nya direktivet, dels att det införs nya regler eller regler som är mer utförliga än motsvarande regler i 2007 års direktiv.

Den föreslagna regleringen innehåller bl.a. följande förändringar.

- Tillämpningsområdet utökas i fråga om geografiskt område och valutor.
- Bestämmelser om tredjepartsbetaltjänstleverantörer införs.
- Skyddskraven för betalningsinstitut effektiviseras och harmoniseras ytterligare.
- En webbportal inrättas vid Europeiska bankmyndigheten (Eba).
- Taket för när medlemsstaterna ska kunna medge undantag för små aktörer sänks.
- Bestämmelserna om betalningsinstitutens tillgång till betalkonto och tillträde till betalningssystem justeras för att säkerställa lika behandling av olika kategorier av auktoriserade betaltjänstleverantörer.
- Användningen av tilläggsavgifter harmoniseras ytterligare och anpassas till bl.a. förordningen om förmedlingsavgifter.
- Bestämmelserna om ansvarsfördelningen mellan inblandade leverantörer vid icke auktoriserade betalningstransaktioner anpassas så att även tredjepartsbetaltjänstleverantörer omfattas.
- Tillämpningsområdet för tvistlösning utanför domstol utökas.
- Eba ges uppdraget att på ett antal områden ta fram riktlinjer eller tekniska standarder för tillsyn.

Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter

Europeiska kommissionen presenterade den 24 juli 2013 förslag till en förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Förslaget innebär att gemensamma regler för förmedlingsavgifter (även kallade mellanbanksavgifter) fastställs för kortbaserade betalningstransaktioner inom EU.

Bilaga 1

I förordningen föreslås bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter. Förslaget innehåller också bestämmelser om redovisning och om krav som ställs på kortsystem och betaltjänstleverantörer. Förordningens tillämpningsområde omfattar samtliga kortbetalningar som görs inom EU. Företagskort och s.k. trepartssystem föreslås dock undantas från bestämmelserna om taknivåer för förmedlingsavgifter. Flertalet av de kredit- och debetkort som innehas av konsumenter kommer att omfattas av bestämmelserna om taknivåer.

Därutöver finns bestämmelser som riktar sig till medlemsstaterna och som avser sanktioner, klagomålshantering och tvistlösning.

Betalkontodirektivet

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, kallat betalkontodirektivet, införs en ram för skydd av konsumenters rättigheter i samband med tillgång till och användning av betalkonton. Regleringen tar sikte på bl.a. följande områden:

- Rätt för konsumenter som är lagligen bosatta inom EU att öppna och använda betalkonton med grundläggande funktioner samt rätt till tvistlösning utanför domstol.
- Tjänster som bl.a. möjliggör insättning av medel på betalkonto och uttag av kontanter.
- Tjänster för byte av betalkonton som tillhandahålls av betaltjänstleverantörer till konsumenter.
- Insyn i och jämförbarhet mellan avgifter som tas ut av konsumenter för betalkonton.
- Behöriga myndigheter och deras arbetsuppgifter.
- Sanktioner.

Uppdraget

Det finns behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till betaltjänstdirektiv, förslaget till förordning om förmedlingsavgifter och betalkontodirektivet. En särskild utredare bör få i uppdrag att göra detta.

Utredaren ska analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att dels anpassa den till EU-förordningen, dels genomföra EU-direktiven. Utredaren ska ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga. I sitt arbete ska utredaren beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven.

I fråga om betaltjänstdirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att säkerställa dels betalningsinstitutens tillgång till betalkonto, dels att tillträdesreglerna till betalningssystem är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella.

I fråga om betalkontodirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra insättning och uttag av kontanter på betalkonto. Utredaren ska vidare ta ställning till om det finns behov av att helt eller delvis utvidga regelverket till att avse andra aktörer än konsumenter, om befintliga tjänster för byte av betalkonto fungerar och hur identifieringsfrågorna ska hanteras.

EU-direktiven innebär en reglering som i stora delar är fullt harmoniserad. På vissa områden öppnar dock direktiven upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val och att i vissa fall ställa mer långtgående krav. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras.

Utredaren ska vidare analysera och överväga om det finns behov av att behålla eller införa andra bestämmelser än de som föreskrivs i direktiven och, i den mån direktiven ger medlemsstaterna denna möjlighet, utarbeta författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga för den svenska regleringen. I de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav ska behovet av ett starkt konsumentskydd beaktas.

En EU-förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater inom EU. Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter innebär emellertid att nuvarande lagregler behöver

Bilaga 1

ändras för att anpassas till förordningen. Det finns därför ett behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till förordning. På vissa områden öppnar förordningen även upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras. Utredaren ska i sitt arbete beakta att förordningen föreslås träda i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet i Europeiska unionens officiella tidning.

Utredarens huvuduppgifter är således att

- analysera direktiven och utarbeta de författningsförslag som behövs för att genomföra direktiven i svensk rätt,
- ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga med hänsyn till framför allt behovet av ett starkt konsumentskydd, i de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav,
- beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven, och
- analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att anpassa den till de regler som föreslås i förordningen och utarbeta nödvändiga författningsförslag.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska utifrån de regler som föreslås lämna en redovisning av de konsekvenser och kostnader som uppstår för betaltjänstanvändare, betaltjänstleverantörer, tredjepartsbetaltjänstleverantörer, övriga fysiska och juridiska personer samt Finansinspektionen och staten i övrigt. I uppdraget ingår att särskild hänsyn ska tas till dessa och övriga konsekvenser redan vid utformningen av förslagen.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska i sitt arbete samråda med berörda myndigheter, organisationer och företag som har relevans för utredningsuppdraget samt samråda med andra utredningar om genomförande av EU-rättsakter på finansmarknadsområdet i frågor som är gemensamma.

Utredaren ska beakta relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet och inom EU samt hålla sig informerad om arbetet i andra länder inom EES med att genomföra direktiven. Utredaren ska även följa Europeiska kommissionens och Ebas arbete med regler som ska komplettera direktiven.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016. Eventuella förslag som har betydelse för framtagande av kompletterande regler till förordningen om förmedlingsavgifter ska delredovisas senast den 17 augusti 2015.

(Finansdepartementet)

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2015/751

av den 29 april 2015

om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) En fragmenterad inre marknad skadar konkurrenskraften, tillväxten och sysselsättningen inom unionen. För en väl fungerande inre marknad är det nödvändigt att undanröja de direkta och indirekta hinder som står i vägen för en väl fungerande och fullbordad integrerad marknad för elektroniska betalningar där det inte görs någon åtskillnad mellan nationella och gränsöverskridande betalningar.
- (2) Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG ⁽⁴⁾ skapade en rättslig grund för en inre marknad för betalningar i hela unionen eftersom det avsevärt har underlättat betalningstjänstleverantörernas verksamhet genom att skapa enhetliga regler om tillhandahållande av betaltjänster.
- (3) Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 ⁽⁵⁾ fastställdes principen att de avgifter som användare betalar vid en gränsöverskridande betalning i euro ska vara desamma som för en motsvarande betalning inom en medlemsstat, inklusive kortbaserade betalningstransaktioner som omfattas av den här förordningen.
- (4) Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 ⁽⁶⁾ fastställdes regler för betalningar och autogireringar i euro på den inre marknaden, men kortbaserade betalningstransaktioner ingick inte i förordningens tillämpningsområde.

⁽¹⁾ EUT C 193, 24.6.2014, s. 2.⁽²⁾ EUT C 170, 5.6.2014, s. 78.⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 mars 2015 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 20 april 2015.⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, 5.12.2007, s. 1).⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 (EUT L 266, 9.10.2009, s. 11).⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 (EUT L 94, 30.3.2012, s. 22).

- (5) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU (*) syftar till att harmonisera vissa regler om avtal som ingåtts mellan konsument och marknadsaktörer, inklusive regler om avgifter för olika betalningsmedel; på grundval av dessa regler ska medlemsstaterna förbjuda marknadsaktörer att ålägga konsument, vid användning av ett visst betalningsmedel, avgifter som överstiger marknadsaktörens faktiska kostnader för användningen av sådana medel.
- (6) Säkra, effektiva, konkurrenskraftiga och innovativa elektroniska betalningar är mycket viktiga för att konsument, handlare och företag ska kunna utnyttja den inre marknaden fullt ut, särskilt eftersom den globala utvecklingen går mot e-handel.
- (7) Några medlemsstater har utfärdat eller utarbetat för närvarande lagstiftning för att direkt eller indirekt reglera förmedlingsavgifter i fråga om ett antal ärenden, däribland tak för förmedlingsavgifter på olika nivåer, handlaravgifter, regler om att alla kort ska godtas och styråtgärder. I vissa medlemsstater varierar de befintliga administrativa besluten avsevärt. För att öka samstämmigheten mellan de olika förmedlingsavgifterna emottas ytterligare regleringsåtgärder på nationell nivå som ska åtgärda nivåerna på eller diskrepanserna mellan de avgifterna. Sådana nationella åtgärder skulle antagligen leda till avsevärda svårigheter att fullborda den inre marknaden på området kortbaserade betalningstransaktioner och internet- och mobilbetalningar baserade på kort och skulle utgöra ett hinder för friheten att tillhandahålla tjänster.
- (8) Kontokort är det vanligaste elektroniska betalningsmedlet vid inköp i detaljhandeln. Integrationen av unionens kontokortsmarknad är dock långt ifrån slutförd eftersom många betalningslösningar inte kan utvecklas utanför de nationella gränserna och nya alleuropeiska aktörer inte kan etablera sig på marknaden. Hindren för en effektivt fungerande kortmarknad behöver undanröjas, även på området kortbaserade betalningstransaktioner och internet- och mobilbetalningar baserade på kort.
- (9) För att den inre marknaden ska fungera effektivt bör användningen av elektroniska betalningar främjas och underlättas till förmån för handlare och konsument. Kort och andra elektroniska betalningsmedel kan användas på ett mer flexibelt sätt, bl.a. genom internetbetalningar, för att den inre marknaden och e-handeln ska kunna utnyttjas, och elektroniska betalningar ger också handlare potentiellt säkra betalningar. Kortbaserade betalningstransaktioner i stället för kontanta betalningar kan därför gynna handlare och konsument, under förutsättning att avgifterna för att använda betalningsordningar för kontokort fastställs till en nivå som är ekonomiskt effektivt och samtidigt bidrar till rättvis konkurrens, innovationer och att nya aktörer kan etablera sig på marknaden.
- (10) Förmedlingsavgifter är avgifter som vanligtvis tillämpas mellan inlösande och utgivande betaltjänstleverantörer som tillhör en särskild betalningsordning för kontokort. Förmedlingsavgifter utgör huvuddelen av de avgifter som handlare betalar till inlösande betaltjänstleverantörer för varje kortbaserad betalningstransaktion. Handlare överför i sin tur de kortkostnaderna, liksom samtliga övriga kostnader, till priserna på varor och tjänster. Konkurrensen mellan betalningsordningar för kontokort för att övertyga betaltjänstleverantörer att ge ut deras kort leder till högre snarare än lägre förmedlingsavgifter på marknaden, i motsats till konkurrensens normala verkan på priserna i en marknadsekonomi. Förutom att leda till en enhetlig tillämpning av konkurrensbestämmelserna när det gäller förmedlingsavgifterna skulle en reglering av sådana avgifter förbättra den inre marknads funktionssätt samt bidra till att minska transaktionskostnaderna för konsumenterna.
- (11) De olika befintliga förmedlingsavgifterna och deras nivåer leder till att nya alleuropeiska aktörer vilkas affärsmodeller har lägre eller inga förmedlingsavgifter inte får tillräde till marknaden, vilket hindrar potentiella stordriftsfördelar och resulterande effektivitetsvinster. Detta påverkar handlare och konsument negativt och hämmar innovationer. Eftersom alleuropeiska aktörer åtminstone skulle behöva erbjuda utgivare den högsta förmedlingsavgiftsnivån på den marknad som de vill tillträda leder detta också till en bestående marknadsfragmentering. Nuvarande nationella ordningar som har låga eller inga förmedlingsavgifter kan också tvingas att lämna marknaden till följd av trycket från bankerna om högre intäkter från förmedlingsavgifter. Detta resulterar i ett begränsat urval för konsument och handlare, högre priser och en lägre kvalitet på betaltjänster samt även begränsade möjligheter att använda alleuropeiska betalningslösningar. Dessutom kan handlare inte utnyttja skillnaden i avgifter genom att använda kortbetaltjänster som tillhandahålls av banker i andra medlemsstater. Betalningsordningar för kontokort tillämpar särskilda regler som kräver att förmedlingsavgiften för varje betalningstransaktion debiteras av försäljningsstället (handlarens land), på grundval av sina territoriella licensbestämmelser. Detta krav hindrar inlösare från att på ett ändamålsenligt sätt tillhandahålla sina tjänster över

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

- gränserna. Detta kan dessutom hindra handlarna från att minska sina betalningskostnader till gagn för konsumenterna.
- (12) Kommissionen och de nationella konkurrensmyndigheterna har inte kunnat avhjälpa situationen genom att tillämpa befintlig lagstiftning.
- (13) För att undvika fragmentering av den inre marknaden och en betydande snedvridning av konkurrensen på grund av skillnader i lagar och administrativa beslut behövs det i enlighet med artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt åtgärder för att hantera problemet med höga och varierande förmedlingsavgifter så att betaljänstleverantörer kan tillhandahålla sina tjänster över gränserna och så att konsumenterna och handlare får möjlighet att utnyttja gränsöverskridande tjänster.
- (14) Tillämpningen av denna förordning bör inte påverka tillämpningen av unionens konkurrensregler och nationella konkurrensregler. Den bör inte hindra medlemsstaterna från att behålla eller införa lägre tak eller åtgärder med liknande syfte eller effekt genom den nationella lagstiftningen.
- (15) För att underlätta den inre marknads funktion vad gäller kortbaserade betalningar och internet- och mobilbetalningar baserade på kort och gynna konsumenterna och handlarna bör denna förordning tillämpas på utgående och inlösen av kortbaserade betalningstransaktioner inom och över de nationella gränserna. Om handlare kan välja en inlösare utanför den egna medlemsstaten (*gränsöverskridande inlösen*), vilket gynnas av att det fastställs samma högsta nivå på förmedlingsavgifter för både inhemska och gränsöverskridande inlösenstransaktioner och förbud mot territoriella licensavtal, bör nödvändig rättslig klarhet kunna tryggas och snedvridning av konkurrensen mellan olika betalningsordningar för kontokort undvikas.
- (16) Till följd av ensidiga initiativ och åtaganden som gjorts i samband med konkurrensförhållandena genomförs redan nu många gränsöverskridande kortbaserade betalningstransaktioner i unionen i enlighet med de maximala förmedlingsavgifterna. För att åstadkomma rättvis konkurrens på marknaden för inlösen tjänster bör bestämmelserna om gränsöverskridande och inhemska transaktioner tillämpas samtidigt och inom en rimlig period efter denna förordnings ikraftträdande, med hänsyn till svårigheterna och komplikationerna i samband med den omställning av betalningsordningar för kontokort som fastställs i denna förordning.
- (17) Det finns två huvudtyper av kreditkort på marknaden. Med kort med uppskjuten debitering debiteras kortinnehavarens konto med det totala transaktionsbeloppet vid en specifik tidpunkt som överenskommit i förväg, vanligen en gång per månad, utan att någon ränta betalas. Med andra kreditkort kan kortinnehavaren använda en kreditfacilitet för att återbetala en del av det belopp som han är skyldig vid en senare tidpunkt än vad som angivits tillsammans med ränta eller andra kostnader.
- (18) Alla debetkorts- och kreditkortsbaserade betalningstransaktioner bör vara föremål för en maximal förmedlingsavgift.
- (19) Av konsekvensbedömningen framgår att ett förbud mot förmedlingsavgifter för debetkortstransaktioner skulle främja kortacceptans, kortanvändning, den inre marknads utveckling samt medföra fler fördelar för handlare och konsumenterna än ett tak som fastställs på en högre nivå. Dessutom skulle det undvikas att nationella betalningsordningar för kontokort med mycket låga eller inga förmedlingsavgifter för debetkortstransaktioner skulle påverkas negativt av ett högre tak på grund av gränsöverskridande expansion eller aktörer som är nya på marknaden och som höjer avgiftsnivåerna till taknivån. Ett förbud mot förmedlingsavgifter för debetkortstransaktioner kan också möta hotet från export av förmedlingsavgiftsmodellen till nya, innovativa betaltjänster, såsom mobila system eller onlinesystem.
- (20) Taken i denna förordning grundas på den så kallade *merchant indifference*-metoden (MIT) som utvecklats i den ekonomiska litteraturen. Med hjälp av denna metod fastställs den avgiftsnivå som handlaren är beredd att betala vid en jämförelse av kostnaden för att en kund betalar med kontokort och kostnaden för andra betalningsmedel (kontanter) (med beaktande av de avgifter som betalas till inlösande banker, dvs. serviceavgiften och förmedlingsavgiften). Därmed stimuleras användningen av effektiva betalningsinstrument genom att främja de kort som ger större transaktionsfördelar medan man undviker oproportionerliga handlaravgifter, vilket skulle innebära dolda kostnader för andra konsumenterna. De kollektiva förmedlingsavgiftsarrangemangen skulle kunna leda till alltför höga handlaravgifter eftersom handlare ogärna nekar kostsamma betalningsinstrument då de är rädda att förlora kunder. Det har visat sig att dessa nivåer är proportionerliga eftersom de inte äventyrar verksamheten hos de internationella betalningsordningarna för kontokort och betaltjänstleverantörerna. De är också fördelaktiga för handlare och konsumenterna och tryggar rättssäkerheten.

- (21) Såsom framgår av konsekvensbedömningen har icke desto mindre förmedlingsavgifterna i vissa medlemsstater utvecklats på ett sätt som gör det möjligt för konsumenterna att dra nytta av effektiva debetkortsmarknader vad avser kortacceptans och kortanvändning med lägre förmedlingsavgifter än *merchant-indifference*-nivån. Medlemsstaterna bör därför kunna fastställa lägre förmedlingsavgifter för inhemska debetkortstransaktioner.
- (22) För att säkerställa att debetkortsavgifter fastställs till en nivå som är ekonomiskt effektiv med beaktande av de inhemska debetkortsmarknadernas struktur bör dessutom möjligheten att låta taken för förmedlingsavgiften ta sig uttryck i en schablonsats behållas. En schablonsats kan även främja kortbaserade betalningar av små belopp (*mikrobetalningar*). Det bör också vara möjligt att tillämpa en sådan schablonsats i kombination med en procentsats, under förutsättning att summan av sådana förmedlingsavgifter inte överstiger den bestämda procentandelen av det totala årliga, inhemska transaktionsvärdet inom varje betalningsordning för kontokort. Vidare bör det vara möjligt att för varje transaktion fastställa ett lägre procentuellt förmedlingsavgiftstak och att införa ett fast maximibelopp för det avgiftsbelopp som är resultatet av den tillämpliga procentsatsen för varje transaktion.
- (23) Med beaktande av det faktum att denna förordning innebär en harmonisering för första gången i ett sammanhang där befintliga betalningsordningar för debetkort och förmedlingsavgifter är mycket olika, är det vidare nödvändigt med flexibilitet för inhemska kontokortsmarknader. Därför bör medlemsstaterna, med avseende på inhemska debetkortstransaktioner under en rimlig övergångsperiod, för alla debetkortstransaktioner inom varje betalningsordning för kontokort kunna tillämpa en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift som inte överstiger 0,2 % av det årliga genomsnittliga transaktionsvärdet med hänvisning till alla inhemska debetkortstransaktioner inom varje betalningsordning för kontokort. Beträffande det tak för förmedlingsavgiften som beräknas på det genomsnittliga årliga transaktionsvärdet inom en betalningsordning för kontokort är det tillräckligt om en betalningstjänstleverantör deltar i en betalningsordning för kontokort (eller ett annat slag av avtal mellan betalningstjänstleverantörer) där en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift på högst 0,2 % för samtliga inhemska debetkortstransaktioner tillämpas. Även här kan en schablonavgift eller en procentuell avgift eller en kombination av dessa tillämpas, under förutsättning att det vägda genomsnittliga övre taket respekteras.
- (24) För att fastställa de relevanta taken för förmedlingsavgiften för inhemska debetkortstransaktioner är det lämpligt att tillåta att de nationella behöriga myndigheter som ansvarar för efterlevnaden av denna förordning samlar in information om volym och värde för samtliga debetkortstransaktioner inom en betalningsordning för kontokort eller debetkortstransaktioner för en eller flera leverantörer av betalningstjänster. Följaktligen bör betalningsordningar för kontokort och betalningstjänstleverantörer vara skyldiga att tillhandahålla relevanta uppgifter till nationella behöriga myndigheter i enlighet med de myndigheternas föreskrifter och de tidsfrister dessa fastställer. Rapporteringsskyldigheterna bör utvidgas till att omfatta betalningstjänstleverantörer såsom utgivare eller inlösare, och inte endast betalningsordningar för kontokort, för att se till att all relevant information görs tillgänglig för de behöriga myndigheterna som i vilket fall som helst bör kunna kräva att sådan information samlas in via betalningsordningar för kontokort. Det är också viktigt att medlemsstaterna säkerställer en lämplig nivå på tillhandahållandet av relevanta uppgifter när det gäller tillämpliga tak för förmedlingsavgiften. Med tanke på att betalningsordningar för kontokort i allmänhet inte är betalningstjänstleverantörer som är föremål för tillsyn, får de behöriga myndigheterna kräva att information som överlämnas av dessa enheter atteras av en oberoende revisor.
- (25) Vissa betalningsinstrument på inhemsk nivå tillåter att betalaren initierar kortbaserade betalningstransaktioner där det inte går att särskilja debetkortstransaktioner från kreditkortstransaktioner i betalningsordningar för kontokort. Kortinnehavarens val är okända för betalningsordningar för kontokort och inlösaren och följaktligen har betalningsordningar för kontokort inte möjlighet att tillämpa de olika tak som fastställs i denna förordning för debetkorts- respektive kreditkortstransaktioner, som kan åtskiljas på grundval av den överenskomna tidpunkten för debitering av betalningstransaktionerna. Med tanke på behovet av att bevara befintliga företagsmodellens funktionsduglighet genom att undvika omotiverade eller alltför höga kostnader för efterlevnaden av lagstiftningen och vikten av att säkerställa tillräckligt lika villkor för de olika kategorierna av kontokort är det lämpligt att tillämpa samma regel som fastställs i denna förordning för debetkortstransaktioner på sådana inhemska betalningstransaktioner med *universella kort*. De betalningsinstrumenten bör emellertid ges längre tidsperiod för anpassning. Genom undantag och under en övergångsperiod på 18 månader från denna förordnings ikraftträdande bör därför medlemsstaterna kunna fastställa en maximal andel av inhemska betalningstransaktioner med universella kort som anses vara likvärdiga med kreditkortstransaktioner. Kreditkortstaket kan t.ex. tillämpas på den fastställda andelen av det totala värdet av handlares eller inlösares transaktioner. Det matematiska resultatet av bestämmelserna torde sedan motsvara tillämpningen av ett enda tak på förmedlingsavgifter för inhemska betalningstransaktioner som genomförs med universella kort.

- (26) Denna förordning bör omfatta alla transaktioner där betalarens betaltjänstleverantör och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är belägna i unionen.
- (27) I enlighet med principen om teknikneutralitet som anges i den digitala agendan för Europa bör denna förordning gälla för kortbaserade betalningstransaktioner oavsett den miljö där transaktionen äger rum, bl.a. genom finansiella betalningsinstrument och tjänster som kan vara mobila eller tillgängliga offline eller online.
- (28) Kortbaserade betalningstransaktioner utförs normalt på grundval av två huvudsakliga affärsmodeller, s.k. *trepartsbetalningsordning för kontokort* (kortinnehavare – ordning för inlösen och utgivande – handlare) och *fyrpartsbetalningsordning för kontokort* (kortinnehavare – utgivande bank – inlösande bank – handlare). Många fyrpartsbetalningsordningar för kontokort använder en explicit förmedlingsavgift, som oftast är multilateral. För att ta hänsyn till förekomsten av implicita förmedlingsavgifter och bidra till att skapa lika villkor bör de trepartsbetalningsordningar för kontokort som använder betaltjänstleverantörer som utgivare eller inlösare anses vara fyrpartsbetalningsordningar för kontokort och de bör följa samma regler, samtidigt som öppenhet och andra företagsrelaterade regler bör gälla för alla leverantörer. Med tanke på de särdrag som dessa trepartsbetalningsordningar för kontokort uppvisar är det dock lämpligt att under en övergångsperiod då medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa reglerna för tak för förmedlingsavgiften om sådana ordningars marknadsandel är mycket begränsad i den berörda medlemsstaten.
- (29) Utgivningstjänsten är grundad på ett avtalsförhållande mellan utgivaren av betalningsinstrumentet och betalaren, oberoende av om utgivaren innehar medlen för betalarens räkning. Utgivaren tillhandahåller betalaren kontokort, godkänner transaktioner vid terminaler eller deras motsvarighet och kan garantera betalning till inlösaren för transaktioner som överensstämmer med reglerna för den relevanta ordningen. Att endast tillhandahålla kontokort eller tekniska tjänster, t.ex. att bara bearbeta och lagra uppgifter, innebär inte ett utgivande.
- (30) Inlösentjänsten utgör en kedja med operationer, från inledandet av en kortbaserad betalningstransaktion till överföringen av medel till betalningsmottagarens betalkonto. Inlösen är organiserad på olika sätt beroende på medlemsstaten i fråga och befintlig affärsmodell. Därför är det inte alltid som den betaltjänstleverantör som betalar förmedlingsavgiften har ett direkt avtal med betalningsmottagaren. Mellanhänder som tillhandahåller en del av inlösentjänsterna men som inte har något direkt avtalsförhållande med betalningsmottagaren bör icke desto mindre omfattas av definitionen av inlösare i denna förordning. Inlösentjänsten tillhandahålls oberoende av om inlösaren innehar medlen för betalningsmottagarens räkning. Tekniska tjänster, t.ex. att bara bearbeta och lagra uppgifter eller drift av terminaler, innebär inte inlösen.
- (31) Det är viktigt att se till att bestämmelserna om de förmedlingsavgifter som ska betalas eller mottas av betaltjänstleverantörer inte kringgås genom alternativa avgiftsflöden till utgivarna. För att detta ska undvikas bör *nettokompensationen* för de avgifter som utgivaren betalat eller mottagit, inbegripet eventuella auktorisationsavgifter, från eller till en betalningsordning för kontokort, en inlösare eller varje annan mellanhand anses vara en förmedlingsavgift. När förmedlingsavgiften beräknas för att kontrollera om åtgärderna kringgås bör totalbeloppet för betalningar eller incitament som en utgivare mottagit av en betalningsordning för kontokort för reglerade transaktioner beaktas med avdrag för de avgifter som utgivaren betalat till betalningsordningen för kontokort. De betalningar, incitament och avgifter som beaktas kan vara direkta (dvs. volymbaserade eller transaktions specifika) eller indirekta (bl.a. marknadsföringsincitament, bonusar, rabatter vid vissa transaktionsvolymmer). Vid bedömning av huruvida denna förordnings bestämmelser kringgås bör särskild hänsyn tas till de vinster som tillfaller utgivare och som resulterar från särskilda program som utgivare driver gemensamt med betalningsordningar för kontokort, samt intäkter från bearbetning, licensavgifter och andra avgifter som genererar intäkter för kortorganisationerna. När så är lämpligt och om det styrks av andra objektiva faktorer, kan även utgivandet av kontokort i tredjeländer beaktas, vid bedömningen av om denna förordning eventuellt kan ha kringgåtts.
- (32) Konsumenterna är ofta inte medvetna om de avgifter som handlarna betalar för de betalningsinstrument som de använder. Samtidigt kan ett antal incitament som tillämpas av utgivare (t.ex. resevouchrar, bonusar, rabatter, återbetalning av vissa belopp, kostnadsfria försäkringar osv.) styra konsumenterna till att använda betalningsinstrument som därmed genererar höga avgifter för utgivare. För att motverka detta bör åtgärderna med restriktioner för förmedlingsavgifter endast tillämpas på kontokort som har blivit massprodukter och som det i allmänhet är svårt för handlarna att neka att ta emot eftersom de ges ut och används i stor utsträckning (dvs. debet- och kreditkort för konsumenter). För att stärka en effektivt fungerande marknad i icke-reglerade delar av sektorn och för att begränsa överföring av verksamhet från de reglerade till de icke-reglerade delarna av sektorn är det nödvändigt att anta en rad åtgärder, bl.a. att separera ordningar och infrastruktur, att betalningsmottagaren kan rikta styråtgärder mot betalaren och att betalningsmottagaren kan välja vilka betalningsinstrument som godtas.

- (33) En separation av ordningarna och infrastrukturen bör ge alla bearbetare möjlighet att konkurrera om ordningarnas kunder. Eftersom bearbetningskostnaderna utgör en betydande del av de sammanlagda kostnaderna vid kortbetalningar är det viktigt att denna del av värdekedjan öppnas för ändamålsenlig konkurrens. På grundval av en separation av ordningarna och infrastrukturen bör betalningsordningarna för kontokort och bearbetningsenheterna vara oberoende vad gäller redovisning, organisation och beslutsfattande. De bör inte diskriminera andra, t.ex. genom att behandla varandra förmånligt eller ge varandra konfidentiell information som inte är tillgänglig för konkurrenterna inom respektive marknadssegment, uppställa orimliga krav på information för konkurrenterna inom respektive marknadssegment, korssubventionera respektive verksamhet eller genom arrangemang för delad förvaltning. Sådana diskriminerande tillvägagångssätt bidrar till marknadsfragmentering och till svårigheter för nya aktörer att få tillträde till marknaden och gör det svårt för europeiska aktörer att etablera sig, vilket hindrar den inre marknaden på området för kortbaserade betalningar och internet- och mobilbetalningar baserade på kort från att fullbordas och är till nackdel för handlare, företag och konsumenter.
- (34) Regler för betalningsordningar för kontokort och betaltjänstleverantörernas praxis medför att handlare och konsumenter oftast är omedvetna om avgiftsskillnader och leder till mindre insyn på marknaden, t.ex. genom blandade avgifter (*blending*), att handlare vid s.k. *co-badging* inte får välja ett billigare kortmärke eller att konsumenterna styrs bort från att använda dessa billigare kort. Även om handlarna är medvetna om de olika kostnaderna förhindras de ofta av ordningarnas regler att vidta åtgärder för att sänka kostnaderna.
- (35) Betalningsinstrumenten medför olika kostnader för betalningsmottagaren och vissa instrument är dyrare än andra. Det bör stå betalningsmottagaren fritt att i enlighet med direktiv 2007/64/EG styra betalaren till att använda ett särskilt betalningsinstrument, utom då ett särskilt betalningsinstrument enligt lag måste användas för vissa betalningskategorier eller inte kan nekas på grund av att det är ett lagligt betalningsinstrument. Betalningsordningarna för kontokort och betaltjänstleverantörerna ålägger betalningsmottagarna ett flertal begränsningar i detta avseende, t.ex. att betalningsmottagaren inte får vägra att motta mindre belopp via vissa betalningsinstrument, eller informera betalaren om de avgifter som åsamkas betalningsmottagaren för vissa betalningsinstrument, eller att betalningsmottagaren måste begränsa antalet kassor i sin affär som godtar ett visst betalningsinstrument. De restriktionerna bör avskaffas.
- (36) I situationer när betalningsmottagaren styr betalaren till att använda ett specifikt betalningsinstrument bör inte avgifter tas ut av betalningsmottagaren från betalaren vid användning av ett betalningsinstrument vars förmedlingsavgifter regleras inom ramen för denna förordning eftersom fördelarna med extraavgifter i sådana situationer är begränsade samtidigt som komplexiteten på marknaden ökar.
- (37) Regeln om att *alla kort måste godtas* är en dubbel skyldighet som åläggs betalningsmottagarna av utgivare och betalningsordningar för kontokort att ta emot alla kort av samma märke oberoende av att kostnaderna för dessa kort är olika (*alla kortprodukter måste godtas*) och oberoende av vilken enskild bank som har utgivit kortet (*alla kortutgivande banker måste godtas*). Det ligger i konsumenternas intresse att betalningsmottagaren inte kan diskriminera utgivare eller kortinnehavare i samma kortkategori och att betalningsordningar för kontokort och betaltjänstleverantörerna kan ålägga dem en sådan skyldighet. Det faktum att *alla kortutgivande banker måste godtas* enligt regeln om att *alla kort måste godtas* är därför en legitim regel i en betalningsordning för kontokort eftersom den hindrar betalningsmottagarna från att diskriminera enskilda banker som har utgivit ett kort. Regeln om att *alla kortprodukter måste godtas* är i huvudsak ett kopplingsförbehåll som leder till att godtagande av kort med låga avgifter kopplas till godtagande av kort med höga avgifter. Att avlägsna det faktum att *alla kortprodukter måste godtas* från regeln om att *alla kort måste godtas* skulle göra det möjligt för handlare att endast godta kontokort med låga eller lägre avgifter vilket även skulle komma konsumenterna till del genom minskade kostnader för handlarna. Handlare som godtar debetkort skulle då inte vara tvungna att godta kreditkort och de som godtar kreditkort skulle inte behöva godta företagskort. För att skydda konsumenterna och deras möjligheter att använda kontokort så ofta som möjligt bör handlarna dock endast vara skyldiga att acceptera kort som omfattas av samma reglerade förmedlingsavgift om de har utgivits inom samma märke och i samma kategori (förbetalda kort, debetkort eller kreditkort). En sådan begränsning skulle också leda till en mer konkurrenskraftig miljö för de kort med förmedlingsavgifter som inte regleras enligt denna förordning eftersom handlarna skulle få ett utökad förhandlingsutrymme om villkoren för att godta sådana kort. De restriktionerna bör vara begränsade och betraktas som godtagbara endast för att stärka skyddet av konsumenterna genom att ge konsumenterna en tillräcklig grad av säkerhet så att de kan lita på att deras kontokort kommer att godtas av handlarna.

- (38) En tydlig skillnad mellan konsumenters kort och företagskort bör säkerställas av betaltjänstleverantörer både på teknisk och på kommersiell basis. Det är därför viktigt att definiera ett företagskort som ett betalningsinstrument som används endast för utgifter i tjänsten vilka direkt belastar företagets konto eller det offentliga organets konto eller kontot för den fysiska person som är egenföretagare.
- (39) Betalningsmottagare och betalare bör ha möjlighet att identifiera de olika kortkategorierna. Därför bör de olika märkena och kategorierna kunna identifieras elektroniskt och, för nyligen utgivna kortbaserade betalningsinstrument, visuellt på apparaten. Dessutom bör betalaren informeras om att dennes betalningsinstrument godtas av ett visst försäljningsställe. Det är nödvändigt att betalningsmottagaren meddelar betalaren om eventuella begränsningar i användningen av ett visst kortmärke samtidigt och på samma villkor som information ges om godtagande av ett visst märke.
- (40) Om olika märken ska kunna konkurrera på ett ändamålsenligt sätt är det viktigt att valet av betalningsapplikation görs på användarnivå och inte av marknaden i föregående led, oavsett om det gäller betalningsordningar för kortkort, betaltjänstleverantörer eller betalningshandläggare. Ett sådant arrangemang bör inte hindra betalare och betalningsmottagare från att, när det är tekniskt möjligt, påbörja ett automatiskt val av applikation, förutsatt att detta val kan ändras inför varje transaktion.
- (41) För att det ska finnas möjlighet till prövning vid inkorrekt tillämpning av denna förordning eller vid tvist mellan betaltjänstanvändare och betaltjänstleverantörer bör medlemsstaterna införa lämpliga och effektiva förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol eller vidta motsvarande åtgärder. Medlemsstaterna bör fastställa bestämmelser om vilka sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av denna förordning och se till att dessa sanktioner är effektiva, proportionella och avskräckande samt att de tillämpas.
- (42) Kommissionen bör överlämna en rapport i vilken det undersöks vilka olika effekter denna förordning har på marknadens funktion. Det är nödvändigt att kommissionen har möjlighet att samla in de uppgifter som krävs för att utarbeta denna rapport och att de behöriga myndigheterna nära samarbetar med kommissionen för insamlingen av uppgifterna.
- (43) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att fastställa enhetliga krav för kortbaserade betalningstransaktioner och internet- och mobilbetalningar baserade på kort, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess omfattning, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (44) Denna förordning står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna och tar hänsyn till de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, i synnerhet rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol, näringsfrihet och konsumentskydd, och måste tillämpas i enlighet med dessa rättigheter och principer.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. I denna förordning fastställs enhetliga tekniska krav och verksamhetskrav för sådana kortbaserade betalningstransaktioner inom unionen där både betalarens betaltjänstleverantör och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är belägna i unionen.
2. Denna förordning ska inte tillämpas på tjänster som baseras på särskilda betalningsinstrument som endast kan användas på ett begränsat sätt och som uppfyller ett av följande villkor:
 - a) Instrument som gör det möjligt för innehavaren att förvärva varor eller tjänster endast i lokaler som tillhör utgivaren eller inom ett begränsat nätverk av tjänstleverantörer enligt ett direkt kommersiellt avtal med en professionell utgivare.
 - b) Instrument som endast kan användas för att förvärva ett mycket begränsat utbud av varor eller tjänster.
 - c) Instrument som endast är giltiga i en enda medlemsstat, som tillhandahålls på begäran av ett företag eller ett offentligt organ och som regleras av en nationell eller regional myndighet av särskilda sociala eller skattemässiga skäl för att förvärva särskilda varor eller tjänster från leverantörer som har ett kommersiellt avtal med utgivaren.

3. Kapitel II ska inte tillämpas på följande:
 - a) Transaktioner med företagskort.
 - b) Kontantuttag i uttagsautomater eller över disk hos en betaltjänstleverantör.
 - c) Transaktioner med kontokort som utgivits av trepartsbetalningsordningar för kontokort.
4. Artikel 7 ska inte tillämpas på trepartsbetalningsordningar för kontokort.
5. När en trepartsbetalningsordning för kontokort ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner, eller båda, eller ger ut kortbaserade betalningsinstrument med *co-branding*-partner eller genom en agent, anses det vara en fyrpartsbetalningsordning för kontokort. När det gäller inhemska betalningstransaktioner kan dock en sådan trepartsbetalningsordning för kontokort fram till den 9 december 2018 undantas från skyldigheterna enligt kapitel II, under förutsättning att de kortbaserade betalningstransaktioner som görs i en medlemsstat inom ramen för en sådan trepartsbetalningsordning för kontokort på årsbasis inte överstiger 3 % av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i den medlemsstaten.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *Inlösare*: en betaltjänstleverantör som ingår avtal med en betalningsmottagare för att acceptera och bearbeta kortbaserade betalningstransaktioner, vilka leder till en överföring av medel till betalningsmottagaren.
2. *Utgivare*: en betaltjänstleverantör som ingår avtal om att tillhandahålla en betalare ett betalningsinstrument för att initiera och bearbeta betalarens kortbaserade betalningstransaktioner.
3. *Konsument*: en fysisk person som i samband med de betaltjänstavtal som omfattas av denna förordning inte utför närings- eller yrkesverksamhet.
4. *Debetkortstransaktion*: en kortbaserad betalningstransaktion, bl.a. sådana som sker med förbetalda kort, som inte är en kreditkortstransaktion.
5. *Kreditkortstransaktion*: en kortbaserad betalningstransaktion där transaktionsbeloppet helt eller delvis debiteras betalaren på en specifik dag i kalendermånaden som överenskommit i förväg i enlighet med en på förhand bestämd kreditfacilitet, med eller utan ränta.
6. *Företagskort*: ett kortbaserat betalningsinstrument som ges ut till företag eller den offentliga sektorns enheter eller fysiska personer som är egenföretagare och vars användning är begränsad till utgifter i tjänsten när de betalningar som görs med sådana kort direkt belastar företagets eller det offentliga organets konto eller kontot för den fysiska person som är egenföretagare.
7. *Kortbaserad betalningstransaktion*: en tjänst som grundas på infrastruktur och affärsregler för en betalningsordning för kontokort för att göra en betalningstransaktion med hjälp av utrustning eller programvara för kort, telekommunikation, digital teknik eller informationsteknik om detta leder till en debetkorts- eller kreditkortstransaktion. I de kortbaserade betalningstransaktionerna ingår inte transaktioner som grundar sig på andra typer av betaltjänster.
8. *Gränsöverskridande betalningstransaktion*: en kortbaserad betalningstransaktion där utgivaren och inlösaren är belägna i olika medlemsstater eller där det kortbaserade betalningsinstrumentet ges ut av en utgivare som är belägen i en annan medlemsstat än försäljningsstället.
9. *Inhemska betalningstransaktion*: en kortbaserad betalningstransaktion som inte är en gränsöverskridande betalningstransaktion.
10. *Förmedlingsavgift*: en avgift som betalas för varje transaktion direkt eller indirekt (t.ex. genom en tredje part) mellan den utgivare och den inlösare som deltar i en kortbaserad betalningstransaktion. Nettokompensationen eller andra överenskomna ersättningar anses utgöra en del av förmedlingsavgiften.
11. *Nettokompensation*: det totala nettobeloppet på betalningar, rabatter eller incitament som en utgivare mottagit av en betalningsordning för kontokortverk, en inlösare eller varje annan mellanhand vid kortbaserade betalningstransaktioner eller relaterad verksamhet.

12. *handlarens serviceavgift*: en avgift som betalas av betalningsmottagaren till inlösaren vid kortbaserade betalningstransaktioner.
13. *Betalningsmottagare*: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel som har omfattats av en betalningstransaktion.
14. *Betalare*: en fysisk eller juridisk person som är betalkontoinnehavare och som godkänner en betalningsorder från detta betalkonto eller, om det inte finns något betalkonto, en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder.
15. *Kontokort*: en kategori betalningsinstrument som gör det möjligt för betalaren att initiera en debetkorts- eller kreditkortstransaktion.
16. *betalningsordning för kontokort*: en uppsättning regler, förfaranden och standarder och/eller genomföranderiktlinjer för att genomföra kortbaserade betalningstransaktioner och som är avskilda från de infrastrukturer eller betalningssystem som driften sker på och som omfattar ett särskilt beslutsfattande organ, en särskild organisation eller enhet som ansvarar för att ordningen fungerar.
17. *fyrpartsbetalningsordning för kontokort*: en betalningsordning för kontokort där de kontokortbaserade betalningstransaktionerna görs från en betalares betalkonto till en betalningsmottagares betalkonto med hjälp av ordningen, en utgivare (på betalarens sida) och en inlösare (på betalningsmottagarens sida).
18. *trepartsbetalningsordning för kontokort*: en betalningsordning för kontokort där ordningen själv står för utgivande och inlösande tjänster och kortbaserade betalningstransaktioner görs från betalarens betalkonto till betalningsmottagarens betalkonto inom ordningen. När en trepartsbetalningsordning för kontokort ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner, eller båda, eller ger ut kortbaserade betalningsinstrument med en *co-branding*-partner eller genom en agent, anses det vara en fyrpartsbetalningsordning för kontokort.
19. *Betalningsinstrument*: varje form av personlig(a) anordning(ar) och/eller rutiner som betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören har träffat avtal om och som används för att initiera en betalningsorder.
20. *kortbaserat betalningsinstrument*: ett betalningsinstrument, inklusive kort, mobiltelefoner, datorer eller annan teknisk anordning som innehåller en lämplig betalningsapplikation som gör det möjligt för betalaren att initiera en kortbaserad betalningstransaktion som inte är en betalning eller en autogirering enligt definitionen i artikel 2 i förordning (EU) nr 260/2012.
21. *Betalningsapplikation*: programvara eller motsvarande som laddats på en enhet varigenom kortbaserade betalningstransaktioner kan initieras och betalaren kan ge ut betalningsorder.
22. *Betalkonto*: ett konto i en eller flera betaltjänstanvändares namn och som används för genomförandet av betalningstransaktioner, inbegripet med hjälp av ett specifikt konto för elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG ⁽¹⁾.
23. *Betalningsorder*: en instruktion som en betalare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras.
24. *Betaltjänstleverantör*: fysisk eller juridisk person som har rätt att tillhandahålla de betaltjänster som anges i bilagan till direktiv 2007/64/EG eller har erkänts som en utgivare av elektroniska pengar i enlighet med artikel 1.1 i direktiv 2009/110/EG. En betaltjänstleverantör kan vara en utgivare, en inlösare eller båda.
25. *Betaltjänstanvändare*: en fysisk eller en juridisk person som utnyttjar en betaltjänst i egenskap av antingen betalare eller betalningsmottagare eller båda.
26. *Betalningstransaktion*: en åtgärd som initieras av betalaren eller på dennas vägnar eller av betalningsmottagaren vid överföring av medel, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren.
27. *Bearbetning*: utförande av bearbetningstjänster vid betalningstransaktioner såvitt avser de åtgärder som krävs för att hantera en betalningsinstruktion mellan inlösaren och utgivaren.
28. *Bearbetningsenhet*: en fysisk eller juridisk person som tillhandahåller bearbetningstjänster vid betalningstransaktioner.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

29. *Försäljningsställe*: adressen till handlarens fysiska lokaler där betalningstransaktionen har initierats. Dock gäller följande:
- a) Vid distansförsäljning eller distansavtal (dvs. e-handel) enligt definitionen i artikel 2.7 i direktiv 2011/83/EU ska försäljningsstället vara adressen till den stadigvarande plats för affärsverksamhet där handlaren bedriver sin verksamhet, oavsett var webbplatsen eller serverna befinner sig, genom vilken betalningstransaktionen har initierats.
 - b) I de fall handlaren inte har någon stadigvarande plats för affärsverksamhet ska försäljningsstället vara den adress för vilken handlaren innehar ett giltigt näringsstillstånd genom vilken betalningstransaktionen har initierats.
 - c) I de fall handlaren varken har någon stadigvarande plats för affärsverksamhet eller innehar något giltigt näringsstillstånd ska försäljningsstället vara korrespondensadressen för betalning av skatter i samband med försäljningsverksamheten genom vilken betalningstransaktionen har initierats.
30. *Betalmärke*: varje namn, term, tecken eller symbol, oavsett om dessa är materiella eller digitala, eller kombination av dessa som kan ange inom vilken betalningsordning för kontokort de kortbaserade betalningstransaktionerna genomförs.
31. *co-badging*: inbegripande av två eller flera betalmärken eller betalningsapplikationer som tillhör samma betalmärke på samma kortbaserade betalningsinstrument.
32. *co-branding*: inbegripande av minst ett betalmärke och minst ett varumärke som inte är ett betalmärke på samma kortbaserade betalningsinstrument.
33. *Debetkort*: en kategori betalningsinstrument som gör det möjligt för betalaren att initiera en debetkortstransaktion med undantag av transaktioner med förbetalda kort.
34. *Kreditkort*: en kategori betalningsinstrument som gör det möjligt för betalaren att initiera en kreditkortstransaktion.
35. *förbetalt kort*: en kategori betalningsinstrument där elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG lagras.

KAPITEL II

FÖRMEDLINGSVAGIFTER

Artikel 3

Förmedlingsavgifter för konsumenters betalkortstransaktioner

1. Leverantörer av betalningstjänster får inte erbjuda eller begära en förmedlingsavgift per transaktion som överstiger 0,2 % av transaktionsvärdet för någon debetkortstransaktion.
2. För inhemska debetkortstransaktioner får medlemsstaterna antingen
 - a) fastställa ett lägre tak på den procentuella förmedlingsavgiften per transaktion än det som anges i punkt 1 och får införa ett maximalt fast avgiftsbelopp som ett tak på det avgiftsbelopp som är resultatet av den tillämpliga procentuella avgiften, eller
 - b) tillåta betaltjänstleverantörer att tillämpa en förmedlingsavgift per transaktion på högst 0,05 EUR eller, i en medlemsstat som inte har euron som valuta, det motsvarande värdet i den nationella valutan den 8 juni 2015, som ska revideras vart femte år eller när det sker betydande växelkursfluktuationer som även får kombineras med den högsta procentuella avgiften på 0,2 %, under förutsättning att summan av förmedlingsavgifter för betalningsordningen för kontokort aldrig överstiger 0,2 % av det totala årliga transaktionsvärdet för de inhemska debetkortstransaktionerna inom varje betalningsordning för kontokort.
3. Till och med den 9 december 2020 får medlemsstaterna tillåta att betaltjänstleverantörerna för inhemska debetkortstransaktioner tillämpar en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift som högst motsvarar 0,2 % av det genomsnittliga årliga transaktionsvärdet på samtliga inhemska debetkortstransaktioner inom varje betalningsordning för kontokort. Medlemsstaterna får fastställa ett lägre tak på den vägda genomsnittliga förmedlingsavgiften som är tillämpligt på samtliga inhemska debetkortstransaktioner.
4. De årliga transaktionsvärden som avses i punkterna 2 och 3 ska beräknas på årsbasis, från och med den 1 januari till och med den 31 december, och ska tillämpas från och med den 1 april följande år. Referensperioden för den första beräkningen av detta värde ska börja 15 kalendermånader före det datum då punkterna 2 och 3 börjar tillämpas och ska avslutas tre kalendermånader före detta datum.

5. De behöriga myndigheter som avses i artikel 13 ska efter skriftlig begäran kräva att betalningsordningar för kontokort och/eller betaltjänstleverantörer tillhandahåller alla de uppgifter som krävs för att kontrollera att punkterna 3 och 4 i den här artikeln tillämpas korrekt. Sådana uppgifter ska översändas till den behöriga myndigheten före den 1 mars året efter den referensperiod som avses i punkt 4 första meningen. All annan information för att göra det möjligt för de behöriga myndigheterna att kontrollera efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel ska översändas till de behöriga myndigheterna efter skriftlig begäran inom den tidsfrist som fastställs av dem. De behöriga myndigheterna får kräva att sådan information atteras av en oberoende revisor.

Artikel 4

Förmedlingsavgifter för konsumenters kreditkortstransaktioner

Betaltjänstleverantörer ska inte erbjuda eller begära en förmedlingsavgift per transaktion som överstiger 0,3 % av transaktionsvärdet för någon kreditkortstransaktion. För inhemska kreditkortstransaktioner får medlemsstaterna fastställa ett lägre tak på förmedlingsavgiften per transaktion.

Artikel 5

Förbud mot kringgående

Vid tillämpningen av de tak som avses i artiklarna 3 och 4 ska eventuell annan överenskommen ersättning, inbegripet nettokompensation, med motsvarande syfte eller verkan för förmedlingsavgiften, som en utgivare mottagit från en betalningsordning för kontokort, en inlösare eller varje annan mellanhand, vid betalningstransaktioner eller relaterad verksamhet behandlas som en del av förmedlingsavgiften.

KAPITEL III

AFFÄRSREGLER

Artikel 6

Licensiering

1. Territoriella begränsningar inom unionen eller bestämmelser med motsvarande effekt i licensavtal eller regler för betalningsordningar för kontokort för utgivande av kontokort eller inlösen av kortbaserade betalningstransaktioner ska vara förbjudna.

2. Krav på eller skyldigheter att införskaffa en landsspecifik licens eller ett landsspecifikt tillstånd att bedriva gränsöverskridande verksamhet eller regler med motsvarande effekt i licensavtal eller regler för betalningsordningar för kontokort för utgivande av kontokort eller inlösen av kortbaserade betalningstransaktioner ska vara förbjudna.

Artikel 7

Separation av betalningsordningar för kontokort och bearbetningsenheter

- Betalningsordningar för kontokort och bearbetningsenheter ska
 - vara oberoende vad gäller redovisning, organisation och beslutsprocesser,
 - inte presentera priser för betalningsordningar och bearbetningsverksamheter i form av paketpriser och inte korssubventionera sådana verksamheter,
 - inte på något sätt göra åtskillnad mellan å ena sidan sina dotterbolag eller aktieägare och å andra sidan användarna av betalningsordningar och andra avtalsparter, och de ska i synnerhet inte på något sätt uppställa villkor för sina tjänster som innebär att avtalsparten måste godta andra tjänster som de erbjuder.
- Den behöriga myndigheten i den medlemsstat där ordningens säte är beläget kan kräva att en betalningsordning för kontokort tillhandahåller en oberoende rapport som bekräftar dess efterlevnad av punkt 1.
- Betalningsordningar för kontokort ska medge att meddelanden om godkännande och clearing av enskilda kortbaserade betalningstransaktioner kan separeras och bearbetas av olika bearbetningsenheter.
- Territoriell diskriminering av de bearbetningsregler som används av betalningsordningar för kontokort ska inte vara tillåten.

5. Bearbetningsenheter inom unionen ska se till att deras system är tekniskt driftskompatibla med andra bearbetningsenheters system inom unionen genom att använda standarder som utarbetats av internationella eller europeiska standardiseringsorgan. Dessutom ska betalningsordningar för kontokort inte anta eller tillämpa affärsregler som begränsar driftskompatibiliteten mellan bearbetningsenheter inom unionen.

6. Europeiska bankmyndigheten (EBA) får, efter att ha konsulterat en rådgivande panel som avses i artikel 41 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010⁽¹⁾, utarbeta ett utkast till tekniska tillsynsstandarder med krav som ska uppfyllas av betalningsordningar för kontokort och bearbetningsenheter för att säkerställa tillämpning av punkt 1 a i denna artikel.

EBA ska överlämna detta utkast till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 9 december 2015.

Kommissionen ges befogenhet att anta de tekniska tillsynsstandarder som avses i första stycket i denna punkt i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 8

"Co-badging" och val av betalmärke och betalningsapplikation

1. Regler för betalningsordningar för kontokort och regler i licensavtal eller åtgärder med likvärdig effekt som hindrar att en utgivare kombinerar två eller flera olika betalmärken eller betalningsapplikationer (*co-badging*) på ett kortbaserat betalningsinstrument ska vara förbjudna.

2. När konsumenterna tecknar avtal med en betaltjänstleverantör, kan de kräva att få två eller flera olika betalmärken på ett kortbaserat betalningsinstrument, under förutsättning att betaltjänstleverantören erbjuder en sådan tjänst. I god tid innan avtalet tecknas ska betaltjänstleverantören ge konsumenten tydlig och objektiv information om tillgängliga betalmärken och deras egenskaper, inbegripet deras funktionalitet, kostnad och säkerhet.

3. Skillnader i behandlingen av utgivare eller inlösare i ordningens regler och regler i licensavtal om att kombinera flera betalmärken eller betalningsapplikationer (*co-badging*) på ett kortbaserat betalningsinstrument ska vara objektivt motiverade och icke-diskriminerande.

4. Betalningsordningar för kontokort ska inte införa rapporteringskrav, skyldigheter att erlägga avgifter eller liknande skyldigheter med samma syfte eller effekt för kortutgivande och inlösande betaltjänstleverantörer vid transaktioner som genomförs med en apparat försedd med deras betalmärke i förhållande till transaktioner där deras ordning inte används.

5. Kopplingsprinciper eller motsvarande åtgärder för styrning av transaktioner genom en särskild kanal eller process och andra tekniska och säkerhetsmässiga standarder och krav vid hantering av två eller flera olika betalmärken och betalningsapplikationer på ett kortbaserat betalningsinstrument ska vara icke-diskriminerande och tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt.

6. Betalningsordningar för kontokort, utgivare, inlösare, bearbetningsenheter och övriga leverantörer av tekniska tjänster ska inte införa automatiska mekanismer, programvara eller anordningar i de betalningsinstrument eller i den utrustning som används på försäljningsstället som begränsar betalarens eller betalningsmottagarens val av betalmärke eller betalningsapplikation, eller båda, när ett betalningsinstrument med *co-badging* används.

Betalningsmottagarna ska ha kvar möjligheten att på försäljningsställets befintliga utrustning installera automatiska mekanismer som prioriterar valet av ett visst betalmärke eller en viss betalningsapplikation, men betalningsmottagarna ska inte förhindra att betalaren åsidosätter ett automatiskt prioriterat val som betalningsmottagaren har gjort i sin anordning för de kategorier av kort eller därmed relaterade betalningsinstrument som godtas av betalningsmottagaren.

Artikel 9

Specificerade avgifter (unblending)

1. Varje inlösare ska erbjuda och ta ut handlarens serviceavgifter, separat specificerade för olika kategorier och olika kontokortsmärken med olika förmedlingsavgiftsnivåer, om inte betalningsmottagaren skriftligen begär att inlösaren debiterar blandade serviceavgifter för handlare.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Inlösarna ska i sina avtal med betalningsmottagare inkludera specifik information om beloppet på serviceavgifterna för näringsidkare samt förmedlingsavgifter och ordningens avgifter för varje kategori och kontokortsmärke, såvida inte betalningsmottagarna därefter lämnar en skriftlig begäran om något annat.

Artikel 10

Regler om att alla kort måste godtas

1. Betalningsordningar för kontokort och betaltjänstleverantörer ska inte tillämpa någon regel som tvingar betalningsmottagare som godtar kortbaserade betalningsinstrument som utgivits av en utgivare att även godta andra kortbaserade betalningsinstrument som utgivits inom ramen för samma betalningsordning för kontokort.

2. Punkt 1 är inte tillämplig på konsumenters kortbaserade betalningsinstrument av samma märke och i samma kategori av förbetalda kort, debet- eller kreditkort som omfattas av förmedlingsavgifter enligt kapitel II i denna förordning.

3. Punkt 1 ska inte påverka betalningsordningar för kontokort och betaltjänstleverantörernas möjlighet att föreskriva att kort inte får nekas på grundval av utgivarens eller kortinnehavarens identitet.

4. Betalningsmottagare som beslutar att inte godta samtliga kort eller andra betalningsinstrument inom en betalningsordning för kontokort ska informera konsumenterna om detta på ett klart och otvetydigt sätt och samtidigt informera konsumenterna om att de godtar andra kort och betalningsinstrument i ordningen. Sådan information ska anslås på väl synlig plats vid affärens ingång och vid kassan.

Vid distansförsäljning ska denna information anges på betalningsmottagarens webbplats eller annat lämpligt elektroniskt eller mobilt medium. Informationen ska tillhandahållas betalaren i god tid innan denna ingår ett köpeavtal med betalningsmottagaren.

5. Utgivare ska se till att deras betalningsinstrument är elektroniskt identifierbara och, när det gäller nyligen utgivna kortbaserade betalningsinstrument, också visuellt identifierbara, så att betalningsmottagarna och betalarna otvetydigt kan fastställa vilka märken och kategorier av förbetalda kort, debet-, kredit- eller företagskort som betalaren har valt.

Artikel 11

Regler om styrning

1. Regler i licensavtal, regler som tillämpas av betalningsordningar för kontokort och regler i avtal som ingås mellan kortinlösare och betalningsmottagare, som förhindrar att betalningsmottagare styr konsumenter till ett betalningsinstrument som betalningsmottagaren föredrar ska vara förbjudna. Detta förbud ska även omfatta bestämmelser som hindrar betalningsmottagare att behandla kortbaserade betalningsinstrument avseende en viss betalningsordning för kontokort mer eller mindre gynnsamt än andras.

2. Regler i licensavtal, regler som tillämpas av betalningsordningar för kontokort och regler i avtal som ingås mellan kortinlösare och betalningsmottagare, som förhindrar betalningsmottagare från att informera betalare om förmedlingsavgifter och handlarens serviceavgifter ska vara förbjudna.

3. Punkterna 1 och 2 i denna artikel påverkar inte tillämpningen av de bestämmelser om avgifter, prisavdrag och andra styrmekanismer som anges i direktiven 2007/64/EG och 2011/83/EU.

Artikel 12

Information till betalningsmottagaren om enskilda kortbaserade betalningstransaktioner

1. Efter det att en enskild kortbaserad betalningstransaktion har verkställts, ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ge betalningsmottagaren följande information:

- En referens varigenom betalningsmottagaren kan identifiera den kortbaserade betalningstransaktionen.
- Betalningstransaktionens belopp i den valuta i vilken betalningsmottagarens betalkonto krediteras.
- Eventuella avgifter för den kortbaserade betalningstransaktionen, med separat uppgift om handlarens serviceavgift och förmedlingsbeloppet.

Förutsatt att betalningsmottagaren uttryckligen och på förhand gett sitt samtycke får den information som avses i första stycket sammanställas enligt märke, applikation, kategori av betalningsinstrument och procentsats på de förmedlingsavgifter som tillämpas på transaktionen.

2. Avtal mellan inlösare och betalningsmottagare får innehålla en bestämmelse om att den information som avses i punkt 1 första stycket regelbundet ska lämnas eller göras tillgänglig minst en gång i månaden och på ett sätt som överenskommit så att betalningsmottagaren kan lagra och återskapa informationen i oförändrad form.

KAPITEL IV

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 13

Behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska utse behöriga myndigheter som har befogenhet att se till att denna förordning genomförs och som får utrednings- och verkställighetsbefogenheter.
2. Medlemsstaterna får utse befintliga organ till behöriga myndigheter.
3. Medlemsstaterna får utse en eller flera behöriga myndigheter.
4. Medlemsstaterna ska senast den 9 juni 2016 underrätta kommissionen om de behöriga myndigheterna. De ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om eventuella efterföljande ändringar beträffande dessa myndigheter.
5. De utsedda behöriga myndigheter som har utsetts och avses i punkt 1 ska ha tillräckliga resurser för att utföra sina uppgifter.
6. Medlemsstaterna ska kräva att de behöriga myndigheterna effektivt övervakar efterlevnaden av denna förordning, bland annat för att motverka eventuella försök av betaltjänstleverantörerna att kringgå denna förordning, och vidtar alla åtgärder som krävs för att säkerställa sådan efterlevnad.

Artikel 14

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelse av denna förordning och ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att bestämmelserna tillämpas.
2. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den 9 juni 2016 och utan dröjsmål underrätta kommissionen om eventuella senare ändringar av dem.

Artikel 15

Förlikning, klagomål och prövning utanför domstol

1. Medlemsstaterna ska säkerställa och främja lämpliga och effektiva förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol eller vidta motsvarande åtgärder för att avgöra tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer som uppkommit i samband med tillämpningen av denna förordning. För detta ändamål ska medlemsstaterna antingen utse befintliga organ, om så är lämpligt, eller inrätta nya organ. Organen ska vara oberoende av parterna.
2. Medlemsstaterna ska senast den 9 juni 2017 underrätta kommissionen om dessa organ. De ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om eventuella efterföljande ändringar beträffande dessa organ.

Artikel 16

Universella kort

1. Vid tillämpningen av denna förordning och när det gäller inhemska betalningstransaktioner som inte kan definieras av betalningsordningar för kontokort som debetkorts- eller kreditkortstransaktioner ska bestämmelserna om debetkort och debetkortstransaktioner tillämpas.
2. Genom undantag från punkt 1 till och med den 9 december 2016 får medlemsstaterna fastställa en andel som inte överstiger 30 % av de inhemska betalningstransaktioner som avses i punkt 1 i denna artikel som anses vara likvärdiga med kreditkortstransaktioner som omfattas av det tak på förmedlingsavgiften som anges i artikel 4.

Artikel 17

Översyn

Senast den 9 juni 2019 ska kommissionen till Europaparlamentet och till rådet överlämna en rapport om tillämpningen av denna förordning. Kommissionen ska i sin rapport särskilt granska huruvida nivån på förmedlingsavgifterna är lämplig samt styrmekanismerna, t.ex. avgifter, varvid hänsyn ska tas till användningen av och kostnaderna för olika betalningsmedel och andelen nya aktörer, ny teknik och nyskapande affärsmodeller på marknaden. Vid granskningen ska särskilt följande beaktas:

- a) Utvecklingen när det gäller avgifter för betalare.
- b) Konkurrensnivån bland kontokortleverantörer och betalningsordningar för kontokort.
- c) Kostnadseffekterna för betalare och betalningsmottagare.
- d) I vilken omfattning handlarna låter sänkningen av förmedlingsavgifterna komma nästa led till godo.
- e) De tekniska kraven och konsekvenserna av dessa för alla berörda parter.
- f) Effekterna av *co-badging* för användarvänligheten, särskilt för äldre och andra utsatta användare.
- g) Effekten på marknaden av uteslutandet av företagskort från kapitel II, varvid man jämför situationen i de medlemsstater där tillägsavgifter är förbjudna med situationen där de är tillåtna.
- h) Effekten på marknaden av de särskilda bestämmelserna om förmedlingsavgifter för inhemska debetkortstransaktioner.
- i) Utvecklingen av gränsoverskridande inlösen och dess effekt på den inre marknaden, varvid man jämför situationen för kort med takförsedda avgifter och kort utan takförsedda avgifter i syfte att överväga möjligheten att klargöra vilken förmedlingsavgift som är tillämplig på gränsoverskridande inlösen.
- j) Den praktiska tillämpningen av reglerna för separation av betalningsordningar för kontokort och bearbetning samt behovet att på nytt överväga åtskillnad i rättsligt avseende.
- k) Det eventuella behovet, beroende på effekten av artikel 3.1 på det faktiska värdet av förmedlingsavgifterna för debetkortstransaktioner med medelhögt eller högt värde, av att ändra den punkten genom att ange att taket bör begränsas till det lägre beloppet på 0,07 EUR eller 0,2 % av transaktionens värde.

Kommissionens rapport ska om så är lämpligt åtföljas av ett lagstiftningsförslag som kan inbegripa en föreslagen ändring av det övre taket för förmedlingsavgifterna.

Artikel 18

Ikraftträdande

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Den ska tillämpas från och med den 8 juni 2015, med undantag av artiklarna 3, 4, 6 och 12, som ska tillämpas från och med den 9 december 2015, och artiklarna 7, 8, 9 och 10, som ska tillämpas från och med den 9 juni 2016.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 29 april 2015.

På Europaparlamentets vägnar
M. SCHULZ
Ordförande

På rådets vägnar
Z. KALNIŅA-LUKAŠEVICA
Ordförande

Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

*Delrapport 2 från
2015 års betaltjänstutredning (Fi 2015:02)*

Stockholm 2016

Till statsrådet Per Bolund

Regeringen beslutade den 1 april 2015 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag (KOM [2013] 547) till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EU och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Utredaren ska vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet).

Uppdraget omfattade också att lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera bestämmelserna i den numera antagna EU-förordningen om förmedlingsavgifter vid kortbetalningar, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Den sistnämnda delen av uppdraget har redovisats i delrapporten *Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar* (dnr Fi2015/03943/B), som utredningen överlämnade den 17 augusti 2015.

Utredningens uppdrag i övrigt skulle enligt de ursprungliga direktiven redovisas senast den 4 januari 2016. Enligt tilläggsdirektiv som beslutades av regeringen den 3 december 2015 förlängdes utredningstiden till den 30 juni 2016. Den del som avser betalkontodirektivet ska dock delredovisas senast den 14 januari 2016.

Till särskild utredare förordnades från och med den 27 april 2015 f.d. justitierådet Annika Brickman.

Som experter i utredningen förordnades från och med den 1 april 2015 biträdande avdelningschefen Joachim Allard, bankjuristen Anders Dölling, kanslirådet Catarina Erséus, departementssekreteraren Monika Johansson, departementssekreteraren Sofia Knapp, betalansvarige Bengt Nilervall, juristen Fredrik Nordquist, rättssakkunniga Galit Saar, tf. avdelningschefen Johan Terfelt och juristen Anna Wilbe.

Galit Saar entledigades från och med den 18 augusti 2015. Catarina Erséus entledigades från och med den 8 september 2015, och samtidigt förordnades numera tf. enhetschefen Jenny Jensen. Jenny Jensen entledigades från och med den 8 december 2015 och samtidigt förordnades departementssekreteraren Pasel Assalum.

Sekreterare åt utredningen har varit hovrättsassessorn Isabel Andersson.

Utredningen, som har antagit namnet 2015 års betaltjänst-utredning, överlämnar delrapporten *Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner*. Arbetet fortsätter nu med återstående del.

Stockholm i januari 2016

Annika Brickman

/Isabel Andersson

Innehåll

Sammanfattning	9
1 Författningsförslag.....	13
1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	13
1.2 Förordning om ändring i förordningen (2010:1008) om betaltjänster.....	17
1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden.....	19
2 Inledning.....	21
2.1 Utredningsuppdraget.....	21
2.2 Utredningsarbetet.....	21
3 Bakgrund.....	23
3.1 Betalkontodirektivet	23
3.2 Rätten till bankkonto och betaltjänster i dag.....	25
4 Skyldigheten att erbjuda betalkonton.....	27
4.1 Konton som ska omfattas.....	27
4.2 Vilka aktörer skyldigheten ska omfatta.....	29
5 Tillgång till betalkonto	33
5.1 Vilka ska ha tillgång till betalkonto?.....	33

Innehåll

5.2	Grunder för avslag.....	41
5.3	Hävande av ett ramavtal om betalkonto med grundläggande funktioner.....	45
6	Tillgången till betaltjänster	49
6.1	Inledning.....	49
6.2	Statens ansvar för vissa betaltjänster	50
6.3	Tillgången till betaltjänster i dag	51
6.4	Framtidsbilden.....	56
6.5	Utredningens överväganden	58
6.5.1	Tänkbara lagstiftningsåtgärder	58
6.5.2	Utredningens bedömning.....	61
7	Byte av betalkonto	69
7.1	Betalkontodirektivets bestämmelser om byte av betalkonto	69
7.2	Gemensamma rutiner för bankbyte	71
7.3	Överväganden och förslag	72
8	Avgifter för betalkonto	77
8.1	Avgifternas storlek	77
8.2	En mekanism för kostnadsfri tillgång till betalkonto?.....	79
8.3	Avgiftsinformation till konsumenter	80
8.4	Jämförelsewebbplatser	81
9	Alternativ tvistlösning.....	85
9.1	Inledning.....	85
9.2	Allmänna reklamationsnämnden	86
9.3	Överväganden och förslag	88

10	Tillsyn och sanktioner	93
10.1	Tillsynen över bestämmelserna som genomför betalkontodirektivet	93
10.2	Offentliggörande av sanktioner	96
11	Konsekvenser av förslagen	97
11.1	Utredningens förslag i förhållande till uppdraget.....	97
11.2	Frågor där en vidare reglering har övervägts	98
11.3	Kostnader för Finansinspektionen	99
12	Författningskommentar	101
	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	101
	Särskilt yttrande	109
	Bilagor	
	Bilaga 1 Kommittédirektiv 2015:39.....	117
	Bilaga 2 EU direktiv 2014/92/EU	125

Sammanfattning

Betalkontodirektivet

I juli 2014 antog Europaparlamentet och Europeiska unionens råd ett direktiv (2014/92/EU) om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet). Betalkontodirektivet syftar till att ge bättre insyn i och jämförbarhet för de avgifter som tas ut för konsumenters betalkonton och de betaltjänster som är kopplade till sådana konton. Det innehåller också regler som ska underlätta byte mellan betalkonton hos olika kreditinstitut. Enligt direktivet ska dessutom alla konsumenter som är lagligen bosatta inom Europeiska unionen ges tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner. Förutom tjänster som krävs för att öppna, inneha och avsluta kontot ska de grundläggande funktionerna omfatta insättning av medel, uttag av kontanter över disk eller i uttagsautomater samt utförande av betalningstransaktioner i form av autogireringar, betalningar med debetkort och betalningar, inbegripet stående överföringar, via terminaler, över disk och via internetbank. Dessa konton och tjänster ska erbjudas kostnadsfritt eller till en rimlig avgift. Därutöver innehåller direktivet bl.a. bestämmelser om rätt till alternativ tvistlösning samt om sanktioner och tillsyn.

Rätten till betalkonto

Utredningen föreslår att rätten till betalkonto till vilka grundläggande funktioner kan knytas ska gälla för konsumenter som är lagligen bosatta inom EES-området. Denna rätt ska i enlighet med betalkontodirektivet omfatta konsumenter som saknar fast adress, asylsökande samt konsumenter som inte har beviljats uppehållstillstånd men som av rättsliga eller faktiska skäl inte kan utvisas. En

Sammanfattning

ansökan om betalkonto ska avslås om det finns hinder enligt penningtvätsreglerna, exempelvis om kreditinstitutet inte kunnat identifiera kunden på ett tillförlitligt sätt. Ett litet utrymme ska också finnas för avslag på grund av särskilda skäl, vilket tar sikte på risken för missbruk av betalkontot. Däremot ska konsumentens ekonomiska omständigheter eller kredithistoria aldrig utgöra skäl för avslag.

Utredningen har också haft i uppdrag att överväga om rätten till betalkonto ska utvidgas till att avse andra än konsumenter. Vissa svårigheter att få tillgång till konton med grundläggande betaltjänster har konstaterats för en del näringsidkare, framför allt sådana som har eller har haft betalningsproblem. Samtidigt har näringsidkare i allmänhet behov av andra betaltjänster än de som ingår i de grundläggande funktionerna. Det finns inte några uppgifter om att ideella föreningar har svårt att få tillgång till betalkonto i dag. Utredningen har gjort bedömningen att en reglering som ger även näringsidkare och ideella föreningar rätt till betalkonto inte skulle kunna begränsas till svenska näringsidkare och föreningar. Att utsträcka rätten till betalkonto och betaltjänster till utländska företag och föreningar skulle medföra svårigheter vid tillämpningen av regelverket till förebyggande av penningtvätt och finansiering av terrorism. Det skulle även kunna få andra konsekvenser som är svåra att överblicka. Med hänsyn till att de grundläggande funktioner som ska kunna knytas till ett betalkonto bara delvis motsvarar behovet av betaltjänster för företagare gör utredningen bedömningen att fördelarna med en utsträckt reglering inte överväger nackdelarna. Rätten till betalkonto ska alltså vara begränsad till konsumenter.

Tillgången på kontanttjänster

Trots att inte alla kreditinstitut tillhandahåller alla betaltjänster som ingår i de grundläggande funktionerna är tillgången på tjänsterna allmänt sett god. Ett område som pekas ut som mer problematiskt är tillgången på kontanttjänster. I utredningens direktiv har också frågan om vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra insättning och uttag av kontanter på betalkonto tagits upp särskilt.

Både användningen av kontanter och bankernas hantering av kontanter minskar i snabb takt. Avvecklingen av kontanthantering

medför problem för vissa grupper och i vissa begränsade geografiska områden. Till följd av bl.a. teknisk utveckling och utbyggd IT-infrastruktur bedöms dock behovet av kontanter minska på sikt även för dessa grupper och i dessa områden. Utredningen gör därför bedömningen att de lagstiftningsåtgärder som skulle kunna komma i fråga för att tillgodose det kvarvarande behovet av kontanter inte står i proportion till problemens omfattning.

Byte av betalkonto

Enligt betalkontodirektivet ska betaltjänstleverantörer tillhandahålla en tjänst för byte av betalkonto mellan olika leverantörer, och i direktivet finns regler om de olika stegen i bytesprocessen. Medlemsstaterna tillåts dock fastställa eller bibehålla alternativa rutiner, om det tydligt främjar konsumenten och bytet slutförs inom högst samma tidsram som bytestjänsten enligt direktivet.

I Sverige finns en väl fungerande rutin för bankbyte. Den omfattar medlemmarna i Svenska bankföreningen, men även en del banker som står utanför föreningen använder sig av samma rutin. Den befintliga bankbytesrutinen är enklare för kunden och slutförs snabbare än bytestjänsten enligt betalkontodirektivet. Befintliga bankbytesrutiner ska därför tillämpas även i fortsättningen. Utredningen föreslår dessutom att alla banker ska vara skyldiga att ha en rutin för bankbyte.

Möjlighet att jämföra avgifter

Betalkontodirektivet innehåller en mängd bestämmelser som syftar till att underlätta för konsumenterna att jämföra avgifter för betalkonton och tjänster som kan knytas till sådana konton. Regler ska införas i nationell rätt om kreditinstitutens skyldighet att lämna standardiserad information till konsumenter. Finansinspektionen ska få i uppdrag att driva den webbplats med jämförelse av avgifter som konsumenterna enligt betalkontodirektivet ska ha tillgång till.

Sammanfattning

Tidpunkten för genomförandet

Betalkontodirektivet ska vara genomfört i nationell rätt senast den 18 september 2016. De föreslagna författningsändringarna, som huvudsakligen består i att ett nytt kapitel förs in lagen (2010:751) om betaltjänster, föreslås träda i kraft först vid den tidpunkten.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2010:751) om betaltjänster att det ska införas ett nytt kapitel, 4 a kap., av följande lydelse.

4 a kap. Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Rätten till betalkonto

1 § Ett kreditinstitut som driver tillståndspliktig bank- eller finansieringsrörelse enligt 2 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse får inte vägra en konsument som är bosatt i en stat inom EES att öppna ett betalkonto eller att till kontot knyta sådana grundläggande funktioner enligt 2 § som institutet tillhandahåller andra kunder.

Första stycket gäller inte om det skulle strida mot bestämmelserna i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism att tillhandahålla konsumenten ett betalkonto eller om det finns andra särskilda skäl emot ett tillhandahållande.

Grundläggande funktioner

2 § De grundläggande funktionerna enligt 1 § är

1. tjänster som krävs för att öppna, inneha och avsluta ett betalkonto,

2. tjänster som gör det möjligt att sätta in medel på ett betalkonto,

Författningsförslag

3. tjänster som gör det möjligt att inom EES över disk eller i uttagsautomater ta ut kontanter från ett betalkonto, och
4. utförande inom EES av följande betalningstransaktioner:
 - a) autogirering,
 - b) betalningar genom ett debetkort, inbegripet betalningar online, samt
 - c) betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler, över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster.

Behandlingen av en ansökan om betalkonto

3 § En ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner ska behandlas skyndsamt. Ärendet ska avgöras så snart som möjligt och senast tio bankdagar efter det att kreditinstitutet tagit emot en fullständig ansökan.

Om ansökan avslås, ska konsumenten omedelbart underrättas om detta och om vart han eller hon kan vända sig för att klaga på beslutet. Underrättelsen ska göras skriftligen och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för avslaget framgå av underrättelsen.

Avgifter för betalkonto med grundläggande funktioner

4 § Ett kreditinstitut får ta ut endast rimliga avgifter för att tillhandahålla en konsument ett betalkonto och för de grundläggande funktioner som knyts till kontot.

Information om villkor och avgifter

5 § Innan en konsument öppnar ett betalkonto med grundläggande funktioner ska kreditinstitutet ge honom eller henne en förteckning över de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton i Sverige och, i den mån kreditinstitutet tillhandahåller dessa tjänster, informera om avgifterna för dem.

Utöver det informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster som följer av 4 kap. ska kontohavaren minst en gång per år få

kostnadsfri information om aktuella avgifter och räntesatser för de tjänster som knutits till konsumentens betalkonto.

Byte av betalkonto

6 § Ett kreditinstitut ska ha rutiner för byte av betalkonto i samma valuta mellan institutet och ett annat kreditinstitut i Sverige. Rutinerna ska säkerställa att ett sådant byte kan genomföras snabbt och utan onödiga olägenheter för konsumenten.

Det kreditinstitut som en konsument vid ett byte vill öppna ett betalkonto hos ska på begäran av konsumenten kontakta det kreditinstitut som konsumenten har ett betalkonto hos och se till att bytet genomförs. Bytet ska vara genomfört inom högst den tidsram som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

7 § Ekonomisk skada som har uppstått för en konsument till följd av att ett kreditinstitut inte har uppfyllt sina skyldigheter att genomföra bytet enligt 6 § ska ersättas av det kreditinstitutet.

Uppsägning av ett avtal om betalkonto

8 § Ett kreditinstitut får säga upp ett avtal om betalkonto, endast om

1. konsumenten avsiktligt har använt betalkontot för olagliga ändamål,

2. det inte har förekommit några transaktioner på betalkontot under mer än 24 på varandra följande månader, eller

3. konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot, och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten inte hade fått öppna ett sådant konto.

Författningsförslag

Bemyndiganden

7 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. den information som ett kreditinstitut ska lämna till en konsument enligt 5 § första stycket, och
2. rutinerna för byte av betalkonto mellan kreditinstitut.

Denna lag träder i kraft den 18 september 2016.

1.2 Förordning om ändring i förordningen (2010:1008) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs att 5 § förordningen (2010:1008) om betaltjänster ska ha följande lydelse.

5 §

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

När det gäller lagen (2010:751) om betaltjänster får Finansinspektionen meddela föreskrifter om

1. vad som utgör tillräckliga styr- och kontrollformer för verksamheten med betaltjänster enligt 2 kap. 6 § första stycket 2,
2. beräkningen av kapitalkrav enligt 3 kap. 2 § första stycket,
3. hur betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska hantera medel enligt 3 kap. 6 §,
4. hur betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska hantera de medel för genomförandet av betalnings-transaktioner som avses i 3 kap. 7 § andra stycket och hur stor andel av medlen hos betalningsinstitut eller registrerade betaltjänstleverantörer som omfattas av skyddskraven enligt 3 kap. 7 § tredje stycket,
5. vilka uppgifter som ska anses relevanta enligt 3 kap. 8 §,
6. vad ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska iaktta och vilka krav som betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören ska uppfylla vid uppdragsavtal enligt 3 kap. 28 §,
7. vilka upplysningar ett betalningsinstitut, en registrerad betaltjänstleverantör eller den eller de som har ansvar för ett betalningssystem ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet, och hur uppgiftsskyldigheten ska fullgöras,
8. att vissa uppgifter som ett betalningsinstitut, en registrerad betaltjänstleverantör eller den eller de som har ansvar för ett betalningssystem ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån,
9. vilka uppgifter utöver vad som framgår av lagen, en ansökan om tillstånd eller undantag från tillstånd ska innehålla samt vilka handlingar som samtidigt ska ges in till Finansinspektionen, och

Författningsförslag

10. fullgörandet av anmälningar och underrättelser enligt 3 kap.

10. fullgörandet av anmälningar och underrättelser enligt 3 kap., och

11. den information som enligt 4 a kap. 5 § ska lämnas till konsumenter samt om rutiner för byte av betalkonto mellan kreditinstitut enligt 6 §.

Denna förordning träder i kraft den 18 september 2016.

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden

Härigenom föreskrivs att 3 § förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden ska ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Myndighetens ansvarsområde

3 §

Myndigheten ska efter anmälan av en konsument rekommendera en lösning av

1. tvister mellan konsumenter och näringsidkare som härrör från ett avtal om köp av en vara, tjänst eller annan nyttighet,

2. tvister mellan konsumenter och försäkringsbolag om ersättning för skada ur en näringsidkares ansvarsförsäkring, om konsumenten har direktkravs rätt mot försäkringsbolaget och skadeståndskravet har sin grund i ett avtalsförhållande mellan konsumenten och den försäkrade näringsidkaren, *och*

3. tvister som rör skadestånd enligt 25 § fastighetsmäklarlagen (2011:666).

2. tvister mellan konsumenter och försäkringsbolag om ersättning för skada ur en näringsidkares ansvarsförsäkring, om konsumenten har direktkravs rätt mot försäkringsbolaget och skadeståndskravet har sin grund i ett avtalsförhållande mellan konsumenten och den försäkrade näringsidkaren,

3. tvister som rör skadestånd enligt 25 § fastighetsmäklarlagen (2011:666), *och*

4. tvister mellan konsumenter och kreditinstitut som gäller tillgång till eller byte av betalkonto med grundläggande funktioner enligt 4 a kap. lagen (2010:751) om betaltjänster.

Författningsförslag

Myndigheten ska verka för att parterna kommer överens vid tvister enligt första stycket.

Denna förordning träder i kraft den 18 september 2016.

2 Inledning

2.1 Utredningsuppdraget

Utredningens uppdrag (Dir. 2015:39, Bilaga 1) omfattar tre olika delar. Den del av uppdraget som nu redovisas gäller Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet).

Utredningen ska analysera vilka lagändringar som behövs för att genomföra reglerna i betalkontodirektivet i svensk rätt. Utredningen har haft i uppdrag att särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra insättning på och uttag av kontanter från betalkonto. Utredaren ska vidare ta ställning till om det finns behov av att helt eller delvis utvidga regelverket till att avse andra aktörer än konsumenter, om befintliga tjänster för byte av betalkonto fungerar och hur identifieringsfrågorna ska hanteras. I den mån direktivet ger medlemsstaterna möjlighet att göra nationella val och att i vissa fall ställa mer långtgående krav ingår det i uppdraget att analysera och ta ställning till hur sådana valmöjligheter ska utnyttjas. I de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav ska behovet av ett starkt konsumentskydd beaktas.

2.2 Utredningsarbetet

Arbetet med den del av uppdraget som gäller betalkontodirektivet påbörjades i augusti 2015. Fem sammanträden har i den här delen hållits med den expertgrupp som har knutits till utredningen.

Utredningen har därutöver sammanträffat med representanter för Svenska Bankföreningens bankbytargrupp, som presenterat de befintliga rutinerna för bankbyte. Tillgången på kontanttjänster har

Inledning

belysts genom att utredningen har träffat företrädare för Kontantupproret och länsstyrelserna. Det har också förekommit kontakter under hand med 2015 års penningtvättsutredning (Fi 2014:16) och Parlamentariska landsbygdskommittén (N 2015:04).

3 Bakgrund

3.1 Betalkontodirektivet

Motiv och syfte

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet) har tagits fram för att undanröja återstående hinder för en totalt integrerad marknad för finansiella tjänster samt stärka medborgarnas förtroende för den inre marknaden och se till att även konsumenter får del av dess fördelar.

I motiven till förslaget till betalkontodirektiv (COM(2013) 266 final) anges bl.a. att andra åtgärder på marknaden för finansiella tjänster inte har fått önskvärd effekt då en stor andel av EU:s invånare ännu inte har någon bank. I motiven refereras en uppgift från Världsbanken om att ungefär 58 miljoner konsumenter i EU saknar ett betalkonto och att ungefär 25 miljoner av dem skulle vilja öppna ett sådant konto. Av de undersökningar och samråd som kommissionen hade genomfört och av konsumenters klagomål hade det framgått att många medborgare nekas betalkonto för att de saknade en permanent adress i den medlemsstat där betal-tjänstleverantören var etablerad. Det anges att denna situation påverkar ett stort antal EU-konsumenter som är bosatta i en annan medlemsstat (12,3 miljoner personer 2010).

Vidare anges att det förhållandet att så många konsumenter i dag står utanför den inre marknaden för finansiella tjänster påverkar både betaltjänstleverantörer och konsumenter negativt. Det leder till att leverantörerna inte blir lika motiverade att erbjuda sina tjänster i unionen eller gå in på nya marknader, vilket i sin tur hämmar konkurrensen och ger konsumenterna sämre villkor. Avsaknaden av konto innebär också hinder mot att ta vara på

Bakgrund

fördelarna med kontantlösa transaktioner och försvårar gränsöverskridande inköp eller inköp online.

Förutom att tillgången till betalkonto inte är tillräckligt bra konstaterades att konsumenternas rörlighet när det gäller betalkonton var mycket låg. En problemfaktor som pekas ut är att bristen på insyn i avgifterna gör det svårt att fatta informerade beslut. Det konstateras också att det ofta är både tidskrävande och komplicerat att byta betalkonto även när avgifterna är jämförbara.

Kommissionens konsekvensbedömning visade att förutsättningarna varierade betydligt i medlemsstaterna.

Direktivets innehåll

Reglerna i betalkontodirektivet gäller konsumenters betalkonton. Betalkonto definieras som ett konto i en eller flera konsumenters namn som används för att utföra betalningstransaktioner. Direktivets regler ska tillämpas på betalkonton där konsumenter åtminstone ska kunna placera medel, ta ut kontanter samt utföra och ta emot betalningstransaktioner, inklusive betalningar till och från tredje part. Som framgår av betalkontodirektivets fullständiga namn innehåller det materiella bestämmelser på tre områden.

Det första området gäller avgiftsinformation. Det finns sedan tidigare en skyldighet för betaltjänstleverantörer att informera om de avgifter som tas ut för betaltjänster. Betalkontodirektivet ska dock underlätta för konsumenterna att jämföra avgifter mellan olika leverantörer och på så sätt ha bättre möjligheter att fatta informerade beslut. Direktivet innehåller därför inte bara regler om avgiftsinformation som ska lämnas, utan också hur den ska utformas.

Det andra området gäller byte av betalkonto, där direktivet syftar till att underlätta byte mellan betalkonton hos olika kreditinstitut. På så sätt ska konsumenternas rörlighet på marknaden öka.

Det tredje och sista området innebär regler som ska garantera alla konsumenter som är bosatta inom EU tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner. Diskriminering av konsumenter på grund av bosättningsort ska förbjudas för de konsumenter som vill öppna ett betalkonto utomlands. Kontona ska erbjudas kostnadsfritt eller till en rimlig avgift.

3.2 Rätten till bankkonto och betaltjänster i dag

Allmänna råd om inlåningskonton och tillhörande banktjänster

Enligt den tidigare gällande bankrörelselagen (1987:617) var en bank skyldig att ta emot inlåning på räkning från allmänheten. Banker hade också ensamrätt att ta emot inlåning på konto.

Inlåningsskyldigheten enligt den lagen kompletterades av ett allmänt råd från Finansinspektionen (FFFS 2001:8), som fortfarande gäller. Enligt det allmänna rådet kan det finnas undantag från skyldigheten att ta emot inlåning, t.ex. vid lagliga hinder, tidigare misskötsel eller ohederlighet gentemot banken. Enbart den omständigheten att en kund har fått en s.k. betalningsanmärkning bör dock inte utgöra tillräcklig grund för banken att neka kunden ett inlåningskonto.

I det allmänna rådet anges vidare att kontohavaren, om det inte finns särskilda skäl mot det, bör ges möjlighet att koppla tilläggs-tjänster till ett inlåningskonto. Tilläggs-tjänsterna ska göra det möjligt för kontohavaren för att på ett effektivt sätt kunna sköta uttag av kontanter, överföringar och betalningar.

Skyldigheten att ta emot garanterade insättningar

När den tidigare gällande bankrörelselagen ersattes av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse avskaffades både bankernas ensamrätt och deras skyldighet att ta emot inlåning på konto. Det konstaterades att det vare sig från system- eller konsumentskydds-synpunkt var motiverat med en ensamrätt för bankerna att ta emot medel som är tillgängliga för insättarna med kort varsel (prop. 2002/03:139 s. 197).

Konsumentsskyddsintresset av en säker placeringsform skulle i stället tillgodoses genom att medel skyddas av insättningsgaranti. Sådana insättningar kan enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti göras inte bara hos svenska banker utan också hos utländska bankföretag, svenska kreditmarknadsföretag, utländska kreditföretag samt svenska värdepappersbolag och utländska värdepappersföretag, om de har tillstånd att ta emot kunders medel på konto. En skyldighet för dessa institut att ta emot garanterade insättningar infördes i 11 b § lagen om insättningsgaranti.

Bakgrund

I paragrafen anges att ett institut som erbjuder sig att ta emot fordringar som omfattas av insättningsgarantin är skyldigt att ta emot sådana insättningar av var och en, om det inte finns särskilda skäl mot det. Det innebär att alla, oavsett medborgarskap, ska ha möjlighet att placera sina pengar på ett säkert sätt. Institutet måste dock enligt penningtvättslagstiftningen kontrollera identiteten hos den som vill inleda en affärsförbindelse. Misstankar om penningstvätt utgör särskilda skäl att neka en insättning enligt paragrafen. Andra särskilda skäl kan vara att en kund tidigare varit ohederlig mot en bank eller ett annat institut eller att det finns risk för att en företrädare för ett institut genom att ta emot garanterade medel på något sätt främjar brott. (Se a. prop. s. 598.)

I samband med att skyldigheten att ta emot garanterade insättningar infördes togs också frågan upp huruvida banker skulle vara skyldiga att tillhandahålla betaltjänster. Sådana synpunkter hade bl.a. framkommit i remissbehandlingen. Det konstaterades att frågan om s.k. tilläggstjänster behandlades av Finansinspektionen i ett allmänt råd och att myndigheten hade gjort en uppföljning av detta. Vissa problem hade konstaterats, men inte av en sådan omfattning att det fanns anledning att agera från lagstiftarens sida. Med hänvisning till att Finansinspektionen kontinuerligt skulle bevaka frågan gjorde regeringen bedömningen att det då inte fanns behov av att ålägga instituten en skyldighet att tillhandahålla tilläggstjänster. (Se a. prop. s. 262.)

4 Skyldigheten att erbjuda betalkonton

4.1 Konton som ska omfattas

Utredningens förslag: Bestämmelserna om skyldighet att erbjuda betalkonton ska tillämpas på betalkonton där kunden åtminstone kan placera medel på kontot, ta ut kontanter samt utföra och ta emot betalningstransaktioner.

Ett betalkonto är enligt artikel 2 i betalkontodirektivet ett konto i en eller flera konsumenters namn som används för att utföra betalningstransaktioner. Reglerna i betalkontodirektivet ska enligt artikel 1 tillämpas på betalkonton där konsumenter åtminstone ska kunna placera medel, ta ut kontanter samt utföra och ta emot betalningstransaktioner, inklusive betalningar till och från tredje part. Enligt artikel 1.6 får medlemsstaterna besluta att tillämpningen av hela eller delar av direktivet ska omfatta andra betalkonton än de som anges i artikeln.

Begreppet betalkonto finns i dag i 1 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster, där det används i definitionen av betaltjänster. Med betaltjänster enligt den lagen avses bl.a. tjänster som gör det möjligt att sätta in kontanter på och ta ut kontanter från ett betalkonto samt de transaktioner som krävs för förvaltning av kontot. Ett betalkonto är då ett konto i betaltjänstansvändarens namn. Begreppet betalkonto används också i lagen (2011:755) om elektroniska pengar. Utöver detta är begreppet betalkonto inte reglerat i svensk rätt. Det finns alltså inte någon reglering av betakonto som definierar dessa på något annat sätt än de konton som ska omfattas av betalkontodirektivets tillämpningsområde. Det har inte heller framkommit några skäl att låta reglerna i betalkontodirektivet gälla för några andra betalkonton än de

Skyldigheten att erbjuda betalkonton

som anges i artikel 1 i direktivet. De regler som genomför direktivet i svensk rätt ska därför tillämpas på betalkonton där kunden åtminstone kan placera medel på kontot, ta ut kontanter samt utföra och ta emot betalningstransaktioner.

Enligt 11 b § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti är de institut som den lagen är tillämplig på skyldiga att ta emot garanterade insättningar (se avsnitt 3.2). Sådana insättningar kan göras både på konton som är betalkonton och på rena sparkonton. Sparkonton som inte är betalkonton omfattas inte av betalkontodirektivets tillämpningsområde och kommer därför inte heller att omfattas av den reglering som ska genomföra direktivet i svensk rätt.

Konton som används främst för att ta emot och utföra betalningstransaktioner brukar ofta kallas transaktionskonto, eller, om det är det konto till vilket löneutbetalningar görs, lönekonto. Kontotypen har dock olika namn i de olika kreditinstitutens produktutbud. Det varierar också vilka betaltjänster som är knutna eller kan knytas till kontona.

Betalkontodirektivet innebär inte att medlemsstaterna ska förplikta kreditinstitut att ta fram en särskild kontotyp som ska kallas betalkonto. Konton där kunden åtminstone kan placera medel samt utföra och ta emot betalningstransaktioner kommer definitionsmässigt att vara betalkonton oavsett vilken benämning kontot har hos kreditinstitutet.

Ett konto som har betalkontots egenskaper är ett betalkonto även om det till kontot har knutits eller kan knytas andra funktioner än de grundläggande funktioner som regleras i betalkontodirektivet. Skyldigheten för kreditinstitut att tillhandahålla betalkonton till vilka grundläggande funktioner kan knytas begränsar sig visserligen till de grundläggande funktionerna enligt direktivet. I dessa ingår exempelvis inte någon form av kredit. Ett kreditinstitut ska dock inte kunna undandra sig skyldigheten att erbjuda betalkonto genom att ha obligatoriska tilläggstjänster som inte ingår i de grundläggande funktionerna. Om kunden inte har möjlighet att välja bort dessa tilläggsfunktioner ska de inte påverka kreditinstitutets skyldighet att erbjuda kontot. Kreditinstitutet ska då vara skyldigt att erbjuda kontot med de funktioner som ingår.

4.2 Vilka aktörer skyldigheten ska omfatta

Utredningens förslag: Skyldigheten att erbjuda betalkonto ska gälla för kreditinstitut som bedriver tillståndspliktig bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Enligt betalkontodirektivet ska medlemsstaterna se till att alla kreditinstitut eller ett tillräckligt antal kreditinstitut erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner. Antalet kreditinstitut bör vara tillräckligt högt för att säkerställa att alla konsumenter omfattas och för att undvika diskriminering och snedvridning av konkurrensen. I princip bör betalkonton med grundläggande funktioner enligt direktivet erbjudas av så många kreditinstitut som möjligt. Det är aldrig tillräckligt att betalkonton med grundläggande funktioner enbart erbjuds av kreditinstitut som endast tillhandahåller betalkonton med tjänster online. (Artikel 16.1 och skäl 44)

Den kontraheringsplikt som i dag finns i fråga om inlåning i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti gäller svenska banker, utländska bankföretag, utländska kreditpappersföretag samt svenska och utländska värdepappersföretag som har tillstånd att ta mot kunders medel på konto (2 och 11 b §§). I föregående avsnitt konstaterades att lagen om insättningsgaranti gäller delvis andra konton än betalkonton. Här kan också konstateras att den lagen gäller delvis en annan krets än den som är relevant för genomförandet av betalkontodirektivets regler om skyldighet att erbjuda betalkonton. Lagen om insättningsgaranti bör därför inte vara utgångspunkten för vilka institut som ska omfattas av skyldigheten att erbjuda betalkonton till vilka grundläggande funktioner kan knytas.

Flertalet av de grundläggande funktionerna enligt betalkontodirektivet är betaltjänster som regleras i lagen (2010:751) om betaltjänster. Kreditinstitut kan vara betaltjänstleverantörer enligt den lagen. Lagen om betaltjänster omfattar dock även andra aktörer som kan vara betaltjänstleverantörer. Det innebär att lagen om betaltjänster har ett för brett tillämpningsområde för att vara en lämplig utgångspunkt för en reglering av skyldigheten att erbjuda betalkonton.

Skyldigheten att erbjuda betalkonton

Enligt betalkontodirektivet ska skyldigheten att erbjuda betalkonton omfatta alla kreditinstitut eller ett tillräckligt antal kreditinstitut. Det går att argumentera för att det är mindre lämpligt att skyldigheten omfattar exempelvis mindre nischbanker, och att det i stället bara bör vara de största bankerna som ska vara behöva erbjuda betalkonton. Det är dock inte möjligt att peka ut vissa banker i lagstiftningen. Ett genomförande av betalkontodirektivet förutsätter att bestämmelserna riktar sig till en i allmänna termer bestämd krets, dvs. all kreditinstitut eller alla kreditinstitut som uppfyller vissa bestämda förutsättningar. Lagtekniskt skulle det i och för sig gå att begränsa regleringen till att gälla kreditinstitut av en viss storlek. Det skulle dock medföra att exempelvis sparbanker kanske inte skulle omfattas trots att de kan vara stora lokalt. Det skulle också innebära att lagstiftningen inte blir konkurrensneutral.

Den gällande definitionen av kreditinstitut enligt EU-rätten är företag vars verksamhet består i att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel och att bevilja krediter för egen räkning (förordning (EU) nr 575/2013, artikel 4.1). Den EU-rättsliga definitionen av kreditinstitut omfattar både banker och kreditmarknadsföretag enligt svensk rätt. EU:s regelverk för kreditinstitut har i stort sett genomförts på samma sätt för banker och kreditmarknadsföretag. Sedan år 2004 regleras de också i en gemensam lag, lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Enligt 1 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse avses med bankrörelse en rörelse i vilken det ingår betalningsförmedling via generella betalsystem och mottagande av medel som efter uppsägning är tillgängliga för fordringsägaren inom högst 30 dagar. Med generella betalsystem avses system för förmedling av betalningar från ett stort antal från varandra fristående betalare avsett att nå ett stort antal från varandra fristående slutliga betalningsmottagare. Med finansieringsrörelse avses enligt 1 kap. 4 § en rörelse i vilken det ingår näringsverksamhet som har till ändamål att ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten, och lämna kredit, ställa garanti för kredit eller i finansieringssyfte förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande (leasing).

Det är i bankrörelsesekretsen som merparten av de aktörer som bör vara skyldiga att erbjuda betalkonton återfinns. Det finns dock kreditmarknadsföretag som driver finansieringsrörelse men som också erbjuder betaltjänster. Det vanliga är inte att de erbjuder

Skyldigheten att erbjuda betalkonton

några konton som skulle vara betalkonton i den mening som redogjorts för i föregående avsnitt. För de fall de gör detta är det dock rimligt att kontraheringsplikten ska gälla även för dessa företag. Skyldigheten att tillhandahålla specifika betaltjänster behandlas i 6 kap.

Enligt 2 kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse gäller tillståndsplikt för svenska företag som vill driva bankrörelse, med undantag för bankrörelser som består i utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar, eller tillhandahållande av betaltjänster enligt lagen om betaltjänster. Tillståndsplikt gäller också i de flesta fall för att driva finansieringsrörelse, dock med undantag för banker och några andra företag som regleras av annan lagstiftning. Det finns också undantag från tillståndsplikten i vissa specifika situationer.

För utländska företag som hör hemma inom EES-området finns det inte någon tillståndsplikt. Den tillsyn som görs i Sverige över dessa företag är också begränsad, och det primära tillsynsansvaret finns i hemlandet. För andra utländska företag gäller tillståndsplikt för att driva bank- eller finansieringsrörelse i Sverige.

Tillståndsplikten enligt lagen om bank och finansieringsrörelse utgör ramen för tillsynen enligt den lagen. I fråga om skyldigheten att erbjuda betalkonton ger också tillståndsplikten en relevant avgränsning. Skyldigheten att erbjuda betalkonton ska därför gälla de kreditinstitut, alltså både banker och kreditmarknadsföretag, som bedriver tillståndspliktig bank- eller finansieringsrörelse i Sverige.

5 Tillgång till betalkonto

5.1 Vilka ska ha tillgång till betalkonto?

Utredningens förslag: Rätten till betalkonto till vilket grundläggande funktioner är knutna ska gälla för konsumenter som är lagligen bosatta inom EES-området.

Rätten till betalkonto enligt betalkontodirektivet

Enligt betalkontodirektivet gäller rätten till betalkonto för konsumenter som är lagligen bosatta inom Europeiska unionen. Detta inbegriper enligt direktivet konsumenter som saknar fast adress, asylsökande samt konsumenter som inte har beviljats uppehållstillstånd men som av rättsliga eller faktiska skäl inte kan utvisas. Med konsument avses enligt direktivet en fysisk person som handlar för ändamål som faller utanför hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke. Rätten gäller oberoende av konsumentens bostadsort.

En jämförelse kan göras med skyldigheten enligt gällande rätt att ta emot garanterade insättningar (11 b § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti). Den skyldigheten är inte begränsad till någon grupp eller personer som är bosatta inom något geografiskt område. Förutsatt att det inte finns särskilda skäl mot det, exempelvis att penningtvätsregleringen hindrar det, ska garanterade insättningar tas emot från var och en. Som framgår av avsnitt 3.2 ger lagen om insättningsgaranti inte någon rätt till betaltjänster. Enligt det allmänna rådet från Finansinspektionen (FFFS 2001:8) ska dock kontohavare, om det inte finns särskilda skäl mot det, få tillgång till de tjänster som behövs för att på ett effektivt sätt sköta uttag, överföringar och betalningar.

Tillgång till betalkonto

Behovet av betalkonto för andra än konsumenter

Betalkontodirektivets regler om tillgång till betalkonto syftar till att komma till rätta med den bristande tillgång till betalkonto som finns i vissa konsumentgrupper. Regleringen bygger på konstaterandet att de befintliga reglerna inte ger alla konsumenter inom Europeiska unionen full tillgång till betalkonton. Att det även i Sverige finns vissa konsumentgrupper som vägras betalkonto styrks av uppgifter från exempelvis Konsumenternas Bank- och finansbyrå.

Vid genomförandet av betalkontodirektivet finns det dock anledning att överväga om andra grupper än konsumenter, dvs. företag och föreningar, också bör ges tillgång till betalkonton till vilka grundläggande funktioner kan knytas. Den första frågan är då hur behovet av betalkonto ser ut hos företag och föreningar.

För företag och föreningar är behovet av betalkonto inte lika väl utrett som för konsumenter. Det finns dock signaler om att näringsidkare med tidigare betalningsanmärkningar stöter på problem om de vill öppna ett konto för en ny näringsverksamhet, och att detta försvårar deras verksamhetsutövning. Svårigheter att få konto motverkar också möjligheterna till byte av konto för företagare som redan har ett konto men som skulle vilja byta till ett annat kreditinstitut.

Enligt uppgifter från Finansinspektionens konsumentenhet får myndigheten dagligen ta emot samtal från företagare som har blivit vägrade de tilläggstjänster som de anser sig behöva till sina konton. Det kan handla om bankgiro, men också om att kunna ta ut pengar i bankomat, göra överföringar och sköta betalningar via internet. Det rör sig mest om små företag, vanligen enmans- eller fåmansföretag. Det kan vara olika företagsformer, men vanligast är att det är enskilda näringsidkare som har problem med att få tilläggstjänsterna. De får dessutom ofta inte veta varför. Utöver de ofta förekommande telefonsamtalen har Finansinspektionen under perioden januari–november 2015 tagit emot nio skriftliga klagomål från företag som vägrats betaltjänster. Från banksidan uppger man sig dock inte känna igen problemen med tillgång till konton och grundläggande betaltjänster för näringsidkare, utan hävdar att de uppgivna klagomålen möjligen handlar om särskilda företagstjänster och inte den typ av grundläggande tjänster som är aktuella här.

Tillgång till betalkonto

Det finns ingenting som tyder på att föreningar generellt sett brukar bli vägrade att öppna konton med grundläggande betaltjänster. Där ligger problematiken snarare i möjligheterna att verifiera att rätt representant för föreningen ansöker om kontot. Bristen på heltäckande register över föreningar gör att banken måste grunda sin bedömning på exempelvis protokoll från stämmor och konstituerande styrelsemöten.

Den andra frågan är om behovet av betaltjänster är detsamma för företagare och föreningar som för konsumenter. Företagare har t.ex. i större utsträckning behov av att ha giro för att enkelt kunna fakturera sina kunder. I de företagarpaket som kreditinstituten erbjuder kan det också finnas exempelvis redovisnings- och administrationstjänster. Däremot kanske näringsidkare i mindre mån har behov av debetkort och autogiro, vilket är tjänster som konsumenter ska ges tillgång till. Behovet av betaltjänster skiljer sig alltså något för konsumenter respektive företag och föreningar. Det kan dock inte sägas att de betaltjänster som ingår i de grundläggande funktionerna generellt inte skulle vara användbara för företagare och föreningar.

Kan en utvidgning begränsas till småföretagare och ideella föreningar?

I den mån det finns ett behov bland företagare och föreningar att få tillgång till betalkonto till vilket grundläggande funktioner kan knytas torde det vara störst för småföretagare och ideella föreningar. Frågan är om det i författning skulle vara möjligt att begränsa rätten till betalkonto till att avse småföretagare och ideella föreningar.

Det är inte enkelt att definiera vad som är en småföretagare. Mikroföretag samt små och medelstora företag är begrepp som förekommer i EU:s näringslivspolitik. Kommissionen har år 2003 beslutat om en definition av dessa. Enligt den definitionen har ett medelstort företag mellan 50 och 249 anställda och en årsomsättning om högst 50 miljoner euro eller en årlig balansomslutning om högst 43 miljoner euro. Ett litet företag mellan 10 och 49 anställda och dess omsättning eller balansomslutning överstiger inte 10 miljoner euro per år. Ett mikroföretag sysselsätter färre än 10 personer och har en årsomsättning eller balansomslutning om högst 2 miljoner euro per år. (Se Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om

Tillgång till betalkonto

definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag, 2003/361/EG).

Inte ens med definitionen av mikroföretag som utgångspunkt skulle det vara möjligt att konstruera en reglering som träffar enbart den tänkta kretsen av småföretagare som i dag har svårigheter att öppna konton. Det vore knappast rimligt att på det här området skapa en egen definition av vad som ska anses vara ett litet företag. För det fall rätten till betalkonton ska utsträckas till att omfatta även näringsidkare som driver verksamhet i bolagsform får det nog godtas att rätten gäller oavsett företagets storlek.

En möjlig avgränsning är i och för sig att det handlar enbart om enskilda näringsidkare, alltså fysiska personer som bedriver näringsverksamhet. Det är dock svårt att motivera att det är näringsverksamhetens form som ska avgöra om det ska finnas en rätt till betalkonto eller inte. Det är också osäkert om begreppet enskild näringsidkare har motsvarigheter i andra länder.

Näringsverksamhet kan också drivas i form av en ekonomisk förening. Det finns inte någon anledning att göra skillnad på ekonomiska föreningar och andra företagsformer.

Det finns också ideella föreningar. Dessa är till skillnad från ekonomiska föreningar inte lagreglerade, och behöver inte registreras av någon myndighet. Bland de ideella föreningarna finns det en stor bredd och variation i fråga om verksamhet, antal medlemmar, omsättning och ideologisk förankring. En ideell förening kan, men måste inte ha ett organisationsnummer. Ideella föreningar får visserligen inte ha ett ekonomiskt syfte, men kan ändå driva näringsverksamhet. De ideella föreningar som bedriver näringsverksamhet kan registreras av Bolagsverket. Det finns alltså inte något enkelt eller självklart sätt att peka ut en viss typ av ideell förening som bör ges rätt till betalkonto. Om företag ska ha rätt till betalkonto är ett dock rimligt att alla ideella föreningar ska ha samma rätt.

Begränsningen till Europeiska unionen

Enligt betalkontodirektivet ska rätten till betalkonto gälla för konsumenter som är lagligen bosatta inom Europeiska unionen. I fråga om innebörden av att vara lagligen bosatt ska den svenska

regleringen ansluta till betalkontodirektivet. Även vid tillämpningen av de svenska reglerna ska alltså asylsökande och personer som inte kan utvisas omfattas. Det kan inte heller krävas att konsumenten har en fast adress, vare sig i Sverige eller i något annat land. Det som banken kan kräva är att en postadress som möjliggör kommunikation med kunden och dit t.ex. kort och bankdosa kan skickas. Några krav att tillhandahålla exempelvis avtalstexter, och information på andra språk än svenska finns inte i direktivet.

Frågan är dock om den svenska regleringen bör vara begränsad till Europeiska unionen. Ett naturligt steg är att utsträcka rätten till att gälla lagligen bosatta inom hela EES-området. Det finns dock anledning att överväga om det över huvud taget är nödvändigt att ha någon geografisk begränsning, eller om samma rätt bör ges konsumenter oavsett bosättningsort.

Som konstaterades i föregående avsnitt har skyldigheten att ta emot garanterade insättningar enligt lagen om insättningsgaranti inte begränsats vare sig till en viss krets eller till personer och organisationer från ett visst område.

Om slutsatsen är att även företag och ideella föreningar ska ha rätt till betalkonto kräver en geografisk avgränsning att en motsvarighet till att vara lagligen bosatt fastställs för dem. Det skulle kunna vara fråga om att företaget har säte eller driftställe inom det aktuella området. För föreningar finns det däremot inte någon naturlig motsvarighet. Det kan också ifrågasättas om det är nödvändigt att över huvud taget göra en geografisk avgränsning.

Problem som en utsträckt reglering kan medföra

För att ta ställning till om företag och ideella föreningar ska ges tillgång till betalkonto på samma villkor som konsumenter bör också nackdelarna med en utsträckt reglering belysas.

Penningtvättsregelverket, som även gäller när konsumenter vill öppna konto, kan komma att aktualiseras oftare för företagare och föreningar. Rätt tillämpad ska penningtvättsregleringen motverka eventuella problem med penningtvätt och finansiering av terrorism via betalkonton. Tillämpningen blir dock i praktiken svår för kreditinstituten. I fråga om konsumenter från länder utanför Europeiska unionen skulle kundidentifieringen ofta bli avsevärt

Tillgång till betalkonto

svårare än för kunder bosatta inom Europeiska unionen eller i vart fall EES-området. Det gäller särskilt om ansökan om konto görs på distans. Ännu svårare skulle bedömningarna kunna bli för företag, där det exempelvis skulle kunna vara svårt att få klarhet i vilka personer som står bakom företaget.

En annan svårighet är att kunder från vissa länder, t.ex. USA, inte lagligen kan erbjudas tillgång till vissa tjänster. Om rätten att öppna konto ska omfatta konsumenter därifrån skulle bankerna behöva anpassa sina internetbanker med begränsningar av vilka tjänster som blir tillgängliga.

Det kan i och för sig hävdas att den befintliga kontraheringsplikten i lagen om insättningsgaranti redan i dag ger var och en möjlighet att få ett konto, och att en utsträckning till att gälla betalkonto inte bör medföra större problem. När det gäller penningtvättsproblematiken innebär dock förekomsten av betaltjänster större risker än kontot i sig.

Om det dessutom är så att Sverige kommer att vara det enda landet som har en lagstiftning som ger företag rätt till betalkonto kan det också förmodas att intresset från utländska företag kan bli stort. Då en ansökan om betalkonto kan göras även på distans skulle antalet ansökningar kunna komma att bli mycket omfattande och bl.a. ge upphov till en likaså omfattande administration. Det gör att konsekvenserna av en sådan lagstiftning kan bli långtgående och svåra att överblicka.

Avgifter för andra än konsumenter

Betalkontodirektivet innebär att tillgång till betalkonto ska ges kostnadsfritt eller till en rimlig avgift (avgifterna och prissättningen behandlas närmare i avsnitt 8). Det är dock ett krav som ställs bara för konsumenter. Om även företag ska få tillgång till betalkonton med för dem relevanta grundläggande funktioner behöver det inte nödvändigtvis ske på annat än marknadsmässiga villkor. En reglering av avgifterna för betalkonton behöver alltså inte innebära att möjligheterna att ta ut avgifter för kontona begränsas lika hårt för företag och för ideella föreningar som för konsumenter.

Utredningens bedömning

Genomförandet av betalkontodirektivet kräver inte annat än att konsumenter som är lagligen bosatta inom Europeiska unionen ska ges rätt till betalkonton till vilka grundläggande funktioner kan knytas. Utredningen har dock att överväga dels om det finns andra grupper som bör ges motsvarande tillgång till betalkonto, dels om begränsningen till Europeiska unionen bör gälla. Alternativen spänner alltså mellan de nödvändiga lagstiftningsåtgärderna för att genomföra direktivet och att ge var och en tillgång till betalkonto. Däremellan finns bl.a. alternativen att konsumenter oavsett bosättningsland ska ha rätt till betalkonto eller att konsumenter samt en begränsad krets av näringsidkare eller föreningar inom eller utom Europeiska unionen ska ha den rätten. Alternativen som begränsar sig till vissa företag eller föreningar framstår dock som svåra att genomföra i praktiken. En reglering som omfattar bara vissa typer av företag och ideella föreningar eller bara företag och föreningar från Sverige skulle sannolikt också kunna angripas som konkurrensbegränsande. Utredningens bedömning är därför att en reglering som omfattar andra än konsumenter inte bör begränsas alls. Huvudalternativet till att bara vidta nödvändiga åtgärder för att genomföra betalkontodirektivet är därför en reglering som ger var och en rätt till betalkonto.

Även om behovet av betalkonto för andra än konsumenter är mindre utrett kan det inte uteslutas att det finns företag och ideella föreningar som har behov och skulle ha nytta av ett sådant konto. Visserligen har företag och ideella föreningar ofta behov av andra betaltjänster än konsumenter. För den företagare eller den förening som i dag inte har möjlighet att få ett konto över huvud taget skulle ett betalkonto till vilket grundläggande funktioner kan knytas ändå vara en förbättring. Åtgärder som kan underlätta tillgång till betalkonto har också betydelse för att minska behovet av att använda kontanter.

Ytterligare ett argument för att utsträcka rätten till betaltjänster är att det i dag inte finns någon gällande rättsregel till grund för det befintliga allmänna rådet om tillgång till betaltjänster. Det innebär att Finansinspektionen inte har möjlighet att utöva någon tillsyn över att företagare får tillgång till betaltjänster, och inte heller att vidta några åtgärder för det fall tillgången bedöms otillräcklig.

Tillgång till betalkonto

En rätt till betalkonto som omfattar konsumenter, företag och ideella föreningar oavsett bostads- eller verksamhetsort kan dock, som redogjorts för ovan, föra med sig tillämpningsproblem. Visserligen finns det redan i dag en skyldighet att ta emot garanterade insättningar från var och en. En reglering som även innefattar betaltjänster torde dock leda till större risker för penningtvätt och därmed svårare bedömningar för kreditinstituten.

En rätt för var och en att få tillgång till betalkonto hindrar också kreditinstituten att kunna välja vilka kundgrupper de vill samarbeta med. Nuvarande system tillåter banker att välja bort företag som uppfattas som oseriösa, t.ex. spelbolag vars verksamhet inte är laglig i Sverige, holdingbolag som skapats uteslutande av skatteskal eller företag som bedöms ligga i gråzonen mellan laglig och olaglig verksamhet. En sådan valfrihet får anses mer motiverad när det gäller företagare än när det gäller konsumenter. Möjligheten att välja bort vissa företag kan också ha betydelse för förtroendet för både den enskilda banken och för bank- och finansmarknaden i allmänhet.

De eventuella problem som en reglering som omfattar var och en skulle föra med sig får ställas mot behovet av betalkonto med grundläggande funktioner för andra än konsumenter. Det saknas underlag för att göra bedömningen att det behovet är särskilt utbrett. Även om ett icke tillgodosett behov av betalkonto kan konstateras även för vissa företag och ideella föreningar framstår det inte som om de grundläggande funktionerna som ska kunna knytas till betalkonton egentligen motsvarar deras behov. Utredningen gör därför bedömningen att behovet av betalkonto till vilka grundläggande funktioner kan knytas inte är tillräckligt starkt för företagare och föreningar för att väga upp de nackdelar som en sådan reglering skulle föra med sig.

Slutsatsen är att rätten till betalkonto ska gälla enbart för konsumenter. Rätten ska gälla för konsumenter som är lagligen bosatta inom Europeiska unionen. Eftersom övriga EES-länder också deltar i den inre marknaden bär rätten gälla även för konsumenter som är bosatta där. Regleringen ska därför omfatta konsumenter som är lagligen bosatta inom hela EES-området.

5.2 Grunder för avslag

Utredningens förslag: En ansökan om betalkonto ska avslås om öppnandet av ett konto strider mot bestämmelserna i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Den får också avslås om det finns andra särskilda skäl.

Utredningens bedömning: Det bör inte införas någon lagstiftning som kräver att kunden visar att han eller hon har genuint intresse av kontot eller som ger kreditinstitutet möjlighet att avslå en ansökan om betalkonto när kunden redan har ett sådant konto i Sverige.

Penningtvättslagstiftningen

Det följer av betalkontodirektivet att medlemsstaterna vid genomförandet av direktivets regler ska se till att bestämmelserna om penningtvätt inte överträds. Om öppnandet av ett betalkonto skulle stå i strid med dessa regler ska ansökan alltså avslås.

Bestämmelserna om förebyggande av penningtvätt och bekämpning av finansiering av terrorism i direktiv 2005/60/EG har i Sverige genomförts genom införandet av lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Lagen syftar till att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och gäller bl.a. för den som driver bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Innan en affärsförbindelse etableras, vilket i det aktuella fallet innebär att ett konto öppnas, ska bankrörelsen enligt 2 kap. 3 § vidta grundläggande åtgärder för kundkännedom. Med detta avses att kontrollera kundens identitet genom identitetshandling, registerutdrag eller på annat tillförlitligt sätt, kontrollera den verkliga huvudmannens identitet och att hämta in information om affärsförbindelsens syfte och art. Penningtvättslagstiftningen innebär alltså att kreditinstitutet inte får låta en kund öppna ett konto utan att identifiera sig på ett tillförlitligt sätt och lämna de uppgifter som behövs för att syftet med kontot ska framgå för kreditinstitutet.

Tillgång till betalkonto

Enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2009:1) ska identiteten kontrolleras genom svenskt körkort, svenskt pass, id-kort utfärdat av en svensk myndighet eller ett svenskt certifierat id-kort. Hos den som saknar svensk id-handling ska identiteten kontrolleras genom pass eller någon annan id-handling som visar medborgarskap och är utfärdad av en myndighet eller annan behörig utfärdare. Om kunden saknar id-handling kan företaget kontrollera identiteten genom andra tillförlitliga dokument och kontroller enligt företagets fastställda rutiner.

Kontroll av identiteten borde i allmänhet inte medföra problem om det är en kund som har svenska id-handlingar och svenskt personnummer. Avsaknad av svenskt personnummer innebär däremot ett praktiskt problem för kreditinstitutet, inte minst för att personnumret används när kontrolluppgifter lämnas till Skatteverket. Det är dock omöjligt att upprätthålla ett krav på svenskt personnummer utan att hamna i konflikt med betalkontodirektivets bestämmelser om icke-diskriminering. Utländska pass från länder inom EES-området är i allmänhet inte svårare att kontrollera än svenska id-handlingar. Nationella id-kort från andra länder kan vara svårare att bedöma. Betalkontodirektivet innebär dock att någon diskriminering inte får ske. Id-handlingar från EES-länder måste därför godtas i samma utsträckning som svenska id-handlingar i den mån deras äkthet kan bedömas.

För den som saknar såväl svenska som utländska id-handlingar kan identifieringsfrågan vara ännu svårare. Det kan röra sig om exempelvis asylsökande i Sverige. I samband med genomförandet av det tredje penningtvättsdirektivet (2005/60/EG) konstaterades att det s.k. LMA-kortet, som utvisar att personen är asylsökande i enlighet med lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. inte är tillräcklig för att verifiera identiteten enligt kraven i penningtvättsdirektivet. Däremot kan sådana temporära handlingar vara godtagbara i förening med andra handlingar eller uppgifter. En bedömning av om tillräcklig grad av verifiering har uppnåtts får verksamhetsutövaren göra i varje enskilt fall. (se prop. Prop. 2008/09:70 sida 72 f.)

Särskilda svårigheter att identifiera kunden kan uppstå när kunden befinner sig på annan ort och identifieringen måste göras på distans. Ur penningtvättsperspektiv anses detta medföra högre risk. På sikt kan möjligen den processen komma att underlättas genom ökade möjligheter till elektronisk identifiering. Sådana

möjligheter ska följa av Europaparlamentets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG. Det kan också noteras att eventuella svagheter vid exempelvis den ursprungliga identifieringen enligt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism medför ökade krav på uppföljning och kontinuerlig kontroll.

Krav på genuint intresse samt begränsad rätt till flera konton

Förutom penningtvätsreglerna anges i betalkontodirektivet två situationer där medlemsstaterna har möjlighet att begränsa rätten att få tillgång till ett betalkonto. För det första anges i artikel 16.2 att medlemsstaterna får kräva att konsumenter som öppnar ett betalkonto med grundläggande funktioner på deras territorium ska visa att de har ett *genuint intresse* av att göra detta. Medlemsstaterna får enligt artikel 16.5 också tillåta att kreditinstitut avslår ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner om konsumenten redan har ett sådant konto i landet. Det gäller dock inte om konsumenten uppger att han eller hon underrättats om att betalkontot ska avslutas.

Vad ett genuint intresse för att öppna ett konto innebär eller hur detta ska visas framgår inte närmare av betalkontodirektivet. Några typsituationer för vad som kan anses vara eller inte vara ett genuint intresse har inte heller kunnat identifieras inom utredningen. För att ett krav på genuint intresse skulle vara möjligt att tillämpa skulle det krävas tydliga föreskrifter och riktlinjer om vad detta innebär. Det vore inte lämpligt att den enskilda banktjänstemannen i varje ärende skulle utforska och efter eget tycke bedöma kundens intresse av kontot.

Tillämpningen av penningtvätsreglerna, som innebär att kunden måste göra syftet med kontot klart för kreditinstitutet, innebär också ett visst hinder för oseriösa ansökningar. Detsamma gäller för möjligheten att begränsa konsumentens rätt till flera konton. Om konsumenten inte kan förklara syftet med att öppna ytterligare konton ska ansökan avslås. Någon generell regel som

Tillgång till betalkonto

begränsar konsumentens rätt till tillgång till mer än ett konto är därför inte heller nödvändig.

Andra särskilda skäl

Vid sidan av penningtvättsregleringen, eventuella begränsningar av rätten till flera konton och krav på genuint intresse får medlemsstaterna enligt artikel 16.6 i betalkontodirektivet föreskriva andra specifika fall när en ansökan om betalkonto ska eller kan avslås. Sådana bestämmelser ska syfta antingen till att underlätta kostnadsfri tillgång till betalkonto för det fall medlemsstaten har regler som ger en sådan rätt vid avslag, eller hindra att konsumenter missbrukar sin rätt till betalkonto med grundläggande funktioner.

Utredningen föreslår inte att det ska införas någon regel om att konsumenter som inte har betalkonto i Sverige och som vägrats tillgång till ett sådant får kostnadsfri tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (se avsnitt 8.2). Det finns därför inte anledning att införa några bestämmelser om avslagsmöjligheter som syftar till att underlätta tillgång till betalkonto på det sättet.

I stället blir frågan vilka möjligheter det ska finnas att avslå en ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner i de fall det finns en risk för missbruk.

En jämförelse kan göras med de skäl som kan finnas för att vägra en insättning enligt 11 b § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. Enligt den lagstiftningen kan det, förutom när penningtvättslagstiftningen aktualiseras, utgöra särskilda skäl att vägra en insättning att kunden tidigare har varit ohederlig mot bankrörelsen eller att det finns risk för att en företrädare för bankrörelsen genom att tillhandahålla kontot på något sätt främjar brott (jfr prop. 2002/03:139 s. 262).

Bestämmelsen kompletteras av de allmänna råd som Finansinspektionen har utfärdat i anslutning till den tidigare gällande bankrörelselagen (1987:617). Där anges att det kan finnas undantag från bankernas inlåningsskyldighet vid exempelvis lagliga hinder, tidigare misskötsel eller ohederlighet gentemot banken. Däremot bör enbart den omständigheten att en kund har fått en betalningsanmärkning inte utgöra tillräcklig grund för banken att neka kunden inlåningskonto. (Se FFFS 2001:8, 4 §).

Tillgång till betalkonto

De fall där en ansökan om betalkonto får avslås ska enligt betalkontodirektivet vara avgränsade och specifika. Det är dock svårt att ge en uttömmande reglering i lag. Det bör dessutom finnas något litet utrymme för rättstillämpningen för det oförutsedda former av missbruk uppkommer. Utredningens förslag är därför att lokutionen ”särskilda skäl” ska användas även i den här regleringen. Det måste dock klargöras att de särskilda skälen inte sammanfaller med skälen att vägra en insättning enligt lagen om insättningsgaranti. Av de skälen är det utöver penningtvättsituationen bara tidigare ohederlighet mot kreditinstitutet som bör kunna utgöra skäl att avslå en ansökan om betalkonto.

Betalkontodirektivet är tydligt i fråga om att tillgången till betalkonto ska säkerställas av medlemsstaterna oavsett konsumentens ekonomiska omständigheter, så som anställning, inkomstnivå, kredithistoria eller personliga konkurs. Misskötsel i den bemärkelsen att kunden inte kunnat betala sina krediter i tid eller liknande förhållanden utgör därför inte grund för avslag. Det gör inte heller förekomsten av betalningsanmärkningar.

5.3 Hävande av ett ramavtal om betalkonto med grundläggande funktioner

Utredningens förslag: Ett kreditinstitut ska ensidigt ha rätt att häva ett ramavtal om tillgång till betalkonto endast om

- konsumenten har avsiktligt använt betalkontot för olagliga ändamål,
- det har inte förekommit några transaktioner på betalkontot under mer än 24 på varandra följande månader, eller
- konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot med grundläggande funktioner och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten hade vägrats att öppna ett sådant konto.

Ramavtal om tillgång till betalkonto ska omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av

Tillgång till betalkonto

direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (betaltjänstdirektivet). Betaltjänstdirektivet har i Sverige genomförts genom införandet av lagen (2010:751) om betaltjänster. I den lagen finns bestämmelser om när och hur betaltjänstanvändaren får säga upp ramavtalet (4 kap. 15 §).

I artikel 19.2 i betalkontodirektivet finns bestämmelser om när ett kreditinstitut ensidigt får häva ett ramavtal. De situationer som räknas upp är

- Konsumenten har avsiktligt använt betalkontot för olagliga ändamål.
- Det har inte förekommit några transaktioner på betalkontot under mer än 24 på varandra följande månader.
- Konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot med grundläggande funktioner och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten hade nekats att öppna ett sådant konto.
- Konsumenten är inte längre lagligen bosatt i Europeiska unionen
- Konsumenten har senare öppnat ett andra betalkonto, vilket gör det möjligt för konsumenten att utnyttja de tjänster som ingår i de grundläggande funktionerna, i den medlemsstat där konsumenten redan innehar ett betalkonto med grundläggande funktioner.

Utöver de angivna situationerna får medlemsstaterna fastställa ytterligare avgränsade och specifika fall när ett ramavtal om ett betalkonto med grundläggande funktioner får hävas av ett kreditinstitut. Sådana fall ska baseras på bestämmelser i nationell rätt som är tillämpliga på deras territorium och syfta till att förhindra att konsumenter missbrukar rätten till tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Utredningen har inte föreslagit någon möjlighet att avslå en ansökan om betalkonto på den grunden att konsumenten redan har ett betalkonto. Att konsumenten har öppnat ett andra betalkonto med tillgång till grundläggande funktioner bör därför inte heller

Tillgång till betalkonto

utgöra skäl för ett kreditinstitut att ensidigt häva ett ramavtal om betaltjänster.

Utredningens bedömning är vidare att en konsument som har flyttat till ett land utanför Europeiska unionen kan ha ett fortsatt behov av betalkonto i Sverige, och att inte flytten i sig bör utgöra grund att häva avtalet. Så länge betalkontot används löpande bör alltså inte ramavtalet kunna sägas upp på den grunden heller.

De övriga situationer där kreditinstitut ensidigt får häva ett ramavtal om betalkonto ska dock regleras i svensk rätt. Några skäl för att reglera några andra avgränsade och specifika fall har däremot inte framkommit.

6 Tillgången till betaltjänster

6.1 Inledning

Konsumenter ska enligt betalkontodirektivet garanteras tillgång till en rad grundläggande funktioner som kan knytas till ett betalkonto. Förutom tjänster som krävs för att öppna, inneha och avsluta själva kontot innefattar det insättning av medel, uttag av kontanter samt möjlighet att utföra betalningstransaktioner. Insättning av medel omfattar insättning av kontanter. De betalningstransaktioner som ska kunna utföras är autogirering, debetkortbetalningar, inbegripet betalningar online, samt betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler och över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster. Dessa tjänster ska erbjudas i samma utsträckning som kreditinstituten redan erbjuder dem till konsumenter med andra betalkonton än betalkonton med grundläggande funktioner (artikel 17.1).

De flesta kreditinstitut som bedriver bankrörelse erbjuder i dag i någon form de tjänster som enligt betalkontodirektivet ingår i de grundläggande funktionerna. Däremot erbjuds inte alla tjänster på alla kontor. Typexemplet är naturligtvis hantering av kontanter, som många kreditinstitut har begränsat till ett mindre antal kontor.

Det finns också kreditinstitut som över huvud taget inte erbjuder alla de grundläggande funktionerna. Vissa kreditinstitut har valt att nyscha sig inom något område och därmed helt valt bort att erbjuda andra tjänster. Det gäller inte bara kontanthantering. Det finns exempelvis kreditinstitut som erbjuder korttjänster och konto men inte deltar i betalningssystemet.

Utredningsuppdraget omfattar tillgången till samtliga grundläggande funktioner. I utredningens direktiv har dock frågan om vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att göra det möjligt att ta ut och sätta in kontanter på ett betalkonto särskilt pekats ut.

6.2 Statens ansvar för vissa betaltjänster

Tillgången till grundläggande betaltjänster utreddes i flera sammanhang i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet. Här kan nämnas Betalserviceutredningen, som i sitt betänkande (SOU 1998:159) föreslog bl.a. att statens ansvar för kassaservice skulle upphöra, den numera upphävda bankrörelselagen (1987:617) ändras och stöd utgå till länsstyrelser och livsmedelsbutiker för att bidra till och tillhandahålla finansiella tjänster. År 2004 föreslog Post- och kassaserviceutredningen bl.a. att kassaservicelagen skulle upphävas och att Post- och telestyrelsen skulle få i uppdrag av regeringen att upphandla de grundläggande betaltjänsterna på de orter och den landsbygd där det inte var kommersiellt motiverat att tillhandahålla sådana tjänster och där det heller inte fanns några jämförbara alternativ (SOU 2004:52). Därefter fick Post- och telestyrelsen år 2006 i uppdrag (N2006/1746/ITFoU) att kartlägga och analysera tillgången till kassaservice.

Utredningarna ledde så småningom fram till att statens ansvar som det ser ut i dag fastställdes. Den grundläggande kassaservice som tidigare tillhandahölls av Posten AB (publ) genom dess dotterbolag Svensk Kassaservice AB avvecklades successivt under år 2008, och i samband med det upphörde lagen (2001:1276) om grundläggande kassaservice att gälla. Samtidigt tog staten på sig det ansvar för att tillhandahålla grundläggande betaltjänster som den fortfarande har. Med grundläggande betaltjänster avses betalningsförmedling, uttag av kontanter samt hantering av dagskassor för näringsidkare och ideella föreningar. (Se prop. 2006/07:55)

Riksdagen röstade under år 2007 för det politiska målet att alla i samhället ska ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser. Det statliga åtagandet skulle dock bara omfatta de orter och den landsbygd där behovet av grundläggande betaltjänster inte tillgodoses av marknaden.

Länsstyrelserna har fått i uppdrag att bevaka att de grundläggande betaltjänsterna motsvarar samhällets behov. Från år 2013 har länsstyrelsernas uppdrag vidgats till att medverka till stöd- och utvecklingsinsatser och hitta lösningar i områden där behovet av betaltjänster inte tillgodoses av marknaden.

Förutsättningarna för regionala stödåtgärder till exempelvis handlare som sätter in en automat för uttag eller betalning av

Tillgången till betaltjänsten

räkningar regleras i förordningen (2014: 139) om statligt stöd till tillhandahållare av grundläggande betaltjänster. Stöd får enligt 4 § den lagen lämnas till företag som bedöms kunna tillhandahålla grundläggande betaltjänster där det finns ett behov av sådana tjänster. Vid bedömningen av om det finns ett behov ska hänsyn särskilt tas till avståndet till närmaste tillhandahållare av grundläggande betaltjänster och till det uppskattade antalet användare av tjänsterna. Stöd ska inte lämnas om det är sannolikt att någon annan aktör inom rimlig tid kommer att tillhandahålla grundläggande betaltjänster på kommersiell grund.

Länsstyrelsen i det län där de grundläggande betaltjänsterna ska tillhandahållas prövar frågor om stöd. Finansieringen görs genom ett anslag hos Post- och telestyrelsen. Enligt regeringens budgetproposition för år 2016 ligger anslaget betaltjänster på 35,6 miljoner per år under perioden 2016-2019 (prop. 2015/16:1, utgiftsområde 22, s. 126 f.)

Länsstyrelserna utför också andra stödåtgärder och utvecklingsinsatser.

Frågan om statens ansvar för betaltjänster i landsbygd är fortsatt aktuell i utredningsammanhang. Regeringen har den 25 juni 2015 beslutat att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att lämna förslag till inriktning och utformning av en sammanhållen politik för en långsiktigt hållbar utveckling i Sveriges landsbygder (Dir. 2015:73). I uppdraget ingår bl.a. att redogöra för statens ansvar för att bidra till god tillgång till kommersiell och offentlig service, grundläggande betaltjänster, kontanthantering och post på landsbygden. Kommittén ska lämna ett delbetänkande under 2016 och slutredovisa sitt arbete i januari 2017.

6.3 Tillgången till betaltjänster i dag

Bankernas utbud

Enligt bank- och finansstatistik som publicerades av Svenska Bankföreningen i maj 2015 fanns det den 21 december 2014 totalt 117 banker i Sverige. Det största antalet utgörs av sparbanker, följt av svenska bankaktiebolag, utländska bankaktiebolag, utländska bankers filialer, utländska bankaktiebolag och medlemsbanker.

Tillgången till betaltjänsten

Vid utgången av år 2014 fanns det 1 774 bankkontor i Sverige, varav 896 var kontantlösa. Ett år tidigare var antalet kontor 1 822, varav 883 kontantlösa. Går man tillbaka till år 2011 var 560 av de då 1 830 kontoren kontantlösa.

Med kontor avses i statistiken självständiga bankkontor. Vissa banker tillhandahåller dessutom uttagsmöjligheter genom ombud, t.ex. butiker. Exempelvis kan kunder i ICA-banken samt Nordea Bank AB, Swedbank AB och Länsförsäkringar Bank AB ta ut kontanter i omkring 1 300 ICA-butiker. Nordeas kunder kan i samband med köp även ta ut kontanter i Coop-butiker.

Ett kontantlöst bankkontor är ett kontor där kontanter inte hanteras över disk. Även på de kontantlösa kontoren förekommer det dock att kontanter hanteras med hjälp av automater. De banker vars enda kundkontakt sker genom telefon och internet syns i statistiken som ett enda kontantlöst bankkontor. Under år 2015 har ett större antal bankkontor som tidigare tillhandahållit kontanthantering slutat med detta. Minskningen av antalet bankkontor som tillhandahåller kontanttjänster under 2015 är större än föregående år.

Uttagsautomater tillhandahålls av flera företag, främst Bankomat AB som ägs av ett antal banker. Medan Bankomat AB:s uttagsautomater minskar något i antal finns det andra företag som utökar antalet, exempelvis den näst största aktören Nokas CMS AB. Företaget har de uttagsautomater som kallas Kontanten. Vidare har en bank etablerat omkring 25 egna uttagsautomater under 2015 och avser enligt uppgift att placera ut minst lika många till under våren 2016.

I dag finns det omkring 3 100 uttagsautomater i Sverige. Det är visserligen en minskning sedan 2011, då antalet uttagsautomater låg på 3 556. Det totala antalet uttag har dock minskat kraftigt under samma period. Sett över en tioårsperiod har uttagsvolymen minskat med 100 miljoner, dvs. omkring en tredjedel, samtidigt som det tillkommit uttagsautomater. Mellan år 2013 och år 2014 minskade antalet uttag från 183 miljoner till 167 miljoner. Det sammanlagda uttagna beloppet minskade från 174 miljarder kr till 172 miljarder kr.

Insättningsautomaterna är färre än uttagsautomaterna. Enligt uppgifter från Svenska Bankföreningen finns det för närvarande omkring 270 insättningsautomater. Ett utvecklingsarbete pågår dock

Tillgången till betaltjänsten

inom Bankomat AB, och fler banker ansluter sig till insättnings-systemet. Enligt uppgifter från Svenska Bankföreningen kommer ett flertal nya insättningsautomater att installeras under den kommande tvåårsperioden. Fler bankkunder kommer alltså att få tillgång till insättningsautomater.

Statistik från Tillväxtanalys

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) har till uppgift att analysera och utvärdera svensk tillväxtpolitik, tar bl.a. fram beskrivningar och analyser av hushållens och företagens tillgång till grundläggande betaltjänster. Beskrivningarna ska ligga till grund för regionala kartläggningar och för beslut om statliga och regionala insatser samt för nationell uppföljning av utvecklingen och av statliga insatser.

Tillväxtanalys publicerar årligen statistik över olika betaltjänsters tillgänglighet. För år 2015 finns statistik över tillgången till kontantuttag, dagskassehantering och betalningsförmedling. Bedömningen av tillgängligheten bygger på en modell som tagits fram av Tillväxtanalys och kallas indexerad tillgänglighet. Modellen bygger på en indexering av tillgängligheten mellan 0–100, där noll beskriver områden inom tätort och 100 det maximala avståndet på farbara bilvägar. Maxavståndet har satts till 45 minuters bilresa, vilket motsvarar en tänkt maximal dagspendling.

Med service för kontantuttag avses fysiska platser där kontantuttag kan göras. De serviceformer som ingår är kortterminal, bankkassa, uttagsautomat och bankombud där inga motprestationer (som att man måste köpa något) krävs för uttag. Enligt statistiken finns i hela landet 4 124 sådana platser. De flesta finns på platser med mycket hög eller hög tillgänglighet. Av det totala antalet ligger 29 i områden med mycket låg tillgänglighet. Ytterligare 100 ligger i områden med låg tillgänglighet.

Tillgång till betalningsförmedling avser bankkassa samt tjänst mot bankkonto. Det finns totalt 1 954 sådana serviceställen i landet, varav 17 ligger i områden med mycket låg tillgänglighet och 71 i områden med låg tillgänglighet.

Det är främst i Dalarnas, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län som tillgängligheten för kontantuttag

Tillgången till betaltjänsten

och betalningsförmedling är låg eller mycket låg. Även Stockholms län har dock områden med mycket låg tillgänglighet.

Länsstyrelsernas bevakning av grundläggande betaltjänster

Länsstyrelsernas uppdrag att bevaka att det finns grundläggande betaltjänster som motsvarar samhällets behov redovisas årligen i en rapport till Näringsdepartementet. I årsrapporten från 2014 (*Bevakning av grundläggande betaltjänster. Länsstyrelsernas årsrapport 2014*) var länsstyrelsernas gemensamma bedömning att tillgången till grundläggande betaltjänster inte motsvarade samhällets behov, särskilt inte för äldre eller personer med funktionsnedsättning. Det konstaterades att ett antal orter och områden i landet även har fått sämre tillgång till grundläggande betaltjänster än de hade under 2013.

De problem som privatpersoner upplevde var enligt bevakningsrapporten främst kopplade till kontanter. Betalning av räkningar uppgavs fungera bra i de flesta fall, eftersom möjligheten att betala med girobrev var tillgänglig och användes av många. Problemen uppstod när personer av olika skäl inte kunde eller ville betala digitalt och därför hade behov av kontanter. Det handlade också om att kontanter ibland kunde vara det enda möjliga sättet att betala.

De som berördes direkt av problematiken var:

- äldre personer som hade svårt att lära sig den teknik som krävs,
- personer som på grund av en svag ekonomisk situation inte kunde skaffa sig utrustning och abonnemang,
- personer med funktionsnedsättning som hade svårt att använda tekniken på grund av att betaltjänstlösningarna inte var tillgänglighetsanpassade,
- nyanlända som befann sig i glappet mellan att vara asylsökande (där Migrationsverket har ansvaret) och att ha fått svenska identitetshandlingar som gör det möjligt att skaffa bankkonto och betalkort,
- personer som av någon annan anledning befann sig utanför det digitala samhället, och
- personer som av olika skäl ville använda kontanter som betalningsmedel.

Tillgången till betaltjänsten

Indirekt berörda var personer som hjälpte dem som inte kunde utföra sina betaltjänster på egen hand, t.ex. anhöriga, hemtjänstpersonal, personliga assistenter, godemän och lanthandlare. För dessa personer uppstod det problem om det inte fanns ett tryggt och rättsäkert sätt att hjälpa någon att ta ut kontanter eller att betala.

I bevakningsrapporten för 2015 (*Bevakning av grundläggande betaltjänster. Länsstyrelsernas årsrapport 2015*) görs bedömningen att det fortfarande finns många som upplever att de har problem att sköta sina betaltjänster på ett säkert sätt och till rimliga kostnader. Problematiken bedöms påverka utvecklingen av föreningslivet, tillväxten för företagare på landsbygden och i skärgårdar samt den enskilda individens vardag.

I sammanfattningen av 2015 års bevakning lyfts några faktorer fram. Den första är den digitala utvecklingen och möjligheten till uppkoppling. Det påpekas att den ökade digitaliseringen har lett till att gapet ökar mellan de som kan hantera tekniken och de som inte kan det. Den upplevda kapacitetsbristen i näten skapar betaltjänstproblem i gleset befolkade områden och skärgårdar.

Att antalet bankkontor som hanterar kontanter har minskat under hösten 2015 gör att det sista uttagsstället för kontanter försvunnit på 13 orter. Det anses dock för tidigt att analysera den förändringen eftersom det kan hända att de nedlagda bankkontoren kompenseras med andra uttagsmöjligheter.

Vidare tar rapporten upp kommunernas ansvar för att enskilda individer får sina behov av service och omsorg tillgodosedda. Både kommunens personal och de som behöver hjälp är drabbade av betaltjänstproblematiken, och det framhålls att det krävs ett bättre samarbete med kommunerna.

Två saker som haft betydelse för betaltjänstfrågorna under 2015 är de ökade flyktingströmmarna och utbytet av sedlar och mynt. I fråga om flyktingarna påpekas att många asylboenden är placerade i områden där tillgängligheten till service är bristfällig. Trycket på de serviceställen som finns ökar därför avsevärt med det ökande antalet flyktingar som kommer till landet. Trots att nyanlända av Migrationsverket får kontantkort från ICA-banken, som de kan betala med på vissa ställen är det många som föredrar att använda kontanter och därför väljer att ta ut pengar.

Tillgången till betaltjänsten

Bytet av sedlar och mynt kommer till stor del att äga rum i handeln, där kostnaderna förväntas bli stora. Det handlar bl.a. om byte av kassasystem och transporter av kontanter.

Ett ökat intresse för betaltjänstfrågor i media, i politiken och hos allmänheten nämns slutligen bland de faktorer som präglat bevakningen under år 2015.

Enligt den samlade bedömningen har problemen med grundläggande betaltjänster minskat något under 2015. Innan kontanthantering avvecklades på många bankkontor under hösten gjordes bedömningen att tillgången till grundläggande betaltjänster fungerade tillfredsställande i flertalet av länen. Det var en förbättring jämfört med föregående år. Avgörande för förbättringen var att de flesta av de betaltjänstombud som haft driftsstopp under 2014 till följd av beslut från Finansinspektionen nu kommit i gång med sin verksamhet igen genom att ett nytt företag tagit över servicen.

Den grupp som enligt rapporten upplever mest problem med betaltjänster är föreningsaktiva, som har fått det sämre i sex län jämfört med året före. Därefter kommer gruppen av personer med funktionshinder, som har fått det sämre i fem län, och äldre, som har fått det sämre i fyra län. Även företagare i glest befolkade områden och skärgårdar känner av problemen. För de sistnämnda bedömdes situationen likvärdig med föregående år.

Slutsatsen i rapporten är att det de närmaste åren kommer att finnas människor som upplever problem med att utföra sina egna betalningar eller hjälpa andra att sköta sina. I vissa geografiska områden kommer det att finnas behov av särskilda lösningar. För att hantera det behöver staten fortsätta att ge stöd och bidrag. Lösningar som fungerar och är rättssäkra behöver utvecklas, framförallt för äldre och för personer med funktionsnedsättning. Det kan både vara tekniska lösningar och nya arbetssätt och rutiner. Länsstyrelserna har uppskattat att minst 1,5 miljoner människor i Sverige skulle ha nytta av innovativa betaltjänstlösningar.

6.4 Framtidsbilden

Riksbanken har i sin utredning *Den svenska massbetalningsmarknaden* (Riksbanksstudier, juni 2013, s. 113 f.) bedömt att kontanter blir kvar som betalningsmedel under överskådlig framtid, trots att de kommer

Tillgången till betaltjänsten

att få en allt mindre betydelse. Användningen av kontanter vid betalning på inköpsstället kommer att fortsätta minska, samtidigt som utbudet av andra betaltjänster ökar och blir mer fragmenterat. Kortbetalning blir också allt vanligare även i situationer där kontanter tidigare varit vanligt, t.ex. vid torghandel.

Riksbanken bedömde också att kontanter kommer att minska i betydelse vid betalningar mellan privatpersoner. Det konstaterades att alternativen till kontanter dittills varit få, men att de lösningar som börjat erbjudas eller inom kort skulle komma att erbjudas konkurrerar med kontanter inom området. Där nämndes bankernas Swish samt telekomoperatörernas WyWallet och iZettle.

Swish är en mobilapplikation som kan användas för att göra omedelbara överföringar mellan konton. Med Wywallet kan personer med privata mobilabonnemang göra SMS-köp och betala via sin mobiloperatörsfaktura. Applikationen iZettle kan användas för att läsa både chipkort och kort med magnetremsa med en mobiltelefon eller surfplatta och på så sätt ta emot betalningar.

Att betalningsmottagare och banker vill minska användningen av kontanter kommer enligt Riksbanken att göra det svårare att få tag på eller göra sig av med kontanter i framtiden. Detta bidrar troligen också till att minska kontantanvändningen. Samtidigt pekar Riksbanken på att kontanterna har fördelar, främst vid mindre belopp och betalningar mellan privatpersoner, och att det inte är självklart att konsumenterna vill betala med exempelvis sin mobiltelefon.

Med reservation för att osäkerheten är stor uppskattar Riksbanken att värdet på sedlar och mynt i cirkulation kommer att minska med 25–50 procent fram till år 2020. En anledning till den stora osäkerheten är att det är oklart vad som styr efterfrågan på kontanter. Uppemot 50–60 procent av värdet på kontanter i cirkulation kan nämligen inte förklaras av omsättning i handeln eller av buffertar hos kreditinstituten eller företagen. Det betyder att resterande 40–50 procent behöver förklaras av exempelvis privat sparande i kontanter eller omsättning på den svarta marknaden. Efterfrågan på kontanter för dessa ändamål kanske inte kommer att minska i samma takt som den gör i fråga om kontanter för betalningar på reguljära inköpsställen.

Sedan Riksbanken presenterade sin utredning år 2013 har utvecklingen fortsatt i den riktning som förutsågs. Här kan särskilt nämnas användningen av mobilapplikationen Swish. Den lanserades år

Tillgången till betaltjänsten

2012, alltså samma år som Riksbanken initierade sin studie. I december 2015 hade Swish över 3,8 miljoner privata användare. Den månaden gjordes drygt 9 miljoner betalningar med Swish. Sedan en tid finns det också möjlighet för företag, föreningar och organisationer att få ett Swish-nummer. Trots att möjligheten till företagsavtal var relativt ny hade 45 000 sådana tecknats i november 2015. (Se <https://www.getswish.se>).

6.5 Utredningens överväganden

6.5.1 Tänkbara lagstiftningsåtgärder

De lagstiftningsåtgärder som skulle kunna komma i fråga för att förbättra tillgången till de betaltjänster som ingår i de grundläggande funktionerna ska först och främst syfta till att uppfylla betalkontodirektivet. Utöver detta har utredningen enligt sina direktiv att särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra insättning och uttag av kontanter på betalkonto.

Betalkontodirektivet har ett konsumentperspektiv. Behovet av ett starkt konsumentskydd är också något som utredningen enligt sina direktiv ska beakta när eventuella författningsförslag utarbetas. Eventuella lagstiftningsåtgärder får dock inte snedvrída konkurrensen. De ska heller inte hämma utvecklingen genom att låsa in betalningsmarknaden i betalningsmetoder som annars är på väg att överges. En eventuell lagstiftning bör också innehålla regler som det är möjligt att kontrollera efterlevnaden av. För att få en effektiv reglering krävs att det går att utöva tillsyn över den och vidta åtgärder om reglerna överträds. Utredningen har övervägt bl.a. följande åtgärder.

Alternativ 1: Alla kreditinstitut förpliktas att erbjuda alla grundläggande funktioner

Ett möjligt sätt att genomföra betalkontodirektivet är att införa en skyldighet för dem som ska tillhandahålla betalkonton att också tillhandahålla samtliga betaltjänster som enligt betalkontodirektivet utgör grundläggande funktioner. Betalkontodirektivet kräver visserligen inte annat än att ett kreditinstitut erbjuder sådana

Tillgången till betaltjänsten

tjänster i samma utsträckning som det redan erbjuder dem till konsumenter med andra betalkonton än betalkonton med grundläggande funktioner (artikel 17.1). Samtliga grundläggande funktioner måste sägas ligga inom ramen för kreditinstitutens bankrörelseverksamhet enligt gällande rätt, nämligen att ägna sig åt betalningsförmedling och att ta emot medel (se definitionen av bankrörelse i 1 kap. 3 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse).

För kreditinstitut som i dag valt att nischa sig inom ett eller ett fåtal områden skulle ett sådant krav innebära en betydande omställning. Kreditinstitut som i dag enbart erbjuder tjänster via telefon och internet skulle exempelvis bli tvungna att också erbjuda kundkontakt på något kontor. Det skulle dock inte vara nödvändigt att varje kreditinstitut självt utför de aktuella tjänsterna. Kundens tillgång till de grundläggande funktionerna skulle också kunna tillgodoses genom att kreditinstitutet slutit avtal med andra företag och således tillhandahåller tjänsterna genom ombud.

Alternativ 2: Alla kreditinstitut förpliktas att erbjuda hantering av kontanter

Möjlighet att ta ut och sätta in kontanter pekas ut som ett särskilt problem. I stället för att förplikta alla kreditinstitut att erbjuda alla grundläggande funktioner skulle en reglering därför kunna ta sikte enbart på hanteringen av kontanter. Till skillnad från andra grundläggande funktioner, som kreditinstitutet i så fall bara skulle behöva erbjuda om de tillhandahåller tjänsterna till andra kunder, skulle insättning och uttag av kontanter vara obligatoriska funktioner.

Frågan om insättning och uttag av kontanter är dock inte begränsad till betalkonton. Det skulle också vara möjligt att gå ett steg längre än att införa en förpliktelse som kopplas till sådana konton. Att ta emot kontanter för insättning och att erbjuda uttagsmöjligheter skulle i stället kunna anses vara en grundläggande uppgift för kreditinstitutet.

Kreditinstitutets verksamhet lyder under tillståndsplikt. I 3 kap. 2 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse anges en rad förutsättningar för att svenska företag ska få tillstånd att driva bank-

Tillgången till betaltjänsten

eller finansieringsrörelse. De krav för tillstånd som anges i lagen gäller i huvudsak företagets ledning. I fråga om svenska företag finns också ett krav på att det ska finnas skäl att anta att den planerade rörelsen kommer att drivas enligt bestämmelserna i den lagen och i andra författningar som reglerar företagets verksamhet. Regleringen skulle kunna kompletteras med hantering av kontanter som en direkt förutsättning för tillstånd. Om ett krav på hantering av kontanter placeras i någon annan författning skulle det indirekt kunna påverka tillståndet genom att vara en del av den reglering som rörelsen ska antas följa.

Det kan noteras att motsvarande krav inte utan vidare kan ställas på utländska företag. Utländska kreditinstitut som är hemmahörande inom EES behöver inte alls ha tillstånd för att driva bank- eller finansieringsrörelse i Sverige. För andra utländska kreditinstitut gäller dock i princip samma förutsättningar för tillstånd som för svenska företag. Det kan också noteras att regleringen inte skulle kunna användas för att förplikta ett visst kreditinstitut att öppna eller behålla ett visst kontor.

Alternativ 3: Kontanthantering i glesbygd som en obligatorisk uppgift

Tillgången till uttags- och insättningsmöjligheter är huvudsakligen ett geografiskt problem. I de flesta tätt befolkade områden är avstånden till dessa tjänster korta. Det har därför, inte minst i den politiska debatten, hörts röster som förordar en lagstiftning som säkrar tillgången till insättning och uttag av kontanter särskilt i glesbygden.

En reglering som bara grundar sig på att vissa tjänster alltid ska kunna knytas till ett betalkonto har den svagheten att den inte garanterar tillgången till tjänsterna i alla delar av landet. Den skulle inte innebära någon förpliktelse för kreditinstitut att öppna eller behålla kontor i vissa områden.

För att säkerställa tillgången till insättnings- och uttagsmöjligheter i alla områden måste en eventuell reglering alltså innebära en förpliktelse att göra detta med viss minsta spridning över landet. Det resultatet torde inte uppnås på något annat sätt än genom en reglering av förutsättningarna för tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse som säkerställer att det finns bankkontor på

Tillgången till betaltjänsten

tillräckligt många orter och uppenbarligen på måna orter där det saknas i dag.

Alternativ 4: Kreditinstitut som har uttagsmöjligheter ska också erbjuda insättning

Frågan om tillgång till kontanthantering omfattar både insättning och uttag. Uttagsmöjligheterna är dock betydligt mindre problematiska än insättningsmöjligheterna. De flesta kreditinstitut är med i bankomat-samarbetet, och möjligheterna att ta ut kontanter i automat eller butik är relativt goda på de flesta håll. Genom att det finns uttagsmöjligheter kan konsumenterna också få tillgång till kontanter att använda som betalningsmedel. Handeln tar i dag emot kontanter, men det kan vara kostsamt för handlare att göra sig av med sina dagskassar. Ett alternativ till att alla kreditinstitut ska vara skyldiga att tillhandahålla insättnings- och uttagsmöjligheter skulle kunna vara en reglering som balanserar dessa.

Ett sätt att göra detta skulle kunna vara att införa en skyldighet att ta emot insättningar för de kreditinstitut som tillhandahåller uttagsmöjligheter. En sådan reglering skulle tillåta kreditinstitut att varken tillhandahålla uttag eller insättningar, dvs. att vara helt kontantlösa. För de övriga kreditinstitut som inte är kontantlösa skulle mottagande av kontanter i så fall vara en förutsättning för kreditinstitutets tillstånd. Även en sådan reglering skulle behöva innefatta föreskrifter om en viss minsta geografisk utbredning av tjänsterna för att säkerställa möjligheterna till insättning och uttag även i glesbygden.

6.5.2 Utredningens bedömning

Utredningens förslag: Ett kreditinstitut ska bara vara skyldig att erbjuda de grundläggande funktioner som det tillhandahåller andra kunder.

Utredningens bedömning: Det bör inte införas någon skyldighet för kreditinstitut att tillhandahålla insättnings- och uttagsmöjligheter för kontanter eller att ta emot kontanter över disk för att genomföra betalningar.

Tillgången till betaltjänsten

Betalkontodirektivet kräver att konsumenter i tillräcklig utsträckning får tillgång till de betaltjänster som omfattas av direktivet. Det gäller alla de tjänster som ingår i de grundläggande funktionerna. Det krävs i och för sig inte att alla kreditinstitut ska tillhandahålla alla betaltjänster. För att uppfylla direktivets krav måste dock den generella tillgängligheten till betaltjänsterna vara tillräckligt hög och den geografiska spridningen tillräckligt stor.

Alla kreditinstitut tillhandahåller i dag inte alla grundläggande funktioner. I de flesta fall medför detta inte några problem för den generella tillgången till de aktuella tjänsterna. Det finns därför inte skäl för att alla kreditinstitut ska vara tvungna att tillhandahålla alla grundläggande funktioner. Som utgångspunkt ska kreditinstitut därför bara vara skyldiga att erbjuda konsumenter de grundläggande funktioner som de tillhandahåller andra konsumenter. Detta ligger också i linje med artikel 17.1 i betalkontodirektivet, som innebär att tjänsterna ska erbjudas i samma utsträckning som kreditinstitutet redan erbjuder dem till konsumenter med andra betalkonton än betalkonton med grundläggande funktioner.

Tillgången till kontanttjänster

Ett område skiljer sig dock från de övriga, nämligen hanteringen av kontanter. Allt fler kreditinstitut avsäger sig hantering av kontanter, och de kreditinstitut som har kvar kontanthantering begränsar i allt större utsträckning antalet kontor där detta erbjuds. Det måste framhållas att avvecklingen av kontanthantering i vart fall delvis är en följd av att den faktiska efterfrågan på och användningen av kontanter minskat dramatiskt de senaste åren. Minskad kontantanvändning driver på avvecklingen av kontanthantering samtidigt som avvecklingen i sig gör det svårare att få tag på, använda eller sätta in kontanter. Frågan är då om kreditinstitutens minskade hantering av kontanter lett till att betalkontodirektivets krav på tillgång till grundläggande funktioner inte kan anses uppfyllt.

Det är inte fastställt vad som innebär tillräcklig tillgång. Det gäller både i fråga om vad som krävs för genomförande av direktivet och i den nationella bevakningen av tillgången till betaltjänster. Att det saknas en gemensam syn på och en definition av vad som kan klassas som bristande tillgång till grundläggande betaltjänster har också

Tillgången till betaltjänsten

pekats ut som ett problem av länsstyrelserna (*Bevakning av grundläggande betaltjänster. Länsstyrelsernas årsrapport 2014 s. 7*).

Det kan noteras att utgångspunkten i den befintliga statistiken är avståndet från bostaden. Om avståndet i stället sätts i relation till arbetsorten eller vanligen använda inköpsställen torde siffrorna se annorlunda ut. Någon sådan kartläggning finns inte. Det kan dock antas att många människor som bor långt från närmsta serviceställe ändå har betydligt kortare avstånd mellan servicestället och den plats där kontanterna används.

Tillräcklig tillgång kan inte anses kräva att alla människor alltid har tjänsterna i sin absoluta närhet. En viss restid för att få tillgång till eller sätta in kontanter måste accepteras, särskilt i mer glest befolkade områden. Med hänsyn till Sveriges geografi framstår de siffror som redovisats för avstånden till möjligheten att ta ut kontanter som relativt tillfridsställande. Utredningen gör bedömningen att tillgången till uttag av kontanter i dag är tillräcklig för att uppfylla direktivets krav. Betalningar av räkning över disk går i de flesta fall att ersätta med brevgiro för dem som inte kan eller vill betala elektroniskt. Så länge möjligheten att använda brevgiro finns kvar är även möjligheten att betala räkningar tillräcklig för de flesta.

Insättningsmöjligheterna är i dag något sämre än uttagsmöjligheterna. De som drabbas av detta är framför allt handlare som har svårt att bli av med sina dagskassor. Betalkontodirektivet innebär dock inga krav på insättningsmöjligheterna för näringsidkare. Konsumenter har vanligtvis inte behov av att sätta in kontanter särskilt ofta. De har också möjlighet att göra sig av med kontanter genom att använda dem i handeln. Det gör att ett större avstånd till insättningsmöjligheter är acceptabelt. Det pågår också ett arbete med att förbättra tillgången till insättningsautomater. Utredningen gör därför bedömningen att även tillgången till insättningsmöjligheter är tillräcklig för att uppfylla betalkontodirektivets krav.

Direktivuppfyllnaden i framtiden

Även om situationen i dag är sådan att den inte står i konflikt med betalkontodirektivet måste tillräcklig tillgång till insättning och uttag av kontanter finnas även på sikt. Av de tillgängliga uppgifterna om bankmarknaden framgår att antalet bankkontor och uttagsautomater

Tillgången till betaltjänsten

minskar, och att andelen bankkontor som är kontantlösa blir allt större. Andelen kortbetalningar ökar och tekniska lösningar som underlättat betalningar mellan privatpersoner utvecklas snabbt. Som framhölls i det föregående avspeglar kreditinstitutens minskade kontanthantering till stora delar den reella efterfrågan på kontanttjänster. Så länge tillgången till kontanttjänster motsvarar behovet i samhället kan inte en låg tillgång innebära att kraven enligt betalkontodirektivet inte anses uppfyllda. För vissa grupper finns det dock signaler om att avvecklingen av kontanttjänster sker i en snabbare takt än behovet minskar.

Behovet av att använda kontanter hänger samman med möjligheterna att använda andra betalningsmetoder. I många fall beror svårigheterna att använda betaltjänster på en otillräckligt utbyggd IT-infrastruktur. Det är då naturligt att arbeta med en fortsatt utbyggnad av IT-infrastrukturen i stället för att vidta åtgärder som främjar kontanthantering. Det kan också handla om bristande kunskap om hur olika betalningsterminaler fungerar i olika nät.

Även om avvecklingen av kontanttjänster på en del håll går snabbare än efterfrågan på dessa tjänster minskar råder det inte någon tvekan om att utvecklingen går i samma riktning, dvs. mot en minskad användning av och ett minskat behov av kontanter. Utredningen gör bedömningen att några lagstiftningsåtgärder inte är nödvändiga för att säkerställa att den framtida tillgången till kontanttjänster uppfyller direktivets krav på tillgång till betaltjänster.

Det kvarstående behovet av kontanttjänster

Trots att det inte bedöms nödvändigt för att genomföra betalkontodirektivet kan det finnas anledning att överväga om några lagstiftningsåtgärder bör vidtas för att tillgodose den kvarstående efterfrågan på kontanttjänster.

De personer som enligt länsstyrelsernas bevakning i dag anses ha problem med tillgången till betaltjänster kan grovt delas in i tre grupper. Den första gruppen består av personer som i dag utesluts från många betaltjänster för att de har svårt att få ett betalkonto. Det kan handla om asylsökande, personer utan svenskt personnummer. Den andra gruppen utgörs av personer som har svårt att använda betaltjänster, bl.a. äldre och personer med funktionsnedsättning. Den

Tillgången till betaltjänsten

tredje gruppen som i dag upplever sig ha otillräcklig tillgång till betaltjänster består av personer som av olika anledningar vill använda kontanter eller absolut inte vill använda digitala betalningsmetoder. Anledningen kan vara motvilja mot tekniken eller rädsla för att göra transaktioner spårbara. Det kan också grunda sig på den principiella uppfattningen att sedlar och mynt är lagliga betalningsmedel enligt 5 kap. 1 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank.

Att kontanter har getts en särställning i lagstiftningen gör bl.a. att offentliga verksamheter inte utan lagstöd kan vägra att ta emot dem som betalningsmedel (se t.ex. Högsta Förvaltningsdomstolens dom den 10 september 2015 i mål nr 2793-14 om betalning av patientavgifter med kontanter). Motsvarande krav kan dock i dag inte ställas på enskilda företag.

Intresset av att använda kontanter måste ställas mot de ökade kostnader som kontanthantering medför. Det finns i dag ingen större acceptans för att kostnader för kontanter tas ut i form av exempelvis uttagsavgifter. Detta innebär att kostnaderna för kontanthantering för närvarande bärs av hela konsumentkollektivet, trots att en allt större andel av detta använder allt mindre kontanter. Större mängder kontanter i handeln innebär också problem för personalen i form av ökad risk för rån. Det är utredningens uppfattning att enbart en ovilja att använda annat än kontanter inte är ett tillräckligt tungt vägande intresse för att lagstifta om åtgärder som främjar kontantanvändning.

När det gäller de övriga två grupperna, alltså personer som i dag inte får något konto med betaltjänster eller som har svårt att använda digitala betalningsmetoder, gör utredningen bedömningen att behovet av kontanter kommer att minska även bland dem. Genomförandet av betalkontodirektivet innebär att många som i dag nekas betalkonto kommer att få en ökad tillgång till betaltjänster. Dessa personer kommer alltså i framtiden att kunna sköta inköp och betalningar med kort eller via internetbank, och kommer inte att ha samma behov av kontanter.

Gruppen äldre som rent allmänt har svårt med teknik kan inte förväntas öka, utan torde tvärtom minska i snabb takt. Målet bör vara att de betaltjänster som finns på marknaden ska kunna användas fullt ut även av äldre och personer med funktionsnedsättning. Problem som har att göra med att tekniken inte fungerar tillräckligt bra för vissa grupper kan och bör i första hand lösas genom förbättringar av

Tillgången till betaltjänsten

tekniken i stället för genom en ökad användning av kontanter. Exempel på förbättringsåtgärder som ökar användbarheten för äldre och personer med funktionsnedsättning finns i de undersökningar som gjorts av Post- och telestyrelsen under 2014 och 2015 (*Utvärdering av mobila applikationer för betalning*, april 2014, *Hur tillgängliga är uttagsautomater för personer med funktionsnedsättning och äldre?*, november 2014 och *Utvärdering av bankdosors användbarhet för personer med funktionsnedsättning*, juli 2015). Det kan handla om tydligare kontraster i displayer, enklare gränssnitt, uppdelade sifferföljder när sådana visas och länge visningstid för inloggnings- och signeringsinformation.

Det finns ett behov av ett tryggt och rättssäkert sätt att utföra betalningar för dem som behöver hjälp av någon annan att genomföra betalningen. Användning av kontanter kan ha fördelar för dessa personer, men också uppenbara nackdelar.

Sammanfattningsvis finns det ett visst behov av att ha kvar kontanttjänster. Det finns också signaler om att avvecklingen av kontanttjänster och behovet av dem borde balanseras bättre, dvs. så att avvecklingen inte går fullt så fort som den gjort under senare tid. Samtidigt är det inte önskvärt att stoppa utvecklingen eller främja användningen av kontanter. De tänkbara lagstiftningsåtgärder som skisserats i det föregående måste därför anses skjuta över målet. Det är inte möjligt att genom lagstiftningsåtgärder styra tillgången på kontanttjänster enbart till de ganska begränsade platser och det mindre antal personer som har problem i dag. Full tillgång på dessa platser och för dessa personer kan inte uppnås utan en betydande överkapacitet på alla andra håll. Det kvarstående behovet av kontanttjänster kan därför inte rimligen tillgodoses på annat sätt än genom riktade stödåtgärder.

Utredningens slutsatser

Utredningens slutsatser är sammanfattningsvis att tillgången på de betaltjänster som avses i betalkontodirektivet är tillräcklig i förhållande till vad som kan krävas för genomförande av direktivet. Det finns inte heller anledning att anta att tillgången på kontanttjänster skulle minska så kraftigt jämfört med behovet att det skulle

Tillgången till betaltjänsten

innebära att direktivet i framtiden inte kommer att kunna anses genomfört.

Det måste dock poängteras att det som nu pågår på området för betalningar i Sverige innebär ett systemskifte, och att utvecklingen är på väg mot ett närmast kontantlöst samhälle.

En kvarstående efterfrågan på kontantjänster för vissa grupper och individer kan konstateras, men kan förväntas avta även på kort sikt. Behovet av kontanter hänger i de flesta fall samman med möjligheterna att använda andra betalningsmetoder, och löses inte på bästa sätt genom en lagstiftning som allmänt ger ökad tillgång till och ökat incitament att använda kontanter.

Sammanfattningsvis kan det sägas att det är osäkert både hur många som har otillräcklig tillgång till betaltjänster och i vilken mån deras problem kan lösas med en ökad tillgång till kontanter. De platser som är drabbade varierar från tid till annan. Länsstyrelsernas uppdrag – att analysera läget i olika delar av landet, att medverka till utvecklingsinsatser och att bidra till stödåtgärder på platser där ingen annan aktör kan antas tillgodose behovet av betaltjänster – framstår i den situationen som en välavvägd ordning för att balansera kontantavvecklingen.

Kreditinstitut ska därför inte behöva erbjuda samtliga grundläggande funktioner och inte heller generellt förpliktas att hantera kontanter. I fråga om betalkonton ska kreditinstituten alltså bara vara skyldiga att erbjuda de grundläggande funktioner som de tillhandahåller andra kunder.

7 Byte av betalkonto

7.1 Betalkontodirektivets bestämmelser om byte av betalkonto

Bytestjänsten enligt betalkontodirektivet

Medlemsstaterna ska enligt artikel 9 i betalkontodirektivet se till att betaltjänstleverantörer erbjuder en tjänst för byte mellan betalkonton i samma valuta till alla konsumenter som öppnar eller innehar ett betalkonto hos en betaltjänstleverantör som är etablerad inom den berörda medlemsstatens territorium. I artikel 10 finns en beskrivning av de moment som bytestjänsten minst ska innefatta samt den övergripande tidsramen för dessa.

Bytestjänsten ska inledas när den mottagande betaltjänstleverantören har fått kundens tillstånd. Då ska den mottagande betaltjänstleverantören inom två dagar begära att den överförande betaltjänstleverantören lämnar en förteckning över alla överföringar och autogireringar samt information om de återkommande inbetalningar och autogireringar begärda av borgenärer som har utförts på konsumentens betalkonto under de senaste 13 månaderna. Den överförande betaltjänstleverantören ska skicka över dessa handlingar inom fem bankdagar från det att begäran togs emot.

I tillståndet att genomföra bytet ska kunden särskilt precisera de inkommande betalningar, stående överföringar och autogireringar som ska flyttas. Konsumenten ska ange det datum från och med vilket stående överföringar och autogireringar ska utföras från det nya betalkontot. Det datumet ska vara minst sex dagar från den dag då den mottagande betaltjänstleverantören tog emot handlingarna som skulle skickas över.

Den mottagande betaltjänstleverantören ska se till att autogireringar och stående överföringar upphör, överföra eventuellt återstående medel från det gamla till det nya betalkontot och avsluta

Byte av betalkonto

betalkontot hos den överförande betaltjänstleverantören. Den överförande betaltjänstleverantören ska utföra motsvarande åtgärder.

Inom fem bankdagar från det att den mottagande betaltjänstleverantören tagit emot informationen om återkommande betalningar samt utförda betalningar de senaste 13 månaderna ska stående överföringar upprättas och nödvändiga förberedelser för att ta emot autogireringar göras. Betalare som gör stående inbetalningar till konsumentens betalkonto och mottagare av betalningar via autogirering från kontot ska informeras om de nya kontouppgifterna.

Alternativ till bytestjänsten

Enligt artikel 10.1 andra stycket ges medlemsstaterna möjlighet att fastställa eller behålla åtgärder som alternativ till det som innefattas i bytestjänsten, förutsatt att det tydligt främjar konsumenten, det inte innebär någon ytterligare belastning för konsumenten och bytet slutförs inom högst samma tidsram som den som anges i direktivet. Om det finns en befintlig rutin som lever upp till direktivets krav finns alltså möjlighet att besluta att den ska gälla i Sverige istället för den rutin som beskrivs i direktivet.

Avgifter i samband med bytestjänsten

Medlemsstaterna ska se till att konsumenterna kostnadsfritt kan få tillgång till uppgifter om sina stående överföringar och autogireringar. Den överförande betaltjänstleverantören ska inte ta ut några avgifter för den förteckning över överföringar och autogireringar samt den information om betalningar under de senaste 13 månader som ska skickas över till den mottagande betaltjänstleverantören vid ett byte. Kostnader för att avsluta betalkontot ska fastställas i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG. Övriga avgifter ska vara rimliga och i linje med betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

Skadestånd

Artikel 13 i betalkontodirektivet reglerar skadestånd för betal-tjänstleverantörer som inte uppfyller sina skyldigheter i bytes-förfarandet. Eventuella finansiella förluster, inklusive avgifter och räntor, som uppstår för konsumenten som en direkt följd av detta ska ersättas av den betaltjänstleverantören. Skadeståndsansvar ska dock inte föreligga om det varit osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den betaltjänstleverantör som åberopat dem inte haft något inflytande över och inte heller hade kunnat avvärja konsekvenserna av. Skadeståndsansvar ska inte heller föreligga om en betaltjänstleverantör är bunden av andra rättsliga krav som omfattas av unionslagstiftningsakter eller nationell lagstiftning.

7.2 Gemensamma rutiner för bankbyte

Svenska Bankföreningen är en branschorganisation och hjälper medlemmarna i frågor av gemensamt intresse. Medlemmarna är banker (27 stycken) samt finansbolag och bostadsinstitut (hypoteks-bolag) som ingår i bankkoncernerna. Även filialer till utländska banker som är verksamma i Sverige ingår i föreningen.

Medlemmarna i Svenska Bankföreningen har enats om gemensamma rutiner för bankbyte. Information om hur bankbytes-rutinerna fungerar och checklistor för den som vill byta bank finns på <http://www.swedishbankers.se>.

Bytet inleds med att kunden vänder sig till den bank han eller hon vill byta till. Därefter går det för privatpersoner till på i huvudsak följande sätt.

- Kunden ingår ett avtal om bankbyte med sin nya bank. Konton, produkter och tjänster läggs upp hos den nya banken. Kunden får notera vilka e-fakturor som finns samt ta bort andra överföringar.
- Kunden får sina nya konton och tjänster. Den nya banken kan börja användas och kunden ska sluta använda gamla produkter. E-fakturor och andra överföringar kan läggas upp från det nya kontot. Detta moment ska vara slutfört inom tre till fem dagar. Det som kan ta mer än tre dagar är att få nya kort och koder.

Byte av betalkonto

- Den nya banken skickar ett avslutsuppdrag till den gamla banken.
- Den gamla banken slutför avslutsuppdraget.

I tidsuppskattningen för bankbytet måste för någon dag för postgång förutses. Den beskrivna bytesrutinen innebär att bytet i regel ska vara klart inom tre vardagar från det att den gamla banken tog emot avslutsuppdraget. Bankbytesrutinen omfattar inte bara konton, utan även andra tjänster. Dessa kan dock ta längre tid att handlägga.

Bytesrutinen ska innebära att ett avslut sker hos den gamla banken utan att betalningar eller autogireringar tappas bort. Det är en relativt komplicerad rutin, som ofta kräver att kunden har ett personligt möte hos sin nya bank. För att minimera risken för att någon betalning eller insättning tappas bort finns det checklistor både för kunden och för banktjänstemannen. De pengar som förs över mellan bankerna vid bytet är inte några vanliga överföringar, utan sker med vissa koder som gör att det går att bevaka alla stegen i transaktionen.

Bankbytet är kostnadsfritt för kunden. Om bytet inte genomförs som det ska ersätter den nya banken eventuell ekonomisk skada som det har orsakat kunden. Den gamla banken har ett begränsat ansvar, t.ex. att se till att de medel som förs över till den nya banken inte har en överförmyndarspär.

7.3 Överväganden och förslag

Utredningens förslag: Betalkontodirektivets bestämmelser om bytestjänsten kan ersättas av de befintliga bankbytesrutinerna. Det ska införas en bestämmelse om att ett kreditinstitut är skyldigt att ha rutiner för byte av betalkonto mellan institutet och ett annat kreditinstitut. Närmare föreskrifter om innehållet i bytesrutinen ska kunna meddelas av Finansinspektionen. En tidsgräns för genomförande av bytet ska dock finnas i lag, liksom en bestämmelse om skyldighet att ersätta skada till följd av att bytet inte har genomförts inom den angivna tiden.

Bedömningen av de befintliga bankbytesrutinerna

Den bankbytesrutin som tillämpas av medlemmarna i Svenska Bankföreningen förefaller fungera väl. Det finns inte några kända problem med rutinerna och det är inte ett område som lett till några klagomål vare sig hos bankernas egna kundombuds män eller hos exempelvis Konsumenternas Bank- och finansbyrå. Bankerna samarbetar dessutom kontinuerligt för att utveckla och förbättra rutinerna.

Enligt betalkontodirektivet får medlemsstaterna bibehålla åtgärder som alternativ till den bytestjänst som ska erbjudas enligt direktivet. Det förutsätter dock att de alternativa åtgärderna tydligt främjar konsumenten, att det inte innebär någon ytterligare belastning för konsumenten och att bytet slutförs inom högst samma övergripande tidsram som vid bytestjänsten enligt direktivet.

Den befintliga bankbytesrutinen är både mindre komplicerad och slutförs snabbare än bytestjänsten enligt direktivet. Att införa lagstiftning om en bytestjänst i enlighet med direktivet skulle vara till nackdel för bankkunderna. Utredningens bedömning är att de befintliga rutinerna för bankbyte bör fortsätta att tillämpas.

Vad som krävs för att direktivet ska anses genomfört

Frågan är då vad som krävs för att direktivet ska anses genomfört i fråga om rutinerna för byte av betalkonto. De befintliga rutinerna regleras inte av några författningar och är inte föremål för någon tillsyn. En förutsättning för att få tillämpa alternativa rutiner i stället för den bytestjänst som anges i betalkontodirektivet är bl.a. att bytet sker inom högst samma tidsram. Utredningens bedömning är att det bör finnas någon författningsreglering som anger den yttersta tidsramen för och som gör att det går att utöva tillsyn över att byten faktiskt genomförs inom den tiden.

Svenska Bankföreningen omfattar de flesta svenska bankerna och filialer till utländska banker som är verksamma i Sverige. Det finns dock banker som står utanför föreningen. Dessa banker tillämpar ofta liknande rutiner ändå. Enligt uppgifter från representanter från Svenska Bankföreningens bankbytargrupp hjälper de större bankerna dessutom till för att underlätta ett bankbyte även om det skulle handla om byte till eller från en bank som inte är medlem i föreningen.

Byte av betalkonto

Skillnaden är i normalfallet på sin höjd att bytet tar en extra dag att genomföra. Det finns dock inte något som förpliktar de banker som inte är medlemmar att tillämpa bytesrutinen.

Alla kreditinstitut kommer att omfattas av den föreslagna författningsbestämmelsen om tidsramen för byte, som innebär att den maximala tiden enligt betalkontodirektivet inte får överskridas. Alla kreditinstitut, alltså även de som inte är medlemmar i svenska Bankföreningen ska också vara skyldiga att ha en bytesrutin. Det närmare innehållet i bytesrutinen behöver dock inte belasta lagtexten. De nödvändiga föreskrifterna om innehållet i själva bytesrutinen bör kunna meddelas av Finansinspektionen.

Skadeståndsskyldigheten

Enligt betalkontodirektivet ska det finnas en skyldighet att ersätta skada som uppkommer för konsumenten om bytesrutinen enligt artikel 10 inte följs (artikel 12.4). Ersättningsskyldigheten gäller för den betaltjänstleverantör som deltar i bytesförbandet och som inte uppfyller sina skyldigheter enligt artikel 10. Eftersom skadeståndsbestämmelsen i betalkontodirektivet hänvisar enbart till bytestjänsten enligt betalkontodirektivet framgår det inte klart vad som enligt direktivet ska gälla när en medlemsstat bibehåller alternativa rutiner till denna.

Oavsett hur artikeln om skadeståndsskyldighet ska tolkas är det inte rimligt att skadeståndsansvaret blir beroende av om bytestjänsten i enlighet med direktivet tillämpas eller om bytet har genomförts enligt Svenska Bankföreningens inarbetade rutiner. Samma skadeståndsregler bör enligt utredningens uppfattning gälla i båda fallen.

I fråga om behovet av att införa bestämmelser om skadestånd gör utredningen följande bedömning. Skadeståndslagen gäller i och för sig, men enligt den lagen ersätts bara ren förmögenhetsskada (ekonomisk skada utan samband med person- eller sakskada) i vissa specifika situationer. Den är dessutom dispositiv. Konsumenttjänstlagen, som är tvingande till konsumentens förmån, är inte direkt tillämplig. Det finns dock ett utrymme för analogisk tillämpning av den. Dessutom anses den ge uttryck för en del allmänna kontrakttsliga principer. Det gör att det kanske skulle vara möjligt för en konsument som

Byte av betalkonto

vållats skada i ett bytesförfarande att kräva skadestånd även om det inte införs några uttryckliga bestämmelser om detta. Även om konsumenttjänstlagen skulle kunna tillämpas analogiskt är det tveksamt om dess tvingande karaktär kan sträckas ut på det sättet. Det skulle alltså inte ge något säkert skydd mot avvikande avtalsvillkor. En total friskrivning från allt skadeståndsansvar skulle i och för sig antagligen vara oskäligt och kunna jämkas bort med tillämpning av lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden. Det finns sammantaget ingen nu gällande lagstiftning som säkert medför det skadeståndsansvar som krävs enligt artikel 12.4 i betalkontodirektivet.

En skadeståndsbestämmelse i lag måste kopplas samman med någon materiell bestämmelse. Utredningen har i det föregående kommit fram till att endast tidsgränsen för byte ska regleras i lag. Den skada som kan uppstå för kunden hänger samman med att bytet inte genomförts fullt ut, vilket exempelvis kan leda till att en betalning kommer bort. Har bytet inte genomförts i alla delar har heller inte tidsgränsen följts för när bytet ska vara fullständigt genomfört. En skadeståndsbestämmelse kan därför kopplas samman med tidsgränsen för byte. Den gäller oavsett om bytet skett i enlighet med bytesrutinerna inom Svenska Bankföreningen eller om en bytestjänst i enlighet med betalkontodirektivet utförts.

8 Avgifter för betalkonto

8.1 Avgifternas storlek

Utredningens förslag: En bestämmelse ska införas om att endast rimliga avgifter får tas ut för ett betalkonto med grundläggande funktioner.

Medlemsstaterna ska enligt artikel 18 i betalkontodirektivet se till att kreditinstitut kostnadsfritt eller till en rimlig avgift erbjuder de tjänster som ska kunna knytas till ett betalkonto. Vad som är en rimlig avgift ska fastställas med beaktande av nationella inkomstnivåer och de genomsnittliga avgifter som kreditinstitut i medlemsstaten tar ut för de tjänster som tillhandahålls genom betalkonton. Det finns också ett utrymme för att tillämpa olika prissättning beroende på i vilken utsträckning konsumenten är ansluten till kreditinstitutet.

I dagsläget varierar årskostnaden för att ha ett betalkonto med tillgång till grundläggande funktioner mellan 0 och 360 kr hos de olika kreditinstitutet. Även avgifter i det högre spannet måste med hänsyn till nationella inkomstnivåer i Sverige anses ligga inom ramen för vad som kan bedömas vara rimligt. Marknaden har alltså utan reglering fungerat tillfredsställande i fråga om nivåerna på årsavgifter. Det skulle kunna tala för att det idag inte finns något egentligt behov av prisreglerande lagstiftning i Sverige.

Årsavgiften utgör inte heller alltid den fullständiga avgiften för ett betalkonto. I avgiften ska även räknas in alla avgifter som kunden måste betala för att få tillgång till kontot och tjänsterna, alltså även eventuella ansökningsavgifter och extraavgifter för utförande av betaltjänster. För den som exempelvis ofta gör kontantuttag utomlands kan kostnaderna i praktiken bli höga. Det kan också finnas begränsningar för exempelvis hur många stående

Avgifter för betalkonto

överföringar som tillåts innan extraavgifter tas ut. För kunder som saknar svenska id-handlingar tar kreditinstitut ibland ut avgifter för sitt kundkännedomsarbete. Även sådana avgifter måste vara rimliga och får inte vara diskriminerande.

Helt givet är det dessutom inte att den nuvarande prisbilden kommer att bestå för årsavgifterna. När skyldigheten för banker att ”ta emot inlåning på räkning från allmänheten” i den tidigare gällande bankrörelselagen (1987:617) togs bort år 2004 var ett av argumenten att nyttan med en sådan bestämmelse var svår att se så länge som prissättningen var fri. Trots en kontraheringsplikt skulle en bank då alltid kunna prissätta sig ur marknaden för sådana konton. Visserligen kunde några tecken vid det tillfället inte ses på att bankerna undandrog sig det då aktuella området. Slutsatsen var dock att en tvingande lagregel utan priskontroll skulle sakna effekt. (Prop. 2002/03:139 s. 199)

Själva syftet med betalkontodirektivet är att personer som i dag har svårt att få ett betalkonto ska kunna få detta till en rimlig kostnad. Även om problemet med att få tillgång till betalkonton möjligtvis är mindre i Sverige än på andra håll i EU finns det kundgrupper som i nuvarande system faktiskt vägras ett konto. Risken för att ett kreditinstitut skulle vilja prissätta sig från ansvaret för dessa kunder går därför inte helt att bortse från. Utan reglering finns det inte heller något skydd mot att den generella prisnivån skulle öka kraftigt. Det är mot den bakgrunden nödvändigt med någon reglering som dels utgör grund för den enskilde att invända mot ett begärt pris, dels gör att prisnivåerna blir en fråga för tillsynen på området.

Enligt utredningens bedömning bör det inte vara fråga om någon direkt prissättning genom författning. Inte heller bör tillsynsmyndigheten ges någon aktivt prissättande funktion. Den författningsreglering som bör finnas ska endast syfta till att ange annat än rimliga avgifter inte får tas ut. Därigenom sätts en övre gräns för avgiftsnivåerna. Vad som i det enskilda fallet är en rimlig avgift blir ytterst en fråga för rättstillämpningen. Genom att införa en bestämmelse om att endast rimliga avgifter får tas ut kan en kund som krävs på en hög avgift få saken prövad i domstol eller hos Allmänna reklamationsnämnden. Tillsynsmyndigheten bör också ha ett särskilt ansvar att bevaka att prissättningen inte sker på ett sätt som i praktiken medför att vissa kundgrupper inte får tillgång till grundläggande funktioner. Det kreditinstitut vars

avgifter kraftigt avviker från de genomsnittliga avgifterna måste åläggas en relativt tung börda att motivera detta, vare sig frågan väcks i ett tvistemål eller i ett tillsynsärende.

8.2 En mekanism för kostnadsfri tillgång till betalkonto?

Utredningens bedömning: Det bör inte införas någon mekanism som ger kostnadsfri tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner i de fall en ansökan om ett avgiftsbelagt konto har avslagits.

Enligt artikel 25 i betalkontodirektivet får medlemsstaterna inrätta en särskild mekanism för kostnadsfri tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner. Bestämmelsen syftar till att konsumenter som inte har ett betalkonto på medlemsstatens territorium och som har vägrats tillgång till ett betalkonto som kreditinstitutet tar ut en avgift för kostnadsfritt ska få faktisk tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner. Införandet av en sådan mekanism ska inte påverka tillämpningen av artikel 16, dvs. bestämmelserna om rätt till tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner. Bestämmelserna är dock sammankopplade på så sätt att artikel 16 tillåter medlemsstaterna att införa bestämmelser som gör att kreditinstitut ska eller får avslå en ansökan om betalkonto, om det syftar till att underlätta kostnadsfri tillgång till betalkonto i enlighet med artikel 25.

Syftet med artikel 25 kan delvis utläsas ur skäl 46 och 47. Där anges att betalkonton med grundläggande funktioner bör erbjudas kostnadsfritt eller till en rimlig avgift för att så många konsumenter som möjligt ska ha tillgång till dem. För att uppmuntra utsatta konsumenter att delta på bankmarknaden bör medlemsstaterna kunna föreskriva att dessa konsumenter ska kunna erbjudas betalkonto med grundläggande funktioner till särskilt förmånliga villkor, t.ex. kostnadsfritt. Medlemsstaterna ska själva kunna avgöra hur de konsumenter som kan gynnas av förmånligare villkor ska identifieras. Det ska dock inte gå ut över alla konsumenters rätt att få tillgång till betalkonto mot åtminstone en rimlig avgift.

När det gäller kopplingen till bestämmelser om avslag på en ansökan om betalkonto anges att det kan vara nödvändigt med ett

Avgifter för betalkonto

avslag för att identifiera de konsumenter som kan gynnas av ett betalkonto med grundläggande funktioner på förmånligare villkor. I ett sådant fall bör kreditinstitutet informera konsumenten om att han eller hon vid ett avslagsbeslut har möjlighet att utnyttja den särskilda mekanismen för att få tillgång till ett avgiftsfritt betalkonto med grundläggande funktioner.

Det finns inte någon närmare uppgift om hur och av vem dessa kostnadsfria konton ska tillhandahållas. Det finns inte någon sådan befintlig kontotyp på den svenska marknaden. För konsumenter som i dag inte kan få tillgång till betalkonto kan kostnaderna för att exempelvis betala räkningar över disk bli stora. Tillgång till betalkonto till en rimlig avgift innebär då en stor besparing. Utredningens bedömning är att det inte finns behov av att därutöver införa någon mekanism för helt kostnadsfri tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

8.3 Avgiftsinformation till konsumenter

Utredningens förslag: Bestämmelser införs om skyldighet att lämna standardiserad information till blivande kunder om avgifter och villkor för betalkonto, samt att minst årligen löpande informera om avgifter.

Ett av huvudsyftena med betalkontodirektivet är att öka transparensen i fråga om avgifterna för betaltjänster. Det finns därför ett flertal artiklar som gäller redovisningen av avgifter för betalkonto och den rätt som konsumenten ska ha till information om avgifter och andra villkor.

Medlemsstaterna ska upprätta preliminära förteckningar över minst 10 och högst 20 av de mest representativa tjänster som är knutna till ett betalkonto. Det ska vara avgiftsbelagda tjänster som erbjuds av minst en betaltjänstleverantör. Förteckningen ska innehålla standardiserade termer. Förteckningarna ska skickas till Europiska bankmyndigheten (EBA) som på grundval av dessa ska utarbetatekniska standarder förtillsyn. Den standardiserade unionsterminologin som på detta sätt ska fastställas ska sedan användas av medlemsstaterna.

Avgifter för betalkonto

De standardiserade termerna ska användas i det dokument med avtalsinformation som betaltjänstleverantörerna enligt artikel 4 i betalkontodirektivet ska ge konsumenter innan de öppnar betalkonto. Dokumentet med avtalsinformation samt en ordlista som omfattar de standardiserade begreppen ska alltid vara tillgängliga för konsumenten.

Betaltjänstleverantörer ska vidare enligt artikel 5 i betalkontodirektivet minst årligen förse konsumenterna med en redovisning av avgifter för tjänster som är förbundna med betalkonton.

Både när det gäller avtalsinformationen enligt artikel 4 och den årliga redovisningen av avgifter enligt artikel 5 finns det detaljerade bestämmelser om hur informationen ska presenteras och om vilket språk som ska användas.

I 4 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster finns det bestämmelser om informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster. Exempelvis anges i 4 kap. 10 § att en betaltjänstleverantör i rimlig tid innan ett ramavtal sluts ska ge betaltjänstanvändaren viss information om villkor och avgifter för tjänsterna. Den information som ska lämnas enligt betalkontodirektivet går dock utöver det befintliga informationskravet i lagen om betaltjänster. Enligt betalkontodirektivet ska informationen dessutom presenteras på ett visst sätt och innehålla en viss terminologi. Bestämmelserna om informationskrav i lagen om betaltjänster behöver därför kompletteras i fråga om den information som ska lämnas till konsumenter innan de öppnar ett betalkonto samt den årliga redovisningen av avgifter.

Detaljbestämmelser om hur informationen ska presenteras bör dock inte finnas i lag. Det kan i stället med fördel regleras genom myndighetsföreskrifter. Bemyndiganden som medger detta ska därför införas.

8.4 Jämförelsewebbplatser

Utredningens förslag: Finansinspektionen ska få ett uppdrag av regeringen att driva en jämförelsewebbplats.

Artikel 7 i betalkontodirektivet förpliktar medlemsstaterna att se till att konsumenterna har kostnadsfri tillgång till minst en webbplats med jämförelser av avgifter för åtminstone tjänsterna i den slutliga

Avgifter för betalkonto

förteckning som nämndes i föregående avsnitt. En jämförelsewebbplats kan enligt direktivet drivas antingen av en privat aktör eller av en myndighet. Jämförelsewebbplatsen ska dock vara objektiv och säkerställa att alla betaltjänstleverantörer behandlas på samma sätt i sökresultaten. Andra krav som ställs på jämförelsewebbplatsen är att den ska innehålla tydlig information om ägarna och att den ska ange tydliga och objektiva kriterier som grund för jämförelserna. Språket ska vara klart och otvetydigt och standardiserade begrepp ska användas. Den ska erbjuda korrekt och aktuell information samt ange tidpunkten för den senaste uppdateringen. Urvalet av information ska vara brett och täcka en betydande del av marknaden. När den presenterade informationen inte ger en fullständig bild av marknaden ska detta framgå tydligt. Slutligen ska det finnas effektiva ruiner för rapportering av felaktig avgiftsinformation.

Konsumenternas Bank- och finansbyrå driver tillsammans med Konsumenternas försäkringsbyrå en webbplats, www.konsumenternas.se. På webbplatsen finns i dag bl.a. en jämförelse av avgifter för banktjänster. I jämförelsen ingår årsavgifterna för internetbank och betaltjänster på internet. Avgifter för enstaka respektive stående överföringar anges särskilt. Vidare finns avgifter för kassatjänster i form av räkningsbetalning till plus- eller bankgiro, kontanta utbetalningar från plus – eller bankgiro samt enstaka respektive stående överföringar. Slutligen redovisas också de olika bankernas avgifter för brevgiro.

Den prisjämförelse som finns på www.konsumenternas.se innehåller en stor del av den information som enligt betalkontodirektivet ska finnas på en jämförelsewebbplats. Informationen är saklig och opartisk, och den uppdateras löpande. De justeringar som skulle behöva göras för att webbplatsen skulle uppfylla alla kriterier i betalkontodirektivet är inte dramatiska. Det finns därför starka skäl att låta denna befintliga webbplats vara utgångspunkten. Frågan är då vad som – utöver de nämnda justeringarna av webbplatsens innehåll – krävs för att direktivet ska anses vara genomfört i den här delen.

Konsumenternas Bank- och finansbyrå är en stiftelse vars styrelse består av ledamöter från Konsumentverket, Finansinspektionen, Svenska Bankföreningen, Fondbolagens Förening och Svenska Fondhandlareföreningen. Hade byrån varit en myndighet kunde den ha fått ett uppdrag direkt av regeringen att driva en jämförelse-

Avgifter för betalkonto

webblats. Ett liknande uppdrag har exempelvis Konsumentverket i fråga om kostnaderna för remitteringar (att skicka pengar utomlands), som redovisas på www.moneyfromsweden.se.

Betalkontodirektivet hindrar inte att en privat aktör driver en jämförelsewebbplats i enlighet med direktivet. Det gör det däremot svårare att formalisera det uppdrag som bör ligga till grund för tjänsten. Utredningen gör bedömningen att det inte går att ge någon annan än en myndighet ett formellt ansvar för jämförelsewebbplatsen.

Samtidigt skulle fördelarna vara stora om Konsumenternas Bank- och finansbyrå kunde driva den aktuella jämförelsewebbplatsen. Genom att bygga vidare på sin befintliga webbplats kan full nytta dras av byråns kompetens och kostnaderna för att driva jämförelsewebbplatsen begränsas. Det är möjligt att detta skulle kunna gå att genomföra genom avtal mellan Finansinspektionen och Konsumenternas Bank- och finansbyrå.

Ett exempel på en sådan konstruktion är det avtal som har träffats mellan Energimarknadsinspektionen och Konsumenternas Energimarknadsbyrå AB. Enligt ett EU-direktiv på el- och gasmarknadsområdet ska medlemsstaterna se till att det inrättas gemensamma kontaktpunkter där konsumenterna kan få tillgång till nödvändig information om sina rättigheter, lagstiftning och möjligheter till tvistlösning. Ansvar för att Sverige har en gemensam kontaktpunkt vilar hos Energimarknadsinspektionen. Avtalet med Konsumenterna Energimarknadsbyrå AB innebär att byrån ska vara den gemensamma kontaktpunkten för konsumenter på el- och gasmarknaderna.

Utredningens bedömning är att ansvaret för jämförelsewebbplatsen ska vila på sektorsmyndigheten, Finansinspektionen. Det innebär att Finansinspektionen ska få regeringens uppdrag att driva en jämförelsewebbplats. I vilken mån myndigheten kan överlåta driften av webbplatsen till konsumenternas Bank- och finansbyrå får bedömas av myndigheten med beaktande av eventuellt tillämpliga författningar, exempelvis upphandlingsregelverket.

9 Alternativ tvistlösning

9.1 Inledning

Enligt artikel 24 i betalkontodirektivet ska medlemsstaterna se till att konsumenterna har tillgång till effektiva förfaranden för alternativ lösning av tvister som kan uppstå till följd av direktivet. Förfarandena ska uppfylla kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (tvistlösningsdirektivet).

Tvistlösningsdirektivet har till syfte att göra organ för alternativ tvistlösning av hög kvalitet tillgängliga i hela EU för alla konsumentklagomål vid avtalstvister i samband med försäljning av varor eller av tjänster. Direktivet har i Sverige genomförts bl.a. genom införandet av lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden, som trädde i kraft den 1 januari 2016. I lagen anges att regeringen får utse en förvaltningsmyndighet att vara nämnd för alternativ tvistlösning. En behörig myndighet, som utses av regeringen, ska besluta i frågor om godkännande av nämnder för alternativ tvistlösning. Det anges vidare bl.a. att näringsidkare ska ha viss skyldighet att lämna information om alternativ tvistlösning till konsumenter och att denna skyldighet ska sanktioneras enligt marknadsföringslagen (2008:486). I marknadsföringslagen har det därför förts in en upplysning om att bestämmelser om marknadsföring finns i den nya lagen.

I Sverige prövas konsumenttvister utanför domstol framför allt i Allmänna reklamationsnämnden (ARN), som är en sådan nämnd för alternativ tvistlösning som anges i lagen om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden. Förutom i ARN förekommer alternativ tvistlösning för konsumenter vid vissa privata organ. Dessa tvister är undantagna från ARN:s kompetensområde. Sedan

Alternativ tvistlösning

tidigare finns det två nämnder som drivs av försäkringsföretagens branschorganisation (Svensk Försäkring), Nämnden för rättskyddsfrågor och Personförsäkringsnämnden. Sveriges Advokatsamfund inrättade inför genomförandet av tvistlösningsdirektivet en egen konsumenttvistnämnd. Även Mäklarsamfundet har nu beslutat att inrätta en tvistlösningsnämnd. En författningsreglerad nämnd som omfattas av direktivet är Trafikskadenämnden, som också avser att ansöka om godkännande som tvistlösningsnämnd.

Utanför området för konsumenttvister finns det en stor mängd nämnder som hanterar andra typer av frågor. De kan vara självständiga myndigheter som leds av en nämnd (nämndmyndigheter). I bland får nämndmyndigheten administrativt stöd från en större myndighet (värdmyndighet). Det finns också myndigheter som har särskilda beslutandeorgan med uppgift att pröva vissa frågor.

9.2 Allmänna reklamationsnämnden

ARN är en statlig myndighet vars verksamhet regleras främst i förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden. Myndigheten ska efter anmälan av en konsument rekommendera en lösning av en tvist mellan en konsument och en näringsidkare som härrör från ett avtal om köp av en vara, tjänst eller annan nyttighet.

ARN ska även pröva tvister mellan konsumenter och försäkringsbolag om ersättning för skada ur en näringsidkares ansvarsförsäkring, om konsumenten har direktkravs rätt mot försäkringsbolaget och skadeståndskravet har sin grund i ett avtalsförhållande mellan konsumenten och den försäkrade näringsidkaren, samt tvister som rör skadestånd enligt 25 § fastighetsmäklarlagen (2011:666).

Utöver tvistlösning har ARN i uppdrag att informera konsumenter och näringsidkare om myndighetens praxis, stödja den kommunala konsumentverksamhetens hantering av tvister genom utbildning och information samt genomföra förtroendeskapande åtgärder i förhållande till näringslivet.

ARN prövar inte tvister om utförande av hälso- och sjukvårdstjänster, köp av fast egendom, upplåtelse eller överlåtelse av bostadsrätt respektive tomträtt. Myndigheten prövar inte heller tvister om arrende eller hyra av lägenhet om tvisten avser annat än

Alternativ tvistlösning

penningfordran. ARN prövar inte tvister som kan prövas eller har prövats av en nämnd för alternativ tvistlösning som har godkänts enligt lagen om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden.

När tvisten är av en sådan typ att ARN i och för sig prövar den finns det vissa ytterligare begränsningar. Det gäller tvister som handläggs i eller är avgjorda av en domstol, Kronofogdemyndigheten eller en hyres- och arrendenämnd eller som redan har prövats av myndigheten eller som omfattas av en rekommendation som getts i ett ärende om grupptalan. Anmälan till myndigheten får inte ha gjorts av någon annan än konsumenten eller, när det gäller grupptalan enligt 9 §, någon annan än Konsumentombudsmannen eller en sammanslutning av konsumenter. Det finns också beloppsgränser. För tvister som rör bank, fastighetsmäklare, försäkring, båt eller bostad får värdet av vad som yrkas inte understiga 2 000 kronor. För vissa andra tvister gäller 1 000 respektive 500 kronor.

Förfarandet vid ARN är kostnadsfritt och helt skriftligt. Den som vill ha ett ärende prövat ska lämna in en skriftlig anmälan till nämnden. I anmälan ska konsumenten beskriva tvisten och sina krav på rättelse. Konsumenten ska också skicka med bevis i form av t.ex. kvitton, garantier, fotografier, avtal och tidigare skriftväxling.

Om tvisten tas upp till prövning skickas anmälan, tillsammans med eventuella bilagor, till den näringsidkare som konsumenten har uppgett som sin motpart. Näringsidkaren får en viss tid på sig för att svara på anmälan. I sitt svar kan näringsidkaren skicka med egen bevisning. ARN gör inte själv någon utredning i ärendet, utan liksom i domstol är det parterna som ansvarar för att den utredning som behövs finns i ärendet.

Om konsumenten får helt eller delvis bifall till sitt yrkande gör nämnden en uppföljning av om näringsidkaren rättar sig efter beslutet eller inte. Vidare uppföljning av ARN:s beslut görs även av konsumenttidningen Råd & Rön, som ges ut av Sveriges Konsumenter. Två gånger per år publicerar tidningen namn på näringsidkare som inte har följt ARN:s rekommendationer på sin s.k. ”svarta lista”. Innan publicering sker gör tidningen egna efterforskningar av om nämndens avgöranden har följts.

9.3 Överväganden och förslag

Utredningens förslag: Konsumenters rätt till alternativ lösning av tvister till följd av betalkontodirektivet ska tillgodoses genom att de får möjlighet att vända sig till Allmänna reklamationsnämnden.

Vilka möjligheter finns i dag?

Konsumenttvister om utförandet av betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster kan redan i dag prövas av ARN. Enligt betalkontodirektivet ska dock alla tvister som reglerna i direktivet kan ge upphov till kunna prövas i ett förfarande för alternativ tvistlösning. Det innebär att även frågor om tillgång till betalkonto och byte av betalkonto ska kunna prövas. ARN handlägger i dag inte den typen av ärenden. Om en ansökan om betalkonto har avslagits är det inte fråga om en tvist som härrör från ett avtal om köp av en vara, tjänst eller annan nyttighet. Tvärtom är det avtal om köp av en tjänst som näringsidkaren har *vägrat* att ingå och som konsumenten genom sin talan vill få till stånd.

Det finns inget annat befintligt organ för alternativ tvistlösning, vare sig någon nämndmyndighet eller något privat organ, som i dag skulle kunna ta upp de aktuella tvisterna till prövning.

Bör ett nytt tvistlösningsorgan inrättas?

Frågan är då om ett nytt organ för prövning av konsumenttvister med anledning av betalkontodirektivet ska inrättas. Ingen branschorganisation har förklarat något intresse av att inrätta en privat tvistlösningsnämnd. En sådan möjlighet kvarstår i och för sig om en branschorganisation längre fram i tiden skulle visa ett sådant intresse. Under nuvarande förutsättningar skulle det dock bli fråga om att inrätta en ny myndighet vid sidan av ARN för lösning av tvister i anledning av betalkontodirektivet.

Det är svårt att bilda sig en uppfattning om hur många konsumenttvister som reglerna om betalkonto kommer att ge upphov till. Det kan exempelvis tänkas att tvister uppstår till följd av att penningtvätsreglerna försvårat öppnande av betalkonto. Det

Alternativ tvistlösning

kan dock inte antas att tvister om betalkonto kommer att bli vanligt förekommande. Redan på den grunden att uppdraget inte kan förväntas bli särskilt omfattande är det enligt utredningens uppfattning tveksamt om det är motiverat att bilda en ny myndighet.

I fråga om de aktuella tvisterna gäller lagen om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden. Lagen innehåller en bestämmelse som anger att regeringen får utse en förvaltningsmyndighet till nämnd för alternativ tvistlösning. Den förvaltningsmyndighet som avses i bestämmelsen är ARN (prop. Prop. 2014/15:128 s. 56 f.). Det är i och för sig inte uteslutet att utse någon annan förvaltningsmyndighet att vid sidan av ARN vara nämnd för alternativ tvistlösning. En förutsättning är dock att kraven i artiklarna 5–9 i tvistlösningsdirektivet är uppfyllda. Det gäller krav på bl.a. sakkunskap, oberoende och effektivitet. Det finns också krav på att nämnderna ska ha uppdaterade webbplatser med relevant information. Kvalitetskraven är så högt ställda att de skulle vara svåra att uppfylla för en nämndmyndighet som bara handlägger något eller några ärenden per år.

Utredningens uppfattning är därför att någon ny myndighet inte ska inrättas för alternativ lösning av de konsumenttvister som betalkontodirektivet kan ge upphov till.

Hanteringen av penningtvättsregleringen i ARN

Om ARN ges behörighet att pröva av tvister om tillgång till betalkonto skulle prövningen inte bli oproblematiske. Reglerna i betalkontodirektivet om tillgång till betalkonto kolliderar inte sällan med penningtvättsregleringen. Trots att penningtvättsreglerna har företräde skulle det kunna innebära tvister som är svåra att hantera i ARN. I det följande ges två exempel på sådana situationer.

En grund för att avslå en ansökan om betalkonto är att det skulle strida mot penningtvättsregleringen att öppna kontot (se artikel 16.4 i betalkontodirektivet samt avsnitt 5.2). Det kan exempelvis handla om att en konsument utan id-handlingar eller med utländska id-handlingar enligt bankens uppfattning inte har kunnat styrka sin identitet på ett tillförlitligt sätt. Det skulle då vara nödvändigt för ARN att göra en självständig bedömning av

Alternativ tvistlösning

om konsumenten har styrkt sin identitet. Nämndens beslut kan sedan komma att leda till en rekommendation för banken att låta konsumenten öppna ett betalkonto, trots att det enligt bankens uppfattning innebär en överträdelse av penningtvättsregleringen. Beslutet är visserligen inte bindande för parterna, men en bank som inte följer ARN:s rekommendation riskerar dålig publicitet.

Ännu mer problematisk blir prövningen i ett fall där banken avslagit ansökan om betalkonto med stöd av penningtvättsregleringen och situationen varit sådan att banken inte ens kan motivera sitt beslut. Banken har då ingen möjlighet att gå i svaromål mot en konsument som begär att få ett betalkonto. Det är oklart vad ARN:s prövning skulle gå ut på i ett sådant fall. Att banken inte kunnat motivera sitt avslagsbeslut indikerar att det handlar om en misstänkt överträdelse av penningtvättsreglerna. För att nämnden ska kunna göra en självständig bedömning av penningtvättsregleringen måste dock banken kunna utföra sin talan, vilket i sin tur förutsätter att meddelandeförbudet enligt 3 kap. 4 § lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism inte hindrar banken att lämna ut uppgifter av betydelse för tvisten.

De problematiska situationer som kan uppstå är inte reserverade till att handläggningen sker i ARN. Samma problematik skulle finnas oavsett vilket tvistlösningsorgan det handlar om. Det gäller även om tvisten skulle hanteras i en allmän domstol. För domstolarnas handläggning finns visserligen en sekretessreglering, som ger ett visst skydd vid hanteringen av känsliga uppgifter, såsom misstankar om penningtvätt. En domstol kan dock inte hemlighålla grunden för en parts talan eller skälen för sitt eget beslut.

Sammanfattande bedömning

Utredningens uppfattning är sammanfattningsvis att det inte är motiverat att inrätta något nytt organ för lösning av de konsumenttvister som kan uppstå till följd av bestämmelserna om betalkonto. Tvister om tillgång till betalkonto bör alltså handläggas av det befintliga organet för alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden, ARN. Svårigheterna som tillämpningen av penningtvättsregleringen kan föra med sig i tvister om tillgång till betal-

Alternativ tvistlösning

konto är desamma oavsett vilket organ som handlägger tvisten. Den regleringen utgör därför inte skäl mot att låta tvisterna prövas av ARN. ARN:s behörighet ska alltså utvidgas till att omfatta även tvister om tillgång till betalkonto och byte av betalkonto.

Eftersom tvister om tillgång till eller byte av betalkonto innebär talan om fastställelse kommer de inte att omfattas av beloppsgränsen för prövning i ARN, dvs. 2 000 kr såvitt gäller banktjänster. Tvister om avgifter för betalkonto till vilket grundläggande funktioner kan knytas eller om skadestånd för att ett byte inte genomförts i tid omfattas däremot av beloppsgränsen. Vid genomförandet av tvistlösningsdirektivet har denna gräns inte ansetts väsentligen försämra konsumenternas tillgång till alternativ tvistlösning. Gränsen behövs därför i den nya instruktionen för ARN. Beloppsgränsen kan således inte heller anses hindra konsumenter från att få tillgång till alternativ lösning av tvister i anledning av betalkontodirektivet.

10 Tillsyn och sanktioner

10.1 Tillsynen över bestämmelserna som genomför betalkontodirektivet

Utredningens förslag: Finansinspektionen ska ha tillsyn över att bestämmelserna som genomför betalkontodirektivet följs. Myndigheten ska tillämpa bestämmelserna om tillsyn och ingripande i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Utredningens bedömning: Den befintliga offentlighets- och sekretessregleringen tillgodoser betalkontodirektivets krav på tystnadsplikt inom de behöriga myndigheterna.

Behörig myndighet och sanktioner

Medlemsstaterna ska enligt artikel 21.1 i betalkontodirektivet utse nationella behöriga myndigheter med befogenhet att se till att bestämmelserna i direktivet följs. Medlemsstaterna ska vidare säkerställa att dessa myndigheter har utrednings- och verkställighetsbefogenheter. Enligt artikel 26 ska medlemsstaterna också fastställa effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för överträdelse av den nationella lagstiftning som genomför direktivet.

Enligt utredningens förslag ska de materiella reglerna i betalkontodirektivet genomföras genom att det förs in ett nytt kapitel i lagen (2010:751) om betaltjänster. I den lagen finns det redan bestämmelser om tillsyn och ingripanden. Enligt 8 kap. 1 § har Finansinspektionen tillsyn över att bestämmelserna i bl.a. den lagen följs. I fråga om tillsynen över betaltjänstleverantörer som inte är betalningsinstitut eller registrerade betaltjänstleverantörer gäller

Tillsyn och sanktioner

bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte annat följer av lagen om betaltjänster.

För kreditinstitut innebär det att bestämmelserna om tillsyn i 13 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse är tillämpliga. Enligt 13 kap. 1 § har Finansinspektionen tillsyn över att kreditinstitut driver rörelsen i enlighet med den lagen och andra författningar som reglerar institutets verksamhet. Kreditinstituten är skyldiga att lämna de uppgifter som Finansinspektionen begär, och myndigheten får genomföra en undersökning hos ett kreditinstitut när den anser att det är nödvändigt.

Bestämmelser om ingripanden finns i 15 kap. samma lag. Enligt 15 kap. 1 § ska Finansinspektionen ingripa genom att utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa eller minska riskerna i rörelsen i något avseende, begränsa eller helt underlåta utdelning eller räntebetalningar eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, meddela ett förbud att verkställa beslut eller genom att göra en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska kreditinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas. Finansinspektionen ska även ingripa genom att utfärda ett föreläggande om det är sannolikt att ett kreditinstitut inom tolv månader inte längre kommer att uppfylla sina skyldigheter enligt den lagen eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet.

Om ett kreditinstitut har fått en anmärkning eller en varning, får Finansinspektionen enligt 15 kap. 7 § också besluta att institutet ska betala en sanktionsavgift. Avgiften tillfaller staten. Avgiften ska fastställas till högst tio procent av kreditinstitutets omsättning det föregående räkenskapsåret eller två gånger den vinst eller undvikna förlust som regelöverträdelsen fört med sig, om det beloppet går att fastställa. Om överträdelsen skett under det första verksamhetsåret eller uppgifter om omsättningen saknas, får den uppskattas. Det lägsta beloppet som sanktionsavgiften får bestämmas till är 5 000 kronor, och det får heller inte vara så stort att kreditinstitutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras.

Det nu beskrivna systemet för ingripande och sanktioner bedöms stämma väl överens med betalkontodirektivets krav på medlemsstaterna i fråga om de behöriga myndigheternas utrednings- och verkställighetsbefogenheter samt om effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner. Systemet aktualiseras genom att den materiella reglering

som ska genomföra betalkontodirektivet förs in i lagen om betaltjänster.

Sekretess hos den behöriga myndigheten

De behöriga myndigheterna och alla som arbetar eller har arbetat där samt revisorer och experter som arbetar på deras uppdrag ska enligt artikel 21.2 i betalkontodirektivet vara bundna av tystnadsplikt. Ingen förtrolig information som erhållits i tjänsten får röjas till någon person eller myndighet utom i sammanfattad eller förkortad form, med förbehåll för fall som omfattas av straffrätt eller av direktivet.

Sekretess gäller enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för känsliga uppgifter som Finansinspektionen får del av i sin tillsynsverksamhet. Enligt 30 kap. 4 § gäller sekretess i en statlig myndighets verksamhet som består i tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet för uppgift om affärs- eller driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser, om det kan antas att denne lider skada om uppgiften röjs. Sekretess gäller också för uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som myndighetens verksamhet avser.

Förbud att röja eller utnyttja en uppgift enligt offentlighets- och sekretesslagen gäller inte bara för personalen inom myndigheten, utan också för personer som får uppgifterna genom att för det allmännas räkning delta i myndighetens verksamhet, t.ex. på grund av uppdrag hos myndigheten.

Den befintliga regleringen tillgodoser alltså kravet på tystnadsplikt hos de behöriga myndigheterna och för revisorer och experter som arbetar på uppdrag av myndigheten.

10.2 Offentliggörande av sanktioner

Utredningens bedömning: Det följer av gällande rätt att de sanktionsbeslut som tillsynsmyndigheten meddelar blir offentliga. Det krävs därför inte någon ytterligare författningsreglering om offentliggörande av sanktioner.

Enligt artikel 26.2 i betalkontodirektivet ska medlemsstaterna föreskriva att den behöriga myndigheten får offentligöra administrativa sanktioner som påförts för överträdelser av de bestämmelser som antas för införlivande av direktivet, om inte offentliggörandet allvarligt äventyrar finansmarknaderna eller åsamkar de berörda parterna oproportionell skada.

Det följer av 2 kap. 7 § tryckfrihetsförordningen att en myndighets beslut är offentligt när det har expedierats. Någon särskild bestämmelse om att Finansinspektionens beslut om sanktioner får offentliggöras behövs därför inte. Däremot kan det noteras att Finansinspektionen med anledning av att besluten blir offentliga i sitt interna regelverk anger att ange känsliga uppgifter så långt det är möjligt ska undvikas i besluten.

11 Konsekvenser av förslagen

11.1 Utredningens förslag i förhållande till uppdraget

Utredningens uppdrag har först och främst varit att föreslå de författningsregler som krävs för att genomföra betalkontodirektivet i svensk rätt. Som framgår av avsnitt 3.1 och direktivets fullständiga namn innehåller det regler som ska göra det lättare att jämföra avgifter för konsumenters betalkonton, som ska underlätta för konsumenter att byta mellan betalkonton hos olika kreditinstitut och som ska ge alla konsumenter inom EU en rätt till betalkonto med grundläggande funktioner. En konsekvensbedömning av reglerna i betalkontodirektivet har gjorts av kommissionen i samband med utarbetande av förslaget till direktiv (se COM(2013) 266 final).

Betalkontodirektivet lämnar utrymme för medlemsstaterna att införa nationella bestämmelser som ger ett högre konsumentskydd än vad som följer av direktivet. Utredningens uppdrag har också omfattat att ta ställning till om regleringen bör utvidgas till att avse andra än konsumenter. Vissa frågor har också särskilt pekats ut i utredningens direktiv, bl.a. frågan om vilka författningsändringar som behövs för att det ska vara möjligt att sätta in medel och ta ut kontanter från ett betalkonto.

Utredningens överväganden har dock lett fram till slutsatsen att förslaget bara ska omfatta författningsåtgärder som är nödvändiga för att genomföra betalkontodirektivet. De nya regler som föreslås om tillgång till betalkonto till vilket grundläggande funktioner kan knytas är alltså en direkt följd av EU-direktivet, och det finns varken någon alternativ reglering att jämföra med eller någon möjlighet att över huvud taget inte införa någon reglering.

I utredningens direktiv anges dock att särskild hänsyn ska tas till konsekvenserna för olika aktörer redan vid utformningen av förslagen.

Konsekvenser av förslagen

Konsekvenser för berörda parter har diskuterats i de fall utredningen har övervägt en reglering som går utöver kraven i direktivet.

11.2 Frågor där en vidare reglering har övervägts

Rätten till betalkonto för andra än konsumenter

Utredningen kunde konstatera att det kan finnas ett visst behov av bättre tillgång till betalkonto även för andra än konsumenter, exempelvis för småföretagare med tidigare ekonomiska problem. Av bl.a. konkurrensskäl bedömdes det inte som en framkomlig väg att föreslå en rätt till betalkonto för enbart svenska företag och ideella föreningar. Samtidigt bedömdes en reglering som omfattar även utländska företag få långtgående och svåröverblickbara konsekvenser. Det handlade bl.a. om en ökad administrativ börda för kreditinstituten och större risker i förhållande till penningtvättsregleringen. Eftersom de grundläggande funktioner som enligt betalkontodirektivet ska kunna knytas till ett betalkonto bara delvis motsvarar företagares behov av betaltjänster ansåg utredningen inte att en utsträckt reglering var tillräckligt motiverad.

Lagstiftning om tillgången på kontantjänster

Utredningen har gjort bedömningen att det i dag finns tillräcklig tillgång till kontantjänster för att direktivet ska anses uppfyllt. Utredningen har vidare gjort bedömningen att konsekvenserna för kreditinstituten av en lagstiftning som förpliktar dem att hantera kontanter inte står i proportion till det kvarstående, begränsade och avtagande behovet av kontantjänster.

Det står klart att kontanthantering är kostsam och att alla åtgärder som främjar kontantanvändning för med sig stora kostnader för kreditinstituten, handlare och i förlängningen för hela konsumentkollektivet, dvs. även för dem som inte efterfrågar fler kontantjänster. Trots att bristande tillgång till kontantjänster i dag berör en mindre grupp personer, företag och föreningar skulle deras problem inte kunnat lösas lagstiftningsvägen med mindre än att tillgången till kontantjänster generellt ökar. Utredningen har där-

för gjort bedömningen att några lagstiftningsåtgärder för att underlätta uttag och insättning av kontanter inte bör införas.

11.3 Kostnader för Finansinspektionen

Utredningen föreslår att Finansinspektionen ska ha tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna som genomför betalkontodirektivet. Utredningen föreslår vidare att Finansinspektionen ska få ett uppdrag att driva en jämförelsewebbplats. Förslagen, som i och för sig följer direkt av medlemsstaternas skyldigheter enligt betalkontodirektivet, medför ökade kostnader för Finansinspektionen.

Finansinspektionens tillsynsverksamhet enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse finansieras av årliga avgifter som kreditinstituten ska betala enligt 13 kap. 16 § samma lag. Finansinspektionen har alltså möjlighet att få täckning för eventuellt ökande tillsynskostnader.

Kostnaderna för jämförelsewebbplatsen kan eventuellt begränsas genom att den webbsida som i dag drivs av Konsumenternas bank- och finansbyrå får utgöra grunden till den nya jämförelsewebbplatsen. Att bygga upp och driva en jämförelsewebbplats i enlighet med betalkontodirektivet kommer dock att innebära kostnadsökningar. Finansinspektionen bör därför få ett särskilt anslag för uppbyggnaden och driften av jämförelsewebbplatsen.

12 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

4 a kap. Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Rätten till betalkonto

1 § Ett kreditinstitut som driver tillståndspliktig bank- eller finansieringsrörelse enligt 2 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse får inte vägra en konsument som är bosatt i en stat inom EES att öppna ett betalkonto eller att till kontot knyta sådana grundläggande funktioner enligt 2 § som institutet tillhandahåller andra kunder.

Första stycket gäller inte om det skulle strida mot bestämmelserna i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism att tillhandahålla konsumenten ett betalkonto eller om det finns andra särskilda skäl emot ett tillhandahållande.

Skyldigheten att erbjuda betalkonto till vilket grundläggande funktioner är knutna omfattar alla som driver tillståndspliktig bank- eller finansieringsrörelse enligt 2 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Vilka aktörer som ska förpliktas att erbjuda betalkonton har behandlats i avsnitt 4.2. Beträffande innebörden av grundläggande funktioner hänvisas till uppräkningsen i 2 §.

Skyldigheten att erbjuda betalkonton och specifika funktioner gäller under förutsättning att kreditinstitutet tillhandahåller sådana konton respektive tjänster till andra konsumenter. Skyldigheten att erbjuda sådana konton och funktioner bortfaller däremot inte för att kreditinstitutet enbart tillhandahåller betalkonton som även har andra tjänster som går utöver de grundläggande funktionerna.

Författningskommentar

Rätten till betalkonto tillkommer konsumenter som är bosatta inom EES-området. I enlighet med betalkontodirektivet inbegriper detta asylsökande och konsumenter som inte har beviljats uppehållstillstånd men som av rättsliga eller faktiska skäl inte kan utvisas.

Det är inte nödvändigt att konsumenten har en fast adress. Någon adress måste dock uppges där kunden kan nås för meddelanden från kreditinstitutet och dit exempelvis kort, koder och bankdosa kan skickas. En adress till en postbox kan fylla den första funktionen. Av säkerhetsskäl kan det dock finnas anledning att inte skicka kort, koder och bankdosa till en postbox. Inget hindrar dock att kunden får dessa personligen på bankkontoret.

Det följer av lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism att ett kreditinstitut måste vidta grundläggande åtgärder för kundkännedom innan det etablerar en affärsförbindelse. I dessa åtgärder ingår att kontrollera kundens identitet genom id-handling, registerutdrag eller på annat tillförlitligt sätt. Att en person har utländska id-handlingar är inte grund för avslag, utan en prövning måste göras i det enskilda fallet. Avsaknad av svenskt personnummer är inte heller en grund för att avslå en ansökan om betalkonto.

I de grundläggande åtgärderna för kundkännedom ingår också att inhämta information om syftet med att öppna ett konto. Kan kunden inte redogöra för detta ska ansökan om betalkonto avslås.

Ett kreditinstitut får slutligen också avslå ansökan om betalkonto om det finns andra särskilda skäl för avslag. De särskilda skälen ska i enlighet med betalkontodirektivet ta sikte på risken för missbruk av betalkontot. Skälen sammanfaller till viss del med de skäl som kan åberopas för att vägra en insättning enligt 11 b § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. Enligt den lagstiftningen kan det utgöra särskilda skäl att vägra en insättning om kunden tidigare har varit ohederlig mot institutet eller att det finns risk för att en företrädare för institutet på något sätt främjar brott genom att tillhandahålla kontot (jfr prop. 2002/03:139 s.262). Sådana omständigheter bör kunna utgöra särskilda skäl att avslå en ansökan om betalkonto.

Den praxis som har utvecklats i fråga om skälen för att neka en insättning enligt lagen om insättningsgaranti kan dock inte tillämpas rakt av för ansökningar om betalkonto. I fråga om betal-

konto står det klart att konsumentens ekonomiska förhållanden inte får tillmätas någon betydelse för bedömningen. Förekomsten av exempelvis betalningsanmärkningar eller misskött krediter är därför inte särskilda skäl för avslag.

Att konsumenten redan har ett betalkonto hos ett annat kreditinstitut är inte heller särskilda skäl för avslag. Det följer däremot av första stycket att ett kreditinstitut inte är skyldig att tillhandahålla en konsument mer än ett betalkonto. Frågan om grunderna för avslag har utvecklats i avsnitt 5.2.

Grundläggande funktioner

2 § De grundläggande funktionerna enligt 1 § är

- 1. tjänster som krävs för att öppna, inneha och avsluta ett betalkonto,*
- 2. tjänster som gör det möjligt att sätta in medel på ett betalkonto,*
- 3. tjänster som gör det möjligt att inom EES över disk eller i uttagsautomater ta ut kontanter från ett betalkonto, och*
- 4. utförande inom EES av följande betalningstransaktioner:*
 - a) autogirering,*
 - b) betalningar genom ett debetkort, inbegripet betalningar online, samt*
 - c) betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler, över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster.*

Paragrafen innehåller en uppräknig av de tjänster som enligt artikel 17.1 i betalkontodirektivet ingår i de grundläggande funktionerna. Enligt lagförslaget ska dock tjänsterna kunna utföras inom hela EES-området om kreditinstitutet erbjuder andra kunder denna möjlighet.

Behandlingen av en ansökan om betalkonto

3 § En ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner ska behandlas skyndsamt. Ärendet ska avgöras så snart som möjligt och senast tio bankdagar efter det att kreditinstitutet tagit emot en fullständig ansökan.

Författningskommentar

Om ansökan avslås, ska konsumenten omedelbart underrättas om detta och om vart han eller hon kan vända sig för att klaga på beslutet. Underrättelsen ska göras skriftligen och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för avslaget framgå av underrättelsen.

Paragrafens första stycke genomför artikel 16.3 i betalkontodirektivet, och innebär att en ansökan om betalkonto ska behandlas utan dröjsmål och senast inom tio bankdagar efter det att kreditinstitutet har tagit emot en fullständig ansökan.

Om en ansökan om betalkonto avslås, ska konsumenten enligt artikel 16.7 skriftligen underrättas om detta och om förfarandet för att klaga över beslutet samt rätten att kontakta den relevanta behöriga myndigheten och det utsedda organet för alternativ tvistlösning.

I 11 § lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden finns en bestämmelse om att en näringsidkare som helt eller delvis motsätter sig ett krav från en konsument på grund av ett avtal mellan dem samtidigt ska ge konsumenten information om den nämnd för alternativ tvistlösning som konsumenten kan vända sig till för att få sitt krav prövat. Det är en allmän bestämmelse som även är tillämplig på förhållandet mellan kreditinstitut och konsumenter. Om en ansökan om betalkonto avslås finns det emellertid inget avtalsförhållande som konsumenten kan grunda sitt krav på. I andra stycket har det därför införts en skyldighet för kreditinstitut att underrätta konsumenten om vart han eller hon ska vända sig för att begära ändring av beslutet. Det omfattar en skyldighet att informera såväl om eventuell möjlighet att begära omprövning hos en kundombudsman, att lämna in klagomål till tillsynsmyndigheten och att vända sig till Allmänna reklamationsnämnden för att få kravet prövat.

I andra stycket anges vidare att skälen för avslaget om möjligt ska framgå av underrättelsen. Av artikel 16.7 i betalkontodirektivet framgår att det finns situationer när anledningarna till avslaget inte ska anges, nämligen om det skulle skada den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen, eller strida mot bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Avgifter för betalkonto med grundläggande funktioner

4 § Ett kreditinstitut får ta ut endast rimliga avgifter för att tillhandahålla en konsument ett betalkonto och för de grundläggande funktioner som knyts till kontot.

Paragrafen innehåller en begränsning av möjligheten att ta ut annat än rimliga avgifter för att tillhandahålla en konsument ett betalkonto med anknutna grundläggande funktioner. Vid bedömningen av vad som är rimliga avgifter ska enligt artikel 18.3 i betalkontodirektivet nationella inkomstnivåer beaktas, liksom de genomsnittliga avgifter som kreditinstitut i den berörda medlemsstaten tar ut för de tjänster som tillhandahålls genom betalkonton. I avgifterna ingår inte bara årsavgifter för betalkonton, utan även eventuella ansökningsavgifter och avgifter för att utföra de tjänster som ingår i de grundläggande funktionerna enligt 2 §.

Avgifter som bedöms vara för höga kan ge tillsynsmyndigheten skäl att ingripa mot kreditinstitutet. En konsument som krävs på orimligt höga avgifter kan med stöd av bestämmelserna i paragrafen motsätta sig betalning med stöd av den här bestämmelsen. Uppstår en tvist med anledning av detta kan avgifternas storlek också prövas av Allmänna reklamationsnämnden.

Information om villkor och avgifter

5 § Innan en konsument öppnar ett betalkonto med grundläggande funktioner ska kreditinstitutet ge honom eller henne en förteckning över de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton i Sverige och, i den mån kreditinstitutet tillhandahåller dessa tjänster, informera om avgifterna för dem.

Utöver det informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster som följer av 4 kap. ska kontohavaren minst en gång per år få kostnadsfri information om aktuella avgifter och räntesatser för de tjänster som knutits till konsumentens betalkonto.

Paragrafens första stycke innehåller en bestämmelse som genomför artikel 4.1 i betalkontodirektivet om ett kreditinstituts skyldighet att lämna standardiserad information om de vanligaste tjänsterna

Författningskommentar

som är knutna till betalkonton, och om avgifterna för dessa tjänster i den mån kreditinstitutet tillhandahåller dem.

I 4 kap. lagen om betaltjänster finns det ett informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster. I paragrafens andra stycke regleras förpliktelsen enligt artikel 5.1 i betalkontodirektivet att därutöver att åtminstone årligen redovisa avgifter och räntor.

Byte av betalkonto

6 § Ett kreditinstitut ska ha rutiner för byte av betalkonto i samma valuta mellan institutet och ett annat kreditinstitut i Sverige. Rutinerna ska säkerställa att ett sådant byte kan genomföras snabbt och utan onödiga olägenheter för konsumenten.

Det kreditinstitut som en konsument vid ett byte vill öppna ett betalkonto hos ska på begäran av konsumenten kontakta det kreditinstitut som konsumenten har ett betalkonto hos och se till att bytet genomförs. Bytet ska vara genomfört inom högst den tidsram som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Enligt paragrafens första stycke ska ett kreditinstitut ha rutiner för byte av betalkonto mellan kreditinstitut inom Sverige. Av andra meningen framgår vad dessa rutiner ska syfta till. Av andra stycket framgår att det är det mottagande kreditinstitutet som, om konsumenten begär det, ska kontakta det överförande institutet och se till att bytet genomförs. Motiveringen finns i avsnitt 7.3.

7 § Ekonomisk skada som har uppstått för en konsument till följd av att ett kreditinstitut inte har uppfyllt sina skyldigheter att genomföra bytet enligt 6 § ska ersättas av det kreditinstitutet.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om skadeståndsskyldighet för ett kreditinstitut som har skadat konsumenten genom att inte ha haft eller inte tillämpat tillfredsställande bytesrutiner.

Uppsägning av ett avtal om betalkonto

8 § Ett kreditinstitut får säga upp ett avtal om betalkonto, endast om

1. konsumenten avsiktligt har använt betalkontot för olagliga ändamål,
2. det inte har förekommit några transaktioner på betalkontot under mer än 24 på varandra följande månader, eller
3. konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot, och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten inte hade fått öppna ett sådant konto.

Paragrafen genomför artikel 19.2 a) – c) i betalkontodirektivet. Den reglerar uttömmande de fall då ett kreditinstitut ensidigt får häva ett avtal om tillgång till betalkonto. Det är både de grundläggande funktionerna och själva kontot som får sägas upp. I fråga om transaktionerna enligt 2 avses inte avgifts- och räntetransaktioner. Motiveringen finns i avsnitt 5.3.

Bemyndiganden

7 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. den information som ett kreditinstitut ska lämna till en konsument enligt 5 § första stycket, och
2. rutinerna för byte av betalkonto mellan kreditinstitut.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela kompletterande föreskrifter till bestämmelserna i kapitlet. I betalkontodirektivet finns det detaljerade bestämmelser om hur den standardiserade information om tjänster och avgifter som enligt 5 § ska lämnas till konsumenter ska vara utformad. Motsvarande regler ska enligt 1 kunna finnas i myndighetsföreskrifter. Enligt 2 ska också föreskrifter om rutinerna för byte av betalkonto mellan kreditinstitut kunna meddelas på myndighetsnivå.

Författningskommentar

Ikraftträdandebestämmelsen

Betalkontodirektivet ska vara genomfört av medlemsstaterna senast den 18 september 2016. Författningsändringarna föreslås träda i kraft först vid den tidpunkten.

Särskilt yttrande

Särskilt yttrande av experten Anna Wilbe

Utmaningar på den svenska betalningsmarknaden

Sverige har idag en av de mest effektiva betalningsmarknaderna i världen. Kontantanvändningen i Sverige minskar stadigt till förmån för digitala betalningar. Utvecklingen på betalningsmarknaden går snabbt då många nya sätt att göra betalningar lanseras. Ofta är dessa baserade på mobiltelefoner eller kräver internetuppkoppling. Det är i huvudsak en positiv utveckling som kan ge oss smidigare, billigare och säkrare betaltjänster i framtiden, men den medför också utmaningar för samhället. Utmaningarna uppkommer på grund av den minskande tillgången till kontanttjänster i landet. Att det finns alternativ till kontanter är en klen tröst för den som av något skäl inte har tillgång till eller inte har förmåga att använda digitala betaltjänster. Om utvecklingen av kontanttjänster inte går i takt med tillgången till och användningen av digitala betaltjänster riskerar vissa grupper att helt stå utan möjlighet att betala och ta betalt. En utmaning för samhället är därför att upprätthålla en tillräcklig nivå på kontantservicen för att säkerställa att det går att genomföra betalningar i de situationer då andra lämpliga alternativ inte finns. Införlivandet av betalkontodirektivet i svensk rätt innebär en möjlighet att överväga hur denna utmaning kan hanteras.

Jag delar i stora drag utredningens förslag hur betalkontodirektivet ska införlivas i svensk rätt. Beträffande hur tillgången till betaltjänster ska regleras har jag dock invändningar.

Tillgång till betaltjänster enligt direktivet

Betalkontodirektivet kräver att medlemstaterna ser till att samtliga konsumenter är garanterade betalkonton med grundläggande funktioner. För att uppnå detta ska alla eller ett tillräckligt antal kreditinstitut erbjuda dessa konton och de betaltjänster som utgör grundläggande funktioner, både idag och i framtiden. Grundläggande funktioner omfattar bland annat insättning och uttag av kontanter. Sverige har alltså en skyldighet att se till att det finns betalkonton med samtliga betaltjänster som räknas upp i direktivet och att tillräckligt många institut erbjuder dem. Utredningen föreslår en reglering som innebär att kreditinstituten även fortsättningsvis själva ska få välja vilka av dessa betaltjänster de vill erbjuda. Direktivet möjliggör ett sådant alternativ, men det innebär att staten inte kommer att ha några möjligheter att påverka vilka betaltjänster som erbjuds av instituten eller i vilken omfattning eller på vilket sätt de erbjuds. Och staten har som ovan nämnts ett ansvar att garantera samtliga konsumenter de betaltjänster som utgör grundläggande funktioner. Jag ifrågasätter därför om en lagstiftning där instituten själva avgör vilka tjänster som ska erbjudas kan säkerställa att Sverige lever upp till direktivets krav att garantera samtliga konsumenter rätt till betaltjänsterna, idag och i framtiden. Jag gör också en annan bedömning av de problem som kreditinstitutens minskande kontant-service skapar.

Tillgång till kontanttjänster i Sverige idag

Utredningen bedömer att dagens tillgång till de betaltjänster som ska garanteras konsumenter är tillräcklig i Sverige för att leva upp till direktivets krav. Jag är tveksam till om det är en riktig bedömning, åtminstone vad gäller tillgången till vissa kontanttjänster.

Det är svårt att hitta en entydig och objektiv verklighetsbeskrivning av behovet av och problemen med kontanttjänster i Sverige. Inte heller direktivet ger någon klar definition av vad som kan anses vara tillräcklig tillgång, vilket ger utrymme för subjektiva tolkningar. Den mest aktuella och oberoende rapporten av tillgången till betaltjänster inklusive kontanttjänster är Länsstyrelsernas årsrapport från 2015 (Bevakning av grundläggande betaltjänster). Här konstateras bland annat att flera konsument-

grupper såsom äldre personer, personer med funktionsnedsättning, nyanlända och personer med dålig ekonomi inte i tillräcklig utsträckning kan ta del av de digitala betaltjänsterna och därför fortfarande har behov av kontanttjänster. Vidare finns vissa geografiska områden där brister i tekniken gör att digitala betalsätt fungerar mindre bra och därmed gör personer och företag i sådana områden beroende av kontanter. Det är i dessa avseenden framförallt tillgången till insättningstjänster som är bristfällig idag. För att kunna göra insättningar är konsumenterna hänvisade till kreditinstitut, till skillnad från uttag där också andra aktörer tillhandahåller tjänsten. Jag delar i huvudsak utredningens beskrivning av situationen i Sverige idag men tror att problembilden underskattas. Direktivet har också ett tydligt konsumentperspektiv och med den utgångspunkten måste man enligt min mening ställa höga krav på tillgången på kontanttjänster för de konsumenterna som inte har några alternativ. Jag anser därför att det kan ifrågasättas om Sverige idag lever upp till direktivets krav att garantera konsumenterna tillräcklig tillgång till kontanttjänster.

Tillgång till betaltjänster i Sverige i framtiden

En aspekt som gör problemet ännu större är att en reglering som innebär att varje institut själv får avgöra vilka betaltjänster det vill erbjuda inte heller ger staten en möjlighet att ingripa om utbudet av betaltjänster minskar ytterligare eller helt faller bort. Av direktivet framgår att det inte är tillräckligt att betalkonton med grundläggande funktioner enbart erbjuds av kreditinstitut som endast tillhandahåller tjänster online. Om inga krav ställs på institutens tjänsteutbud kan t.ex. kontantservicen avvecklas snabbt och helt försvinna från marknaden utan att staten kan förhindra det. Bankföreningens statistik visar att över hälften av bankkontoren var kontantlösa vid utgången av år 2014. Under år 2015 har ännu fler bankkontor blivit kontantlösa. Om samtliga bankkontor skulle bli kontantlösa skulle Sverige definitivt bryta mot direktivet (även om min bedömning är att direktivet ställer betydligt högre krav än så).

Utredningen gör bedömningen att det inte finns anledning att anta att tillgången på kontanttjänster kommer minska så kraftigt

Särskilt yttrande

jämfört med behovet av dem att det skulle innebära att direktivet inte kommer anses genomfört i framtiden. Jag är tveksam till om det går att göra en sådan bedömning. Även om jag delar utredningens bedömning att människors behov av betaltjänster i första hand bör mötas av förbättrade möjligheter att använda digitala betaltjänster, finns det inga garantier för att dessa kommer på plats i den takt som krävs. Avvecklingen av kontantservicen styrs idag av instituten och utifrån varje instituts egen definition av tillräcklig kundefterfrågan vilket avgör när ett kontor eller en bankomat stängs ned.

En lagstiftning som tillåter instituten att fritt välja vilka betaltjänster de vill erbjuda innebär också att det inte finns några garantier för att instituten kommer att fortsätta erbjuda andra grundläggande funktioner, såsom debetkort och autogiro, i tillräcklig utsträckning. Även om det inte finns några sådana tecken på en sådan utveckling idag, kommer det inte finnas någon möjlighet för staten att ingripa mot instituten i ett sådant scenario.

En konsekvens med utredningens förslag är alltså att det inte finns någon garanti för att Sverige kan leva upp till direktivets krav att säkerställa att konsumenter har tillgång till samtliga betaltjänster, varken idag eller i framtiden.

Ansvar för kontanttjänster

Enligt utredningsdirektiven ska utredningen också särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behövs för att möjliggöra insättning och uttag av kontanter. Något förslag till lagstiftning på detta område lämnas dock inte av utredningen. Jag tror att det finns en stor risk att problemen med den minskande kontantservicen kommer att öka eftersom alternativa betaltjänster inte kommer kunna ersätta kontanter i samma takt för alla. Länsstyrelserna har idag ett ansvar för att trygga tillgången till grundläggande betaltjänster och med en oförändrad lagstiftning kommer ett allt större ansvar då att hamna på dem och därmed öka statens kostnader. Det kan på sikt innebära att det är staten som har det största ansvaret för tillgången till kontanttjänsterna och inte kreditinstituten där kunderna har sina betalkonton. Lagstiftaren måste ställa sig frågan om det är en önskvärd utveckling

eller om det finns andra bättre lösningar. Länsstyrelsernas upphandling av betaltjänstombud är resurskrävande och det har också visat sig svårt att hitta intresserade och lämpliga företag.

Utvecklingen mot ett allt mer kontantlöst samhälle är positiv, men vägen dit behöver gå i en takt som gör att människor har möjlighet att ställa om sitt sätt att betala utan att skapa osäkerhet eller otrygghet. Min bedömning är att det behövs åtgärder både för att bromsa takten på avvecklingen av kontantservicen och åtgärder för att utveckla tillgången till och användningen av digitala betaltjänster. Ytterst är det statens ansvar att säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas på båda sidor, vilka åtgärder som ska vidtas och vem som är bäst lämpad att göra det. Här behövs sannolikt en ökad samverkan mellan både marknaden och staten.

Tänkbara lagstiftningsåtgärder

Utredningen redogör för vissa problem med att ålägga kreditinstituten ett lagstadgat ansvar för att tillhandahålla de betaltjänster som utgör grundläggande funktioner enligt betalkontodirektivet. Även om jag också anser att det finns utmaningar med en sådan reglering, tror jag att det är möjligt att hitta en väl avvägd reglering som både tillgodoser konsumenternas behov och som inte blir alltför betungande för kreditinstituten. Det vore klokt av lagstiftaren att ta tillfället i akt och införa en reglering som möjliggör för staten att ingripa om kreditinstitutens utbud av betaltjänster inte motsvaras av konsumenternas behov och som riskerar att Sverige inte kan leva upp till direktivets krav.

Min bedömning är att det är möjligt med en reglering av institutens ansvar för betaltjänster som är tillräckligt flexibel för att möjliggöra en fortsatt utveckling mot en mer effektiv och modern betalningsmarknad. En sådan reglering bör inte kunna användas för att kräva att ett enskilt institut etablerar eller bibehåller ett visst kontor utan ett visst mått av flexibilitet i institutens servicenivå bör tillåtas. Till exempel bör det fortsatt vara möjligt för ett institut att erbjuda betaltjänster genom samarbetspartners (ombud), genom automater eller på annat sätt. Kunderna ska inte kunna förvänta sig obegränsad service om de har tillräcklig tillgång till alternativa

Särskilt yttrande

betaltjänster eller om andra aktörer på marknaden tillhandahåller den service som efterfrågas.

Tillgången till, och den geografiska närheten till kontanttjänster blir sannolikt en viktig fråga vid tillsynen av en sådan reglering. Kontanttjänster bör även ses i ljuset av andra möjligheter att göra betalningar och institutets ansträngningar att hjälpa kunden till alternativ. Rimligt avstånd till kontanttjänster bör också bedömas utifrån hur utbredd kontantanvändningen är och det kan variera över tid. En lagstiftning som tydliggör att instituten har ett ansvar för sina kunders behov av betaltjänster kan i bästa fall leda fram till att instituten självmant tar ett ökat ansvar för sina kunder genom att bibehålla och etablera olika samarbeten samt ge incitament till att utveckla mer användarvänliga digitala betaltjänster så att fler människor kan använda dem. Detaljreglering och ingripanden från staten mot kreditinstitutet med stöd av regleringen kanske då inte blir nödvändigt.

Ytterst ett statligt ansvar

När det gäller tillgång till kontantservice bör det finnas en gräns för vad som kan krävas av marknaden. Att se till att det finns tillräckligt god geografisk spridning, på vissa platser och orter där det inte är rimligt att kräva att marknaden tillhandahåller service, bör också fortsatt vara ett statligt ansvar. Till skillnad från idag skulle en reglering av institutens ansvar för betaltjänster innebära att det ytterst är staten som avgör när marknaden kan och bör tillgodose kundernas behov och när det istället är en statlig uppgift. Det är naturligtvis ingen lätt uppgift, men Länsstyrelserna gör redan idag en bedömning av när staten ska gå in med stöd till olika åtgärder. Den uppgiften skulle behöva utökas med en uppgift för staten att bedöma om marknaden tagit sitt ansvar i tillräcklig utsträckning.

Tillgång till betalkonto och betaltjänster för andra än konsumenter

Utredningens förslag är att rätten till betalkonto och betaltjänster inte ska utvidgas till föreningar och företag eftersom nackdelarna med en sådan reglering överstiger behoven. Jag tror att utredningen överskattar nackdelarna för instituten med en sådan reglering. Av Länsstyrelsernas årsrapport 2015 framgår att problem med grundläggande betaltjänster påverkar utvecklingen av föreningslivet och tillväxten för företagare på landsbygden och i skärgårdar negativt. Även om behoven inte är helt klarlagda får det anses otillfredsställande att Finansinspektionen får dagliga samtal från småföretagare som inte får tillgång till betaltjänster. Det finns därmed anledning att överväga att ge också föreningar och företag samma rätt som konsumenter till betalkonto och betaltjänster. För betalningsmarknadens effektivitet och ur ett samhällsperspektiv bör det vara positivt om så många aktörer som möjligt får tillgång till betaltjänster via ett kreditinstitut. Det bör också vara positivt ur ett penningtvättsperspektiv att dessa betalningar sker över ett konto. Intresset för utländska företag att öppna betalkonton i Sverige torde vara begränsat om de inte har någon verksamhet i landet. Om företaget har verksamhet i landet får det antas ha ett berättigat intresse av att kunna öppna betalkonto för att utföra betalningar. Även om penningtvätsbedömningarna kan bli mer komplicerade för instituten vid företagskunder än för konsumenter, förhindrar inte direktivet att kreditinstituten tar ut avgifter som täcker kostnaderna för detta.

Kommittédirektiv 2015:39

Betaltjänster, förmedlingsavgifter och grundläggande betalkonton

Beslut vid regeringssammanträde den 1 april 2015

Sammanfattning

En särskild utredare ska lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av det pågående arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag (KOM [2013] 547) till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EU och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Utredaren ska också lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera de regler som följer av det pågående arbetet med anledning av kommissionens förslag (KOM [2013] 550) till Europaparlamentets och rådets förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Utredaren ska vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016.

Betaltjänstdirektivet och motsvarande svenska regler

Gällande svensk reglering

Till grund för det nuvarande svenska regelverket om betaltjänster ligger betaltjänstdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG). Betaltjänstdirektivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2010:751) om betaltjänster, kallad betaltjänstlagen, och lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument (se prop. 2009/10:220 och prop. 2009/10:122).

Betaltjänstlagen innehåller bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i euro eller i någon annan av EES-ländernas valutor. I lagen finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Lagen innehåller vidare bestämmelser om tillståndsplikt för tillhandahållande av betaltjänster, betalningsinstituts och registrerade betaltjänstleverantörers rörelse, informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster, genomförande av betaltjänster, behandling av personuppgifter, tillträde till betalningssystem, tillsyn och ingripanden. Föreskrifter som kompletterar lagen finns i förordningen (2010:1008) om betaltjänster och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument innehåller bestämmelser om vilka skyldigheter en kontohavare har vid användningen av ett betalningsinstrument och vilket betalningsansvar som gäller vid obehöriga transaktioner.

Förslaget till betaltjänstdirektiv

Europeiska kommissionen lämnade den 24 juli 2013 förslag till ett reviderat direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EG och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG, kallat betaltjänstdirektivet.

Förslaget till direktiv innebär dels att en stor del av reglerna i 2007 års betaltjänstdirektiv överförs mer eller mindre oförändrade till det nya direktivet, dels att det införs nya regler eller regler som är mer utförliga än motsvarande regler i 2007 års direktiv.

Den föreslagna regleringen innehåller bl.a. följande förändringar.

- Tillämpningsområdet utökas i fråga om geografiskt område och valutor.
- Bestämmelser om tredjepartsbetaltjänstleverantörer införs.
- Skyddskraven för betalningsinstitut effektiviseras och harmoniseras ytterligare.
- En webbportal inrättas vid Europeiska bankmyndigheten (Eba).
- Taket för när medlemsstaterna ska kunna medge undantag för små aktörer sänks.
- Bestämmelserna om betalningsinstitutens tillgång till betalkonto och tillträde till betalningssystem justeras för att säkerställa lika behandling av olika kategorier av auktoriserade betaltjänstleverantörer.
- Användningen av tilläggsavgifter harmoniseras ytterligare och anpassas till bl.a. förordningen om förmedlingsavgifter.
- Bestämmelserna om ansvarsfördelningen mellan inblandade leverantörer vid icke auktoriserade betalningstransaktioner anpassas så att även tredjepartsbetaltjänstleverantörer omfattas.
- Tillämpningsområdet för tvistlösning utanför domstol utökas.
- Eba ges uppdraget att på ett antal områden ta fram riktlinjer eller tekniska standarder för tillsyn.

Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter

Europeiska kommissionen presenterade den 24 juli 2013 förslag till en förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Förslaget innebär att gemensamma regler för förmedlingsavgifter (även kallade mellanbanksavgifter) fastställs för kortbaserade betalningstransaktioner inom EU.

Bilaga 1

I förordningen föreslås bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter. Förslaget innehåller också bestämmelser om redovisning och om krav som ställs på kortsystem och betaltjänstleverantörer. Förordningens tillämpningsområde omfattar samtliga kortbetalningar som görs inom EU. Företagskort och s.k. trepartssystem föreslås dock undantas från bestämmelserna om taknivåer för förmedlingsavgifter. Flertalet av de kredit- och debetkort som innehas av konsumenter kommer att omfattas av bestämmelserna om taknivåer.

Därutöver finns bestämmelser som riktar sig till medlemsstaterna och som avser sanktioner, klagomålshantering och tvistlösning.

Betalkontodirektivet

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, kallat betalkontodirektivet, införs en ram för skydd av konsumenters rättigheter i samband med tillgång till och användning av betalkonton. Regleringen tar sikte på bl.a. följande områden:

- Rätt för konsumenter som är lagligen bosatta inom EU att öppna och använda betalkonton med grundläggande funktioner samt rätt till tvistlösning utanför domstol.
- Tjänster som bl.a. möjliggör insättning av medel på betalkonto och uttag av kontanter.
- Tjänster för byte av betalkonton som tillhandahålls av betaltjänstleverantörer till konsumenter.
- Insyn i och jämförbarhet mellan avgifter som tas ut av konsumenter för betalkonton.
- Behöriga myndigheter och deras arbetsuppgifter.
- Sanktioner.

Uppdraget

Det finns behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till betaltjänstdirektiv, förslaget till förordning om förmedlingsavgifter och betalkontodirektivet. En särskild utredare bör få i uppdrag att göra detta.

Utredaren ska analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att dels anpassa den till EU-förordningen, dels genomföra EU-direktiven. Utredaren ska ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga. I sitt arbete ska utredaren beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven.

I fråga om betaltjänstdirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att säkerställa dels betalningsinstitutens tillgång till betalkonto, dels att tillträdesreglerna till betalningssystem är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella.

I fråga om betalkontodirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra insättning och uttag av kontanter på betalkonto. Utredaren ska vidare ta ställning till om det finns behov av att helt eller delvis utvidga regelverket till att avse andra aktörer än konsumenter, om befintliga tjänster för byte av betalkonto fungerar och hur identifieringsfrågorna ska hanteras.

EU-direktiven innebär en reglering som i stora delar är fullt harmoniserad. På vissa områden öppnar dock direktiven upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val och att i vissa fall ställa mer långtgående krav. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras.

Utredaren ska vidare analysera och överväga om det finns behov av att behålla eller införa andra bestämmelser än de som föreskrivs i direktiven och, i den mån direktiven ger medlemsstaterna denna möjlighet, utarbeta författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga för den svenska regleringen. I de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav ska behovet av ett starkt konsumentskydd beaktas.

En EU-förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater inom EU. Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter innebär emellertid att nuvarande lagregler behöver

Bilaga 1

ändras för att anpassas till förordningen. Det finns därför ett behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till förordning. På vissa områden öppnar förordningen även upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras. Utredaren ska i sitt arbete beakta att förordningen föreslås träda i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet i Europeiska unionens officiella tidning.

Utredarens huvuduppgifter är således att

- analysera direktiven och utarbeta de författningsförslag som behövs för att genomföra direktiven i svensk rätt,
- ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga med hänsyn till framför allt behovet av ett starkt konsumentskydd, i de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav,
- beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven, och
- analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att anpassa den till de regler som föreslås i förordningen och utarbeta nödvändiga författningsförslag.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska utifrån de regler som föreslås lämna en redovisning av de konsekvenser och kostnader som uppstår för betaltjänstanvändare, betaltjänstleverantörer, tredjepartsbetaltjänstleverantörer, övriga fysiska och juridiska personer samt Finansinspektionen och staten i övrigt. I uppdraget ingår att särskild hänsyn ska tas till dessa och övriga konsekvenser redan vid utformningen av förslagen.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska i sitt arbete samråda med berörda myndigheter, organisationer och företag som har relevans för utredningsuppdraget samt samråda med andra utredningar om genomförande av EU-rättsakter på finansmarknadsområdet i frågor som är gemensamma.

Utredaren ska beakta relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet och inom EU samt hålla sig informerad om arbetet i andra länder inom EES med att genomföra direktiven. Utredaren ska även följa Europeiska kommissionens och Ebas arbete med regler som ska komplettera direktiven.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016. Eventuella förslag som har betydelse för framtagande av kompletterande regler till förordningen om förmedlingsavgifter ska delredovisas senast den 17 augusti 2015.

(Finansdepartementet)

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2014/92/EU

av den 23 juli 2014

om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande (1),

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande (2),

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet (3), och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 26.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ska den inre marknaden omfatta ett område utan inre gränser där den fria rörligheten för varor, personer, tjänster och kapital säkerställs. En fragmenterad inre marknad skadar konkurrenskraften, tillväxten och skapandet av sysselsättning inom unionen. Att undanröja direkta och indirekta hinder för den inre marknads funktion är avgörande för att fullborda den. Unionsåtgärder när det gäller den inre marknaden för den finansiella tjänstesektorn för privatpersoner har redan i hög grad bidragit till att utveckla betaltjänstleverantörernas gränsöverskridande verksamhet, öka konsumenternas valmöjligheter och förbättra kvaliteten på och insynen i erbjudandena.
- (2) I detta avseende fastställs genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG (4) grundläggande krav på insyn när det gäller de avgifter som betaltjänstleverantörer tar ut för tjänster i samband med betalkonton. Detta har underlättat betaltjänstleverantörernas verksamhet avsevärt genom enhetliga regler för tillhandahållandet av betaltjänster och den information som ska lämnas, minskad administrativ börda och sänkta kostnader för betaltjänstleverantörerna.
- (3) En välfungerande inre marknad och utvecklingen av en modern, socialt integrerad ekonomi är i allt högre grad beroende av att betaltjänster är tillgängliga för alla. Ny lagstiftning måste i detta avseende vara en del av en smart ekonomisk strategi för unionen, som måste ta faktisk hänsyn till mer utsatta konsumenters behov.

(1) EUT C 51, 22.2.2014, s. 3.

(2) EUT C 341, 21.11.2013, s. 40.

(3) Europaparlamentets ståndpunkt av den 15 april 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 23 juli 2014.

(4) Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, 5.12.2007, s. 1).

- (4) Som Europaparlamentet påpekade i sin resolution av den 4 juli 2012 med rekommendationer till kommissionen om tillgång till grundläggande banktjänster måste det dock göras mer för att förbättra och utveckla den inre marknaden för banktjänster till privatkunder. För närvarande hämmar bristen på insyn i och jämförbarhet hos avgifter samt svårigheterna med att byta betalkonton fortfarande utvecklingen av en fullständigt integrerad marknad och bidrar till en låg nivå av konkurrens inom banksektorn för privatkunder. Dessa problem måste åtgärdas och höga kvalitetsstandarder måste uppnås.
- (5) Dagens förhållanden på den inre marknaden kan avskräcka betaltjänstleverantörer från att utöva sin frihet att etablera sig eller erbjuda tjänster inom unionen på grund av svårigheten att få kunder på en ny marknad. Det krävs ofta en stor investering för att gå in på en ny marknad. En sådan investering kan endast motiveras om leverantören förväntar sig tillräckliga möjligheter och en motsvarande efterfrågan hos konsumenterna. Konsumenternas låga rörlighet när det gäller finansiella tjänster för privatpersoner beror till stor del på bristen på insyn och jämförbarhet när det gäller de avgifter och tjänster som erbjuds och på svårigheter i samband med byte av betalkonton. Dessa faktorer dämpar också efterfrågan. Detta gäller särskilt i gränsöverskridande sammanhang.
- (6) Dessutom kan betydande hinder för fullbordandet av den inre marknaden för betalkonton också uppstå genom fragmenteringen av de befintliga nationella regelverken. De nuvarande bestämmelserna på nationell nivå om betalkonton och i synnerhet om jämförbarhet hos avgifter samt byte av betalkonton varierar. När det gäller byten har bristen på enhetliga bindande bestämmelser på unionsnivå lett till varierande praxis och bestämmelser på nationell nivå. Dessa skillnader är ännu mer framträdande när det gäller jämförbarhet hos avgifter där det inte finns några bestämmelser, inte ens självregleringsbestämmelser, på unionsnivå. Om dessa skillnader skulle bli ännu mer betydande i framtiden, eftersom betaltjänstleverantörerna tenderar att anpassa sin praxis efter de nationella marknaderna, skulle detta öka kostnaderna för att bedriva gränsöverskridande verksamhet jämfört med inhemska leverantörers kostnader och på så sätt göra det mindre lockande att bedriva verksamhet på gränsöverskridande basis. Den gränsöverskridande verksamheten på den inre marknaden försvaras också av hindren för att öppna ett betalkonto utomlands. De nuvarande restriktiva kriterierna för rätten att öppna betalkonton kan hindra unionsmedborgare från att röra sig fritt inom unionen. Om alla konsumenter får tillgång till ett betalkonto kommer de att kunna delta på den inre marknaden och ta del av fördelarna med den inre marknaden.
- (7) Eftersom vissa potentiella kunder inte öppnar betalkonton, antingen för att de inte får eller för att inte erbjuds lämpliga produkter, utnyttjas den potentiella efterfrågan på betalkontotjänster i unionen inte fullt ut i dag. Om fler konsumenter deltog på den inre marknaden skulle detta vara en ytterligare motivation för betaltjänstleverantörer att gå in på nya marknader. Att skapa förutsättningar för att ge alla konsumenter tillgång till ett betalkonto är också nödvändigt för att främja deras deltagande på den inre marknaden och ge dem möjlighet att ta del av de fördelar som den inre marknaden har medfört.
- (8) Insyn i och jämförbarhet hos avgifter har behandlats på unionsnivå i ett självregleringsinitiativ som bankindustrin lanserat. Det gick dock aldrig att nå en slutlig överenskommelse om det initiativet. När det gäller byten innehåller de gemensamma principer som infördes 2008 av EBIC (European Banking Industry Committee) en mallmekanism för byten mellan betalkonton som erbjuds av banker i samma medlemsstat. Eftersom de inte är bindande har dessa gemensamma principer emellertid inte tillämpats enhetligt inom unionen, och de har inte gett tillfredsställande resultat. Vidare gäller de gemensamma principerna endast byte av betalkonto på nationell nivå och berör inte gränsöverskridande byten. När det slutligen gäller tillgång till ett grundläggande betalkonto uppmanades medlemsstaterna i kommissionens rekommendation 2011/442/EU ⁽¹⁾ att vidta de åtgärder som var nödvändiga för att se till att den tillämpades senast sex månader efter offentliggörandet. Hittills är det endast ett fåtal medlemsstater som följer de viktigaste principerna i den rekommendationen.

⁽¹⁾ Kommissionens rekommendation 2011/442/EU av den 18 juli 2011 om tillgång till ett grundläggande betalkonto (EUT L 190, 21.7.2011, s. 87).

- (9) För att stödja en effektiv och problemfri finansiell rörlighet på lång sikt är det mycket viktigt att införa en enhetlig uppsättning regler för att hantera problemet med låg konsumentrörlighet, och i synnerhet att förbättra möjligheterna att jämföra betalkontotjänster och betalkontoavgifter, och att öka viljan att byta betalkonto, samt undvika diskriminering på grund av bosättningsort av konsumenter som vill öppna och använda ett betalkonto på gränsöverskridande basis. Vidare är det mycket viktigt att anta lämpliga åtgärder för att främja kundernas deltagande på marknaden för betalkonton. Dessa åtgärder kommer att göra det mer attraktivt för betaltjänstleverantörer att gå in på den inre marknaden och skapa rättvisa villkor, vilket kommer att leda till ökad konkurrens och effektiv fördelning av resurser på unionens finansiella marknad för privatpersoner, till gagn för såväl företag som konsumenter. Information som ger insyn i avgifter och bytesmöjligheter kommer tillsammans med rätten till tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner också att göra det lättare för unionsmedborgarna att söka leverantörer i hela unionen, och därmed dra nytta av en fullt fungerande inre marknad för finansiella tjänster till privatpersoner och bidra till den fortsatta utvecklingen av den inre marknaden.
- (10) Det är också av avgörande betydelse att se till att detta direktiv inte hämmar innovation på området för finansiella tjänster till privatpersoner. Varje år blir ny teknik tillgänglig, vilket kan göra den nuvarande typen av betalkonton föråldrad, så som mobila banktjänster och värdekort.
- (11) Detta direktiv bör inte hindra medlemsstaterna från att behålla eller anta strängare bestämmelser för att skydda konsumenterna, förutsatt att sådana bestämmelser står i överensstämmelse med deras förpliktelser enligt unionsrätten och detta direktiv.
- (12) Bestämmelserna i det här direktivet om jämförbarhet hos avgifter och byte av betalkonto bör tillämpas på samtliga betaltjänstleverantörer, enligt definitionen i direktiv 2007/64/EG. Bestämmelserna i det här direktivet om tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner bör tillämpas endast på kreditinstitut. Samtliga bestämmelser i det här direktivet bör gälla betalkonton genom vilka konsumenter kan genomföra följande transaktioner: placera medel, ta ut pengar samt genomföra och ta emot betalningstransaktioner till och från tredje parter, inbegripet genomförandet av betalningar. Till följd av detta bör konton med mer begränsade funktioner exkluderas. Konton som exempelvis sparkonton, kreditkortskonton dit medel vanligtvis betalas in med återbetalningen av en kreditkortsskuld som enda syfte, bolånekonton och konton för elektroniska pengar bör i princip vara uteslutna från tillämpningsområdet för i det här direktivet. Om sådana konton används för dagliga betalningstransaktioner och innehåller alla de funktioner som förtecknas ovan kommer de däremot att omfattas av tillämpningsområdet för det här direktivet. Konton som innehas av företag, även små företag och mikroföretag, ligger utanför direktivets räckvidd, såvida det inte är fråga om ett personligt innehav. Medlemsstater bör kunna välja att utvidga det här direktivets tillämpningsområde till andra betaltjänstleverantörer och andra betalkonton, t.ex. sådana som erbjuder mer begränsade betalningsfunktioner.
- (13) Eftersom ett betalkonto med grundläggande funktioner är ett sådant betalkonto som omfattas av detta direktiv, bör bestämmelserna om insyn och byte också tillämpas på sådana konton.
- (14) De definitioner som används i detta direktiv bör i största möjliga utsträckning anpassas efter dem som finns i andra unionslagstiftningsakter, särskilt de som ingår i direktiv 2007/64/EG och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 ⁽¹⁾.
- (15) Det är mycket viktigt att konsumenter kan förstå avgifterna, så att de kan jämföra erbjudanden från olika betaltjänstleverantörer och fatta välgrundade beslut om vilket betalkonto som är lämpligast för deras behov. Det går inte att jämföra avgifter om betaltjänstleverantörerna använder olika terminologi för samma tjänster och lämnar informationen i olika format. En standardiserad terminologi, tillsammans med riktad avgiftsinformation som presenteras i ett enhetligt format och täcker de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton, kan hjälpa konsumenterna att förstå och jämföra avgifter.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 (EUT L 94, 30.3.2012, s. 22).

- (16) Konsumenterna skulle ha störst nytta av information som är kortfattad, standardiserad och lätt att jämföra mellan olika betaltjänstleverantörer. De verktyg som konsumenterna erbjuds för att jämföra betalkontoerbjudanden skulle inte vara till någon nytta om det tar så lång tid att gå igenom långa listor över avgifter för olika erbjudanden att detta omintetgör fördelen med att kunna välja det bästa erbjudandet. Dessa verktyg bör vara av många olika slag och konsumentundersökningar bör genomföras. I detta skede bör avgiftsterminologin endast vara standardiserad när det gäller de mest representativa begreppen och definitionerna inom medlemsstaterna för att undvika risken för alltför mycket information och underlätta ett snabbt genomförande.
- (17) Medlemsstaterna bör fastställa avgiftsterminologin och därvid ta hänsyn till de lokala marknadernas särskilda egenskaper. För att betraktas som representativa bör tjänsterna omfattas av avgifter hos minst ett kreditinstitut i en medlemsstat. När tjänsterna är gemensamma för en majoritet av medlemsstaterna bör även den terminologi som används för att definiera dessa tjänster standardiseras på unionsnivå för att möjliggöra bättre jämförelser av betalkontoerbjudanden i hela unionen. För att säkerställa en tillräcklig grad av överensstämmelse mellan de nationella förteckningarna bör Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten) (EBA) inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010⁽¹⁾ utfärda riktlinjer för att hjälpa medlemsstaterna att identifiera de tjänster som oftast används och som medför de högsta kostnaderna för konsumenterna på nationell nivå. Därför bör medlemsstaterna senast den 18 december 2014 för kommissionen och EBA ange vilka myndigheter de riktlinjerna bör riktas till.
- (18) När medlemsstaterna har upprättat en preliminär förteckning över de mest representativa tjänster som omfattas av en avgift på nationell nivå, tillsammans med begrepp och definitioner, bör EBA granska dem för att med hjälp av förslag till tekniska standarder för tillsyn fastställa vilka tjänster som är gemensamma för majoriteten av medlemsstaterna och föreslå begrepp och definitioner på unionsnivå för dessa på unionens institutioners samtliga officiella språk. EBA bör se till att det inte används mer än en term för varje tjänst på något av medlemsstaternas officiella språk som också är ett av unionens institutioners officiella språk. Detta innebär att olika medlemsstater, som har ett av unionens institutioners officiella språk gemensamt, kan använda olika termer för samma tjänst, och därmed beakta nationella variationer. Medlemsstaterna bör därefter införliva tillämpliga unionstermer i sina preliminära förteckningar och offentliggöra sina slutliga förteckningar baserade på detta.
- (19) För att hjälpa konsumenterna att enkelt jämföra betalkontoavgifter på hela den inre marknaden bör betaltjänstleverantörer ge konsumenterna ett dokument med avgiftsinformation som anger avgifterna för alla tjänster i förteckningen över de mest representativa betalkontotjänsterna på nationell nivå. I dokumentet med avgiftsinformation bör, när detta är tillämpligt, endast de standardiserade begrepp och definitioner som fastställts på unionsnivå användas. Detta skulle också bidra till att skapa rättvisa villkor mellan betaltjänstleverantörer som konkurrerar på marknaden för betalkonton. Dokumentet med avgiftsinformation bör inte omfatta några andra avgifter. Om en betaltjänstleverantör inte erbjuder en tjänst som ingår i förteckningen över de mest representativa betalkontotjänsterna bör detta anges exempelvis genom att tjänsten markeras med "erbjuds inte" eller "ej tillämplig". Medlemsstaterna bör kunna kräva att väsentliga indikatorer som t.ex. en heltäckande kostnadsindikator där den övergripande årliga kostnaden för betalkontot summeras för konsumenterna ska tillhandahållas tillsammans med dokumentet med avgiftsinformation. För att göra det lättare för konsumenterna att förstå vilka avgifter de måste betala för sitt betalkonto ska de ges tillgång till en tydlig, icke-teknisk och otvetydig ordlista som åtminstone innehåller förklaringar av de avgifter och tjänster som ingår i dokumentet med avgiftsinformation. Ordlistan bör bli ett användbart verktyg för att främja en bättre förståelse av vad avgifterna innebär, vilket i sin tur ger konsumenterna makt att öka sin rörlighet och bredda urvalet av betalkontoerbjudanden. Det bör också införas en skyldighet som kräver att betaltjänstleverantörer informerar konsumenterna avgiftsfritt och minst en gång om året om samtliga avgifter som har tagits ut för deras betalkonto, i tillämpliga fall inbegripet kontokreditsräntan och inlåningsräntan.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

Detta ska inte påverka tillämpningen av de bestämmelser om kontokrediter som framgår av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG⁽¹⁾. Efterhandsinformation bör lämnas i ett särskilt dokument benämnt *avgiftsredovisning*. Det bör ge en överblick över upplupen ränta och samtliga avgifter som har tagits ut i samband med användning av betalkontot så att konsumenten kan förstå vad de avser och bedöma behovet av att ändra konsumtionsmönster eller byta leverantör. Denna fördel skulle maximeras genom information i efterhand om avgifterna där de mest representativa tjänsterna presenteras i samma ordning som i förhandsinformationen om avgifterna.

- (20) För att tillgodose konsumenternas behov måste det ses till att informationen om avgifter för betalkonton är korrekt, tydlig och jämförbar. EBA bör därför, efter samråd med nationella myndigheter och efter det att en konsumentundersökning har utförts, utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande i syfte att fastställa ett standardiserat presentationsformat för dokumentet med avgiftsinformation och avgiftsredovisningen och de gemensamma symbolerna, för att säkerställa att dessa är begripliga och jämförbara för konsumenterna. Alla dokument med avgiftsinformation och avgiftsredovisning bör upprättas i samma format och med samma disposition i varje medlemsstat, så att konsumenterna kan jämföra de båda dokumenten och så att informationen blir så begriplig och användbar som möjligt. Dokumentet med avgiftsinformation och avgiftsredovisning bör vara lätta att särskilja från andra meddelanden. När de formaten utarbetas bör EBA också beakta att medlemsstaterna kan välja att tillhandahålla dokumentet med avgiftsinformation och avgiftsredovisningen tillsammans med sådan information som krävs enligt andra unionslagstiftningsakter eller nationella lagstiftningsakter om betalkonton och tillhörande tjänster.
- (21) För att se till att gällande unionsterminologi används konsekvent i hela unionen bör medlemsstaterna införa en skyldighet för betal tjänstleverantörer att i sin kommunikation med konsumenterna, däribland i dokumentet med avgiftsinformation och i avgiftsredovisningen, använda den gällande unionsterminologin tillsammans med den övriga nationella standardiserade terminologi som fastställs i den slutliga förteckningen. Betal tjänstleverantörer bör få använda namn på varumärken i avtalsinformation, kommersiell information och marknadsföringsinformation till konsumenter, förutsatt att de tydligt anger det motsvarande standardiserade begrepp som är tillämpligt. Om de väljer att använda namn på varumärken i dokumentet med avgiftsinformation eller i avgiftsredovisningen bör detta ske utöver användningen av de standardiserade termerna vilka fungerar som en sekundär beteckning, genom att t.ex. vara skrivet inom parentes eller med mindre bokstäver.
- (22) Jämförelsewebbplatser som är fristående är ett effektivt verktyg för konsumenterna när det gäller att bedöma olika betalkontoerbjudandens fördelar på ett enda ställe. Sådana webbplatser kan erbjuda en bra avvägning mellan behovet av tydlig och kortfattad information och behovet av att den är fullständig och uttömmande genom att ge användarna möjlighet att få mer detaljerad information när detta är av intresse för dem. För att ge en representativ översikt bör de syfta till att omfatta så många olika sorters erbjudanden som möjligt, samtidigt som de också täcker en betydande del av marknaden. De kan också minska sökningskostnaderna, eftersom konsumenterna inte behöver samla in information separat från de olika betal tjänstleverantörerna. Det är mycket viktigt att den information som lämnas på dessa webbplatser är tillförlitlig, objektiv och transparent samt att konsumenterna informeras om att dessa webbplatser finns tillgängliga. Medlemsstaterna bör i detta avseende informera allmänheten om dessa webbplatser.
- (23) För att få opartisk information om avgifter och räntesatser som tillämpas gällande betalkonton bör konsumenterna kunna gå in på för allmänheten tillgängliga jämförelsewebbplatser vars verksamhet är fristående från betal tjänstleverantörer, vilket betyder att ingen betal tjänstleverantör får gynnas på andras bekostnad i sökresultaten. Därför bör medlemsstaterna se till att konsumenterna har fri tillgång till minst en sådan webbplats inom deras respektive territorier. Dessa webbplatser får drivas av de behöriga myndigheterna eller för deras räkning, av andra offentliga myndigheter och/eller av privata aktörer. Behovet av en funktion för jämförelse av avgifter knutna till betalkonton kan också tillgodoses genom befintliga webbplatser där en omfattande uppsättning finansiella eller icke-finansiella produkter jämförs. Sådana webbplatser bör fungera i enlighet med specificerade kvalitetskriterier inbegripet kravet att de bör tillhandahålla uppgifter om deras ägare och korrekt och aktuell information, ange tidpunkten för den senaste uppdateringen, ange tydliga och objektiva kriterier som jämförelserna ska grundas på samt omfatta ett brett

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66).

urval av betalkonton som täcker en betydande del av marknaden. Medlemsstaterna bör kunna bestämma hur ofta den information som konsumenterna ges på jämförelsewebbplatser ska revideras och uppdateras, med beaktande av hur ofta betaltjänstleverantörer vanligtvis uppdaterar sin avgiftsinformation. Medlemsstaterna bör också fastställa vad som utgör ett brett urval av betalkonton som täcker en betydande del av marknaden genom att bedöma t.ex. hur många betaltjänstleverantörer det finns och därmed huruvida en enkel majoritet eller mindre skulle vara tillräckligt och/eller marknadsandel och/eller geografisk belägenhet. På en jämförelsewebbplats bör avgifterna för tjänster som ingår i förteckningen över de mest representativa betalkontotjänsterna jämföras, med användande av integrerad unionsterminologi.

Det är lämpligt att medlemsstaterna bör kunna kräva att sådana webbplatser innehåller jämförelser av annan information, t.ex. information om bestämningsfaktorer för nivån på de tjänster betaltjänstleverantörer tillhandahåller, så som antalet filialer eller uttagsautomater och deras belägenhet. Om det bara finns en webbplats i en medlemsstat och den webbplatsen slutar att fungera eller inte längre uppfyller kvalitetskriterierna bör medlemsstaten se till att konsumenterna inom rimlig tid får tillgång till en annan jämförelsewebbplats på nationell nivå.

- (24) Betaltjänstleverantörer brukar erbjuda ett betalkonto inom ramen för ett paket med andra produkter eller tjänster än de som är knutna till ett betalkonto, så som försäkringsprodukter eller finansiell rådgivning. Det kan vara ett sätt för betaltjänstleverantörerna att diversifiera sitt utbud och konkurrera med varandra och kan i slutändan främja konsumenterna. Kommissionens undersökning av kopplingsförbehåll i den finansiella sektorn från 2009, samt åtföljande samråd och klagomål från konsumenter, har visat att betaltjänstleverantörer kan erbjuda betalkonton i paket med produkter som konsumenterna inte har efterfrågat som inte är nödvändiga för betalkontot, såsom hemförsäkring. Det har också konstaterats att de förfarandena kan minska insynen i och jämförbarheten hos priserna, begränsa konsumenternas köpalternativ och hämma deras rörlighet. Därför bör medlemsstaterna se till att konsumenterna, när betaltjänstleverantörer erbjuder betalkonton i paket, får information om huruvida det är möjligt att köpa betalkontot separat och att de i så fall tillhandahålls separat information om de gällande kostnader och avgifter som är knutna till var och en av de övriga produkter eller tjänster som kan köpas separat.
- (25) Processen för byte av betalkonton bör harmoniseras i hela unionen. Befintliga åtgärder på nationell nivå är extremt varierade för närvarande och ger inga garantier för att nivån av konsumentskydd är tillräcklig i alla medlemsstater. Införandet av lagstiftningsåtgärder i varje medlemsstat för fastställande av de viktigaste principer betaltjänstleverantörer som tillhandahåller en sådan tjänst måste följa skulle förbättra den inre marknads funktion för både konsumenter och betaltjänstleverantörer. Å ena sidan skulle det garantera lika villkor för konsumenter som kanske är intresserade av att öppna ett betalkonto i en annan medlemsstat, eftersom det skulle säkerställa att en motsvarande nivå av skydd erbjuds. Å andra sidan skulle det minska skillnaderna mellan de lagstiftningsåtgärder som redan har införts på nationell nivå och skulle därför begränsa den administrativa bördan för betaltjänstleverantörer som avser att erbjuda sina tjänster på gränsöverskridande basis. Som följd skulle åtgärderna för byte underlättat tillhandahållandet av tjänster med anknytning till betalkonton inom den inre marknaden.
- (26) Byte bör inte inbegripa något avtalsbyte från den överförande betaltjänstleverantören till den mottagande betaltjänstleverantören.
- (27) Konsumenterna kommer att ha ett incitament att byta betalkonto endast om processen inte är alltför administrativ och finansiellt betungande. Därför bör betaltjänstleverantörer erbjuda konsumenterna ett tydligt, snabbt och säkert förfarande för byte av betalkonto, inbegripet betalkonton med grundläggande funktioner. Ett sådant förfarande bör garanteras när konsumenter vill byta från en betaltjänstleverantör till en annan och också när konsumenter vill byta mellan olika betalkonton hos samma betaltjänstleverantör. Detta skulle göra att konsumenterna kan dra nytta av de mest fördelaktiga erbjudandena på marknaden och lätt byta från sitt befintliga betalkonto till andra, som eventuellt passar bättre, oavsett om detta sker hos samma betaltjänstleverantör eller mellan olika betaltjänstleverantörer. Om betaltjänstleverantörer tar ut avgifter i samband med bytestjänsten bör dessa vara rimliga samt anpassade efter betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

- (28) Medlemsstaterna bör, när det gäller byten där båda betaltjänstleverantörerna är etablerade på deras territorium, kunna fastställa eller bibehålla arrangemang som avviker från dem som fastställs i detta direktiv om detta klart och tydligt ligger i konsumentens intresse.
- (29) Bytesprocessen bör vara så okomplicerad som möjligt för konsumenten. Därför bör medlemsstaterna se till att det är den mottagande betaltjänstleverantören som har ansvar för att inleda och förvalta processen för konsumentens räkning. Medlemsstaterna bör kunna använda ytterligare medel, t.ex. en teknisk lösning, när bytestjänsten fastställs. Sådana ytterligare medel får överskrida kraven i detta direktiv, t.ex. får bytestjänsten tillhandahållas inom en kortare tidsram eller betaltjänstleverantörer kan bli tvungna att på konsumentens begäran säkerställa en automatisk eller manuell översändning av betalningar som mottagits på det tidigare betalkontot till det nya betalkontot under en fastställd begränsad period från och med erhållandet av tillståndet att byta. Sådana ytterligare medel får också användas av betaltjänstleverantörer på frivillig grund även om det inte krävs av någon medlemsstat.
- (30) Konsumenterna bör kunna be den mottagande betaltjänstleverantören att genomföra bytet för alla eller delar av inkommande betalningar, stående överföringar och autogireringsmedgivanden, helst vid ett enda möte med den mottagande betaltjänstleverantören. Därför bör konsumenterna kunna underteckna ett tillstånd där de samtycker till vart och ett av de ovannämnda uppdragen. Medlemsstaterna kan kräva att konsumentens tillstånd avges skriftligt, men kan också välja att godta likvärdiga medel när detta är lämpligt, t.ex. när ett automatiskt system för byte har införts. Innan konsumenten ger sitt tillstånd bör denne informeras om alla steg i det förfarande som krävs för att genomföra bytet. Tillståndet kan t.ex. inbegripa alla uppdrag som utgör en del av bytestjänsten och göra det möjligt för konsumenten att välja bara några av dessa uppdrag.
- (31) Den överförande betaltjänstleverantören måste samarbeta för att bytet ska kunna genomföras. Den överförande betaltjänstleverantören bör ge den mottagande betaltjänstleverantören all information som är nödvändig för att lägga in betalningarna i det andra betalkontot. Informationen bör dock inte överskrida vad som krävs för att genomföra bytet.
- (32) För att underlätta öppnandet av gränsöverskridande konton bör konsumenterna kunna begära att den nya betaltjänstleverantören för det nya betalkontot upprättar alla eller delar av stående överföringar, godkänner autogireringar från och med den dag som konsumenten har angivit samt ger konsumenten information med närmare uppgifter om det nya betalkontot, helst vid ett enda möte med den nya betaltjänstleverantören.
- (33) Konsumenterna bör inte bli föremål för ekonomiska förluster, inbegripet avgifter och ränta, orsakade av misstag som begåtts av någon av de betaltjänstleverantörer som är inblandade i bytet. Framför allt ska konsumenterna inte behöva bära någon ekonomisk förlust som härstammar från betalningen av extraavgifter, ränta eller andra avgifter, böter, straffavgifter eller någon annan typ av finansiell skada orsakad av försening i utförandet av betalningen.
- (34) Medlemsstaterna bör garantera att konsumenter som har för avsikt att öppna ett betalkonto inte diskrimineras på grund av sin nationalitet eller bosättningsort. Samtidigt som det är viktigt att kreditinstitut förvisar sig om att deras kunder inte utnyttjar det finansiella systemet för olagliga ändamål som bedrägeri, penningtvätt eller finansiering av terrorism, bör de inte införa hinder för konsumenter som vill ta del av fördelarna med den inre marknaden genom att öppna och använda betalkonton på gränsöverskridande basis. Därför bör inte bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG ⁽¹⁾ användas som en förevändning för att avvisa kunder som är kommersiellt mindre attraktiva.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism (EUT L 309, 25.11.2005, s. 15).

- (35) Konsumenter som är lagligen bosatta i unionen bör inte diskrimineras på grund av sin nationalitet eller bosättningsort eller av något annat av de skäl som anges i artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*), när de ansöker om eller använder ett betalkonto i unionen. Medlemsstaterna bör dessutom säkerställa tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner, oavsett konsumentens ekonomiska omständigheter, så som deras anställning, inkomstnivå, kredithistoria eller personliga konkurs.
- (36) Konsumenter som är lagligen bosatta i unionen, och som inte har ett betalkonto i en viss medlemsstat, bör ha rätt att öppna och nyttja ett betalkonto med grundläggande funktioner i den medlemsstaten. Begreppet "lagligen bosatt i unionen" bör omfatta såväl unionsmedborgare som tredjelandsmedborgare som redan har vissa rättigheter genom olika unionsakter, t.ex. rådets förordning (EEG) nr 1408/71 ⁽¹⁾, rådets direktiv 2003/109/EG ⁽²⁾, rådets förordning (EG) nr 859/2003 ⁽³⁾ samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG ⁽⁴⁾. Det bör även omfatta personer som söker asyl inom ramen för Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning och protokollet av den 31 januari 1967 och andra relevanta internationella fördrag. Dessutom bör medlemsstaterna kunna låta begreppet "lagligen bosatt i unionen" omfatta även andra tredjelandsmedborgare inom det egna territoriet.
- (37) Medlemsstaterna bör, med full respekt för de grundläggande friheter som garanteras genom fördragen, kunna kräva att konsumenter som vill öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner på deras territorium visar att de har ett genuint intresse av att göra detta. Utan att det påverkar tillämpningen av de krav som antagits i enlighet med direktiv 2005/60/EG för att förhindra penningtvätt, bör fysisk närvaro i kreditinstitutens lokaler inte krävas för att ett sådant genuint intresse ska ha visats.
- (38) Medlemsstaterna bör se till att antalet kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner är tillräckligt högt för att säkerställa att alla konsumenter kan omfattas, för att undvika all slags diskriminering av dem och för att undvika snedvridning av konkurrensen. Vid fastställandet av det antal kreditinstitut som är tillräckligt högt bör de faktorer som ska tas i beaktande omfatta täckningen för nätverket av kreditinstitut, storleken på medlemsstatens territorium, spridningen av konsumenter över territoriet, kreditinstitutens marknadsandelar och hurvida betalkonton med grundläggande funktioner endast utgör en liten del av de betalkonton som tillhandahålls av ett kreditinstitut. Betalkonton med grundläggande funktioner bör i princip erbjudas av så många kreditinstitut som möjligt, i syfte att garantera att konsumenterna kan öppna sådana konton i ett kreditinstituts lokaler som ligger inom nära räckhåll från deras bostad, att konsumenter inte på något sätt diskrimineras när de använder sådana konton samt att de kan använda dem på ett effektivt sätt. Medlemsstaterna bör framför allt se till att det inte förekommer någon synlig diskriminering genom t.ex. ett kort som ser annorlunda ut eller genom ett annorlunda konto- eller kortnummer. Det bör dock vara möjligt för en medlemsstat att förutse att betalkonton med grundläggande funktioner erbjuds av ett lägre antal kreditinstitut men detta bör motiveras på grundval av att dessa kreditinstitut t.ex. är representerade med så stor spridning över denna medlemsstats territorium att de kan betjäna samtliga konsumenter utan att dessa tvingas resa alltför långt från sina hem för att nå dem. Dessutom bör konsumenter som använder betalkonton med grundläggande funktioner inte stigmatieras på något sätt, och det målet kan lättare nås om ett högre antal kreditinstitut utses.
- (39) Medlemsstaterna bör kunna införa mekanismer för att konsumenter utan fast adress, asylsökande och konsumenter som inte beviljas uppehållstillstånd men vilkas avvisning av juridiska eller faktiska skäl inte är möjlig ska få hjälp att till fullo dra nytta av detta direktiv.

⁽¹⁾ Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen (EGT L 149, 5.7.1971, s. 2).

⁽²⁾ Rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (EUT L 16, 23.1.2004, s. 44).

⁽³⁾ Rådets förordning (EG) nr 859/2003 av den 14 maj 2003 om utvidgning av bestämmelserna i förordning (EEG) nr 1408/71 och förordning (EEG) nr 574/72 till att gälla de medborgare i tredje land som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa bestämmelser (EUT L 124, 20.5.2003, s. 1).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77).

- (40) Medlemsstaterna bör, om de tillåter kreditinstitut att på konsumentens begäran tillhandahålla en kontokredit kopplad till ett betalkonto med grundläggande funktioner, kunna fastställa ett högsta belopp och en längsta varaktighet för alla sådana kontokrediter. Medlemsstaterna bör också se till att konsumenterna informeras om alla sådana avgifter på ett öppet sätt. Slutligen bör kreditinstituten följa direktiv 2008/48/EG när de erbjuder kontokredit i samband med ett betalkonto med grundläggande funktioner.
- (41) För att användare av betalkonton med grundläggande funktioner ska få lämplig service bör medlemsstaterna kräva att kreditinstitut ser till att den berörda personalen har lämplig utbildning och att eventuella intressekonflikter inte påverkar kunderna negativt.
- (42) Medlemsstaterna bör ha rätt att tillåta att kreditinstitut vägrar att öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner för konsumenter som redan har ett aktivt och minst likvärdigt betalkonto i samma medlemsstat. För att kontrollera om en konsument redan har ett betalkonto eller ej bör kreditinstitut kunna förlita sig på en försäkran på heder och samvete från konsumenten.
- (43) Medlemsstaterna bör se till att kreditinstituten behandlar ansökningar om ett betalkonto med grundläggande funktioner inom de tidsfrister som fastställs i detta direktiv, och att kreditinstituten vid avslag informerar konsumenten om de särskilda skälen till att ansökan har avslagits, såvida inte detta skulle skada nationell säkerhet, allmän ordning eller direktiv 2005/60/EG.
- (44) Konsumenterna bör garanteras tillgång till en rad grundläggande betaltjänster. Bland de tjänster som är knutna till ett betalkonto med grundläggande funktioner bör det ingå en möjlighet att placera medel och ta ut kontanter. Konsumenterna bör kunna göra viktiga betalningstransaktioner som att ta emot lön eller förmåner, betala räkningar eller skatt och köpa varor eller tjänster, även genom autogirering, betalningar och debetkort. Dessa tjänster bör göra det möjligt att köpa varor och tjänster online och bör ge konsumenterna möjlighet att lägga upp betalningsuppdrag via kreditinstitutets tjänster online, om sådana finns. Ett betalkonto med grundläggande funktioner bör dock inte vara begränsat till användning online, eftersom detta skulle innebära ett hinder för konsumenter som saknar tillgång till internet. Medlemsstaterna bör se till att det för tjänster i samband med öppnande, användande och avslutande av ett betalkonto, liksom placering av medel och uttag av kontanter samt utförande av betalningstransaktioner med debetkort, med undantag för kreditkort, inte finns några gränser för antalet operationer som kommer att göras tillgängliga för konsumenten inom ramen för de särskilda prissättningsreglerna i detta direktiv. När det gäller genomförandet av betalningar och autogireringar, samt transaktioner som görs genom ett kreditkort som är kopplat till det betalkontot med grundläggande funktioner, bör medlemsstaterna ha möjlighet att fastställa ett minsta antal operationer som konsumenten kommer att tillhandahållas inom ramen för de särskilda prissättningsreglerna i detta direktiv, förutsatt att de tjänster som operationerna hänger samman med är för konsumentens personliga bruk. När medlemsstaterna fastställer vad som ska betraktas som personligt bruk bör de ta hänsyn till befintligt konsumentbeteende och gängse kommersiell praxis. De avgifter som tas ut för operationer utöver det minsta antalet operationer bör aldrig vara högre än kreditinstitutets gängse prissättning.
- (45) Vid identifieringen av de tjänster som ska erbjudas tillsammans med ett betalkonto med grundläggande funktioner samt det minsta antal operationer som ska ingå, bör nationella särdrag beaktas. Framför allt får vissa tjänster anses väsentliga för att säkerställa att ett betalkonto utnyttjas i full utsträckning i en viss medlemsstat, på grund den utbredda användningen av dessa tjänster på nationell nivå. Det är till exempel fortfarande mycket vanligt att konsumenterna använder checkar i vissa medlemsstater, medan det betalnings sättet används mycket sällan i andra medlemsstater. Detta direktiv bör därför låta medlemsstaterna fastställa vilka tilläggsfunktioner som anses väsentliga på nationell nivå och bör tillhandahållas tillsammans med ett betalkonto med grundläggande funktioner i den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna bör också se till att de avgifter som tas ut av kreditinstitut för sådana tilläggsfunktioner i samband med ett betalkonto med grundläggande funktioner är rimliga.

- (46) För att se till att så många konsumenter som möjligt har tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner bör dessa konton erbjudas kostnadsfritt eller till en rimlig avgift. För att uppmuntra utsatta konsumenter utan bankkonto att delta på bankmarknaden för privatpersoner bör medlemsstaterna kunna föreskriva att dessa konsumenter ska erbjudas betalkonton med grundläggande funktioner till särskilt förmånliga villkor, t.ex. avgiftsfritt. Det bör stå medlemsstaterna fritt att ange vilken mekanism som ska användas för att identifiera konsumenter som kan gynnas av betalkonton med grundläggande funktioner till förmånligare villkor, förutsatt att mekanismen säkerställer att utsatta konsumenter kan få tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner. Under alla omständigheter bör en sådan strategi aldrig påverka rätten för alla konsumenter, inbegripet icke-utsatta sådana, att få tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner åtminstone mot en rimlig avgift. Om konsumenten bryter mot något av villkoren i avtalet bör alla extraavgifter för detta vara rimliga. Medlemsstaterna bör fastställa vad en rimlig avgift är med hänsyn till nationella förhållanden.
- (47) Kreditinstitut bör endast under särskilda omständigheter vägra att öppna eller häva ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner, t.ex. bristande efterlevnad av lagstiftning om penningtvätt och finansiering av terrorism eller om förebyggande och utredning av brott. Även i dessa fall är ett avslag endast motiverat om konsumenten inte uppfyller den lagstiftningen och inte för att förfarandet för att kontrollera att lagstiftningen följs är alltför betungande eller dyrt. Det kan dock finnas fall då en konsument missbrukar sin rätt att öppna och använda ett betalkonto med grundläggande funktioner. En medlemsstat bör exempelvis kunna tillåta att kreditinstitut vidtar åtgärder mot en konsument som har begått ett brott, såsom omfattande bedrägeri mot ett kreditinstitut, i syfte att undvika att sådana händelser inträffar igen. Sådana åtgärder får omfatta t.ex. begränsning av tillgången för den konsumenten till ett betalkonto med grundläggande funktioner under en viss tidsperiod. Därutöver kan det förekomma fall där ett tidigare avslag på ansökan om betalkonto kan vara nödvändigt för att identifiera konsumenter som kan gynnas av ett betalkonto med grundläggande funktioner på förmånligare villkor. I ett sådant fall bör kreditinstitutet informera konsumenten om att han eller hon kan utnyttja en särskild mekanism ifall denne får avslag på en ansökan om ett betalkonto för vilken en avgift tas ut i enlighet med detta direktiv för att få tillgång till ett avgiftsfritt betalkonto med grundläggande funktioner. Fall av båda dessa slag bör emellertid vara begränsade, tydligt angivna och baserade på exakt fastställda bestämmelser i nationell rätt. Medlemsstaterna bör, när de identifierar ytterligare fall där kreditinstitut kan vägra att erbjuda betalkonton till konsumenter, även bland annat kunna inkludera skäl som avser allmän ordning eller säkerhet.
- (48) Medlemsstaterna och kreditinstitutet bör ge konsumenterna tydlig och begriplig information om rätten till att öppna och använda ett betalkonto med grundläggande funktioner. Medlemsstaterna bör se till att kommunikationsåtgärderna är välriktade och framför allt att de når ut till utsatta och rörliga konsumenter och konsumenter utan bankkonto. Kreditinstitutet bör aktivt ge konsumenterna tillgång till lättillgänglig information och lämplig hjälp rörande de särskilda funktioner som är knutna till det betalkonto med grundläggande funktioner som erbjuds, åtföljande avgifter och nyttjandevillkoren för det, samt vilka steg konsumenten bör ta för att utöva sin rätt att öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner. Konsumenterna bör särskilt informeras om att det inte är obligatoriskt att köpa tilläggstjänster för att få tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner.
- (49) Medlemsstaterna bör främja stöd till utbildning av de mest utsatta konsumenterna genom att ge dem vägledning och hjälp till en ansvarsfull förvaltning av deras ekonomi. Information bör även ges om den vägledning som konsumentorganisationer och nationella myndigheter kan ge konsumenter. Dessutom bör medlemsstaterna främja initiativ hos kreditinstitutet som syftar till att kombinera tillhandahållandet av betalkonton med grundläggande funktioner med en beroende finansiell utbildning.
- (50) För att underlätta för betaltjänstleverantörer att tillhandahålla sina tjänster över nationsgränser bör med hänsyn till samarbete, informationsutbyte och tvistlösning mellan behöriga myndigheter de behöriga myndigheter som svarar för verkställandet av detta direktiv vara de myndigheter som agerar under överinseende av EBA enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 eller andra nationella myndigheter under förutsättning att de samarbetar med de myndigheter som agerar under överinseende av EBA vid utförandet av sina uppgifter enligt detta direktiv.

- (51) Medlemsstaterna bör utse behöriga myndigheter med befogenhet att se till att detta direktiv verkställs och säkerställa att de har utredningsbefogenheter och befogenheter för kontroll av efterlevnad samt tillräckliga resurser så att de kan fullgöra sitt uppdrag. Behöriga myndigheter skulle, när det gäller vissa aspekter av detta direktiv, kunna agera genom ansökan till domstolar som är behöriga att fatta ett rättsligt beslut, inbegripet, när så är lämpligt, genom överklagande. Detta skulle kunna möjliggöra för medlemsstaterna att, särskilt om detta direktivs bestämmelser införlivas med civilrätten, överlåta verkställandet av de bestämmelserna på relevanta organ och domstolarna. Medlemsstaterna bör kunna utnämna olika behöriga myndigheter för att verkställa de många olika skyldigheter som fastställs i detta direktiv. Till exempel skulle medlemsstaterna för vissa bestämmelser kunna utse behöriga myndigheter med ansvar för kontrollen av efterlevnad av konsumentskyddsbestämmelser och för andra beslut att utse tillsynsmyndigheter. Möjligheten att utse olika behöriga myndigheter bör inte påverka kraven på löpande tillsyn och samarbete mellan de behöriga myndigheterna, enligt detta direktiv.
- (52) Konsumenterna bör ha tillgång till ändamålsenliga och effektiva förfaranden för alternativ tvistlösning för tvister som kan uppstå till följd av de rättigheter och skyldigheter som införs genom detta direktiv. Denna tillgång säkerställs redan genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU⁽¹⁾ i fråga om berörda avtalstvister. Konsumenterna bör emellertid också ha tillgång till förfaranden för alternativ tvistlösning för tvister som uppstår innan ett avtal ingås i fråga om de rättigheter och skyldigheter som införs genom det här direktivet, t.ex. när de vägras tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner. I det här direktivet föreskrivs därför att konsumenterna bör ha tillgång till förfaranden för alternativ tvistlösning för tvister i fråga om rättigheter och skyldigheter som införs genom det här direktivet, utan att åtskillnad görs mellan avtalstvister och tvister som uppstår innan ett avtal ingås. Sådana förfaranden för alternativ tvistlösning och de enheter som erbjuder dessa bör uppfylla de kvalitetskrav som fastställs genom direktiv 2013/11/EU. För att det här direktivet ska kunna följas krävs behandling av konsumenternas personuppgifter. Denna behandling regleras av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG⁽²⁾. Det här direktivet bör alltså följa de bestämmelser som fastställs i direktiv 95/46/EG.
- (53) Medlemsstaterna bör en gång vartannat år och för första gången inom fyra år från och med ikraftträdandet av detta direktiv samla in tillförlitlig årlig statistik över hur de åtgärder som införs genom detta direktiv fungerar. De bör använda alla relevanta informationskällor och överlämna den informationen till kommissionen. Kommissionen bör lämna en rapport på grundval av den information som mottagits från medlemsstaterna, första gången efter fyra år från ikraftträdandet av detta direktiv och därefter vartannat år.
- (54) En översyn av detta direktiv bör göras fem år efter dess ikraftträdande för att ta hänsyn till utvecklingen på marknaden, t.ex. utveckling av nya typer av betalkonton och betaltjänster, och till utvecklingen inom andra områden av unionsrätten och medlemsstaternas erfarenheter. Rapporten som grundas på översynen bör innehålla en förteckning över de överträdelseförfaranden som kommissionen har inlett gällande detta direktiv. Den bör också innehålla en bedömning av de genomsnittliga avgiftsnivåerna i medlemsstaterna för betalkonton som omfattas av detta direktiv, huruvida de införda åtgärderna har förbättrat konsumenternas förståelse av avgifter för betalkonton, jämförbarhet hos betalkonton och hur lätt det är att byta betalkonton samt antalet kontoinnehavare som har bytt betalkonto efter införlivandet av detta direktiv.

Den bör också innehålla en analys av antalet leverantörer som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner och antalet sådana konton som har öppnats, däribland av konsumenterna som tidigare inte hade något bankkonto, exempel på bästa praxis i medlemsstaterna när det gäller att minska antalet konsumenterna som inte får tillgång till betaltjänster samt de genomsnittliga årsavgifter som tas ut för betalkonton med grundläggande funktioner. Den bör också innehålla en bedömning av kostnader och fördelar med unionsomfattande portabilitet för betalkonton och möjligheten att skapa ramar för att säkerställa automatisk omdirigering av betalningar från ett betalkonto till ett annat inom samma medlemsstat i kombination med automatiska meddelanden till betalningsmottagare eller betalare när deras överföringar omdirigeras och av en utvidgning av bytestjänsterna till fall där de mottagande och

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (direktivet om alternativ tvistlösning) (EUT L 165, 18.6.2013, s. 63).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31).

överförande betaltjänstleverantörerna är etablerade i olika medlemsstater. Den bör också innehålla en bedömning av befintliga åtgärders effektivitet och behovet av ytterligare åtgärder för att öka den ekonomiska integrationen och för att bistå utsatta samhällsmedlemmar i samband med överskuldssättning. Vid översynen bör det också göras en bedömning av huruvida bestämmelserna om den information som ska lämnas av betaltjänstleverantörerna när de erbjuder produktpaket är tillräcklig eller om det krävs ytterligare åtgärder. Den bör också innehålla en bedömning av behovet av ytterligare åtgärder när det gäller jämförelsewebbplatser och behovet av ackreditering av jämförelsewebbplatser. Kommissionen bör överlämna den rapporten till Europaparlamentet och rådet, vid behov åtföljt av lagstiftningsförslag.

- (55) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i stadgan i enlighet med artikel 6.1 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget).
- (56) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att förbättra insyn i och jämförbarhet hos avgifter som avser betalkonton, byte av betalkonto och tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, utan snarare, på grund av behovet av att övervinna marknadsfragmentering och säkerställa rättvisa villkor i unionen, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (57) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument av den 28 september 2011⁽¹⁾ har medlemsstaterna åtagit sig att, i de fall detta är berättigat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är berättigat.
- (58) Europeiska datatillsynsmannen har hörts.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs bestämmelser om insyn i och jämförbarhet hos de avgifter som tas ut av konsumenterna för betalkonton som de innehar i unionen, regler för byte av betalkonto inom en medlemsstat och regler för att förenkla öppnande av betalkonton över nationsgränserna för konsumenterna.
2. I detta direktiv fastställs också en ram för de regler och villkor som medlemsstaterna ska använda för att garantera konsumenternas rätt att öppna och använda betalkonton med grundläggande funktioner i unionen.
3. Kapitel II och III gäller betaltjänstleverantörer.
4. Kapitel IV gäller kreditinstitut.

Medlemsstaterna får besluta att kapitel IV ska tillämpas på andra betaltjänstleverantörer än kreditinstitut.

⁽¹⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

5. Medlemsstaterna får besluta att de enheter som avses i artikel 2.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU⁽¹⁾ inte ska omfattas av tillämpningen av hela eller delar av detta direktiv.

6. Detta direktiv tillämpas på betalkonton där konsumenter åtminstone ska kunna

- a) placera medel på ett betalkonto,
- b) ta ut kontanter från ett betalkonto,
- c) utföra och ta emot betalningstransaktioner, inklusive betalningar till och från tredje part.

Medlemsstaterna får besluta att tillämpningen av hela eller delar av detta direktiv ska omfatta andra betalkonton än de som avses i första stycket.

7. Öppnande och nyttjande av ett betalkonto med grundläggande funktioner enligt detta direktiv ska ske i överensstämmelse med direktiv 2005/60/EG.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

1. *konsument*: en fysisk person som handlar för ändamål som faller utanför hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke,
2. *lagligen bosatt i unionen*: en fysisk person som har rätt att vistas i en medlemsstat i enlighet med unionsrätten eller nationell rätt, inbegripet personer utan fast adress och personer som söker asyl inom ramen för Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, protokollet till denna av den 31 januari 1967 och andra relevanta internationella fördrag,
3. *betalkonto*: ett konto i en eller flera konsumenters namn och som används för att utföra betalningstransaktioner,
4. *betaltjänst*: en betaltjänst enligt definitionen i artikel 4.3 i direktiv 2007/64/EG,
5. *betalningstransaktion*: en åtgärd som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren vid överföring av medel mellan betalkonton i unionen, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren,
6. *tjänster som är knutna till betalkontot*: alla tjänster med anknytning till öppnandet, användandet och avslutandet av ett betalkonto, däribland betaltjänster och betalningstransaktioner som omfattas av artikel 3 g i direktiv 2007/64/EG samt kontokrediter och överskridande,
7. *betaltjänstleverantör*: en betaltjänstleverantör enligt definitionen i artikel 4.9 i direktiv 2007/64/EG,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

8. *kreditinstitut*: ett kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 ⁽¹⁾,
9. *betalningsinstrument*: ett betalningsinstrument enligt definitionen i artikel 4.23 i direktiv 2007/64/EG,
10. *överförande betaltjänstleverantör*: den betaltjänstleverantör från vilken den information som krävs för att utföra bytet överförs,
11. *mottagande betaltjänstleverantör*: den betaltjänstleverantör till vilken den information som krävs för att utföra bytet överförs,
12. *betalningsorder*: varje instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras,
13. *betalare*: en fysisk eller juridisk person som är innehavare av ett betalkonto och som godkänner ett betalningsuppdrag från detta betalkonto eller, om det inte finns något sådant betalkonto, en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder till en betalningsmottagares betalkonto,
14. *betalningsmottagare*: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel som har omfattats av en betalningstransaktion,
15. *avgifter*: alla eventuella avgifter och sanktionsavgifter som konsumenten ska betala till betaltjänstleverantören för, eller med avseende på, tjänster som är knutna till ett betalkonto,
16. *inlåningsränta*: räntesats till vilken ränta betalas till kunden avseende inestående medel på ett betalkonto,
17. *varaktigt medium*: varje medel som gör det möjligt för konsumenten att bevara information, som riktas till den konsumenten personligen, på ett sätt som är tillgängligt för användning i framtiden under en tidsperiod som är lämplig med hänsyn till vad som är avsikten med informationen och som tillåter oförändrad återgivning av den bevarade informationen,
18. *byte eller bytestjänst*: överföring på en konsuments begäran från en betaltjänstleverantör till en annan antingen av information om alla eller vissa stående överföringar, återkommande autogireringar och återkommande inbetalningar som utförs för ett betalkonto, eller ett positivt betalsaldo från ett betalkonto till ett annat, eller både och, med eller utan avslutande av det tidigare betalkontot,
19. *autogirering*: en nationell eller gränsöverskridande betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där en betalningstransaktion initieras av betalningsmottagaren med betalarens medgivande,
20. *betaling*: en nationell eller gränsöverskridande betaltjänst för kreditering av en betalningsmottagares betalkonto genom en betalningstransaktion eller en rad betalningstransaktioner från en betalares betalkonto och som utförs av den betaltjänstleverantör hos vilken betalarens betalkonto finns, på grundval av en instruktion som lämnats av betalaren,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

21. *stående överföring*: en instruktion som betalaren lämnat till den betaltjänstleverantör hos vilken betalarens betalkonto finns i syfte att utföra regelbundna betalningar eller betalningar vid förutbestämda tidpunkter,
22. *medel*: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden samt elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG ⁽¹⁾,
23. *ramavtal*: ett betaltjänstavtal som reglerar det kommande genomförandet av enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto,
24. *bankdag*: en dag då den berörda betaltjänstleverantören har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för att genomföra en betalningstransaktion,
25. *kontokredit*: ett uttryckligt kreditavtal varigenom en betaltjänstleverantör ger en konsument tillgång till medel som överskrider det aktuella saldot på konsumentens betalkonto,
26. *överskridande*: en underförstått accepterad kontokredit varigenom en betaltjänstleverantör tillåter en konsument att utnyttja medel som överskrider det aktuella saldot på konsumentens betalkonto eller den överenskomna kontokrediten,
27. *behörig myndighet*: en myndighet som utsetts som behörig av en medlemsstat i enlighet med artikel 21.

KAPITEL II

JÄMFÖRBARHET HOS AVGIFTER I SAMBAND MED BETALKONTON

Artikel 3

Förteckning över de mest representativa betalkontotjänster som omfattas av en avgift på nationell nivå samt standardiserad terminologi

1. Medlemsstaterna ska upprätta en preliminär förteckning över som minst 10 och högst 20 av de mest representativa tjänster som är knutna till ett betalkonto och som omfattas av en avgift på nationell nivå som erbjuds av minst en betaltjänstleverantör. Förteckningen ska innehålla standardiserade termer och definitioner för var och en av de identifierade tjänsterna. Endast en term ska användas för varje tjänst på vart och ett av medlemsstatens officiella språk.
2. Vid tillämpning av punkt 1 ska medlemsstaterna ta hänsyn till de tjänster som
 - a) konsumenterna oftast använder i samband med sina betalkonton,
 - b) medför de högsta sammanlagda kostnaderna för konsumenterna, både sammanlagt och per enhet.

För att säkerställa en korrekt tillämpning av de kriterier som fastställs i första stycket i denna punkt ska EBA utfärda riktlinjer enligt artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 senast den 18 mars 2015.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

3. Medlemsstaterna ska översända de preliminära förteckningar som avses i punkt 1 till kommissionen och EBA senast den 18 september 2015. Medlemsstaterna ska på begäran tillhandahålla kommissionen kompletterande information om de uppgifter som ligger till grund för upprättandet av dessa förteckningar när det gäller de kriterier som fastställs i punkt 2.

4. På grundval av de preliminära förteckningar som översänts i enlighet med punkt 3 ska EBA utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn där den standardiserade unionsterminologin anges för de tjänster som är gemensamma för åtminstone en majoritet av medlemsstaterna. Den standardiserade unionsterminologin ska omfatta gemensamma termer för och definitioner av de gemensamma tjänsterna och ska göras tillgänglig på unionens institutioners officiella språk. På vart och ett av en medlemsstats officiella språk ska endast en term användas för varje tjänst.

EBA ska lämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 18 september 2016.

Kommissionen ska delegeras befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med det förfarande som fastställs i artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. Medlemsstaterna ska integrera den standardiserade unionsterminologi som fastställts enligt punkt 4 i den preliminära förteckning som avses i punkt 1 och offentliggöra den resulterande slutliga förteckningen över de mest representativa bankkontotjänsterna utan dröjsmål och senast inom tre månader efter ikraftträdandet av den delegerade akt som avses i punkt 4.

6. Medlemsstaterna ska vart fjärde år, efter offentliggörande av den slutliga förteckning som avses i punkt 5, genomföra en bedömning och när så krävs en uppdatering av förteckningen över mest representativa tjänster som fastställts enligt punkterna 1 och 2. De ska underrätta kommissionen och EBA om resultatet av bedömningen och i förekommande fall om den uppdaterade förteckningen över mest representativa tjänster. EBA ska se över och vid behov uppdatera den standardiserade unionsterminologin, i enlighet med den process som anges i punkt 4. Vid en uppdatering av den standardiserade unionsterminologin ska medlemsstaterna uppdatera och offentliggöra den slutliga förteckning som avses i punkt 5 och se till att betaltjänstleverantörerna använder de uppdaterade termerna och definitionerna.

Artikel 4

Dokument med avgiftsinformation och ordlista

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 42.3 i direktiv 2007/64/EG och kapitel II i direktiv 2008/48/EG ska medlemsstaterna se till att betaltjänstleverantörer, innan de ingår avtal om ett betalkonto med en konsument, i god tid ger konsumenten ett dokument på papper eller på eller annat varaktigt medium, med de standardiserade termerna i den slutliga förteckningen över de mest representativa tjänsterna som är knutna till ett betalkonto och som avses i artikel 3.5 i det här direktivet och, om dessa tjänster erbjuds av betaltjänstleverantören, motsvarande avgifter för varje tjänst.

2. Dokumentet med avgiftsinformation ska

a) vara en kortfattad och separat handling,

b) vara presenterat och utformat så att det är tydligt och lättläst, med tillräckligt stora tecken,

c) inte vara svårare att läsa om originalet är utformat i färg om det är utskrivet eller kopierat i svartvitt,

d) vara skrivet på det officiella språket i det land där betalkontot erbjuds eller på ett annat språk om konsumenten och betaltjänstleverantören har avtalat om detta,

- e) vara korrekt, inte vilseledande och anges i betalkontots valuta eller i annan unionsvaluta om konsumenten och betaltjänstleverantören har avtalat om detta,
- f) innehålla rubriken "dokument med avgiftsinformation" högst upp på första sidan bredvid en gemensam symbol som särskiljer dokumentet från övrig dokumentation, och
- g) innehålla en förklaring om att det innehåller avgifter för betalkontots mest representativa tjänster och att den fullständiga förhands- och avtalsinformationen för alla tjänster finns i andra dokument.

Medlemsstater får besluta att dokumentet med avgiftsinformation vid tillämpning av punkt 1 ska tillhandahållas tillsammans med den information som krävs enligt andra unionslagstiftningsakter eller nationella lagstiftningsakter om betalkonton och tillhörande tjänster på villkor att alla krav i första stycket i denna punkt uppfylls.

3. Om en eller flera tjänster erbjuds som en del av ett paket med tjänster som rör ett betalkonto ska dokumentet med avgiftsinformation innehålla uppgifter om avgiften för paketet i sin helhet, vilka och hur många tjänster som ingår i paketet samt om extraavgiften för eventuella tjänster som går utöver det antal tjänster som omfattas av paketavgiften.

4. Medlemsstaterna ska införa en skyldighet för betaltjänstleverantörer att för konsumenterna tillgängliggöra en ordlista som minst omfattar de standardiserade begrepp som fastställs i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5 och tillhörande definitioner.

Medlemsstaterna ska se till att den ordlista som tillhandahålls i enlighet med första stycket, inbegripet eventuella tillhörande definitioner, formuleras på ett klart, otvetydigt och icke-tekniskt sätt och att den inte är vilseledande.

5. Betaltjänstleverantörerna ska se till att dokumentet med avgiftsinformation och ordlistan alltid är tillgängliga för konsumenten. De ska tillhandahållas så att de är lätt tillgängliga, även för personer som inte är kunder, i elektronisk form på kreditinstitutens webbplatser om möjligt och, i betaltjänstleveratörens lokaler som är tillgängliga för konsumenten. De ska också på begäran av en konsument tillhandahållas kostnadsfritt på papper eller på ett annat varaktigt medium.

6. EBA ska, efter samråd med nationella myndigheter och efter det att konsumentundersökningar gjorts, utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande för ett standardiserat presentationsformat för dokumentet med avgiftsinformation och dess gemensamma symbol.

EBA ska lämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 18 september 2016.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i denna punkt i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

7. Efter uppdateringen av den standardiserade unionsterminologin enligt artikel 3.6 ska EBA, vid behov, granska och uppdatera det standardiserade presentationsformatet för dokumentet med avgiftsinformation och dess gemensamma symbol med hjälp av det förfarande som anges i punkt 6 i den här artikeln.

Artikel 5

Redovisning av avgifter

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 47 och 48 i direktiv 2007/64/EG och artikel 12 i direktiv 2008/48/EG ska medlemsstaterna se till att betaltjänstleverantörer minst en gång per år utan kostnad förser konsumenter med en redovisning av alla de avgifter och, i förekommande fall, information om de räntesatser som avses i punkt 2 c och d i den här artikeln, som är förbundna med tjänster som rör betalkonton. I tillämpliga fall ska betaltjänstleverantörerna använda de standardiserade begreppen i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5 i det här direktivet.

En överenskommelse ska träffas med konsumenten om vilken kommunikationskanal som ska användas för redovisning av avgifter. Redovisningen av avgifter ska åtminstone på konsumentens begäran tillhandahållas på papper.

2. Redovisningen av avgifter ska åtminstone omfatta följande information:

- a) Den enhetsavgift som tas ut för varje tjänst och det antal tillfällen tjänsten nyttjades under den aktuella perioden, och när tjänsterna kombineras i ett paket, den avgift som tas ut för paketet som helhet samt antalet gånger paketavgiften tas ut under den aktuella perioden och den extraavgift som tas ut för eventuella tjänster som går utöver det antal tjänster som omfattas av paketavgiften.
- b) Det sammanlagda beloppet för de avgifter som under den aktuella perioden tagits ut för varje tjänst, varje paket med tjänster och för tjänster som går utöver det antal tjänster som omfattas av paketavgiften.
- c) I förekommande fall, den kontokreditsränta som tillämpas på betalkontot och det sammanlagda räntebelopp som tagits ut i samband med kontokrediten under den aktuella perioden.
- d) I förekommande fall, den inlåningsränta som tillämpas på betalkontot och det sammanlagda beloppet för upplupen ränta under den aktuella perioden.
- e) Det sammanlagda beloppet för de avgifter som har tagits ut för alla tillhandahållna tjänster under den aktuella perioden.

3. Redovisningen av avgifter ska

- a) vara presenterad och utformad så att den är tydlig och lättläst, med tillräckligt stora tecken,
- b) vara korrekt, inte vilseledande och anges i betalkontots valuta eller i annan valuta om konsumenten och betaltjänstleverantören har avtalat om detta,
- c) innehålla rubriken "redovisning av avgifter" högst upp på första sidan av redovisningen, bredvid en gemensam symbol som särskiljer dokumentet från övrig dokumentation, och
- d) vara skriven på det officiella språket i det land där betalkontot erbjuds eller på ett annat språk om konsumenten och betaltjänstleverantören har avtalat om detta.

Medlemsstaterna får besluta att redovisningen av avgifter ska tillhandahållas tillsammans med den information som krävs enligt andra unionslagstiftningsakter eller nationella lagstiftningsakter om betalkonton och tillhörande tjänster så länge som alla krav i första stycket uppfylls.

4. EBA ska, efter samråd med nationella myndigheter och efter det att konsumentundersökningar gjorts, utarbeta tekniska standarder för genomförande för ett standardiserat presentationsformat för redovisningen av avgifter och dess gemensamma symbol.

EBA ska lämna dessa förslag till de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket till kommissionen senast den 18 september 2016.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i denna punkt i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. Efter uppdateringen av den standardiserade unionsterminologin enligt artikel 3.6 ska EBA, vid behov, granska och uppdatera det standardiserade presentationsformatet för redovisningen av avgifter och dess gemensamma symbol med hjälp av det förfarande som anges i punkt 4 i den här artikeln.

Artikel 6

Information till konsumenter

1. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer i sin avtalsinformation, kommersiella information och information i marknadsföring till konsumenter, i tillämpliga fall, använder de standardiserade begreppen i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5. Betaltjänstleverantörer får använda namn på varumärken i dokumentet med avgiftsinformation och i redovisningen av avgifter, förutsatt att sådana namn på varumärken används som tillägg till de standardiserade termerna i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5 och fungerar som en sekundär beteckning på de tjänsterna.

2. Betaltjänstleverantörer får använda namn på varumärken för att beteckna sina tjänster i sin avtalsinformation, kommersiella information och information i marknadsföring till konsumenter, förutsatt att de i förekommande fall tydligt anger de motsvarande standardiserade termerna som fastställs i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5.

Artikel 7

Jämförelsewebbplatser

1. Medlemsstaterna ska se till att konsumenterna har kostnadsfri tillgång till minst en webbplats med jämförelser av de avgifter som betaltjänstleverantörer tar ut för åtminstone tjänsterna i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5 på nationell nivå.

En jämförelsewebbplats kan drivas antingen av en privat aktör eller en offentlig myndighet.

2. Medlemsstaterna får kräva att de jämförelsewebbplatser som avses i punkt 1 innehåller ytterligare faktorer för jämförelse av den servicenivå som betaltjänstleverantören erbjuder.

3. De jämförelsewebbplatser som upprättas i enlighet med punkt 1 ska

- a) vara fristående genom att säkerställa att alla betaltjänstleverantörer behandlas på samma sätt i sökresultaten,
- b) innehålla tydlig information om ägarna,
- c) ange tydliga och objektiva kriterier som grund för jämförelserna,
- d) använda klarspråk och otvetydigt språk samt i tillämpliga fall använda de standardiserade begreppen i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5,
- e) erbjuda korrekt och aktuell information samt ange tidpunkten för den senaste uppdateringen,
- f) innefatta ett brett urval av betalkontoerbjudanden som täcker en betydande del av marknaden och, när den presenterade informationen inte utgör en fullständig bild av marknaden, en tydlig angivelse av detta innan resultaten visas, och
- g) erbjuda effektiva rutiner för rapportering av felaktig avgiftsinformation.

4. Medlemsstaterna ska se till att information om tillgängligheten av webbplatser som uppfyller kraven i denna artikel är tillgänglig online.

Artikel 8

Betalkonton i paket med en annan produkt eller tjänst

Medlemsstaterna ska se till att en betaltjänstleverantör som erbjuder ett betalkonto som en del av ett paket tillsammans med en annan produkt eller tjänst som inte hör ihop med ett betalkonto informerar konsumenten om huruvida det går att köpa betalkontot separat, och i så fall tillhandahåller separat information om kostnaderna och avgifterna för var och en av de andra produkterna och tjänsterna som erbjuds i det paketet och som kan köpas separat.

KAPITEL III

BYTE

Artikel 9

Tillhandahållande av bytestjänsten

Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer erbjuder en bytestjänst enligt beskrivningen i artikel 10 mellan betalkonton i samma valuta till alla konsumenter som öppnar eller innehar ett betalkonto hos en betaltjänstleverantör som är etablerad inom den berörda medlemsstatens territorium.

Artikel 10

Bytestjänsten

1. Medlemsstaterna ska se till att bytestjänsten inleds av den mottagande betaltjänstleverantören på konsumentens begäran. Bytestjänsten ska åtminstone efterleva punkterna 2–6.

Medlemsstaterna får fastställa eller bibehålla åtgärder som alternativ till dem som avses i punkterna 2–6, under förutsättning att

- a) det tydligt främjar konsumenten,
- b) det inte innebär någon ytterligare belastning för konsumenten och
- c) bytet slutförs inom högst samma övergripande tidsram som den som anges i punkterna 2–6.

2. Den mottagande betaltjänstleverantören ska genomföra bytestjänsten när den har mottagit konsumentens tillstånd. Om kontot har fler än två innehavare ska tillstånd inhämtas från var och en av dem.

Tillståndet ska upprättas på ett av de officiella språken i den medlemsstat där bytestjänsten initieras eller på ett annat språk som parterna kommit överens om.

I tillståndet ska konsumenten kunna ge sitt specifika samtycke till att den överförande betaltjänstleverantören utför var och en av de uppgifter som avses i punkt 3 och sitt specifika samtycke till att den mottagande betaltjänstleverantören utför var och en av de uppgifter som avses i punkt 5.

I tillståndet ska konsumenten särskilt kunna precisera de inkommande betalningar, stående överföringar och autogireringsmedgivanden som ska bytas. I tillståndet ska konsumenten även kunna ange det datum från och med vilket stående överföringar och autogireringar ska utföras från det betalkonto som öppnas eller innehas hos den mottagande betaltjänstleverantören. Det datumet ska vara minst sex bankdagar efter den dag då den mottagande betaltjänstleverantören tar emot de handlingar som överförs från den överförande betaltjänstleverantören enligt punkt 4. Medlemsstaterna får kräva att konsumentens tillstånd ska vara skriftligt och att konsumenten får en kopia av tillståndet.

3. Den mottagande betaltjänstleverantören ska, inom två dagar från mottagandet av det tillstånd som avses i punkt 2, begära att den överförande betaltjänstleverantören utför följande uppgifter om detta anges i konsumentens tillstånd:

- a) Överlämna en förteckning över samtliga stående överföringar och tillgänglig information om autogireringsmedgivanden som ska bytas till den mottagande betaltjänstleverantören och, om konsumenten specifikt begär detta, till konsumenten.
- b) Överlämna tillgänglig information om återkommande inkommande betalningar och autogireringar begärda av borgenärer som har utförts på konsumentens betalkonto under de föregående 13 månaderna till den mottagande betaltjänstleverantören och, på särskild begäran av konsumenten, till konsumenten.
- c) I fall då den överförande betaltjänstleverantören inte tillhandahåller ett system för automatisk omdirigering av inkommande betalningar och autogireringar till det betalkonto som konsumenten innehar hos den mottagande betaltjänstleverantörer, upphöra att godkänna autogireringar och inkommande betalningar med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
- d) Annullera stående överföringar med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
- e) Överföra eventuellt återstående positivt saldo till det betalkonto som öppnats eller innehas hos den mottagande betaltjänstleverantören på den dag som konsumenten anger.
- f) Avsluta det betalkonto som innehas hos det överförande kreditinstitutet på den dag som konsumenten anger.

4. Från och med mottagandet av en begäran från den mottagande betaltjänstleverantören ska den överförande betaltjänstleverantören, om detta framgår av konsumentens tillstånd, göra följande:

- a) Inom fem bankdagar till den mottagande betaltjänstleverantören översända den information som avses i punkt 3 a och b.
- b) I de fall då den överförande betaltjänstleverantören inte tillhandahåller ett system för automatisk omdirigering av inkommande betalningar och autogireringar till det betalkonto som konsumenten innehar eller öppnar hos den mottagande betaltjänstleverantören, upphöra att godkänna inkommande betalningar och autogireringar för betalkontot med verkan från och med den dag som anges i tillståndet. Medlemsstaterna får kräva att den överförande betaltjänstleverantören informerar betalaren eller betalningsmottagaren om skälet till att betalningstransaktionen inte godkänns.
- c) Annullera stående överföringar med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
- d) Överföra det eventuella återstående positiva saldot från betalkontot till det betalkonto som öppnas eller innehas hos den mottagande betaltjänstleverantören på den dag som anges i tillståndet.
- e) Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 45.1 och 45.6 i direktiv 2007/64/EG, avsluta betalkontot på den dag som anges i tillståndet om konsumenten inte har några utestående skyldigheter i fråga om det betalkontot och förutsatt att de åtgärder som förtecknas i leden a, b och d i denna punkt har fullföljts. Betaltjänstleverantören ska omedelbart informera konsumenten om sådana utestående skyldigheter förhindrar att konsumentens betalkonto avslutas.

5. Inom fem bankdagar från och med att den mottagande betaljänstleverantören tagit emot den information som begärts från den överförande betaljänstleverantör som anges i punkt 3 ska den mottagande betaljänstleverantören i enlighet med vad som anges i tillståndet och i den mån som den information som den överförande betaljänstleverantören eller konsumenten tillhandahåller gör det möjligt för den mottagande betaljänstleverantören att göra detta, utföra följande uppgifter:

- a) Upprätta de stående överföringar som konsumenten har begärt och utföra dem med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
- b) Göra eventuella förberedelser som är nödvändiga för att ta emot autogireringar och ta emot dem med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
- c) I förekommande fall informera konsumenterna om deras rättigheter enligt artikel 5.3 d i förordning (EU) nr 260/2012.
- d) Informera de betalare som anges i tillståndet och som gör återkommande inkommande betalningar till en konsuments betalkonto om konsumentens betalkontouppgifter hos den mottagande betaljänstleverantören samt överföra en kopia av konsumentens tillstånd till betalarna. Om den mottagande betaljänstleverantören inte har all information som krävs för att informera betalningsmottagarna ska den uppmana konsumenten eller den överförande betaljänstleverantören att lämna den information som saknas.
- e) Informera de betalningsmottagare som anges i tillståndet, och som använder en autogirering för att inkassera medel från en konsuments betalkonto, om konsumentens betalkontouppgifter hos den mottagande betaljänstleverantören och från vilket datum autogireringar ska inkasseras från det betalkontot samt överföra en kopia av konsumentens tillstånd till betalningsmottagarna. Om den mottagande betaljänstleverantören inte har all information som krävs för att informera betalningsmottagaren ska den uppmana konsumenten eller den överförande betaljänstleverantören att lämna den information som saknas.

Om konsumenten väljer att personligen lämna den information som avses i leden d och e i första stycket i denna punkt till betalarna eller betalningsmottagarna, snarare än att ge sitt specifika samtycke i enlighet med punkt 2 till att den mottagande betaljänstleverantören gör detta, ska den mottagande betaljänstleverantören ge konsumenten standardbrev med uppgifter om betalkontot och det startdatum som anges i tillståndet inom den tidsfrist som avses i första stycket i denna punkt.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 55.2 i direktiv 2007/64/EG ska den överförande betaljänstleverantören inte blockera betalningsinstrument före den dag som anges i konsumentens tillstånd, så att tillhandahållandet av betaljänster till konsumenten inte avbryts under tillhandahållandet av bytestjänsten.

Artikel 11

Underlätta för konsumenter att öppna konton över nationsgränserna

1. Medlemsstaterna ska se till att den betaljänstleverantör hos vilken en konsument innehar ett betalkonto, om konsumenten meddelar betaljänstleverantören att han önskar öppna ett betalkonto hos en betaljänstleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat, efter mottagandet av en sådan begäran bistår konsumenten på följande sätt:
 - a) Kostnadsfritt tillhandahålla konsumenten en förteckning över alla de stående överföringar och galdenärdrivna autogireringsmedgivanden, när sådana är tillgängliga, som för närvarande är aktiva samt tillgänglig information om de återkommande inkommande betalningar och borgenärdrivna autogireringar som utförts på konsumentens betalkonto under de senaste 13 månaderna. Den förteckningen ska inte medföra någon skyldighet för den nya betaljänstleverantören att införa tjänster som den inte tillhandahåller.

- b) Överföra det eventuella återstående positiva saldot från det betalkonto som konsumenten innehar till det betalkonto som konsumenten öppnat eller innehar hos den nya betaltjänstleverantören, förutsatt att begäran innehåller fullständiga uppgifter för identifiering av den nya betaltjänstleverantören och konsumentens betalkonto.
- c) Stänga konsumentens betalkonto.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 45.1 och 45.6 i direktiv 2007/64/EG, och om konsumenten inte har några utestående skyldigheter i fråga om ett betalkonto, ska den betaltjänstleverantör hos vilken konsumenten innehar det betalkontot vidta de åtgärder som anges i leden a, b och c i punkt 1 i den här artikeln den dag som anges av konsumenten och som ska vara minst sex bankdagar efter den dag då den betaltjänstleverantören mottar konsumentens begäran, såvida inget annat överenskommit mellan parterna. Betaltjänstleverantören ska omedelbart informera konsumenten om utestående skyldigheter förhindrar att konsumentens betalkonto avslutas.

Artikel 12

Avgifter i samband med bytestjänsten

1. Medlemsstaterna ska se till att konsumenterna kostnadsfritt kan få tillgång till sina personuppgifter i fråga om befintliga stående överföringar och autogireringar som finns hos den överförande eller mottagande betaltjänstleverantören.
2. Medlemsstaterna ska se till att den överförande betaltjänstleverantören tillhandahåller den information som begärs av den mottagande betaltjänstleverantören enligt artikel 10.4 a utan att ta ut några avgifter av konsumenten eller den mottagande betaltjänstleverantören.
3. Medlemsstaterna ska se till att eventuella avgifter som den överförande betaltjänstleverantören tar ut av konsumenten för att avsluta det betalkonto som konsumenten innehar hos den leverantören fastställs enligt artikel 45.2, 45.4 och 45.6 i direktiv 2007/64/EG.
4. Medlemsstaterna ska se till att de eventuella avgifter som den överförande eller mottagande betaltjänstleverantören tar ut av konsumenten för andra tjänster som erbjuds enligt artikel 10 än de som avses i punkterna 1, 2 och 3 i den här artikeln är rimliga och i linje med betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

Artikel 13

Finansiell förlust för konsumenter

1. Medlemsstaterna ska se till att eventuella finansiella förluster, inbegripet avgifter och räntor, som uppstår för konsumenten och som är en direkt följd av att en betaltjänstleverantör som deltar i bytesförandet inte uppfyller sina skyldigheter enligt artikel 10, utan dröjsmål ersätts av den betaltjänstleverantören.
2. Ansvar enligt punkt 1 ska inte vara tillämpligt i fall av osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den betaltjänstleverantör som åberopar dessa omständigheter inte har något inflytande över och vars konsekvenser hade varit omöjliga att avvärja trots alla ansträngningar att göra så eller då en betaltjänstleverantör är bunden av andra rättsliga krav som omfattas av unionslagstiftningsakter eller nationella lagstiftningsakter.
3. Medlemsstaterna ska se till att ansvar enligt punkterna 1 och 2 fastställs i enlighet med de rättsliga krav som gäller på nationell nivå.

*Artikel 14***Information om bytestjänsten**

1. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer ger konsumenterna tillgång till följande information om bytestjänsten:

- a) Den överförande respektive mottagande betaltjänstleverantörens roll under varje steg i bytesprocessen, enligt artikel 10.
- b) Tidsplanen för att slutföra de olika stegen.
- c) Eventuella avgifter för bytet.
- d) All information som konsumenten kommer att uppmanas att lämna.
- e) Det förfarande för alternativ tvistlösning som avses i artikel 24.

Medlemsstaterna får kräva att betaltjänstleverantörer även ger tillgång till annan information, inbegripet i tillämpliga fall information som är nödvändig för att avgöra vilket insättningsgarantisystem inom unionen betaltjänstleverantören är ansluten till.

2. Den information som avses i punkt 1 ska göras tillgänglig kostnadsfritt på papper eller på ett annat varaktigt medium i alla de av betaltjänstleverantörens lokaler som är tillgängliga för konsumenter och ska alltid finnas tillgänglig i elektronisk form på dess webbplats och ska på begäran lämnas till konsumenterna.

KAPITEL IV

TILLGÅNG TILL BETALKONTON*Artikel 15***Icke-diskriminering**

Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut inte diskriminerar konsumenter som är lagligen bosatta i unionen på grund av deras nationalitet eller bosättningsort eller på någon annan av de grunder som avses i artikel 21 i stadgan när de konsumenterna ansöker om eller använder ett betalkonto i unionen. De villkor som gäller för innehav av ett betalkonto med grundläggande funktioner får under inga omständigheter vara diskriminerande.

*Artikel 16***Rätt till tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner**

1. Medlemsstaterna ska se till att alla kreditinstitut eller ett tillräckligt antal kreditinstitut erbjuder konsumenter betalkonton med grundläggande funktioner, i syfte att garantera att samtliga konsumenter på deras territorium har tillgång till sådana konton och för att förhindra snedvridning av konkurrensen. Medlemsstaterna ska se till att betalkonton med grundläggande funktioner inte enbart erbjuds av kreditinstitut som endast tillhandahåller betalkonton med tjänster online.

2. Medlemsstaterna ska se till att konsumenter som är lagligen bosatta i unionen, inbegripet konsumenter som saknar fast adress och asylsökande samt konsumenter som inte beviljas uppehållstillstånd men som av rättsliga eller faktiska skäl inte kan utvisas, har rätt att öppna och nyttja ett betalkonto med grundläggande funktioner hos kreditinstitut som är etablerade inom deras territorium. Denna rätt ska gälla oberoende av konsumentens bosättningsort.

Medlemsstaterna får, med full respekt för de grundläggande friheter som garanteras genom fördragen, kräva att konsumenter som önskar öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner på deras territorium visar att de har ett genuint intresse av att göra detta.

Medlemsstaterna ska se till att det inte är alltför svårt eller betungande för konsumenten att utöva sin rätt.

3. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner öppnar betalkontot med grundläggande funktioner eller avslår en konsuments ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner i varje fall utan onödigt dröjsmål och senast tio bankdagar efter det att en fullständig ansökan har mottagits.

4. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut avslår en ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner, om öppnandet av ett sådant konto skulle innebära en överträdelse av bestämmelserna om förebyggande av penningtvätt och bekämpning av finansiering av terrorism fastställda i direktiv 2005/60/EG.

5. Medlemsstaterna får tillåta kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner att avslå en ansökan om ett sådant konto, om en konsument redan har ett betalkonto hos ett kreditinstitut som är etablerat inom deras territorium, vilket gör det möjligt för konsumenten att utnyttja de tjänster som förtecknas i artikel 17.1, utom när konsumenten uppger att han har underrättats om att betalkontot ska avslutas.

I sådana fall får kreditinstitutet, innan det öppnar ett betalkonto med grundläggande funktioner, kontrollera huruvida konsumenten redan har ett betalkonto hos ett kreditinstitut etablerat i samma medlemsstat som gör det möjligt för konsumenten att utnyttja de tjänster som förtecknas i artikel 17.1. Kreditinstitutet får i det syftet förlita sig på en av konsumenterna undertecknad försäkran på heder och samvete.

6. Medlemsstaterna får fastställa avgränsade och specifika ytterligare fall, när kreditinstitut kan vara tvungna eller kan välja att avslå en ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner. Sådana fall ska baseras på bestämmelser i nationell rätt som är tillämpliga på landets territorium och antingen syftar till att underlätta kostnadsfri tillgång för konsumenten till ett betalkonto med grundläggande funktioner enligt mekanismen i artikel 25 eller till att undvika att konsumenter missbrukat sin rätt till tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner.

7. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitutet i de fall som avses i punkterna 4, 5 och 6 efter sitt beslut skriftligen och kostnadsfritt omedelbart underrättar konsumenten om att ansökan har avslagits och om den specifika anledningen till det, såvida inte en sådan underrättelse skulle skada den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen eller strida mot direktiv 2005/60/EG. Vid avslag ska kreditinstitutet informera konsumenten om förfarandet för att lämna in ett klagomål mot avslaget och om rätten för konsumenten att kontakta den relevanta behöriga myndigheten och det utsedda alternativa organet för tvistlösning samt tillhandahålla relevanta kontaktuppgifter.

8. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitutet i de fall som avses i punkt 4 vidtar lämpliga åtgärder i enlighet med kapitel III i direktiv 2005/60/EG.

9. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillgången till ett betalkonto med grundläggande funktioner inte villkoras av köpet av ytterligare tjänster eller av aktier i kreditinstitutet, såvida inte det sistnämnda är ett villkor för alla kunder i kreditinstitutet.

10. Medlemsstaterna ska anses uppfylla de skyldigheter som fastställs i kapitel IV, om befintliga och bindande ramar säkerställer dess fullständiga tillämpning på ett tillräckligt klart och tydligt sätt, så att de berörda personerna kan ta reda på den fulla vidden av sina rättigheter och förlita sig på dem inför nationella domstolar.

Artikel 17

Egenskaper hos ett betalkonto med grundläggande funktioner

1. Medlemsstaterna ska se till att ett betalkonto med grundläggande funktioner innefattar följande tjänster:
 - a) Tjänster som möjliggör alla operationer som krävs för att öppna, inneha och avsluta ett betalkonto.
 - b) Tjänster som möjliggör insättning av medel på ett betalkonto.
 - c) Tjänster som möjliggör uttag av kontanter inom unionen från ett betalkonto över disk eller i uttagsautomater under eller utanför kreditinstitutets öppettider.
 - d) Utförande av följande betalningstransaktioner inom unionen:
 - i) Autogirering.
 - ii) Betalningstransaktioner genom ett debetkort, inbegripet betalningar online.
 - iii) Betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler och över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster, i den mån dessa är tillgängliga.

Kreditinstitut ska erbjuda de tjänster som förtecknas i första stycket leden a–d i samma utsträckning som de redan erbjuder dem till konsumenter med andra betalkonton än betalkonton med grundläggande funktioner.

2. Medlemsstaterna får fastställa en skyldighet för kreditinstitut som är etablerade på deras territorium att tillsammans med ett betalkonto med grundläggande funktioner tillhandahålla ytterligare tjänster som anses vara väsentliga för konsumenter, baserat på allmän praxis på nationell nivå.
3. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut som är etablerade på deras territorium erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner åtminstone i den berörda medlemsstatens nationella valuta.
4. Medlemsstaterna ska se till att konsumenter med ett betalkonto med grundläggande funktioner kan utföra ett obegränsat antal operationer i förhållande till de tjänster som avses i punkt 1.
5. När det gäller de tjänster som avses i punkterna 1 a, b, c och d ii i den här artikeln, med undantag av betalningstransaktioner genom ett kreditkort, ska medlemsstaterna se till att kreditinstitutet inte tar ut några avgifter utöver de eventuella rimliga avgifter som avses i artikel 18, oberoende av antalet operationer som utförs på betalkontot.
6. I samband med de tjänster som avses i punkterna 1 d i och d ii i den här artikeln endast avseende betalningstransaktioner genom ett kreditkort och punkt 1 d iii i den här artikeln får medlemsstaterna fastställa ett minsta antal operationer för vilka kreditinstitutet endast kan ta ut de eventuella rimliga avgifter som avses i artikel 18. Medlemsstaterna ska se till att detta minsta antal operationer är tillräckligt för att täcka konsumenters personliga bruk, med beaktande av befintligt konsumentbeteende och gängse kommersiell praxis. De avgifter som tas ut för operationer utöver det minsta antalet operationer ska aldrig vara högre än kreditinstitutets gängse prissättning.

7. Medlemsstaterna ska se till att konsumenten kan sköta och initiera betalningstransaktioner från sitt betalkonto med grundläggande funktioner i kreditinstitutets lokaler och/eller genom onlinetjänster, när sådana är tillgängliga.

8. Utan att det påverkar tillämpningen av de krav som fastställs i direktiv 2008/48/EG får medlemsstaterna tillåta kreditinstitut att på konsumentens begäran tillhandahålla en kontokredit kopplad till ett betalkonto med grundläggande funktioner. Medlemsstaterna får fastställa ett högsta belopp och en längsta varaktighet för alla sådana kontokrediter. Tillgången till eller användningen av betalkontot med grundläggande funktioner ska inte begränsas eller vara villkorat av ett köp av sådana kreditjänster.

Artikel 18

Avgifter

1. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut kostnadsfritt eller till en rimlig avgift erbjuder de tjänster som avses i artikel 17.

2. Medlemsstaterna ska se till att de avgifter som tas ut av konsumenten för att konsumenten inte fullgör sina åtaganden enligt ramavtalet är rimliga.

3. Medlemsstaterna ska se till att de rimliga avgifter som avses i punkterna 1 och 2 fastställs, med beaktande av minst följande kriterier:

a) Nationella inkomstnivåer.

b) De genomsnittliga avgifter som kreditinstitut i den berörda medlemsstaten tar ut för tjänster som tillhandahålls genom betalkonton.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av den rätt som avses i artikel 16.2 och den skyldighet som anges i punkt 1 i den här artikeln får medlemsstaterna kräva att kreditinstitutet tillämpar olika prissättningssystem beroende på i vilken utsträckning konsumenten är ansluten till banken, något som särskilt möjliggör mer fördelaktiga villkor för utsatta konsumenter utan bankkonto. I sådana fall ska medlemsstaterna se till att konsumenterna ges vägledning och adekvat information om tillgängliga alternativ.

Artikel 19

Ramavtal och hävande av avtal

1. Ramavtal om tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner ska omfattas av direktiv 2007/64/EG, såvida inte annat anges i punkterna 2 och 4 i denna artikel.

2. Kreditinstitutet får endast ensidigt häva ett ramavtal, om minst ett av följande villkor är uppfyllt:

a) Konsumenten har avsiktligt använt betalkontot för olagliga ändamål.

b) Det har inte förekommit några transaktioner på betalkontot under mer än 24 på varandra följande månader.

c) Konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot med grundläggande funktioner, om korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten hade nekats att öppna ett sådant konto.

d) Konsumenten är inte längre lagligen bosatt i unionen.

e) Konsumenten har senare öppnat ett andra betalkonto, vilket gör det möjligt för konsumenten att utnyttja de tjänster som förtecknas i artikel 17.1, i den medlemsstat där konsumenten redan innehar ett betalkonto med grundläggande funktioner.

3. Medlemsstaterna får fastställa ytterligare avgränsade och specifika fall när ett ramavtal om ett betalkonto med grundläggande funktioner ensidigt får hävas av kreditinstitutet. Sådana fall ska baseras på bestämmelser i nationell rätt som är tillämpliga på deras territorium och syfta till att förhindra att konsument missbrukar rätten till tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.
4. Medlemsstaterna ska se till att ett kreditinstitut som häver ett avtal om ett betalkonto med grundläggande funktioner på en eller fler av de grunder som anges i punkterna 2 b, d och e och punkt 3 skriftligen och kostnadsfritt underrättar konsumenten om grunderna och motiveringen till hävandet minst två månader innan hävandet träder i kraft, såvida inte en sådan underrättelse skulle skada den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen. Om kreditinstitutet häver kontraktet i enlighet med punkt 2 a eller c, ska hävandet omedelbart få verkan.
5. I underrättelsen om hävande ska konsumenterna informeras om förfarandet för att lämna in ett klagomål mot ett eventuellt hävande och om rätten för konsumenten att kontakta den behöriga myndigheten och det utsedda organet för alternativ tvistlösning samt tillhandahållas relevanta kontaktuppgifter.

Artikel 20

Allmän information om betalkonton med grundläggande funktioner

1. Medlemsstaterna ska se till att det vidtas adekvata åtgärder för att öka medvetenheten hos allmänheten om att det finns betalkonton med grundläggande funktioner, deras allmänna prisvillkor, förfarandena för att få tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner samt tillvägagångssätten för att få tillgång till förfaranden för alternativ tvistlösning. Medlemsstaterna ska se till att dessa åtgärder är tillräckliga och välriktade och framför allt att de når ut till utsatta och rörliga konsumenterna och konsumenterna utan bankkonto.
2. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut kostnadsfritt ger konsumenterna tillgång till åtkomlig information och hjälp med de särskilda funktionerna hos det betalkonto med grundläggande funktioner som erbjuds, tillhörande avgifter och nyttjandevillkor. Medlemsstaterna ska också se till att den informationen tydligt framgår att det inte är obligatoriskt att köpa ytterligare tjänster för att få tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner.

KAPITEL V

BEHÖRIGA MYNDIGHETER OCH ALTERNATIV TVISTLÖSNING

Artikel 21

Behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska utse nationella behöriga myndigheter med befogenhet att se till att detta direktiv tillämpas och verkställs och ska säkerställa att dessa myndigheter har utrednings- och verkställighetsbefogenheter och tillräckliga resurser så att de kan fullgöra sitt uppdrag på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

De behöriga myndigheterna ska vara antingen offentliga myndigheter eller organ som erkänts enligt nationell rätt eller av enligt nationell rätt för ändamålet uttryckligen bemyndigade offentliga myndigheter. De ska inte vara betaljänstleverantörer, med undantag för nationella centralbanker.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna och alla personer som arbetar eller har arbetat för behöriga myndigheter samt revisorer och experter som arbetar på deras uppdrag är bundna av tystnadsplikt. Ingen förtrolig information som erhålls i tjänsten får röjas till någon person eller myndighet utom i sammanfattad eller aggregerad form, dock med förbehåll för fall som omfattas av straffrätt eller av detta direktiv. Detta ska emellertid inte hindra de behöriga myndigheterna från att utbyta eller överföra förtrolig information i enlighet med unionsrätten och nationell rätt.

3. Medlemsstaterna ska se till att de myndigheter som utsetts till behöriga att säkerställa tillämpningen och verkställandet av detta direktiv är någon, eller båda, av följande:
- a) Behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 4.2 i förordning (EU) nr 1093/2010.
 - b) Andra myndigheter än de behöriga myndigheter som avses i led a, under förutsättning att nationella lagar eller andra författningar kräver att dessa myndigheter samarbetar med de behöriga myndigheter som avses i led a närhelst så krävs för att utföra sitt uppdrag enligt detta direktiv, även när det gäller att samarbeta med EBA enligt vad som krävs i detta direktiv.
4. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen och EBA om de behöriga myndigheterna och om eventuella ändringar vad gäller detta. Den första underrättelsen av detta slag ska ske snarast möjligt och senast den 18 september 2016.
5. De behöriga myndigheterna ska utöva sina befogenheter i enlighet med nationell rätt antingen
- a) direkt enligt sina egna befogenheter eller under tillsyn av de rättsliga myndigheterna, eller
 - b) genom ansökan till domstolar som är behöriga att fatta det beslut som krävs, inbegripet, när så är lämpligt, genom överklagande, om ansökan om att fatta det nödvändiga beslutet avslås.
6. Om en medlemsstat har mer än en behörig myndighet på sitt territorium, ska medlemsstaten se till att deras respektive uppdrag är tydligt definierade och att det råder ett nära samarbete dem emellan, så att de kan fullgöra sina respektive uppdrag på ett effektivt sätt.
7. Kommissionen ska minst en gång om året i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra en förteckning över de behöriga myndigheterna och kontinuerligt uppdatera den på sin webbplats.

Artikel 22

Skyldighet att samarbeta

1. Behöriga myndigheter i olika medlemsstater ska vid behov samarbeta med varandra för att de vid utövandet av sina befogenheter enligt detta direktiv ska kunna fullgöra sina uppdrag enligt detta direktiv eller nationell rätt.

De behöriga myndigheterna ska bistå behöriga myndigheter i övriga medlemsstater. De ska särskilt utbyta information och samarbeta vid all utrednings- eller tillsynsverksamhet.

För att underlätta och påskynda samarbetet, särskilt informationsutbytet, ska varje medlemsstat utse en behörig myndighet till kontaktpunkt för frågor som gäller detta direktiv. Medlemsstaten ska meddela kommissionen och de andra medlemsstaterna namnen på de myndigheter som har utsetts att motta förfrågningar om utbyte av information eller samarbete enligt denna punkt.

2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga administrativa och organisatoriska åtgärder för att underlätta det bistånd som föreskrivs i punkt 1.

3. De behöriga myndigheter som i överensstämmelse med punkt 1 har utsetts till kontaktpunkter inom ramen för detta direktiv ska utan onödigt dröjsmål förse varandra med de upplysningar som erfordras för att de, i egenskap av behöriga myndigheter, ska kunna utföra sina uppgifter i överensstämmelse med de bestämmelser som antas med stöd av detta direktiv.

De behöriga myndigheter som utbyter information med andra behöriga myndigheter enligt detta direktiv får samtidigt med meddelandet ange att sådan information inte får överlämnas utan deras uttryckliga samtycke och sådan information får då endast utbytas för det ändamål för vilket dessa myndigheter gav sitt samtycke.

Den behöriga myndighet som har utsetts till kontaktpunkt får översända den information som den har erhållit till de andra behöriga myndigheterna, men de får däremot inte vidarebefordra informationen till andra organ eller fysiska eller juridiska personer utan uttryckligt samtycke från de behöriga myndigheter som överlämnade informationen och endast för de ändamål för vilka dessa myndigheter gav sitt samtycke, med undantag för vederbörligen motiverade fall, då den omedelbart ska underrätta den kontaktpunkt som tillhandahöll informationen.

4. En behörig myndighet får endast vägra att tillmötesgå en begäran om samarbete vid genomförandet av utrednings- eller tillsynsverksamhet eller informationsutbyte enligt punkt 3, om

- a) en sådan utredning, kontroll på plats, tillsynsverksamhet eller ett sådant informationsutbyte negativt kan påverka den tillfrågade medlemsstatens suveränitet, säkerhet eller allmänna ordning,
- b) rättsliga förfaranden i fråga om samma gärningar och personer redan har inletts inför myndigheterna i den tillfrågade medlemsstaten,
- c) ett slutligt avgörande redan har meddelats beträffande samma gärningar och personer i den tillfrågade medlemsstaten.

Vid en sådan vägran ska den behöriga myndigheten underrätta den behöriga myndighet som lämnade begäran om avslaget och tillhandahålla så ingående upplysningar som möjligt.

Artikel 23

Lösande av tvister mellan behöriga myndigheter i olika medlemsstater

De behöriga myndigheterna får hänskjuta frågor till EBA, om en begäran om samarbete, särskilt om informationsutbyte, har avslagits eller inte besvarats inom rimlig tid, och får begära dess hjälp i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010. I detta fall får EBA agera i enlighet med de befogenheter som den tilldelas genom samma artikel och varje bindande beslut av bankmyndigheten i enlighet med den artikeln ska vara bindande för de berörda behöriga myndigheterna, oavsett om dessa behöriga myndigheter är medlemmar i EBA eller inte.

Artikel 24

Alternativ tvistlösning

Medlemsstaterna ska se till att konsumenterna har tillgång till effektiva förfaranden för alternativ tvistlösning av tvister som kan uppstå till följd av de rättigheter och skyldigheter som införs genom detta direktiv. Sådana förfaranden för alternativ tvistlösning och de enheter som erbjuder dem ska uppfylla de kvalitetskrav som fastställs i direktiv 2013/11/EU.

*Artikel 25***Mekanism vid avslag av ansökan om ett betalkonto för vilket en avgift tas ut**

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 16 får medlemsstaterna inrätta en särskild mekanism för att säkerställa att konsumenter som inte har ett betalkonto på deras territorium och som har vägrats tillgång till ett betalkonto för vilket kreditinstituten tar ut en avgift kostnadsfritt får faktisk tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner.

KAPITEL VI

SANKTIONER*Artikel 26***Sanktioner**

1. Medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelse av nationell lagstiftning som införlivar detta direktiv och vidta alla åtgärder som krävs för att se till att de genomförs. Sådana sanktioner ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.
2. Medlemsstaterna ska föreskriva att den behöriga myndigheten får offentliggöra administrativa sanktioner som påförs för överträdelse av de bestämmelser som antas för införlivande av detta direktiv, om inte offentliggörandet allvarligt äventyrar finansmarknaderna eller åsamkar de berörda parterna oproportionell skada.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 27***Utvärdering**

1. Medlemsstaterna ska ge kommissionen information om följande första gången senast den 18 september 2018 och därefter vartannat år:
 - a) Betaljänstleverantörernas efterlevnad av artiklarna 4, 5 och 6.
 - b) Medlemsstaternas efterlevnad av kraven på att se till att jämförelsewebbplatser enligt artikel 7 existerar.
 - c) Antal byten av betalkonto som har genomförts och andelen ansökningar om byte som har fått avslag.
 - d) Antal kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner, antal sådana konton som har öppnats och andelen ansökningar om betalkonton med grundläggande funktioner som har fått avslag.
2. Kommissionen ska utarbeta en rapport första gången senast den 18 september 2018 och därefter vartannat år på grundval av information från medlemsstaterna.

*Artikel 28***Översyn**

1. Senast den 18 september 2019 ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv, vid behov åtföljd av ett lagstiftningsförslag.

Rapporten ska innehålla följande:

- a) En förteckning över alla överträdelseförfaranden som kommissionen har inlett rörande detta direktiv.
- b) En bedömning av de genomsnittliga avgiftsnivåerna i medlemsstaterna för betalkonton som faller inom tillämpningsområdet för detta direktiv.
- c) En bedömning av möjligheten att utarbeta ramar för att säkerställa automatisk omdirigering av betalningar från ett betalkonto till ett annat inom samma medlemsstat i kombination med automatiska meddelanden till betalningsmottagare eller betalare när deras överföringar omdirigeras.
- d) En bedömning av möjligheten att utvidga den bytestjänst som avses i artikel 10 till fall där den mottagande och den överförande betaltjänstleverantören är belägna i olika medlemsstater samt av möjligheten att öppna gränsöverskridande konton enligt artikel 11.
- e) En bedömning av antalet kontoinnehavare som har bytt betalkonto sedan detta direktivs införlivande på grundval av information från medlemsstaterna enligt artikel 27.
- f) En bedömning av lönsamheten i ett genomförande av en fullständig unionsomfattande portabilitet för betalkontonummer.
- g) En bedömning av antalet kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande tjänster.
- h) En bedömning av antalet och, om anonymiserad information görs tillgänglig, kännetecknen för konsumenter som har öppnat betalkonton med grundläggande funktioner sedan detta direktivs införlivande.
- i) En bedömning av de genomsnittliga årsavgifter som tas ut för betalkonton med grundläggande funktioner på medlemsstatsnivå.
- j) En bedömning av befintliga åtgärders effektivitet och behovet av ytterligare åtgärder för att öka den ekonomiska integreringen och bistå utsatta samhällsmedlemmar vad avser överskuldssättning.
- k) Exempel på bästa praxis i medlemsstaterna för att minska antalet konsumenter som är utestängda från betaltjänster.

2. I rapporten ska det, även utifrån den information som har lämnats av medlemsstaterna enligt artikel 27, bedömas huruvida det krävs en ändring och uppdatering av förteckningen över de tjänster som ska ingå i ett betalkonto med grundläggande funktioner, med hänsyn till utvecklingen av betalningsmetoder och teknik.

3. I rapporten ska det även göras en bedömning av huruvida det krävs ytterligare åtgärder utöver dem som antas enligt artiklarna 7 och 8 i fråga om jämförelsewebbplatser och paketerbudanden, och särskilt behovet av ackreditering av jämförelsewebbplatser.

Artikel 29

Införlivande

1. Senast den 18 september 2016 ska medlemsstaterna anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

2. De ska tillämpa de bestämmelser som avses i punkt 1 från och med den 18 september 2016.

Genom undantag från första stycket gäller följande:

- a) Artikel 3 ska tillämpas från och med den 17 september 2014.
- b) Medlemsstaterna ska tillämpa de åtgärder som är nödvändiga för att efterleva artiklarna 4.1–4.5, 5.1, 5.2 och 5.3, 6.1 och 6.2 samt 7 senast nio månader efter ikraftträdandet av den delegerade akt som avses i artikel 3.4.
- c) De medlemsstater där det på nationell nivå redan finns en motsvarighet till ett dokument med avgiftsinformation får välja att integrera det gemensamma formatet och dess gemensamma symbol senast 18 månader efter ikraftträdandet av den delegerade akt som avses i artikel 3.4.
- d) De medlemsstater där det på nationell nivå redan finns en motsvarighet till en redovisning av avgifter får välja att integrera det gemensamma formatet och dess gemensamma symbol senast 18 månader efter ikraftträdandet av den delegerade akt som avses i artikel 3.4.

3. När en medlemsstat antar de bestämmelser som avses i punkt 1 ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

4. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 30

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 31

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Bryssel den 23 juli 2014.

På Europaparlamentets vägnar
M. SCHULZ
Ordförande

På rådets vägnar
S. GOZI
Ordförande

Statens offentliga utredningar 2016

Kronologisk förteckning

1. Statens bredbandsinfrastruktur som resurs. N.
2. Effektiv vård. S.
3. Höghastighetsjärnvägens finansiering och kommersiella förutsättningar. N.
4. Politisk information i skolan – ett led i demokratiuppdraget. U.
5. Låt fler forma framtiden!
Del A + B. Ku.
6. Framtid sökes –
Slutredovisning från
den nationella samordnaren
för utsatta EU-medborgare. S.
7. Integritet och straffskydd. Ju.
8. Ytterligare åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Fjärde penningtvättsdirektivet – samordning – ny penningtvättslag – m.m.
Del 1 + 2. Fi.
9. Plats för nyanlända i fler skolor. U.
10. EU på hemmaplan. Ku.
11. Olika vägar till föräldraskap. Ju.
12. Ökade möjligheter till modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål. U.
13. Palett för ett stärkt civilsamhälle. Ku.
14. En översyn av tobakslagen. Nya steg mot ett minskat tobaksbruk. S.
15. Arbetsklausuler och sociala hänsyn i offentlig upphandling – ILO:s konvention nr 94 samt en internationell jämförelse. Fi.
16. Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 2016. Risker, osäkerheter och framtidsutmaningar. M.
17. EU:s reviderade insolvensförordning m.m. Ju.
18. En ny strafftidslag. Ju.
19. Barnkonventionen blir svensk lag. S.
20. Föräldradedighet för statsråd? Fi.
21. Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige. M.
22. Möjlighet att begränsa eller förbjuda odling av genetiskt modifierade växter i Sverige. M.
23. Beskattning av incitamentsprogram. Fi.
24. En ändamålsenlig kommunal redovisning. Fi.
25. Likvärdigt, rättssäkert och effektivt – ett nytt nationellt system för kunskapsbedömning. Del 1 + 2. U.
26. På väg mot en ny politik för Sveriges landsbygder – landsbygders utveckling, möjligheter och utmaningar. N.
27. Som ett brev på posten. Postbefordran och pristak i ett digitaliserat samhälle. N.
28. Vägen till självkörande fordon – försöksverksamhet. N.
29. Trygghet och attraktivitet – en forskarkarriär för framtiden. U.
30. Människorna, medierna & marknaden. Medieutredningens forskningsantologi om en demokrati i förändring. Ku.
31. Fastighetstaxering av anläggningar för el- och värmeproduktion. Fi.
32. En trygg dricksvattenförsörjning. Del 1 + 2 och Sammanfattning. N.
33. Ett bonus–malus-system för nya lätta fordon. Fi.
34. Revisorns skadeståndsansvar. Ju.
35. Vägen in till det svenska skolväsendet. U.
36. Medverkan av tjänsteleverantörer i ärenden om uppehålls- och arbetstillstånd. UD.
37. Rätten till en personförsäkring – ett stärkt konsumentskydd. Ju.
38. Samling för skolan. Nationella målsättningar och utvecklingsområden för kunskap och likvärdighet. U.

39. Polis i framtiden
– polisutbildningen som högskole-
utbildning. Ju.
40. Straffrättsliga åtgärder mot deltagande
i en väpnad konflikt till stöd för en
terroristorganisation. Ju.
41. Hur står det till med den personliga
integriteten?
– en kartläggning av Integritets-
kommittén. Ju.
42. Ett starkt straffrättsligt skydd mot
köp av sexuell tjänst och utnyttjande
av barn genom köp av sexuell hand-
ling, m.m. Ju.
43. Internationella säkerhetsrätter
i järnvägsfordon m.m.
– Järnvägsprotokollet. Ju.
44. Kraftsamling mot antiziganism. Ku.
45. En hållbar, transparent och
konkurrenskraftig fondmarknad. Fi.
46. Samordning, ansvar och
kommunikation – vägen till ökad
kvalitet i utbildningen för elever
med vissa funktionsnedsättningar. U.
47. En klimat- och luftvårdsstrategi
för Sverige. Del 1 + Del 2, bilaga med
underlagsrapporter. M.
48. Regional indelning – tre nya län. Fi.
49. En utökad beslutanderätt för
Konkurrensverket. N.
50. Genomförande av sjöfolksdirektivet. A.
51. Villkor för intjänande och bevarande av
tjänstepension. A.
52. Färre i häkte och minskad isolering. Ju.
53. Betaltjänster, förmedlingsavgifter och
grundläggande betalkonton. Fi.

Statens offentliga utredningar 2016

Systematisk förteckning

Arbetsmarknadsdepartementet

Genomförande av sjöfolksdirektivet. [50]

Villkor för intjänande och bevarande av tjänstepension. [51]

Finansdepartementet

Ytterligare åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Fjärde penningtvättsdirektivet – samordning – ny penningtvättslag – m.m. Del 1 + 2. [8]

Arbetsklausuler och sociala hänsyn i offentlig upphandling – ILO:s konvention nr 94 samt en internationell jämförelse. [15]

Föräldradelighet för statsråd? [20]

Beskattning av incitamentsprogram. [23]

En ändamålsenlig kommunal redovisning. [24]

Fastighetstaxering av anläggningar för el- och värmeproduktion. [31]

Ett bonus–malus-system för nya lätta fordon. [33]

En hållbar, transparent och konkurrenskraftig fondmarknad. [45]

Regional indelning – tre nya län. [48]

Betaltjänster, förmedlingsavgifter och grundläggande betalkonton. [53]

Justitiedepartementet

Integritet och straffskydd. [7]

Olika vägar till föräldraskap. [11]

EU:s reviderade insolvensförordning m.m. [17]

En ny strafftidslag. [18]

Revisorns skadeståndsansvar. [34]

Rätten till en personförsäkring – ett stärkt konsumentskydd. [37]

Polis i framtiden – polisutbildningen som högskoleutbildning. [39]

Straffrättsliga åtgärder mot deltagande i en väpnad konflikt till stöd för en terroristorganisation. [40]

Hur står det till med den personliga integriteten?
– en kartläggning av Integritetskommittén. [41]

Ett starkt straffrättsligt skydd mot köp av sexuell tjänst och utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling, m.m. [42]

Internationella säkerhetsrätter i järnvägsfordon m.m. – Järnvägsprotokollet. [43]

Färre i häkte och minskad isolering. [52]

Kulturdepartementet

Låt fler forma framtiden! Del A + B. [5]

EU på hemmaplan. [10]

Palett för ett stärkt civillsamhälle. [13]

Människorna, medierna & marknaden
Medieutredningens forskningsantologi om en demokrati i förändring. [30]

Kraftsamling mot antiziganism. [44]

Miljö- och energidepartementet

Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 2016.
Risker, osäkerheter och framtidsutmaningar. [16]

Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige. [21]

Möjlighet att begränsa eller förbjuda odling av genetiskt modifierade växter i Sverige. [22]

En klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige.
Del 1 + Del 2, bilaga med underlagsrapporter. [47]

Näringsdepartementet

Statens bredbandsinfrastruktur som resurs. [1]

Höghastighetsjärnvägens finansiering och kommersiella förutsättningar. [3]

På väg mot en ny politik för Sveriges
landsbygder – landsbygdernas utveck-
ling, möjligheter och utmaningar. [26]

Som ett brev på posten. Postbefordran och
pristak i ett digitaliserat samhälle. [27]

Vägen till självkörande fordon
– försöksverksamhet. [28]

En trygg dricksvattenförsörjning.
Del 1 + 2 och Sammanfattning. [32]

En utökad beslutanderätt för Konkurrens-
verket. [49]

Socialdepartementet

Effektiv vård. [2]

Framtid sökes – Slutredovisning från den
nationella samordnaren för utsatta
EU-medborgare. [6]

En översyn av tobakslagen. Nya steg mot
ett minskat tobaksbruk. [14]

Barnkonventionen blir svensk lag. [19]

Utbildningsdepartementet

Politisk information i skolan – ett led i
demokratiuppdraget. [4]

Plats för nyanlända i fler skolor. [9]

Ökade möjligheter till modersmåls-
undervisning och studiehandledning
på modersmål. [12]

Likvärdigt, rättssäkert och effektivt – ett
nytt nationellt system för kunskaps-
bedömning. Del 1 + 2. [25]

Trygghet och attraktivitet
– en forskarkarriär för framtiden. [29]

Vägen in till det svenska skolväsendet. [35]

Samling för skolan. Nationella målsätt-
ningar och utvecklingsområden för
kunskap och likvärdighet. [38]

Samordning, ansvar och
kommunikation – vägen till ökad
kvalitet i utbildningen för elever
med vissa funktionsnedsättningar. [46]

Utrikesdepartementet

Medverkan av tjänsteleverantörer i ärenden
om uppehålls- och arbetstillstånd. [36]